

מזמרה

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מחד
עלוני השבוע

שנה שישיית
גיליון מספר 559

ראש השנה
האזינו
תשפ"ה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

מני קיסרי וליאת הסקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
7:38	6:58	5:47	ירושלים
7:35	7:00	6:02	בני ברק
7:37	6:59	5:53	חיפה
7:36	7:00	6:02	אשדוד
7:37	6:59	5:46	בית שמש
7:37	7:00	6:04	קרית גת
7:37	6:57	5:55	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
ראש השנה תשפ"ה

אורח לרגע

תגובות הקוראים

על גליון 'כי תבוא' בענין החרדה לתרום כסף:

תודה רבה על המאמר השבועי. כבר כתבתי לך בעבר שיש איזה שהוא כוח ריפוי במאמרים שלך. אני חושב שאני סובל מהחרדה שכתבת עליה במאמר. אני אכן מאוד מתקשה להוציא כסף. בזמן קריאת המאמר, הרגשתי שמהו משתחרר לי. וכעת שחלפו כמה ימים, אני עדיין תחת איזה שהיא תחושת שחרור. תרמתי מקודם סכום כסף לקופת הצדקה שלנו. נראה לי סכום גבוה יותר ביחס לתרומות שלי בעבר.

*

במאמר שלך הצגת בעיניי רק את הקיצוניים שלא מסוגלים להוציא כסף בכלל. אני חושב, שזה קורה גם להרבה מבינינו, שקשה להם להוציא כסף במזומן, על אף שבאשראי אין להם בעיה, יש להם קושי לראות איך המים זורמים והמזגן עובד, אך כשלא חווים את התשלום אין להם בעיה עם זה.

*

מאמר יפה, אך פספסת את האנשים הנורמליים, שלא דווקא סובלים מחרדות בנושא הכלכלי. ועדיין כשזה שמגיע לצדקה, ליבם מתחיל לפרפר / לדון / להתלבט / להתמסכן, מה ההגדרה שלהם? האם זו רק קמצנות בדבר מצוה? או שיש בזה משהו נוסף?

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: זה מטריד אותי גם כל השנה, ועוד יותר בראש השנה. אני נמצא שעות רבות בתפילה, הילדים שלי מסתובבים חופשי שעות רבות, ואיני יכול לפקח עליהם כראוי.

תשובה: אני מניח שאתה מנסה לעשות את ההשתדלות המירבית שלך.

ויחד עם זה, החיים מתחלקים כעוגה, כאשר לכל אחד יש את הפרוסה שלו. חלק גדול מהחיים אתה תורם למען הילדים, ויש את החלק הרוחני שלך, שהילדים תורמים את החלק שלהם למעןך.

בהיסטוריה שלנו, בוודאי במאות השנים האחרונות, אנשים עזבו את הבית למשך שבועות ארוכים, כדי להסתופף בצל הצדיקים. הילדים גדלו ככה. הסניון שלנו, להיות עוד יותר, להבטיח פיקוח מושלם על הילדים ללא שום חורים, הוא נסיון שווא. נחזור על הראשונות. אכן חשוב לעשות כל השתדלות ראויה ומקובלת כדי לפקח עליהם.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

מתקן למיחזור עוונות

כידוע, הנפש שלנו הכי יודעת ללכת לקצוות. שם בקצוות הכול מוגדר וברור.

הדיבור הפנימי של ר' מיכאל (וחבריו) נוטה לקיצוניות. כשמשוה בחיים לא מצליח, אם זה בנחת מהילדים, בבריאות או בפרנסה. הוא יפטיר לעצמו: "מה באמת חשבתי שמגיע לעבריי כמוני?" בתקופות אחרות יאמר: "איך אני בכלל קשור לאותה תקופה? הייתי אז אדם אחר לגמרי".

בימים אלו של סליחות, הוא מוצא את עצמו כל הזמן בקצוות הללו. לעתים יתחבר בנוסח הסליחות לכל המשפטים של ביזוי עצמי. כמו: 'סלח לנו אבינו, כי ברוב איולתנו שגינו'. / 'אשמנו מכל עם, בושנו מכל גוי'. ואז רואה את עצמו עבריי, מבוויש, נרמס עד האדמה. ולעתים ניתוק מוחלט. בווה ומלמל את המילים. לא מרגיש כלום.

דווקא היחס של הרבש"ע לעוונות, שונה מהמבט שלנו. בי"ג מידות של רחמים, אנו מזכירים את המידה: "נושא עוון". יש כמה פירושים. הרמב"ן (על התורה) מפרש כפשוטו ממש. על פי הפסוק "אני עשיתי ואני אשא ואני אסבל".

ננסה להמחיש לנו את זה. כביכול, הרבש"ע מחזיק את העבירות שלנו בתוך שק. לא מתחבק איתו, אך גם לא זורק אותו מעליו. אלא הולך לכל מקום, ושק עוונותיהם של עם ישראל על כתפיו.

אנחנו מתייחסים לעבירות כמשהו שמוטב שלא נברא. כמו לערימות אשפה. אך אנחנו יודעים שאין שום דבר בבריאה שנוצר לשווא. גם יתוש קטן יש לו מטרה. העבירות שלנו, הן כל כך מרכזיות בבריאה, שהן האחרונות לומר עליהן שנוצרו לשווא. יש להן מטרה ברורה. העוונות הן כמו מניות יקרות. הזדונות שלהם, עוד עשויים להפוך לזכויות.

את העוונות שלנו אין אנו זורקים לפח האשפה, אלא במתקן למיחזור. כידוע, בשם הבארדיטשובער רב זי"ע. משליכים את העוונות לנהר, ואז חוזרים בערב פסח לשאוב אותם מהנהר.

כל עוד העבירה לא נעשתה, אנחנו מצויים לעשות הכול על מנת להתרחק ממנה. גם להקים סייגים ושמירה ממנה. אך מהרגע שהעבירה נעשתה, היא הופכת להיות אמצעי לקיים דרכה את המצווה הגדולה של 'תשובה', של התקרבות לה'.

לדעת בעל ה"שפת אמת" (שבת שובה תרמ"ד) זו הסיבה שהעוונות הופכות לזכויות. כי כגודל ההתרחקות שלנו מהרבש"ע בגלל העבירה, אנו זוכים יותר להתקרבות על ידי התשובה.

*

למעיישה:

בימים אלו זה זמן של עיסוק גבוה בעוונות שלנו. היכולת שלנו להחזיק את התקופות הללו, את הזמנים הללו, להתחרט עליהן, לשוב בתשובה עליהן, ואז לראות באותן תקופות או זמנים, כהזדמנויות מיוחדות לשוב בתשובה ולהתקרב יותר לה'.

כתיבה וחתמה טובה לכולנו ולכל עם ישראל.

מגיעים שלושה ימי חג. אחת הבעיות שלנו היא עם מלאי פחי-האשפה. איפה שמים אותם בינתיים?

הפחים למטה מלאים עד גדות. בבית עצמו? מעבירים אותו מהמטבח למרפסת שירות, וכשה מתמלא אז מרפסת השניה. בהמשך מוציאים אותו מחוץ לבית. ולא מדי קרוב. השכן כועס ומבקש להכניס אותם חזרה. כך ההתמודדות עם השקיות מלאי הטינופת, שכולם מנסים להתפטר מהן.

ויש גם את שקית הבקבוקים הריקים. איתם זה סיפור אחר. אלו נעודו למיחזור. ניתן לקבל עליהם כמה שקלים. עליהם שומרים במיקום מיוחד.

את העיסוק הזה באשפה ניתן למצוא בתחום נוסף.

ימים אלו הם קשים ביותר עבור ר' מיכאל (שם בדוי, כמו שאר השמות והפרטים).

ר' מיכאל - יהודי מכובד בקהילה. נושא משרה תורנית חשובה. העמיד משפחה לתפארת. ועדיין מחזיק פצע פעור בליבו.

בגילאי העשרים, היתה לו תקופה קשה. זה היה מדרון שהחליק אותו החוצה מהכולל, שילח אותו למקום עבודה מפוקפק, נוצרו קשרים עם קהלים חדשים, כשהוא חסר ניסיון בהתגוננות עצמית.

בתקופה היותר קשה נכשל בעבירות חמורות. בתוכן איסורי כריתות ומתות בית דין.

בהמשך, בדרך נס, תפס את עצמו. החל תהליך שיקום. תוך מספר שנים חזר לעצמו לגמרי.

ועדיין, החודש הזה שמתחיל בימי הסליחות, ממשך בימים הנוראים ובראשם יום כיפור, זו תקופה של סיוט עבורו.

השאיפה הגדולה שלו בחיים היא: **המצאת פטנט עולמי שיכול למחוק חלקים מתוך המוח.** לחיצת כפתור, וכל מה שקרה בין אותן השנים היה נמחק לחלוטין. הלוואי יהיה אפשר גם לשתול זכרונות חדשים במקום הקיימים. תקופת לימוד פורייה בכולל, עם הישגים והצלחות.

ויש גם את ר' דוב. כל שנה יש לו בעיה עם חודשי הקיץ. סיון-תמוז-אב. עד אז ומאז הכול חלק. באותם חודשים, אלו התמודדויות אחרות. לא מצליח לעמוד בהן. חודשי החורף, הסתיו והאביב, הם חודשים מופלאים. שלא לדבר על תקופות החגים, תקופות של תרוממות ממש.

הלוואי ניתן למחוק את הכמה חודשים הללו מהסרט השנתי, וחסל!

לר' מאיר, יש בעיה עם שעתיים בלילה. כל היום מושלם. הבעיה שלו היא מאחת-עשרה בלילה ועד אחת. במשך כל היום, הכול כל כך בסדר. מתפלל ברצינות, לומד כמה שעות. עובד במקום של יראי שמים. חוזר שוב ללמוד. עוזר בבית. יש את השעתיים הללו בלילה. הן הבעייתיות.

ואם המדינות היו מחליטות שיש רק עשרים ושתיים שעות ביממה, נראה שהכול היה מושלם.

*

לקוּטִים וּסְפוּרִים נִפְלְאִים

ראש השנה תשפ"ה

אלא יש לפרש שאנו מתפללים שנזכה לשוב בתשובה מאהבה ואז זדונות נעשות לו זכויות, (ע"פ יומא פו ע"ב)

"יהי רצון שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה"

טובה בלבד אינו מספיק, משום שחייב לברך על הרעה כמו על הטובה ולומר גם זו לטובה, לכן מבקשים שתהיה גם מתוקה.

יום ראש השנה הוא יום חג. לובשים בגדי חג, מכסים את השולחן במפה לבנה ואוכלים מאכלים משובחים. התמיהה רבה: לשמחה מה זו עושה ביום כה גורלי? המגיד מדובנא הסביר זאת במשל:

מלך אחד קרא לשניים מן השרים שלו ואמר להם: זה חודשים רבים שאני עוקב אחר כל השרים ומחפש מתוכם שניים אשר יתאימו לתפקיד מיוחד, הדורש אחריות ונאמנות. ברשותי מצויה חותמת הזהב המלכותית, אשר בה אני חותם על כל מסמך מלכותי ואשר בלעדיה אין כל תוקף לשום מסמך.

לאחרונה התרבו טרדותיי, ואני מחפש שני שרים נאמנים אשר בידיהם אוכל להפקיד את החותמת היקרה ולהטיל עליהם את התפקיד האחראי. מבין כל השרים, נוכחתי לראות כי אתם המתאימים לכך ביותר. אייחד לכם לשכה מכובדת בארמון ותקבלו משכורת גבוהה, אולם זכרו תמיד את גודל האחריות המוטלת עליכם!

בשמחה רבה קיבלו השרים את התפקיד החדש. הם ישבו בלשכתם וקיבלו לידיהם את המסמכים המלכותיים, החתימו אותם בחותמת המלך והקפידו תמיד בתום ההחתמה להחזיר את החותמת אל הכספת המיוחדת שהותקנה עבורה. עבר יום, עברו יומיים, שלושה וארבעה, והשרים החלו להשתעמם.

באחד הימים ישבו שניהם בלשכתם משועממים ודברו על דא ועל הא. אתה יודע, פנה האחד אל חברו, היום לפני בואי לכאן קניתי כמה בקבוקי יין משובח במיוחד, טעמו טעם גן עדן ממש, הנה הבקבוקים כאן אצלי.

ביקש החבר לטעום מעט מן היין, אולם חוק היה במדינתם כי אין לשתות יין בארמון המלוכה. אלגום כוסית אחת מן היין, ביקש החבר, רק כדי לטעום את טעמו המיוחד.

סיפר אחד מראשי הכוללים בירושלים את שסיפר לו אביו. כאשר האב היה עדיין אברך צעיר, פגש פעם ברחוב את מרן הגאון הגדול רבי חיים שמואלביץ זצ"ל. שאל אותו הגאון: "כלום מתכוננים לראש השנה?" השיב האברך מה שהשיב.

שוב שאל רבי חיים: "כלום אתה מתכונן לראש השנה? ליום הדין?" התלמיד האברך הבין שרבו רוצה לאלפו בינה בקטע כלשהו, שתק אפוא וחיכה למוצא פיו של רבו.

אמר רבי חיים: "השנה ראש השנה שלושה ימים. האישה צריכה לבשל כמות גדולה של אוכל. האין זה מן הראוי שתיקח את הילדים הקטנים המפריעים לה בבית במלאכת הבישול הקשה ותצא איתם לטייל?"

למד אותו תלמיד מה נקרא הכנה ליום הדין, כפי שהבין זאת גאון התורה וגדול המוסר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל.

מעשה בחסיד אחד שנכנס בערב ראש השנה אל בעל החידושי הרי"ם ושפך לפניו את צקון לבו, שהשנה החולפת עברה עליו ללא תורה וללא עבודה.

אמר לו הרי"ם: "ראה בני, בהרהור תשובה אמיתי מעומק הלב, הרהור של הרף עין, עדיין יכול אתה לתקן את השנה כולה, והרי גמרא מפורשת היא בקידושין דף מט: 'המקדש את האישה... על מנת שאני צדיק, אפילו רשע גמור מקודשת, שמא הרהר תשובה בדעתו'."

הרי שאפילו בהרהור של רגע, אפשר לתקן את הכול! וכן בערב ראש השנה בתפילת מנחה, שלכלות השנה לא נשארה אלא שעה קלה בלבד, עדיין אנו מתפללים "ברך עלינו... את השנה הזאת" ומברכים בשם ומלכות "ברוך אתה ה' מברך השנים". והרי השנה כבר הלכה וחלפה לה, סימן שברגע אחד עדיין אפשר לתקן למפרע את כל השנה החולפת כולה! (רבי אהרן מקרלין)

"יהי רצון שירבו זכויותינו"

יש לתמוה מה שייך להתפלל על זה, הרי דבר זה הוא בידי האדם עצמו נתון אם ירבה במצוות?

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

הלך המשנה אל המלך, המשיך השר לספר, והמלך הנסער סיפר לו את כל אשר קרה. אמר לו המשנה: אדוני המלך, אין ספק שהשרים הללו עשו מעשה אשר לא ייעשה, אולם הלוא שיכורים היו בעת שחיללו את חותם המלך, ולא עשו את המעשה מתוך הכרה וכוונה רעה כלילה. הרי יודע אתה כי הם נאמנים לך ביותר, ומדוע תכעס עליהם כל כך?!

השיב לו המלך: אולם כיצד הגיעו לידי שכרות?! הלוא החוק אוסר להשתכר בארמון המלוכה! אכן כן, אמר השר, ודאי שעשו מעשה מגונה בכך שהשתכרו, אולם על ההשתכרות אין גזר דין מוות. תן להם לכל היותר כמה חודשי מאסר.

כך דיבר המשנה אל המלך שוב ושוב וניסה לרצותו ולפייסו. לבסוף נרגע המלך מכעסו ואמר: יתכן שיש צדק בדברך. היום בעת המשפט אבחן את השרים ואראה, אם אכן הם יביעו חרטה כנה על חטאם ויוכיחו לי שהם נאמנים לי ומקבלים עליהם את מלכותי בלב שלם, הריני סולח להם על חטאם ומחזירים לתפקידם!

מיד הגיע אלי המשנה, סיפר השר, ואמר לי את דברי המלך. מאותו רגע נעשיתי רגוע ושליו, הן גזר הדין שייפסק היום תלוי בי בלבד! על ידי חרטה אמיתית, יכול אני לשנות את גזר הדין לטובה. למעשה אני הוא השופט של עצמי!

זהו המשל, והנמשל מובן. המשפט שנערך לנו ביום ראש השנה איננו משפט שרירותי, שבו השופט גוזר את גזר דינו של הנאשם כראות עיניו. אנו עומדים למשפט בפני מלך המלכים הקדוש ברוך הוא, האוהב אותנו אהבה עזה, ואם הוא יראה שאנו מתחרטים על מעשינו הרעים ומקבלים עלינו עול מלכות שמים, הרי הוא גוזר עלינו גזירות טובות. ואם כן, אנו השופטים של עצמנו! במעשינו אנו קובעים לעצמנו את הדין, ומתוך כך יכולים אנו להגיע לראש השנה שמחים ורגועים.

את הסיפור הבא סיפר הרב ברוך רבינוביץ' ממונקאטש, אביו של האדמו"ר ממונקאטש הנוכחי. הסיפור עוסק בחמיו, רבי חיים אליעזר שפירא, המפורסם כ"מנחת אלעזר".

תקופה קצרה לאחר חתונתם, חיו הרב ברוך ואשתו בוורשה שבפולין. מאוחר יותר, כשחלה המנחת אלעזר, הוא התחנן בפניהם שישובו לעירו מונקאטש, שהייתה באותם הימים תחת שליטה צ'כית, והם מיהרו לציית לבקשתו.

ה"מנחת אלעזר" אהב במיוחד את נכדו, צבי נתן דוד. הוא היה משחק איתו ומפנק אותו, וצבי הקטן נהג לשבת בחיק סבו בתפילת קבלת שבת.

בראש חודש אלול בשנה האחרונה לחייו, לקח ה"מנחת אלעזר" את השופר כדי לבדוק אם הוא במצב טוב. צבי נכח בחדר והתרגש מאוד לראות את השופר ולשמוע את צליליו. הוא ביקש מסבו לתקוע תקיעה נוספת, והסבא הסכים בשמחה. מאז זה הפך לנוהג קבוע: בכל יום

הסכים השר ומזג לחברו כוסית אחת. ריח היין אשר הכה באפו שכנע גם אותו לטעום כוסית אחת בלבד. שתו השרים כוסית אחת, ולאחריה עוד כוסית, ועוד כוסית... סיימו בקבוק ופתחו בקבוק נוסף, ועוד בקבוק, ועוד בקבוק... עד אשר השתכרו כליל.

אולי יש לך משהו לאכול?! צעק האחד אל חברו מתוך שכרותו. אכן כן, אישר החבר, קניתי אגוזים משובחים, הבה ונאכל יחד.

הוציא השר את שקית האגוזים שקנה ופתח אותה. אולם כאן ניצבו השיכורים בפני בעיה: במה יפצחו את האגוזים? הביטו כה וכה ולא מצאו חפץ מתאים לפיצוח האגוזים.

והנה עלה רעיון מבריק בראשם: חותמת הזהב של המלך היא החפץ המתאים ביותר! הוציאו מיד את החותמת מן הכספת, התיישבו על הרצפה והתחילו לפצח את האגוזים.

לרוע מזלם, בדיוק באותו רגע עבר המלך ליד לשכתם. הקולות המשוונים שעלו מן הלשכה הביאוהו להיכנס פנימה. המראה שנגלה לעיניו הכה אותו בתדהמה מוחלטת: השרים יושבים על הרצפה, בקבוקי יין ריקים מתגלגלים סביבם, והם מפצחים אגוזים בחותם המלך! איזה בזיון, איזה חילול נורא של חותם המלך!

בכעס אין קץ הוא פנה אל השרים ואמר: היום בערב תתיצבו לפני למשפט! חילול חותם המלך זוהי עבירה חמורה ביותר, שעונשה גזר דין מוות!

הבהלה הפתאומית הפיגה את שכרותם של השרים. בבת אחת קלטו את אשר עשו ואת מצבם הנורא. עוד לפני שהספיקו לומר מילה, נכנסו שוטרי המלך אל הלשכה ואסרו את ידיהם באזיקים. הם הובילו את כל אחד מהם לביתו תחת משמר כבד, על מנת להתכונן למשפט שיערך בערב.

הגיע השר האחד לביתו שבור ורצוף. הוא סיפר לבני ביתו בדמעות כי היום בערב ייערך לו משפט והוא צפוי לעונש מוות. הוא החל להיפרד מבני משפחתו, כתב צוואה, וכך העביר את השעות שנותרו לו עד המשפט בצער וביגון.

בהגיע המועד, הובילוהו השוטרים לעבר בית המשפט. בדרך פוגש הוא את חברו השר, שגם הוא כמוהו מובל על ידי שוטרים אל בית המשפט. הוא מביט על פני החבר, והנה להפתעתו הוא רואה שחברו שמח ורגוע!

בהשתוממות עצומה הוא פונה אליו ושואל: מדוע אתה כה רגוע? האם אינך יודע שאנו עומדים עכשיו למשפט שתוצאותיו גזר דין מוות?!

חיך הלה אל חברו והשיב לו: אספר לך ידידי, לאחר שקרה מה שקרה והוזמנו אל המשפט, לא נפלתי ברוחי! חשבתי לעצמי: כיצד אוכל לשכך את כעסו של המלך ולהמתיק את גזר הדין?

ביקשתי שיקראו לביתי את ידידנו המשנה למלך. בהגיעו אל ביתי, שפכתי לפניו את ליבי וביקשתיו בדמעות שילך למלך וינסה ללמד עלינו זכות.

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ' ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

המלך צייד אותו בכסף וזהב ושלחו לסייר ברחבי הממלכה, אך הבן החל להתרועע עם איכרים נבערים, שקע בחיי הוללות וריקנות ובזבז את כל כספו, עד שנשאר בעירום ובחוסר כול.

בצר לו, החליט לחזור אל אביו ולבקש מחילה וסליחה על מעלליו.

ואכן, הצליח הבן להגיע עד שער המלך, אך במשך השנים נשתנה מאוד, ואיש לא הכיר בו עוד את הנסיך האובד. נוסף על כך, גם שכח את השפה המיוחדת שבה דיברו בארמון המלוכה, ולא היה יכול לדבר עם השומרים.

במר נפשו החל הבן לבכות ולצעוק בקול גדול צעקה מעומק הלב, בלי מילים. לפתע שמע המלך את קולו של בנו! הוא יצא אליו, נשקו וחיבקו והכניסו חזרה אל הארמון.

זה משל של הבעל שם טוב על מהותה של תקיעת השופר. המלך זה הקדוש ברוך הוא, הבן אנחנו.

הקדוש ברוך הוא שלח אותנו לעולם הזה, כדי שנקיים תורה ומצוות ונתעלה, אך קורה שאנחנו מתרחקים מהאמת, עד שנשכח מאתנו אפילו ה"שפה", הדרך להתפלל נכון אל ה', ואז בצר לנו, אנו פשוט צועקים.

זו תקיעת שופר - צעקה עמוקה ופנימית, שמעוררת את רחמי ה', ושבזכותה הוא מראה מחדש את חיבתו לעמו ומוחל וסולח לנו על כל מה שהיה.

יהודי נקלע בראש השנה לבית חולים בו סעד את קרובו שהיה חולה. היהודי נטל עימו כמובן שופר. במהלך שני ימי החג תקע מספר פעמים בשופר, הן לקרובו החולה והן לחולים אחרים שביקשו ממנו להוציאם ידי חובת מצוות היום.

לצד מיטת קרובו שכב אדם שאינו שומר תורה ומצוות ולידו שהה בנו לסעוד ולסמוך את אביו בחוליו. היהודי שם לב שהבן של החולה מביט בשופר בצורה מרוחקת, ופניו העידו שמהו מתחולל בליבו בשעת התקיעות.

לאחר שלא יכול להתאפק, פנה לצעיר החילוני והחל לגלגל עימו שיחה. בין השאר שאל אותו לפרש מבטיו בשופר והאזנתו לתקיעות, והצעיר סיפר לו מעשה שאירע עימו.

בזמן שירותו הצבאי הוא גויס לחיל הים, שם שירת על סיפונה של צוללת שבה לעתים שהה משך חודשים ארוכים ברצף מתחת לפני המים. השפה שבה משתמשים עובדי הצוללת להעברת מסרים בקשר הפנימי שלהם - סיפר הצעיר - נעשית באמצעות צלילים המכילים קוד מסוים - קוד מורס - וכדי לתקשר ביניהם ברצף למדו כל עובדי הצוללת והתאמנו רבות להאזין לצלילים אלו ולשדר בהם במהירות כפי שהם כותבים באותיות רגילות.

לאחר זמן הסתיימה תקופת שירותו הצבאית והוא החל לחפש לעצמו עבודה בתחום האזרחי.

חודשים עברו עליו ללא שמצא עבודה נאותה,

מימי אלול, לאחר התקיעות המסורתיות אותן תוקעים בחודש זה, היה הסבא תוקע תקיעה נוספת עבור נכדו. בערב ראש השנה, בו לא תוקעים בשופר, התאכזב צבי כשלא שמע את תקיעות השופר השגרתיות. "היום הוא ערב ראש השנה", הסביר לו סבו, "היום לא תוקעים בשופר; מחר בבוקר נתקע בשופר בבית הכנסת".

הילד לא הבין וגם לא רצה לנסות להבין, הוא צעק, רקע ברגליו והתעקש: "עוד תקיעה אחת! עוד תקיעה אחת!" לאחר זמן סבו התרכך לשמע הבכי של נכדו האהוב והוא תקע תקיעה אחת.

המנהג במונקאטש היה כי בראש השנה, לפני תקיעת השופר, היה הרבי נושא דברים. לפני שפתח את דבריו ניגש ה"מנחת אלעזר" אל ארון הקודש, פתח אותו ואמר: "ריבון העולמים! עלי לבקש מחילה, כתוב בספרי ההלכה שלא לתקוע בשופר בערב ראש השנה, אך אני תקעתי ביום זה".

הוא החל לבכות וקרא: "האם אתה יודע, ריבוננו של עולם, מדוע עברתי על המנהג המקובל? היה זה מפני שנכדי הקטן שכב על הרצפה והתחנן שאתקע בשבילו תקיעה אחת בשופר. לבי נמס בקרבי; לא יכלתי לראות אותו בוכה, ולכן תקעתי פעם נוספת למרות שלא נהוג לעשות כך".

"טאטע! כיצד תוכל לעמוד מנגד ולראות את בניך אהוביך שוכבים על הרצפה וקוראים לך 'טאטע, עוד תקיעה אחת! תקע בשופר גדול לחרותנו! תקע בשופר המבשר על ביאת הגאולה השלימה!' הלא אפילו אם לא הגיעה השעה, כיצד תוכל לראות את ילדיך בוכים ולא לעשות דבר?!"

באותה שנה - סיים הרב ברוך את סיפורו - התקיעה בשופר התעכבה למשך זמן רב. כל הקהל בכו ללא הרף יחד עם הרבי.

מסופר על הרב מבריסק זי"ע שהיה יושב ואומר תהילים בכל השעות הפנויות בראש השנה.

שאלוהו תלמידיו מדוע הרב לא לומד.

ענה ואמר: הרי אמרנו בסליחות כדלים וכרשים דפקנו דלתיך, והפשט הוא כי בראש השנה כל אחד דומה למי שפשט את הרגל. דנים אותו על שנה חדשה, אין לו שום דבר אצלו, שום דבר לא נשאר לו מהשנה שעברה. בראש השנה צריכים לחדש את הדרכון, את הבריאות, הפרנסה, את הנחת מהילדים. וביום כזה אסור לבטל דקה, ולכן בחרתי לומר תהילים. כי בלימוד אני צריך להפסיק מדי פעם כדי לקום ולהוציא ספר, ודבר זה לוקח לי זמן. והרי בראש השנה כל שנייה חשובה כנצח, לכן בחרתי לומר תהילים ברצף, ללא הפוגה כלשהי!

הוא היה בנו יחידו של המלך. בן חכם וסקרן, שרצה ללמוד את כל החכמות ולהכיר את הגוונים השונים שבבני המדינה.

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

היה בא על מקומו בשלום. ואז, כשבעל הבית היה מחפש אותה, לא היה יודע מי היא. אבל היא אינה מבינה, אין לה מידע על גורלה הנחתך ובעקבות כך היא מובלת לשחיטה.

יש בכוחו של אדם לעמול ולנקות את הסימן שנגזר עליו בראש השנה, וזו עבודתנו בימים אלו של עשרת ימי תשובה. ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את הצבע האדום, את רוע הגזירה. (לעבדך באמת)

"ועקדת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכור"

מה עניין ההדגשה "היום ברחמים תזכור"?
אומר השל"ה הק', הזכרת ייחוס וזכות אבות יש בה מעלה וגם חיסרון. מחד, משמש הדבר טיעון לסנגור, לזכור זכות ישנים ובגלל אבות תושיע בנים. אך מאידך, זה יכול גם לשמש חלילה טענה לקטגור, שהרי אם כן היה להם ללמוד ממעשי אבות ולהתאים עצמם אליהם. לכן התפילה וההדגשה היא: "ועקדת יצחק לזרעו היום 'ברחמים' תזכור", שיהא זיכרון זה רק לטובה ולכף זכות.

באחת השנים נעמד רבי לוי יצחק מברדיצ'וב לפני התקיעות ואמר: מצוות תקיעת שופר נאמרה בתורה בארבע מילים "יום תרועה יהיה לכם". מפשטות הלשון די בתקיעה אחת, ובכל זאת עם ישראל אינו מסתפק בכך אלא אנו תוקעים תקיעה, שברים, תרועה תקיעה, עד שבפועל תוקעים מאה קולות בראש השנה. נשא את ידיו למרום וקרא: רבוש"ע, אתה כתבת לנו ארבע מילים, ואנו תוקעים מאה קולות, ואילו ממך אנחנו מבקשים ומתחננים זה כאלפיים שנה: "תקע בשופר גדול לחירותנו". אנא, תקע לנו את התקיעה האחת הזאת!

"כמו שכבש אברהם אבינו את רחמיו כן יכבשו"

רחמיך את כעסך מעלינו"

כשאברהם אבינו עליו השלום הלך לעקידה בא השטן ושאל אותו: לאן אתה הולך? ואברהם ענה, לעקידה. אמר לו השטן: מה? לשחוט את יצחק? הרי ה' אמר לך כי ביצחק יקרא לך זרע ועכשיו אתה אומר שה' ציווה אותך לשחוט אותו? אולי לא שמעת טוב, אולי אתה לא הבנת? אמר לו אברהם: לך מכאן, לא רוצה לשמוע אף מילה. וזו בקשתנו מה', שכשהשטן מקטרג יגיד לו הקדוש ברוך הוא: לך מכאן, לא רוצה לשמוע אף מילה, בדיוק כמו שאמר לו אברהם אבינו. וזה רמוז במילים: כמו שכבש אברהם אבינו את רחמיו כן יכבשו רחמיך את כעסך מעלינו. (בשם רבי אהרן טוסיג שליט"א)

**יה"ר שנזכה לשנה טובה, שנה בריאה,
שנה שמחה, עם חותם חיים, שהתפילות
יתקבלו לרחמים ולרצון, ושיושפע רחמים
וחסדים טובים על כל ישראל, אמן.**

עד שיום אחד נתקל במודעה בולטת על עבודה בדיוק בתחום בו עבד לצרכי מחקר לחברה פרטית, רק מועמד אחד דרוש, אבל התנאים והמשכורת שהוא יקבל יהיו חלומיים.

במודעה צוין שבשעה שתיים עשרה בדיוק תיפתח הדלת והמרוויינים ייכנסו לפי סדר הגעתם.

הוא לא חשב פעמיים ונסע לראיון העבודה. הוא שיער שיגיעו רבים כמותו, ולכן הקדים את שעת יציאתו.

מציאת חניה היא עניין מסובך וכך הוא הגיע בשעה שתיים עשרה ורבע מתנשף, רק כדי לגלות אולם המתנה ענק בו מחכים כבר כמאה איש לפניו, חלקם מנשנשים מן הבר העשיר, חלקם מגלגלים שיחה, ואחרים מעיינים בעיתון.

הוא התיישב במפח נפש והבין שהוא כנראה ייכנס אחרון וסיכוייו מעטים.

לפתע הוא זינק ממקומו וניגש לדלת של המנהל, פתח אותה כשאחריו עדר זועם שקורא לו לחכות לתורו כמו כולם, אבל הוא טרק אחריו את הדלת והתיישב.

המנהל שישב בכיסא חיך ושאל: "מדוע נכנסת?" והצעיר השיב: "שמעתי במוסיקת הרקע את הצלילים המבשרים בשפת הקודים שלנו שהדלת פתוחה והמנהל מוכן לקבל את מי שייכנס..."

המנהל שמח מאוד ואמר לו: "התקבלת! זה היה המבחן לכל אלו שמחכים בחוץ. כולם נכשלו. ברוכותי!"

המנהל שיצא עימו הודיע לכולם שהוא התקבל והסביר את אשר אירע. הממתנינים טענו: "גם אנחנו שמענו את הצלילים, אבל לא רצינו להתנהג בחוסר נימוס..."

החילוני סיים את סיפורו: "השופר שלך נתן לי להבין שהיום, יום הדין, הקב"ה פונה בשפת הצלילים לכל יהודי ומזמין אותו לקבל שפע של חיים וברכה לשנה הבאה עם תשובה שלמה. אסור להיות נימוסיים ולעמוד בתור, חייבים לנצל את ההזדמנות ולהיכנס. רק שבשונה מהראיון שקיבל רק מועמד אחד בשמים יש מספיק לכולם..."

(הגאון הצדיק רבי אלימלך בידרמן שליט"א)

"וכל באי עולם יעברון לפניך כבני מרון"

בתפילת ראש השנה אנחנו אומרים "וכל באי עולם יעברון לפניך כבני מרון" ככבשים הנכנסים לדיר ומעשרים אותם אחד אחד, העשירי נותנים לו עם שוט על גבו בצבע אדום, והוא המיועד לשחיטה.

אמר רבי ישראל מסלנט: "כל באי עולם עוברים לפני ה' כבני מרון" כאותם כבשים.

אילו הייתה לנו שיחה משותפת עם כבשה זו שגבה צבוע אדום, היינו שואלים: "מה קרה לך בגב?"

"קיבלתי מכה עם שוט", הייתה עונה. "כואב לך?" "לא, הכאב עבר חלף, שכחתי ממנו", כך הייתה אומרת לתומה.

אילו הכבשה הייתה מבינה שהצבע שעליו מדברים הוא גורלה הרע, הייתה ניגשת לנהר להתרחץ והכול

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת הָאֲזִינוּ - כְּחָה שֶׁל תְּפִלָּה

"עֲלֵה אֶל הַר הָעֶבְרִים הַזֶּה וְכוּ' וּמֵת בְּהַר" (דברים ל"ב, מ"ט-נ')

ואומרים תהילים".

סגרת את הטלפון ואמרת כמה פרקי תהילים. התקשרתי שוב לאמא. אבא לקח את הטלפון ואמר: "בשביל מה לנסוע לבית החולים? מי אמר שיש חום גבוה? תמדוד עכשיו". מדדתי וראיתי שהחום ירד בהרבה. כשאמרת לאבא: "אתה בעל מופת" - הוא צעק עלי: "ואתה אפיקורס".

הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל המחיש כעין זה: אברך יש לו ילד חולה. הוא מגיע איתו למרפאה וממתין בתור. לפתע הוא נזכר שלא התפלל מנחה. הוא הולך להתפלל אבל מתפלל בחטף כי מפחד להפסיד את התור ורץ וחוזר לרופא. רבי ראובן מסביר: "סידרו לך פגישה עם רופא כל בשר, הרופא האמיתי היחיד שמועיל מהרופא ההוא. אם תבקש קצת יותר חזק ברפאנו, יועיל יותר מהרופא שאתה ממתין לו".

על דרך זה הגר"ח שמואלביץ זצ"ל אמר שכל ישראל היו יכולים לצעוק ולתקן יום תפילה לקב"ה כדי לבטל את הגזירה של מיתת משה- ולהצליח. מוכח מזה שתפילה היא מציאות בבריא! כמו שאפשר לשבור את תיבת נוח, כך תפילה יכולה לשבור גזירות רעות! ואם כלל ישראל היו מתפללים, זה היה עוזר!

בברכת שבת שלום וחתימה טובה הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א חבר הרבנות מברשת ציון

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה שמואל אימן בן אסתר זרי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"מ קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל הענינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

דיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רונית בת סימה תרצה בתיה בן ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה אנאל חביבה בת שולמית לאה בת תמר מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליה טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דזרי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה דרור בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניצרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניצרי בן פרחיה- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן דנימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגטו רונית בת סבירה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאיות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פרדאל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

בפרשה נאמר: "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה לְאָמֹר: עֲלֵה אֶל הַר הָעֶבְרִים הַזֶּה וְכוּ' וּמֵת בְּהַר" (דברים ל"ב, מ"ח-נ)

רש"י פירש: בשלושה מקומות נאמר "בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה", בנוח, שהיו בני דורו אומרים אין אנו מניחין אותו להיכנס בתיבה. הקב"ה אמר: 'הריני מכניסו בחצי היום וכל מי שיש בידו כוח למחות- יבוא וימחה'. במצרים וכו' גם כאן במיתתו של משה, היו ישראל אומרים, אדם שהוציאנו ממצרים וקרע לנו את הים והוריד לנו את המן והעלה לנו את הבאר וכו' אין אנו מניחין אותו. הקב"ה אמר: 'הריני מכניסו למערה בחצי היום, וכל מי שיש בו כוח יבוא וימחה'.

התמיה עולה מאליה, במבול שייכת טענה שלא יתנו לנוח להיכנס לתיבה ושישברו את התיבה, וכן ביציאת מצרים שייכת טענת המצרים שלא יניחו לעם ישראל לצאת, אבל איך שייך להתנגד לפטירת משה על ידי מחאת כלל ישראל?

איש יהודי צדיק וירא אלוקים היה בבני ברק ושמו רבי יקותיאל משה שושן זצ"ל. בנו סיפר: כשהייתי אברך צעיר, היה לי תינוק בבית בן שלושה חודשים שקיבל חום גבוה. החום לא ירד למרות שקיבל התרופות. השעה היתה שתיים-עשרה בלילה. לא ידעתי אם לנסוע לבית החולים. התקשרתי ושאלתי את אמא מה לעשות.

אבא לקח את הטלפון ושאל מה קרה. סיפרתי לו שהתינוק חולה, והוא התחיל לצעוק עלי: "תהילים כבר אמרת?" והמשיך וגער בי: "יש לך ילד חולה כבר כמה שעות ואתה עוד לא אומר תהילים? עכשיו סוגרים את הטלפון

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לעילוי נשמת אדי אדוניו מזרחי בן שרה סרח

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר ולילד אלחנן רפאל בן אריס ולילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניצרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	היגיון תפ
י"ג	17:44	18:55	19:36
ט"ד	18:02	18:53	19:32
ט"ה	18:03	18:54	19:33
ט"ו	18:04	18:54	19:35

שׂוֹאֵל וּמְשִׁיב בְּהִלְכָה - יוֹם כִּיפּוּר

מהן הלכות יום הכיפורים?

שאלה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי שליט"א:

תשובה: !

בתפילת שחרית בערב יום כיפור לא אומרים תחנון וכן נוהגים לעשות התרת נדרים. לא עושים מלאכה בערב יום כיפור. העושה מלאכה אינו רואה סימן ברכה לעולם. מנהג טוב לטבול במקווה בערב יום כיפור (ללא ברכה). מי שלא יכול ללכת למקווה, ישפוך על עצמו שנים-עשר וחצי ליטר מים. אם גם את זה לא יכול לעשות, ישהה תחת הטוש במקלחת עד שישער כמות של שנים-עשר וחצי ליטר.

יום כיפור לא מכפר על עבירות שבין אדם לחבירו עד שיפייס את חבירו. אדם שביקש מחילה וחבירו לא רצה למחול לו, יחזור לבקש מחילה עד שלוש פעמים, בכל פעם יקח איתו שלושה אנשים. אם חבירו עדיין מסרב למחול לו- הוא לא חייב לפייסו. אם הוא צריך לפייס את רבו, יחזור אפילו אלף פעמים עד שיתפייס.

מכל מקום לא יהיה אכזרי מלמחול. **כל המעביר על מידותיו - מעבירים לו על כל פשעיו.** חובה קדושה לבקש סליחה מהוריו ורבותיו. בעל ואישה ימחלו זה לזה. טוב שיאמר בפיו: "אני מוחל וסולח לכל מי שחטא כנגדי בין בגופי ובין בממוני".

נוהגים להתפלל תפילת מנחה בעוד היום גדול כלומר בשעה מוקדמת. בתפילת העמידה לאחר שיאמר את הפסוק "יהי לרצון אֱמֶרִי פִי וְהִגִּיזֵן לִבִּי לְפָנֶיךָ ה' צוּרִי וְגֹאֲלִי" (תהילים י"ט, ט"ו) יאמר וידוי 'על חטא' כפי שנדפס במחזורים. יש נוהגים ללקות ל"ט מכות ברצועה כדי שמתוך כך יתן אל ליבו לעשות תשובה.

ילך לביתו ויאכל סעודה מפסקת. יש לפרוש מכל חמשת העינויים: אכילה, שתיה, רחיצה, נעילת נעלי עור ותשמיש המיטה לפני שקיעת החמה. (מצווה מן התורה להתחיל בכל דיני התענית לפני שקיעת החמה. ראוי לנהוג כך לפחות רבע שעה לפני שקיעת החמה).

מצווה להדליק נרות לכבוד יום הכיפורים. לפני ההדלקה יש לברך "אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל יוֹם הַכִּיפּוּרִים". בנוסף יש להדליק נר נשמה, שכן הבדלה נעשית על נר שדלק כל היום. אין לברך על ההדלקה ברכת 'שהחיינו' אלא רק לאחר חליצת נעליים, מכיוון שבברכת 'שהחיינו' מקבל על עצמו קדושת יום הכיפורים. נוהגים להתעטף בטלית לפני שקיעת החמה (כדי שיוכל לברך עליה) ומתפללים את כל תפילות יום הכיפורים בטלית כדי שיתפלל בכוונה.

הכל חייבים להתענות ביום כיפור. גם נשים מעוברות ומניקות חייבות להתענות. אסור לרחוץ במים ביום כיפור. אפילו להושיט אצבע במים אסור. לא אסרו אלא רחיצה של תענוג, אבל אם ידיו או שאר גופו היו מלוכלכים- מותר לרחצם מכיוון שאין זו רחיצה של תענוג. לא ישטוף את פניו ולא את פיו. ביום כיפור בשחרית יטול את ידיו לסירוגין עד סוף קשרי אצבעותיו בלבד ויברך על נטילת ידיים.

וּיְתוּר וּיְשׁוּעָה

להלן סיפור מופלא המעובד מתוך העלון 'מתיקות הפרשה'. יש בו כדי ללמד אותנו כי מויתורים רק מרווחים. להלן הסיפור מפי בעל המעשה: לפני כחצי שנה קניתי אופניים חשמליות. באותו זמן אחד מחברי קינא באופניים שלי. מרוב קנאה הוא צבע את האופניים החדשות בספרי. זה כאב לי מאד, אבל הבנתי שה' בוחן אותי כעת אם אני מוותר או חלילה מחפש לנקום בחבר. למרות שידעתי מי עשה לי זאת שתקתי ולא אמרתי דבר.

לא חלפו ימים רבים והאופניים היקרות והחדשות נגנבו לי. הצטערתי מאוד וחזקתי את עצמי שלכל הפחות לא רבתי והשפלתי את חברי על אופניים שגם כך אינם ברשותי. בשבוע זה (פרשת ויקרא ה'תשפ"ג) ביום שלישי עברתי ליד חנות אופניים. הבחנתי שם לפתע כי האופניים שנגנבו לי מוצעות למכירה. ניגשתי למוכר ואמרתי לו שאופניים האלו הם שלי והם נגנבו ממני. אמרתי לו שהצבע שעל האופניים זו ההוכחה שהם שלי. למרבה המזל הוא אמר מיד: "אם זה שלך- קח אותם".

האמת שכמעט התייאשתי מהאופניים וה' ברוב רחמיו החזיר לי אותם במתנה. אני בטוח שזכות הויתור שלא הקפדתי ולא נקמתי בחברי היא שעמדה לי, ולא עוד אלא שבזכות הצבע זיהיתי את האופניים שלי. ראיתי שמויתור רק מרווחים. גם מה שהיה נראה בהתחלה כנזק וקושי היה בסופו של דבר לטובתי. מעבר לעובדה שקיבלתי בחזרה את האופניים שלי קיבלתי שיעור מאלף באמונה וביטחון ששווים יותר מהכל.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PrineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א.ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב אהרן יחיאל הופשטיין זצ"ל

האדמו"ר הרב אהרון יחיאל הופשטיין זצ"ל המכונה 'רבי אהרלה קוז'ניצר': נולד בשנת ה'תרנ"א (1891) בקוז'ניץ. בן אחרי בן דור שישי לאדמו"ר רבי ישראל הופשטיין הידוע כמגיד מקוז'ניץ. בברית נקרא אהרון יחיאל. אהרון על שם הרה"ק האדמו"ר רבי אהרן פרלוב מקארלין והשם יחיאל על שם זקנו, אבי אביו, הרה"ק האדמו"ר רבי יחיאל יעקב הופשטיין מקוז'ניץ זיע"א. ב-י"ג אלול ה'תרס"ט (1909) נפטר אביו. רבינו היה באותו הזמן בן 18 שנים. רוב חסידי קוז'ניץ הכתירו את רבינו לשמש כאדמו"ר בקוז'ניץ במקום אביו. חלק מהחסידים הכתירו את הבן השני, רבי אשר אלימלך. בימי מלחמת העולם הראשונה נדד לאזורים שונים ברחבי פולין (רבינו התגורר בערים: וורשה, לובלין, ריקי, ראדום, פירקוב, לודז' ולבסוף קבע את מושבו באוטבוצק). בכל מקום שהגיע הוא השפיע רבות על היהודים באיזור. את עיקר תשומת הלב הקדיש לצעירים או לאנשים הפשוטים שביניהם, אלו שהיו צריכים יותר תמיכה רוחנית. אדמו"רים רבים הגיעו לרבינו. החזיר רבים בתשובה. מסעותיו חצו את יבשת אירופה. פעם נסע ללונדון לבדו ללא שום ליווי רק כדי להציל נשמה אחת של בחור. ביקר ברומה, אנטוורפן-בלגיה, צרפת, גרמניה ועוד מדינות במסגרות מסעותיו לחיזוק היהדות אצל בחורים שנזקקו לכך. התעסק בכל כוחו במצוות צדקה וחסד לסייע ולעזור לדלים ולאביונים. לא ירא לומר להם את האמת הצורבת מול עסקנים ופרנסים למרות שידע שהדבר עלול לעלות לו ברדיפות והתנכלויות כפי שאכן קרה. **בעל רוח-הקודש**. שעות ארוכות נהג לעמוד ולהגות בתורה בהתלהבות.

גדולתו בתורה היתה מופלאה. היה בקי בכל חדרי התורה. לילות רצופים ראו את האור דולק בחדרו או פגשו בו בביהמ"ד הריק באישון לילה כשהוא שקוע בלימודו. בתחילת מלחמת העולם השנייה רבינו היה בוורשה. על העיר הוטלה מצור והיהודים רוכזו בגטו. גם שם רבינו המשיך את עבודת הקודש כפי שהיה רגיל. תחת מטר הפצצות הנאצים היה יוצא לרחוב ללא פחד כדי להשיג מזון ומים לעניים ומדוכאים, לחזק ולעודד את רוחם. רבינו היה בין רשימת המבוקשים. דיוקנו הופץ בין השוטרים והחיילים. לא פעם התפרצו לתוך הבית בזמן ששהה שם. למרות שהצדיק ישב ליד השולחן ועסק בתורה, הם לא ראו את הצדיק. בסוף קיץ ה'תש"א (1940) הצליח להימלט מגטו וורשה לז'ליחוב. בערב ר"ה ה'תש"ב (1941) חלה בטיפוס. זמן קצר לפני שנפטר אמר שוב ושוב: "אני לא מסוגל לראות את הצרות של היהודים. שוחטים יהודים ואני לא יכול לעשות דבר". נפטר ב-ד' תשרי ה'תש"ג (1942). חי כ-51 שנים. בהלווייתו השתתפו אלפי אנשים וליוו את רבינו בדרכו האחרונה למרות הסכנה מהנאצים ששלטו שם. היתה זו ההלוויה האחרונה המסודרת בכל פולין בימי מלחמת העולם השנייה. ציונו בזליחוב שבפולין.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' יחיאל יעקב מקוז'ניץ. **אביו:** האדמו"ר ר' ירחמיאל משה. אמו: מרת ברכה ציפורה גיטל (בת רבי מרדכי ישראל טברסקי. מחוטיין). **אשתו:** מרת רחל בת-שבע (בת דודו רבי אברהם פנחס ספרד מקיניו)

האדמו"ר ר' משה מרדכי בידרמן מלעלוב זיע"א סיפר כי כאשר הוא התארח אצל רבינו, הצדיק נתן לו חדר בביתו. ושם היה קובע את תפילותיו. "יום אחד נעלתי את הדלת על מנעול ובריה והתבודדתי בתפילה. כאשר סיימתי את תפילת העמידה ופסעתי לאחוריי הופתעתי לראות את רבינו לידי ומקשיב לתפילתי. עד היום אני תמה מהיכן יכל להיכנס שכן נעלתי את הדלת על מנעול ומפתח".

פעם אחת הרבי צעק שצריך להזמין מרכבה כי צריך להגיע דחוף לתחנת הרכבת. האנשים לא הבינו מה קרה והזמינו מרכבה. רבינו פקד על העגלון למהר ולהגיע לתחנה. שם מצא ילד יהודי קטן שמשחק על מסילת הרכבת. הילד לא הרגיש בסכנה. הצדיק לקח אותו בחוזקה. לאחר מספר רגעים עברה שם הרכבת על הפסים שהילד שיחק שם. רבינו הרגיש זאת מרחוק ברוח-קודשו ומיהר להציל את הילד.

פעם אחת רבינו ציווה שכל האנשים כולל הנשים וילדיהם יתקהלו בביהמ"ד שלו באטוואצק בתאריך מסוים. לשמע הבקשה התפלאו האנשים, אבל כולם ידעו כי רבינו ניחן ברוח-הקודש ולכן מילאו את בקשתו. ביום המיועד התקהלו כולם: גברים, נשים וטף. ביתו של רבינו היה מעל לבית-המדרש. הם ראו את הצדיק הולך ושב במרפסת וכולו תפוס בשרעפי קודש. לאחר זמן מה נעמד ושאל: "האם כולם כאן?" - "כן", השיבו. רבינו ירד והתחיל לחלק את כל הקהל לשלוש קבוצות. רבינו הפריד את אחד הילדים מאביו.

הילד ביקש להיות עם אביו, עזב את הקבוצה והלך לקבוצה שבה היה אביו. הצדיק לקח את הילד והחזיר אותו לקבוצה ששם אותו. הילד שלא רצה לוותר שוב עזב את הקבוצה ורבינו חזר על מעשהו כבראשונה. לאחר מכן רבינו ציווה על הקהל לשוב לביתם. כולם תמהו, מדוע עשה כן? לאחר זמן מה הנאצים ימ"ש שלטו שם. קבוצה אחת את כולם, ללא יוצא מן הכלל, נשרפו הי"ד. קבוצה שניה נהרגו ע"י שהנאצים ירו בהם ימ"ש ואילו הקבוצה השלישית כולם נשארו בחיים. באותה הקבוצה היה הילד שרצה להיות בקבוצה עם אביו ושהרבי לא הסכים שיעבור להיות שם.

פעם אחת בחורים רבים קיבלו צו גיוס. הם חששו להתגייס מכיוון שידעו שיאכלו אותם נבלות וטרפות ויתכן וגם ירדו מרמתם הרוחנית. הם פנו לרבינו. הצדיק ביקש שביום מסוים כל הבחורים יתייצבו אצלו. כאשר הגיעו לשם, הרב ביקש מהם להוריד את הציצית מתחת לבגדיהם ולשים אותה על החולצה. לאחר מכן ביקש שיתנו לכולם מטאטים וילכו בשורה כפי שהולכים חיילים עם נשק. הם הלכו סביב הרחוב בו התגורר הרבי וחזרו לביתו. הצדיק לאחר מכן אמר: "כבר עשיתם את כל מה שצריך ואתם פטורים מהגיוס לצבא". **ביום הגיוס שחררו את כולם באופן פלא.**

ויתור וישועה

ליבו נפתח. הרי הוא כל כך מצפה ומיחל לילד נוסף. אחת-עשרה שנים של המתנה ותפילות נרגשות. כשהבין כמה גדול השלום ושהוא יכול להביא ישועה, הדבר חלחל וחולל מהפך".

"בתחילת חודש אדר א' ה'תשע"ט נפגשו שני הגיסים. הם לחצו ידיים וסיכמו שהם מוחלים זה לזה מחילה מלאה. כל אחד מהם הניח את כאבו וכספו בצד ויצאו לדרך חדשה של שלום ושלווה ביניהם. עתה תבין את גודל ההתרגשות ששררה בברית המילה לבנו של הדוד שלי, התינוק שנולד".

"אחת-עשרה שנות ציפיה הסתיימו. ברגע בו נרשמה מחילה הדדית, הדוד שלי זכה בישועה מופתית!". ר' יוסף סיים את הסיפור והניח לר' שלמה לשקוע במחשבות. לאחר כמה דקות הוסיף ואמר: "**תראה, אני מבין את כאבך, ובכל זאת, הרי גם אתה זקוק לישועה, עשה כחכמתך**".

יום שישי בבוקר. ר' יוסף טרוד בענייניו. שיחת הלילה עם ידידו כמעט ונשכחה. באותה שבת ערך שמחת בר-מצווה לבנו ואירח את הריו. לא היה לו פנאי לשאול את ר' שלמה על החלטתו. ליל שבת, דקות אחדות לאחר שעשה קידוש נשמעו נקישות בדלת ביתו, דבר שאינו מצוי בזמן זה.

בפתח היה ר' שלמה הוא אמר: "יישר כח ר' יוסף. אני לא מוצא את המילים להודות לך, שינית את חיי!". ר' יוסף שאל: "מה קרה?". ר' שלמה סיפר: "אחר שסיימנו את שיחתנו אמש, שבת לבית מהורהר. חשבתי שהרי המנוח איננו, מה יתן לי להותיר את שנאתו בלבי. בנוסף אולי בידי הזדמנות להיוושע מבורא עולם. כל הלילה התהפכתי על משכבי. בבוקר קיבלתי החלטה אמיצה: אני הולך להלוויה שלו".

"הדבר היה קשה מאוד עבורי. האם אני מסוגל לגשת למיטת המנוח ולהגיד לו 'מחול לך' בלב שלם? לאחר ההספדים ניגשתי לעברו וזעקתי 'מחול לך' שלוש פעמים, כדי לחוש שניקיתי לגמרי את ליבי מהשנאה כלפיו. הרגשתי שעשיתי את המעשה הנכון. בעת כניסת השבת, רעייתי הדליקה נרות. היא ביקשה בתחנונים לבורא עולם כי בזכות המחילה והסליחה של בעלה – ירחם עליה ה' וירפא אותה מהשיתוק".

"לאחר התפילה שבת לבית. כשנקשתי בדלת, נדהמתי לראות שמי שפתחה את הדלת היתה רעייתי. היא הלכה כאחד האדם! ואם לא די בכך, היא פתחה בדיבור שוטף! רעייתי בריאה לחלוטין. ערכנו את סעודת השבת בעיניים דומעות, חשנו שכל ליבנו ונפשנו אומרים שירה לבורא עולם על הנס. נזכרתי שהזכות כולה שלך. באתי הנה לספר לך, ולומר שאין לי מילים להודות לך! כך בעיצומה של סעודת השבת ר' שלמה ור' יוסף פצחו בתודה לבורא עולם על הנס המופלא.

להלן סיפור מופלא שהרב אשר קובלסקי שליט"א סיפר. יש בו כדי ללמד אותנו עד כמה גדולה כוחה של מחילה. ר' אשר שמע את הסיפור מפי הרה"ח ר' יוסף נברוצקי הי"ו מבית שמש, מלמד נודע בעיר וכך הוא סיפר: היה לו ידיד אהוב בשם ר' שלמה. גם הוא מלמד. נקשרה ביניהם ידידות אישית מעבר להוראה. בליל שישי, אור לערש"ק פרשת 'חיי שרה' ה'תש"פ התנהלה ביניהם שיחה. ר' שלמה סיפר את כאבו ומצוקתו באוזני ידידו:

"אני לא יודע מה לעשות. מחר בבוקר תיערך הלוויית אחד מקרובי משפחת רעייתי. אני לא יכול לתאר את מידת עוגמת הנפש שהמנוח גרם לי לפני כארבע שנים, עוול בל יכופר. מאז לא החלפנו אפילו מילה אחת. אני לא מסוגל לסלוח לו. אתה יודע שלא קל לי בחיים", ר' שלמה המשיך, "העוול שגרם לי הוסיף צער וקושי בחיי על הקשיים גם כך. לא רציתי בשום קשר אתו. מצד שני, עכשיו הוא נפטר, המת מוטל לפנינו. **האם נדרש ממני לסלוח לו עכשיו כדי שיגיע נקי וטהור לבית דין של מעלה?**", שאל.

ר' יוסף הבין היטב לליבו. רעייתו של ר' שלמה משותקת למחצה כבר כמה שנים. מתקשה לדבר ונזקקת לעזרה בכל הליכה. ר' שלמה מתמודד עם הקושי העצום הזה. הוא רק לא ידע על עוצמת הפגיעה מדוד פלוני. הוא שקל את דבריו ולבסוף נענה ואמר: "הקשב לי ר' שלמה. ראשית, אני במצב של 'אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו'. אני יודע עד כמה אתה מתמודד ומהיכן שמכתי לייעץ לך אם ללכת להלוויית הדוד ולסלוח לו".

"בכל זאת יש לי דוד שזכה בבת יחידה. מאז לידתה המתין וציפה לבשורה טובה נוספת במשך אחת-עשרה שנים! הבת גדלה אולם לא זכתה באח או אחות נוספים. הדוד היה מודאג. הוא ייחל בכל ליבו לזכות בילדים נוספים עד שלפני שבועיים זכיתי להשתתף בשמחת ברית המילה לבנו לאחר 11 שנות המתנה! אתה יודע כיצד זה קרה?".

"הסיפור התחיל כמה שנים קודם לכן. אחד מגיסיו של הדוד שלי ניסה את מזלו בהשקעה מסוימת. הוא לקח כסף רב גם מהדוד שלי. כדרך של השקעות לפעמים הן אובדות. במקרה **שלו כל הכסף ירד לטמיון**".

"אני לא יכול לתאר את המהומה המשפחתית שהתחוללה. הדוד טען כי גיסו גנב אותו ומעל באמונו. גיסו טען כי עשה הכל, אבל הכסף אבד ואין לו איך להשיב. בין שניהם נוצר סכסוך ומחלוקת נוראה. הדוד שלי לא יכול היה לסלוח על העוול ואילו גיסו כעס על שאינו מבין עד כמה התאמץ להציל את הכסף. שני הגיסים הפכו ליריבים".

"מישהו החליט לדבר עם הדוד שלי, אולי יסלח לגיסו. יתכן שהצדק עימו, אולם המחלוקת לא תורמת לשום דבר. אט אט

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה ז"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עזריאל ישועה בן סטה מקנין ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל יצחק בן פנינה ז"ל חי זיזי בן קלרה ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעמה ע"ה מישא אסתר בת זהרה ע"ה מסעוד בת יקוט ז"ל רחמה בן מסעודה ע"ה סעידה בת תופחה ע"ה אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו ז"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל קאסניה בת דגיטו ע"ה סוליקה בת עישה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה חיים חמוטל בן רינה ז"ל ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל כל נשמות עם ישראל	הרב שמואל בן שמחה דרזי ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה מרים בן דבורה ז"ל ר' שאול בן סילביה ז"ל שני בת אסתר ע"ה מסודי בת חביבה ע"ה אסתר בת גולה גאולה ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל שלום בן אסתר ז"ל אריה בן מרים ז"ל אלון בן סעדה ז"ל אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה מאיר בן נעמי ז"ל שפרה בת פסיה ע"ה	הרב יצחק בן תפאחה כדורי ז"ל פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל יצחק יצקן בן רחל ז"ל אברהם בן יונה ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה מזל בת שמעון ע"ה יוסף בן מרים נוסרת ז"ל יעקב בן אסתר ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה מרים בן מרים ע"ה פיבי מלכה בת מזל ע"ה נעמי בת כתום ע"ה משה בן רוזה ז"ל סעדה בת רוסה ע"ה	לע"ו	נתצב"ה
---	---	---	---	------	--------

לב

שנה לצאת העלון

גליון מס' 1184

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

ראש השנה האזינו שובה - א' תשרי תשפ"ה - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

מערכת שמעו ותחי נפשכם מאחלת לקוראי העלון ולכלל בית ישראל שנה טובה ומתוקה כתיבה וחתימה טובה

הוראה למעשה

וה' פקד את שרה

"למדו רז"ל מזה - המתפלל על חבירו והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחלה כו'. על כן מדה טובה ומצוה רבה עושה אדם כשמתפלל בעד צרת אחרים, הן בעד רבים ואפילו בעד יחיד, כמו שדייקו רז"ל בלשוניהם ואמרו:

"המתפלל בעד חבירו".

הוראה למעשה

"והוכיח אברהם את אבימלך" אמר רבי יוסי ברבי חנינא: התוכחת מביאה לידי אהבה שנאמר: "הוכח לחכם ויאבהבך", הוא דעתיה דרבי יוסי בר חנינא, דאמר: כל אהבה שאין עמה תוכחה, אינה אהבה. אמר ריש לקיש:

תוכחה מביאה לידי שלום, והוכיח אברהם את אבימלך. היא דעתיה דריש לקיש דאמר: כל שלום שאין עמו תוכחה, אינה שלום. על כן, אם יש לאדם שנאה בלב על חבירו שחשב שעבר עליו הדרך, לא ישטום אותו בלבו, אלא יוכיח את חבירו ויקבל התנצלות, ויהיה אהבה ושלום ביניהם."

נקי הדעת שברושלים

שלושה סיפורים מפעמים אודות מידת החסד הנדיבה של הגה"צ רבי משה וובר זיע"א

העיקר הוא המעשה

"אקום באשמורת לשפוך שיח"

הנהגותיו של הגה"צ רבי משה וובר זיע"א בראש השנה

- היה מתפלל את תפילת ערבית של ראש השנה באריכות רבה ומתוך בכיה חרישית.
- במשך שעה ארוכה היה מברך אנשים לאחר תפילת ערבית - לכתובה ולחתימה טובה.
- בשעת סעודת החג, היה מקפיד ללמוד פרקי משניות של ראש השנה.
- הקפיד לקום לפני אשמורת הבוקר בכדי שלא לישון בשעות היום של החג.
- היה מקפיד שלא לערוך קידוש לפני תקיעת השופר.
- היה נוהג לומר דברי כבושין בבית הכנסת בדמעות לפני תקיעת השופר.
- לאחר סעודת החג ביום, היה חוזר לבית הכנסת על מנת לסיים את אמירת ספר התהילים.
- לקראת סיום החג, היה עורך התועדות חסידים בבית הכנסת ושם היה מעורר את הקהל בעניני עשרת ימי תשובה.
- במשך כל החג היה לובש לבוש ירושלמי לבן.

משה: איך היית מסוגל? והוא ענה לי: מה לעשות? נכנס יהודי בלב נשבר, חייבים להראות לו סבר פנים יפות.

סבר פנים יפות

כשאתו של הרה"ח רבי משה ובר, הרבנית מרים ע"ה, שכבה במצב קשה בבית, ונסקפה סכנת אמיתית לחייה, נכנס פתאום יהודי לבית הרב והחל לדבר עמו על עניניו הפרטיים. במקום להסביר לו בעדינות שאין לו הזמן ושלוות הנפש לדבר כעת, הרב התיישב אתו והקשיב לו בסבלנות גדולה, בה בשעה שליבו היה מלא דאגה וכאב למצבה של אשתו. לאחר כשעה קלה יצא היהודי מביתו של הרב כשחיוך נסוך על שפתיו מבלי שהרגיש כלל את סערת הרוחות בה היה נתון ר' משה לנוכח מצבה של אשתו. כשהלה יצא מהבית, נשאל ר' משה: "מדוע הרב לא הסביר ליהודי שאין לו הזמן לדבר איתו כעת בגלל מצבה של הרבנית?" השיב לו הרב: "להפך, דווקא בזכות שדיברתי ועודדתי אותו, יחיש ה' רפואה שלמה עבורה".

בשארית כוחותיו

וכך סיפר המשפיע הרה"ח ר' פנחס לייבוש הרצל שליט"א: בתקופה האחרונה לחייו, ביקרתי כמעט כל יום בביתו. היו לו תמיד כאבים עצומים, אבל אף פעם הוא לא אמר לי שכואב לו. רק כשהייתי מתעניין ושואל, היה מספר לי על מצבו. יום אחד ביקרתי בביתו והוא אמר לי בשארית כוחותיו: "קשה לי, היום אינני מסוגל לדבר". פתאום נכנס לבית יהודי שר' משה ידע שהוא שבור ברוחו וזקוק לעזרה ותושייה. ר' משה התעלם מכל הכאבים והייסורים העזים, והתפנה מיד לשוחח איתו. כשהלה יצא, שאלתי את ר'

גליון ראש השנה של "כפר חב"ד" פורסמו שלושה סיפורים מפעמים אודות מידת החסד הנדיבה של הגה"צ רבי משה וובר זיע"א והתאמצותו העצומה להאיר פנים לכל יהודי, אף במצבים הכי לא נוחים לכך. הרי הסיפורים כפי שהופיעו במדור "סיפורי חסידים",

ההכנות החשובות לחג

ביתו של הגה"ח רבי משה ובר ז"ל היה פתוח לכל דכפין. מדי לילה היו ישנים בביתו כמה אנשים, מהם שהו אצלו למשך תקופה ממושכת, ואחרים ש'נתקעו' בירושלים ולא היה להם היכן ללון. הם ידעו שר' משה יקבל אותם בזרועות פתוחות בכל עת ובכל שעה, הרבנית מרים ע"ה היתה מכינה ארוחות חמות לכל האורחים הרבים שבאו אליהם במשך היום, כל אחד לפי דרישותיו ורצונותיו.

בכל שבת היה הרב ובר מביא אתו מהכותל המערבי לפחות עשרה אנשים שיבואו לסעוד אצלו את סעודת השבת. אדם אחד שהיה אוכל דרך קבע בשבתות בביתו של ר' משה, אמר פעם לרבנית שהוא 'צמחוני' ואינו מסוגל לאכול חמין בשרי. מני אז התחילה הרבנית מרים ע"ה לבשל בכל ערב שבת "טשולנט" פרווה, במיוחד לכבודו של אותו אורח.

בכל ערב חג היה ר' משה מחלק סכומים נכבדים של צדקה לעניים ולזקקים, כדי שיהיה להם דיים לקנות צורכי החג ביד רחבה. בשעה שכולם היו עסוקים בהכנות לחג, הוא היה עומד ברחוב ומתרים יהודים למצוה זו.

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.ג.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

פסוקי מלכויות זכרונות שופרות

זה לשון התוספות במסכת ראש השנה (לב), ב דבור המתחיל מתורה ומסיים בנביאי: "ואם תאמר דבכל דוכתא משמע דנביאי עדיף מכתובים וכו'. ויש לומר משום קראי דתהלים משלי ואיוב קדמו לנביאי" עד כאן לשונו. (כלומר תוספות שואלים מדוע בתפילת המוסף מקדימים פסוקים של הכתובים לפני הפסוקים של הנביאים כי הרי פסוקי הנביאים חשובים יותר. והם מתרצים שפסוקי התהלים משלי ואיוב קדמו לפסוקי הנביאים)

לולא דברי התוספות, אפשר לומר שאנשי כנסת הגדולה סדרו לפי הסדר של הפסוקים שפסוקי תורה ופסוקי כתובים שמזכירים כאן על פי רוב מדברים מהעבר או מהווה, מה שאין פסוקי נביאים מדברים על העתיד לבוא, וכל ברכה מהשלוש ברכות מסתיימת בסופה בתפילה ובקשה על הגאולה העתידה, בשביל זה סמכו פסוקי נביאים בסיום הברכה כדי שיהיה מעין החתימה סמוך לחתימה.

היום הרת עולם וגו' אם כבנים אם כעבדים (תפילת מוסף)

אפשר לפרש תפילה זאת על פי מה שכתבו התוס' (קידושין ט"ז ע"ב) בדיבור המתחיל "מה לסימנים" וזה לשונו: "דגבי אדון שייך שינוי הגוף - גורם הוצאה, דאין זה הגוף שקנה. אבל גבי אב לא שייך טעם דשינוי הגוף, דלעולם הוא אביה, אחר השינוי כמו קודם השינוי". וזהו שאנו אומרים איפוא - "אם כבנים", כלומר, גם אם נפגמו נפשותינו על ידי עבירות של לא תעשה, ונעשה שינוי הגוף, אנו מבקשים שירחמנו כרחם "אב על הבנים" כי נשאר אב אף לאחר השינוי. **ואת** המילים "ואם כעבדים", יש לפרש על פי דברי התוס' שם (י"ז ע"א) דיבור המתחיל "חלה" וזה לשונו: "דאין לדמותם (שכירים מלמדי תנוקות) כלל לעבד עברי, דעבד עברי גופו קנוי לאדונו, הלכך חלה שלש שנים - אינו חייב להשלים וכו', אבל מלמד אין גופו קנוי אלא שכר עצמו ללמוד עד הזמן, וכשאינו יכול להשלים לא יטול אלא מה שהרוויח". ולכן אנו מבקשים בנוגע למצות עשה שלא קיימנו, שיהא נחשב כאילו עשינו, כלומר, שיחשיב אותנו כעבדים שנוטלים שכר אף אם לא השלימו מלאכתם.

למדו שהן למדים זה מזה (שלחן ערוך אדמו"ר הקן סימן תקצ סעיף א, לפי הרמב"ם הלכות שופר פרק ג הלכה א).

אפשר לומר שהתורה מרמזת לנו בזה שענין השופר בראש השנה הוא ענין התשובה, כמו שאיתא ברמב"ם הלכות תשובה (פרק א הלכה ד): "אף על פי שתקיעת השופר בראש השנה גזרת הכתוב, רמז יש בו, כלומר עורו ישנים משנתכם וכו' וחזרו בתשובה וחזרו בוראכם אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן", שענין התשובה הוא להתעורר מהשנה ולזכור מי בראנו לכבודו. ועיין בשערי תשובה לרבנו יונה בתחילתו בשם המדרש, משל על ענין התשובה כמו שיוצא מבית האסורים עיין שם, וכמו שעל ידי תקיעת שופר ביום הכפורים של יובל נפטרו עבדים לבתיהן (ראש השנה ח, ב), כמו כן על ידי תקיעת שופר בראש השנה נפטרו מלהיות עבדים ליצר הרע, וכמו שאיתא בספר התניא (פרק לא) שענין התשובה הוא כמשל בן המלך שהיה בשביה וכו' ויצא לחופשי אל בית אביו המלך, עיין שם. ועיין במסכת יומא (דף פו, ב): "אמר רבי יוחנן גדולה תשובה במקרבת את הגאולה, שנאמר ובה לציון גואל ולשבי פשע ביעקב, מה טעם ובה לציון גואל, משום דשבי פשע ליעקב", ואפשר לומר דכמו שעל ידי תשובה יוצא מבית האסורים והשבי כנ"ל שהוא גאולתו הפרטית, כך במידה כנגד מידה מתקרבת על ידי זה הגאולה הכללית לצאת מהגלות.

ולפי הנ"ל יובנו דברי התוספות (ראש השנה לג, ב) בשם הערות שתוקעין מאה קולות בראש השנה כנגד מאה פעיות דפעיא (צוחות שצוחה) אמא דסיסרא, לכאורה איזה שייכות פעיותיה דאם סיסרא לתקיעות דראש השנה. ואפשר שרמזו בכאן כמו שנאמר מאויבי תחכמני, דכמו שאמא של סיסרא צעקה מאה קולות על שונה נשבה לבית ישראל כמו כן אנו תוקעים מאה קולות על שנשבינו בבית האסורים של היצר הרע על ידי העונות כנ"ל: "דענין התקיעה היא צעקה מעומק הלב שאין כלי הדיבור יכולים להגבילה מפני שהיא קול בלבד" (לשון לקוטי תורה האדמו"ר הקן נ"ע פרשת אתם נצבים), ולהבדיל אלף הבדלות בין טומאה לטהרה, כמו שאם סיסרא צעקה על בנה שנשבה בין ישראל, כמו כן "קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה וגו' כי איננו", ועל ידי התשובה נזכה לסיפא דקרא "כה אמר ה' מנעי קולך מבכי וגו' ושבו מארץ אויב וגו' ושבו בנים לגבולם".

"ורוחצין ומסתפרין ... לפי שיודעים שהקב"ה יעשה להם נס"

"ורוחצין ומסתפרין" על פי המדרש - כי מי גוי גדול וכו', איזו אומה כאומה זו שיודעת אופיה של אלקיה, פירוש, מנהגיו ודיניו, שמנהגו של עולם אדם שיש לו דין לובש שחורים וכו', אבל ישראל אינם כן, לובשים לבנים וכו' ואוכלין ושותים ושמים בראש השנה, לפי שיודעים שהקב"ה יעשה להם נס". (טור אורח חיים סימן תקפ"א)

דברי הטור הללו לכאורה מעוררים תמיהה: מה שייך ענין של "נס" בראש השנה. וגם אם נגיד שצריכים ישראל בעת הזאת נס, עדיין לא מובן מהיכן הם יודעים כל כך בבירור שיעשה להם נס, (וכפי שהדבר נלמד מכך שנאמר על ישראל שהם יודעים אופיו של אלקיהם) והלא ידוע שאין סומכין על הנס. אפשר לבאר תמיהה זו על פי דברי הזה"ק (ח"ג צ"ט ע"א) וזה לשונו: "רשו אתייהב לההוא ממונה בית דין לאנעלה על בי דינא פיתחא וכו' ולית רשו לבי"ד לדחייא ליה בגין כי אני ה' אוהב משפט וכו', ואע"ג דקוב"ה רחים ליה לדינא וכו', נצח רחימו דבנוי לרחימו דדינא ובשעתא דסנטירא קם למטען מלין עלייהו פקיד למתקע בשופר בגין לאתערא רחמי". (ותרגומו: רשות ניתנת לממונה בית הדין להכנס לבית הדין ואין רשות לדחות אותו, כי אני ה' אוהב משפט, ואף על גב שהקב"ה אוהב משפט, מנצחת לבסוף אהבתו לבנוי את אהבתו למשפט ובשעה שהממונה קם לדבר על עם ישראל מצוה הקב"ה לתקוע בשופר בכדי לעורר רחמים). רואים מכאן שההנהגה של הקב"ה עם ישראל, היא הנהגה ניסית, כי מנצחת אהבתו לישראל את האהבה שלו למשפט. וזהו שאמרו במדרש: "עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים" על ידי תקיעת שופר.

וניתן גם לומר שענין הנס שבראש השנה הוא על דרך מה שכתוב: "והאלקים נסה את אברהם", ומפרש המדרש רבה שהוא כמו שכתוב: "נתת ליראין נס להתנוסס" בשביל לנסותם בעולם בכדי לגדלם בעולם, כנס הזה של הספינה המתנוסס על הספינה.

תקיעות של ראש השנה

כמה תקיעות חייב אדם לשמוע בראש השנה תש, תר"ת תר"ת תר"ת לפי ששלש פעמים תרועה נאמר בתורה, שתיים בראש השנה ואחד ביום הכיפורים של יובל, ומפי השמועה

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל
לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה בו' ניסן תשע"ג

אשרי העם יודעי תרועה

אחר התפלה כינס הרב אספה דחופה של נכבדי הקהל. הרב גזר תענית ודרש מכל יהודי העירה להביא אליו כל אשר בידם! אמנם לא נוכל לקבץ את הסכום אבל לשבת בחיבוק ידיים גם אסור!

קריאתו של הרב עוררה את לב כולם. יהודים, עניים מרודים, אצו לבתיהם ל"בדיקת חמץ" שמא ימצאו פרוור של צורת מטבע בבתיהם... האמידים יותר חפרו מן האדמה את מעט הרכוש שהסתירו ליום עברה, ואחרים הוציאו מבין טמונות ה"בוידעם" את הדלות הצרורה...

כאשר כילה אחרון תושבי העיירה להביא את שלו, נמנה הסכום בבית הרב ונמצא שמונת אלפים רובל – עשירית מן הדרוש...

"אנו השתדלנו בכל יכלתנו" – אמר הרב באזני ראשי הקהל העטופים בצער – "בשם ה' נלך אל מפקד הכנופיה ונמסר לו את אשר בידינו. אולי ירחם... שמא נצליח לרכך את לבו הקשוח..."

ראו הוזהרתם! אם לא תביאו את הנותר עד מחר בצהריים, יתלו את בני הערובה בכיור העיירה לעיני כל!

יצאו הרב עם המשמש אל עבר מפקדת הכנופיה, ובתפילה על שפתיהם נכנסו אל המפקד. אותה שעה התקבצו כל בני העיירה סביב ביתו של הרב, מצפים לישועה ושופכים לבם בתפילה ובתחינה לפני אבינו שבשמים, להצלחת השליחות.

למראה הרב, נשא המפקד עינים חמדניות אבל הצרור שהועבר לידיו רק עורר בקרבו חמת רציחה.

"האם באתי אליכם לחינם? אמרתם שמונים אלף! מדוע באתם לשטות בנו? האינכם חסים על חייכם? ראו הוזהרתם! אם לא תביאו את הנותר עד מחר בצהריים, יתלו את בני הערובה בכיור העיירה לעיני כל! לאחר תלייתם יתחיל הפוגרום, הבינותם?! הוציאו את מטמונותיכם! יש לכם אוצרות למכיר!"

הקהל שהתאסף לפני בית הרב, הביט בדריכות ברב ומשמשו המתקרבים אל הבית בפיק ברכיים. למראה פניהם, נפלה אימה וחשכה על כולם. לא נותר לעשות כי אם לשאת את העיניים השמימה... לצפות לנס, כי החרב החדה כבר לחצה על הצוואר...

נקל לשער כיצד התנהלו התפילות לביל ראש השנה וביום המחרת, כאשר שעון החול פוחת ואוזל, וחיי בני הערובה כמו חיייהם של כל תושבי העיירה תלויים על בלימה...

הגיעה עת תקיעת שופר. הרב שהיה גם התוקע, ירד עם בעל התפילה לטבול במקוה. אימת הדין מילאה את ליבנו, את חלל בית הכנסת ואת

המשך בעמוד הבא

הוא ישב בכורסתו ונשם עמוקות. דומה כי חזר לאותה תקופה נוראה, בימי ילדותו, לפני כשמונים שנה.

"עדיין אוחזת בי צמרמורת" – החל – "כשאני נזכר באותה תקופה נוראה כאשר כנופיות חוליגנים רחשו ברחבי אוקראינה וכמו להקות עופות טרף לאין ספור, פשטו על ריכוזי יהודים בלתי מוגנים ברחבי המדינה. הפורעים חמסו, טבחו, גזלו, שרפו ושדדו בהותרים חורבן בכל אשר הלכו.

היה זה לביל "זכור ברית", בערב ראש השנה של שנת תר"פ – עיניו ננעצו בנקודה בלתי נראית, משל חוזר הוא לראות מבעד

למקום ולזמן באימי הימים ההם – הממשל הסובייטי חדש היה יחסית, ונתון בעימות מתמיד ומר עם אויבים וחותרים מכל הכוונים. כל אותו קיץ שררה חרדה עמוקה בעיירתנו. מדי פעם הגיחה קבוצת פורעים, בזהה ושדדה, והותירה אותנו בעירום ובחוסר כל.

באחת חשכו עינינו למראה כנופיה ענקית של אוקראינים יחפי רגלים ורובים בידיהם

הפוגרום הראשון התרחש בעיצומו של הקיץ. היה זה יום חם ואביך בסמוך לבין המצרים. הקינות על החורבן כבר הצטלצלו באוזנינו והתמזגו בקינות הטריות על חורבנו הנוכחי. השמש הייתה ללא רחם בצהרי יום, כאשר קולות פרא נשמעו באזנינו. באחת חשכו עינינו למראה כנופיה ענקית של אוקראינים יחפי רגלים ורובים בידיהם. הם פשטו על עיירתנו והותירו אותנו הלומים, שבורים והרוסים.

"עורו ישנים, עורו יהודים יקרים לעבודת הבורא!" קריאתו הפיגה את שיירי התנומה.

בפעם השניה התנפלו עלינו באישון ליל של "זכור ברית". היה זה ליל סתונוני קריר. אבי עמד על גבינו ועורר אותנו בעדינות לסליחות; אותי ואת שני אחי, געצל ושמלקה. פקחנו עינינו לקריאתו של אבא, ולאור העששית נטלנו ידינו, מעבירים באצבעות לחות את קורי השינה מעל עינינו. מאי שם הדהדה קריאת השמש: "עורו ישנים, עורו יהודים יקרים לעבודת הבורא!" קריאתו הפיגה את שיירי התנומה. לבשנו את מעילנו ויצאנו עם אבא לבית הכנסת.

הלכנו דמומים בסמטות העיירה, מכל עבר הופיעו דמויות מכורבלות, יהודים שהשכימו ל"זכור ברית". ולפתע נשמעו קולות אחרים; שעטות סוסים, קטעי זמר פרועים ושיקשוק כלי נשק. הבהלה שאחזה בנו לא תתואר. "פוגרום!!" – נשמעו קולות נבהלים מכל עבר. "נוסו יהודים על נפשתיכם!!"

אני, אבי ואחי, החילוננו לרוץ כל עוד נפשינו בקרבנו, תרים אחר מחסה ומפלט. כלואי נשימה נזקנו לבית הכנסת, מחפשים מסתור בבית אלקינו,

בצל ארון הקודש וספרי התורה.

אבל הפעם לא פשטו הפורעים על בתי העירה, הם קיוו לקבל יותר בדרך "מאורגנת".

מפקד הכנופיה הגיע לבית הכנסת, ובלשון שאינה משתמעת לשתי פנים, דרש "כופר נפש" סך של שמונים אלף רובל!

וכדי להמחיש את תוקף בקשתו, יצא מבית הכנסת מלווה בעשרה מבני הקהילה - בני ערובה

ראוי לציין כי לו הוצעה עיירתנו למכירה, לא היינו מצליחים למוכרה ביותר מעשרת אלפים רובל... העניות ששררה אצלנו בצוק העיתים וחמת המציק, ראויה היתה לרחמים. אבל המפקד הקשוח לא הבין ולא רצה לשמוע, הוא לא הסכים להפחית פרוטה אחת מן הסכום. וכדי להמחיש את תוקף בקשתו, יצא מבית הכנסת מלווה בעשרה מבני הקהילה – בני ערובה. בין העשרה, מנשואי העיירה, היה גם אבי...

יצא המפקד ברגל גאוה אל החוץ החשוך, ובעקבותיו מנין היהודים כבולים ורכוני ראש. "ראו הוזהרתם" – נופף המפקד באצבעו מול פני ראשי הקהל – "עד מחר בשעה שתים עשרה בצהרים עליכם להביא את סכום הכופר! אם לא תספקו לנו את דמי הכופר במועד הנקוב, דין בני הערובה לתליה במרכז העיירה, ולאחר מכן, תדעו אתם כולכם את נחת זרועינו!"

נקל לשער מה נוראה היתה האוירה שהשתררה בבית הכנסת לאחר התרחשות האימה. הפורעים יצאו בלוי בני הערובה, והרב הכפוף מנטל הצער, עמד על יד ארון הקודש. הוא היסה את הקהל, פתח את ה"סליחות" וכמוהו עשו כולם.

אך בכיתי בדמעות שלישי. היה זה נורא לראות את אבא בין בני הערובה

"הייתי ילד צעיר" – המשיך הזקן – "אך בכיתי בדמעות שלישי. היה זה נורא לראות את אבא בין בני הערובה. החלפתי מבטים עם שמעלקה וגעצל, לא ידברנו מאום, רק בכינו.

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

לעילוי נשמת הגה"ח הרב נחום עקיבא יוסף בן יחיאל יהודה שלזינגר ז"ל נלב"ע ח"י אלול תשס"ז

ראש השנה - יום ההכרתה

דעשה במרן הבעל שם טוב זיע"א המכונה "אור שבעת הימים" שפעם בשעת השיעור אשר לימד את תלמידיו הקדושים, אמר: "מכל דבר המצוי בעולמינו ניתן ללמוד הוראה בעבודת ה' ואפילו מגוי." בתום השיעור, ניגש אל הבעל שם טוב אחד משומעי לקחו ואמר לו: "רבי, אני לא יכול להבין כיצד ניתן ללמוד מגוי הוראה בעבודת ה'." "זה לא שאינך יכול, השיב לו הבעל שם טוב "אתה פשוט לא רוצה." יצא התלמיד מבית מדרשו של הבעל שם טוב והחל לפסוע ברחוב תוך כדי שהמילים של רבו "זה לא שאינך יכול, אלא שאתה לא רוצה" מהדהדות במוחו. לפתע הוא נתקל בגוי אשר נשא משא כבד על כתפיו. פנה ואמר לו הערל: "תעזור לי בבקשה לסחוב את המטען שאני נושא." התבונן תלמידו של הבעל שם טוב במשוי המסיבי שעל כתפי הגוי ואמר לו: "אני לא יכול לשאת משא שכזה." "זה לא שאתה לו יכול" הגיב הגוי "אתה פשוט

לא רוצה"...

כששמע התלמיד את המילים הללו שיצאו מפיו של הנכרי, הבין שאכן ניתן גם ללמוד מגוי הוראה בעבודת ה'.

נזכרתי בסיפור הזה ששמעתי כמה פעמים מפי מורי הגה"ח המשפיע רבי משה ובר זי"ע, כאשר שמעתי שבערב ראש השנה לפני מספר שנים הגיעו לארצנו הקדושה בהשגחה פרטית מלכים ונשיאים מכל קצוות תבל.

הארוע הזה היה לגמרי בלתי צפוי מראש. השאלה שהבזיקה בראשי היתה: מה זה בא ללמד אותנו בעבודת ה' בכלל ובנוגע לראש השנה הבא עלינו לטובה, בפרט? ואז לאחר התבוננות קלה הבנתי שהרי בעצם ראש השנה הוא היום בו אנו מכתירים וממליכים עלינו ועל כל העולם כולו את מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

אם כן, הגיעו אותם המלכים והנשיאים בערב ראש השנה לארצנו הקדושה בכדי להמחיש לנו מהי המשמעות של המלכת מלך. עלינו ללמוד מכל המופע הזה של הגעת המנהיגים הללו, קל וחומר ולהפנים ולומר לעצמנו: ומה אם למלכים ולנשיאים שכאלה אשר מקורצים מעפר ואפר ושאנים אלא בסך הכל בשר ודם, הם עורכים כבוד שכזה ויוצרים המולה רעשנית סביבם, קל וחומר ובן בנו של ק"ו עד כמה עלינו לירא מאבינו שבשמים ולהמליכו על כל העולם כולו ואז על רמ"ח אברינו ושס"ה גידינו בפרט עד אחרית ימינו.

ויהי רצון שנזכה לקבל עוד לפני ראש השנה החדשה את משיח צדקינו שיבוא ויגאלנו במהרה בימינו אמן.

כתיבה וחתומה טובה לכל עם ישראל.

י"ז י"ג אדר א"ת

אשרי העם יודעי תרועה - המשך מהעמוד הקודם

"הפורעים בורחים, הם נסים על נפשם כאילו רדופי חרב... היהודים הכפותים נשארו ללא השגחה בכיכר!"

קשה היה להאמין לדברי הנערים, אבל היד ה' תקצר!?!...

כשהגיעו המתפללים לכיכר השוק, נדהמו למראה עיניהם; "בני הערובה" עדיין אסורים באזיקים, עמדו על יד דוכן בשוק, ללא שום השגחה....

"בהשמע קול השופר" - סיפרו בני הערובה - נפלו על הפורעים אימה ופחד, הם שוחחו ביניהם בבהלה, כי תקיעות הבולשביקים הן, וכל עוד רוחם בקרבם נסו על נפשם..."

וליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר בעצומו של יום הדין!

אכן: אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכון!

התקיעות... אנה צאן קדשים, אל נא נפסיק מן המצוה ברגעים נעלים אלו..."

הרב התעטף שוב בטליתו, ובקול רם וצלול החל באמירת 'למנצח'. כאשר הקהל אומר אחריו מילה במילה בקול יבבה.

"מן המיצר קראתי קה ענני במרחב קה" - נשא קולו הבכיני של הרב ברחבי בית הכנסת, והקהל אחריו..."

הרב ברך על התקיעות, והמקריא פתח: "תקיעה... שברים-תרועה... תקיעה..."

הם שוחחו ביניהם בבהלה, כי תקיעות הבולשביקים הן, וכל עוד רוחם בקרבם נסו על נפשם

קולות השופר הצטלצלו כקול בכי של נשמות זכות... כקול הקורא מסוף העולם ועד סופו על ענות בני אברהם יצחק ויעקב הנתונים לביזה ולמשיסה..."

התקיעות נמשכו כסדר. בסיומן, נישא שוב קולו של בעל התפילה: "אשרי העם יודעי תרועה, ה' באור פניך יהלכון..."

עוד לא הספיק הקהל לענות, ונערים נרגשים פרצו לבית הכנסת.

אורית העיירה כולה...

אף על פי כן, פינה הקהל את המוח מן הצער ומן הדאגות; החלה הכנה רבתא לתקיעות, בלימוד זוהר, ומאמרים בענין התקיעות.

בלהט רגעי ההכנה, בקדושת המעמד, התעלה הקהל מעל המצב הקשה, אויר שלא מעלמא הדין של קדושה וטהרה אפף את כולם.

הרב עמד על הבימה, והמקריא למולו. ביד רועדת החזיק את השופר כאשר גופו התמיר כפוף ומכוסה עד למעלה ראש בטליתו.

ולפתע נפרצה דלת בית הכנסת כברוח סערה. נשים מיללות פרצו פנימה בזעקות שבר.

"בעלינו... בני הערובה, מובלים עתה לכיכר העיירה! יהודים! רחמו!... מה נעשה?! מה נעשה!?!..." - פכרו ידיהן.

גם אמי היתה בין האומללות, ואני הסבתי את ראשי אל הקיר ובכיתי מרה, לבי הקט לא אצר כח לשאת את מעמס היגון והתלאה. הרב הפשיל את טליתו.

"חסו, נשים רחמניות" - ניסה להשקיט את הסערה - "רחמנא אמר תקעו... עומדים אנו לפני

אימרת השבוע
מתורתו של הבעל שם טוב הקדוש

מזמורי תהלים שוברים המחיצות, ועולים בעילוי אחר עילוי בלי שום הפרעה, ומשתתחים לפני אדון עולמים ופועלים פעולתם בחסד וברחמים.

הודעה משמחת:
העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבה המנוחות ובשביל שמוליך לציונו של מרן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: ראש השנה

ראש השנה

בס"ד | גליון מס' 500

כליות וגב, חיים עכשיו, ואהבת אב...

זכרנו לחיים!

הוא המחליט, ולכן - כה פשוט וברור שנתרפק עליו באהבה, ונזעק מקירות לבנו: 'אבא, אני יודע שלא הייתי בסדר השנה, אבל אני בן ואתה אבא רחום, אז תן לי עוד אשראי, תן לי עוד הזדמנות, תן לי עוד יכולות - ובשנת תשפ"ה כבר תהיה מרוצה ממני!'

אנו לא רק אומרים את זה. אנחנו גם מתכוונים בהתרגשות, אנו נדרכים לקראת, אנו נערכים מבעוד מועד. בודקים איפה טעינו השנה, מנסים לשפר מה שאפשר בזמן הקצר שנתר כדי להוכיח שאנו רציניים, אנו מנסים להוכיח לעצמנו ובעיקר - לאבא, שאנחנו באמת מתכוונים לזה.

כל זאת כדי שכשיגיעו היומיים הגורליים, וניכנס לבית הכנסת לתפילות ארוכות ומרגשות, כשיזלו לנו הדמעות וליבנו ייפתח בזעקה, כשהמיית הנשמה בשיר הייחודי של 'זכרנו לחיים' תעלה גם מתוככי השולחנות והספסלים הדוממים בדרך כלל - או אז, הדפיקה שלנו, הבקשה שלנו, תגיע את העולמות כולם: 'אבא, קיבלתי ממך שנה, היא הסתיימה איך שהסתיימה, אבל זה מאחורי. מעכשיו אבא אני שלך, רק שלך, חייל נאמן שלך, ותן לי עוד יכולות, עוד כוחות, עוד רצון ועוד כשרון לעשות את רצונך!'

לכן אנו מבקשים 'זכרנו לחיים... למענך אלוקים חיים'. אנו אומרים לקדוש ברוך הוא: 'איננו זכאים, לא מגיע לנו, אנו יודעים שאזכובנו בעבר. ובכל זאת - למענך - כדי שנוכל בשנה הבאה לעשות את רצונך, כדי שבשנה הקרובה נוכל להתחזק ולעשות לך נחת, שבביל זה לבד 'זכרנו לחיים!'

כי בראש השנה, כאשר נקבעים ונחתכים הדברים, זה לא הזמן לשבת בחיבוק ידיים. צריך לנקוש על דלתו של אבא, להתחנן, לבקש, להתייפח ולהתעקש - **זכרנו לחיים** למה? **למענך אלוקים חיים**, כי בשנת תשפ"ה אעשה את רצונך באמת ובלב שלם!

בגינה באמצע הלילה...

ר' זאב הינו יהודי יקר, שהוצרך להיטלטל פעמים רבות ממקום מגוריו בארצות הברית, לשהות בת מספר ימים בישראל. הוא אינו אדם אמיד, רחוק מכך ויותר, ובהתחשב במחירי הטיסות המרקייעים שחקים תרתי משמע - הרי שכאשר בא לארץ ישראל ניסה לחסוך ככל יכולתו בהוצאות השהות כאן.

נוהג ר' זאב להתאכסן בביתה של משפחה ירושלמית אחת, ברוכת ילדים ורודפת חסד. אם המשפחה, אשה בשנות הארבעים לחייה המטופלת במשפחה גדולה וברוכה, החביאה כבר לפני שנים ארוכות את מפתח הבית במדף גבוה אי שם. ביתה פתוח ומזמין כל אורח באשר הוא, עשרים וארבע שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע, אפשר להיכנס הביתה, לקחת מזון חם מהסירים שעל הכיריים, ולבחור באחת המיטות בבית לשינה ארוכה ונעימה...

אנו מצויים כבר בכוננות שיא, הרגעים הגדולים כבר עומדים אחרי כותלנו. ההכנות כבר בשיאן, ובכל המובנים - גבאים מסורים מסדרים את המקומות לתפילות המרגשות, בעלי התקיעה מתאמנים בקדחתנות, נשות החיל כבר מסיימות להכין את הסימנים לשנה טובה ומתוקה, ואפילו הילדים עסוקים בלאסוף ברכות שנה טובה מסוגים שונים. כל ההתרגשות וההמולה, חדות העשייה והלחץ הרב - בשל מה כל הסער הגדול הזה?

כי תיכף ומיד, בעוד שעות ספורות, שמש אחרונה של שנת תשפ"ד תאסוף את קרניה אל בין הגלים, ואז ייפרש מעלינו רקיע חדש, כחול, קטיפתי, מנוקד בכוכבים מזהבים, שמיים של שנת תשפ"ה, על התקוות, ההזדמנויות והחיים החדשים ששנה חדשה צופנת בחובה, כמו גם חוסר הוודאות הממלא את החלל...

סופה של שנה, אינו רק סוף שנה בלוח השנה כאשר למחרת תחל אוטומטית שנה חדשה. סוף שנה הוא בעצם סוף התקציב של העולם, הוא בעצם סיום של כל מה שהבורא בטובו העניק לעולם לתקופה של שנה. ביום המחרת, בשנת תשפ"ה, ייבא כאן עולם חדש, עם מושגים אחרים, חיים חדשים, ותקציב - רוחני וגשמי - שונה בתכלית, נטול כל קשר לשנה הקודמת.

אנו עומדים עתה בסוף העולם, ואין איש יודע אם ואיזה וכיצד ייראה העולם החדש של שנת תשפ"ה. האם הוא יהיה עולם יפה? האם יצמחו בו פרחים ושושנים או חלילה קוצים ודרדרים? האם הוא יהיה עמוס בשפע טוב או חלילה... האם כולנו, כעולם, נחוה בו חיים מאושרים או חיי לחץ ואימה?

בארבעים ושמונה השעות הראשונות לעולמה של שנת תשפ"ה, נקבע הכל על השנה הבאה. החיים והבריאות, הילדים והנחת, הפרנסה ושלום הבית, הישועות וגם חלילה... הכל נקבע ונחתך בראש השנה!

אנחנו יודעים לומר זאת, אבל חשוב שנפנים, נניח, ביום בהיר בשלהי שבט, ילד צעיר זוכה בהגרלה בחברת המתמידים בה הוא לומד. אין קץ לאושרו, אין גבול לשמחתו. האם הוא זכה בהגרלה ביום בהיר בחודש שבט? לא ולא! הוא זכה בא' בתשרי באותה שנה, שכאשר יגיע יום בהיר בשלהי שבט - יזכה בהגרלה!

מי שמתבונן בכך, עשוי להיכנס ללחץ, למתח, לחרדה מפני הבאות. מה שמרגיע אותנו ונותן לנו ביטחון ושמחה, זה שאנחנו בניו של מי שקובע, שאנחנו קרובים ללבו. לכן נפסק בהלכה, שיש להתכונן לראש השנה כפי שמתכוונים לחג, בשמחה, בחדווה, בהכנת סעודות יפות ובמלבושים נאים. כי מי שיקבע איך תיראה שנת תשפ"ה אינה תוכנת מחשב, אינו גורם עויין לחלילה, אפילו לא מישהו אובייקטיבי שדן את הנתונים בקור רוח...

מי שקובע איך תיראה השנה הקרובה, הוא הקדוש ברוך הוא, אבינו מלכנו, אב רחום וחנון, אוהב ודואג, החפץ בטובתנו ורוצה בהצלחתנו. הוא הקובע, הוא המכריע,

גדודים גדודים!

ידיים נלחצות בידידות, ופה מחייך בתקוה. 'כתיבה וחתומה טובה, ר' מוישה' אומר איש לרעהו, 'כתיבה וחתומה טובה גם לך, שנה מבורכת, משיב לעומתו ר' יענקל...'

זה נראה כמו מחוות ידידות נעימה, מקסימום גינון נימוסי ראוי. אבל כדאי לדעת מה קורה בשמיים בעת הברכה הזו. ובכן, כך מגלה הבעל שם טוב ז"ע, שבכל פעם שאדם מברך ומתברך בכתיבה וחתומה טובה, המילים הללו לא נותרות כאן ומתפוגגות עם הרוח. הן מפלטות להן נתיב לשמיים, למקום גבוה ונעלה, ושם הופכות למלאך נוסף, הממליץ טוב על זוג היהודים המתברכים...

עוד איחול, עוד ברכה, ועוד מלאך. כל מילה נספרת, כל איחול נשמר, כל ברכה יוצרת מלאך. עוד מלאך ועוד אחד, ומי שזוכה לברך ולהתברך מאות פעמים - גדודים גדודים של מלאכים עומדים שם בשמיים, ממתנים לשעת הכושר - לרגע המשפט - להמליץ עליו טוב...

אז כדאי להכיר את הכח הרב שיש לנו בין השפתיים. לברך, טוב ושוב, עוד פעם ועוד פעם. את כל מי שפוגשים, את כל מי שמכירים, האמת, גם את אלה שלא. למה לא? אנחנו יכולים לייצר מלאכים טובים בכמויות גדולות, זה לא עולה כסף, לא עולה לנו מאומץ, רק כמה מילים ונבראים עוד ועוד מלאכים...

גם לכם ולמשפחתכם, קוראים יקרים, ולכל בית ישראל, נאחל מכל הלב: כתיבה וחתומה טובה, שנה טובה, מתוקה ומבורכת. שנת גאולה וישועה, שנת שפע ושמחה!

מצוה לפרסם: סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעק"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

זה לא דבר מובן מאליה, רחוק מאוד מכך. זר כי יציץ בבית לא יבין את זאת - כיצד יתכן שאמא למשפחה ברוכה נוטלת על עצמה עול כבד כל כך, לארח את כל מי שבא בשערי ביתה, בכבוד ובשפע רב. הן ידיה עמוסות בלאו הכי ממשפחתה, והיא מוטלת על עצמה משימה כה משמעותית הדורשת אנרגיה וכוחות גוף ונפש רבים...

ר' זאב נמנה על אורחיה הקבועים, ותמיהתו זו מעולם לא יושבה. הוא חיכה לשעת הכושר לשאול את בעלת הבית על כך, אך זו לא מיהרה להגיע - הן היא עסוקה כל יום, כל היום, כל הזמן... בילד זה או באחר, מכינה מזון לאורחים ומציעה מיטות ללנים. קשה לתפוס איתה שיחה ברגע דל ממעש...

ובכל זאת, ביום מן הימים, כשהתיישרה מותשת על אחד הכסאות אחרי עוד יום עבודה בקן הכנסת האורחים שיצרה - מצא ר' זאב זמן לשאול אותה. תשובתה, אותה שמעונו מהרה"ג ר' חזקיהו מישקובסקי שליט"א המכיר את הסיפור ממקור ראשון, הדהימה בפשטותה. ומעשה שהיה כך היה:

אותה אשה, כך העידה, אך לפני שנים ספורות היתה תלויה בין חיים למוות. כאשר צעירה שכל עתידה לפני, גילתה בביקור מקרי אצל הרופא כי מקננת בה הנוראה שבמחלות אשר קנתה כבר שביטה בגופה והמצב הולך ומחמיר. 'אני לא איש בשורה', אמר אז הרופא, 'זה כבר מצב סופני ממש'...

אחר כך התחילו הסיבוכים, הכאבים, הייסורים, הניתוחים וההקרנות. אפס, אלה כמו אלה לא הפריעו לגידול הממאיר להמשיך להתפשט, כאשר הרופאים קובעים כי ימייה ספורים בלבד...

האשה לא ידעה נפשה מצער וכאב לב, וזאת בלשון המעטה בלבד. אך לפני שבועות ספורים הייתה אשה שמחה וחיינית, אמא לכמה ילדים שכל עתידה עוד לפניו ומוחה הוגה תוכניות מרגשות לשנים ארוכות של נחת ושמחות בחיק משפחתה, ולפתע - בשורה שכזו. לא שנים ולא נחת, לא בעל ולא ילדים. הרופאים כולם תמימי דעים כי בעוד ימים ספורים יעמדו ילדיה בוכיים סביב מיטתה וילוו אותה בדרכה האחרונה...

השבר היה גדול, הצער אינו ניתן לתיאור. הידיעה על האסון הממהר לבוא כמעט שיתקה אותה. כמעט אמרנו ולא בכדי - כי לילה אחד, בשעת ליל מאוד מאוחרת או שעת לפנות בוקר מוקדמת, התעשתה האשה, זינקה ממיטתה, והלכה לגינה סמוכה לביתה, כשספר תהלים בידה.

היא לא הצליחה לומר הרבה. הדמעות ניצחו אותה, ההתייפחויות קטעו את קריאתה. אחרי כל מילה השתנקה מבכי וניגבה את הדמעות. היתה זו תפילת פרידה אמיתית מהעולם הזה, בלי לסגור את הדלת בפני נס שאולי עוד יקרה, מי יודע...

באותם רגעים, כבר לא ידעה מה לחשוב. דברי הרופאים חזרו והלמו במוחה כמדקרות חרב. 'אין לך סיכוי, גברת, כדאי שתיפרדי מהילדים כשאת עוד יכולה', אמרו לה בטון קפוא. אך היא החליטה כי אפילו במצב כזה, אין להתייאש מן הרחמים...

'רבונו של עולם', עלתה הזעקה מנהמת לבה, 'אבא שלי שבשמיים, אני מבינה שעל פי דרך הטבע הסיפור נגמר. תקציב החיים שנתת לי - הסתיים, זה רק ענין של זמן עד למועד הסופי. אני מודה לך על שנות חיי ועל מה שהספקתי, ואין לי כל בדל טענה חלילה כלפך'...

ובכל זאת, עלתה תפילתה המטלטלת וקרעה את השמיים, 'עכשיו אני מבקשת שנות חיים נוספות לא בשבילי, אלא בשבילך. אם אני לעצמי סיימתי את חיי, אז בשבילך אבא, למען ילדך, למען בניך - תן לי בבקשה עוד כמה שנות חיים. אני מבטיחה להיות נאמנת לך, אני מבטיחה להקדיש את כל חיי למען בניך, למען כל יהודי באשר הוא. לא יעניין אותי מצבי האיש, לא מצבי הכספי, לא מי בא לביתי, ולא שום דבר - רק דבר אחד: אפתח את ביתי ואעניק אוכל ומיטה, הכנסת אורחים מוכנה ומזומנה בכל עת ורגע, לכל בן מבניך ולא משנה מי הוא ומה מעשיו'...

'רבונו של עולם', עלה קולה אל תוך הלילה האפל, 'לא מגיע לי כלום, כלום. אני יודעת שאני על סף מוות, אני יודעת שהבדיקות לא משקרות ואם הרופאים אומרים את שאומרים הם כנראה יודעים מה הם אומרים. ובכל זאת, השתנקה מבכי וזעקה באלם קול, 'אתה כל יכול, ואתה יכול להעניק לי חיים חדשים במתנה. אז אנא, למען בניך, למען אם בישראל שמקדישה עכשיו את שארית חייה להכנסת אורחים ואהבת ישראל לכל יהודי - תן לי עוד כמה שנות חיים!'

היא סגרה את התהלים, ניגבה את דמעותיה, ושבה לביתה. איש לא ידע ולא שמע...

זו אותה פציניטית?

חלפו ימים ספורים, והאשה עוד כאן. עוד שבוע ועוד שבועיים, וכל הבטחות הרופאים על קריסת מערכת לא קרו בינתיים. האשה שומרת את הבטחתה בסוד, רק לבעלה גילתה את החוויה המטלטלת שעברה באמצע הלילה בגינה הציבורית.

כשחלף יותר מחודש, החליטה לפנות לבית החולים להיבדק. 'את עוד חיה?' שאל הרופא בהלם, מרוב תדהמה לא שם לב עד כמה זועק חוסר הטקט מהשאלה. 'כן כן, זה מאכזב משהו?', שאלה בחיך...

הרופא לא ענה, היה נבון מעצם הצורה בה שאל. 'הבה נבדוק מה קורה', אמר קצרות, ושלח אותה למכון הרנטגן. לאחר הצילום, כשישבה והמתינה להיקרא לרופא לשמוע על הממצאים, שמה לב כי איש אינו נקרא אל הרופא, רק רופאים יוצאים ובאים בשערי חדרו, ואף מנהל המחלקה האונקולוגית בכבודו ובעצמו הגיע...

'זה לא יתכן, זה פשוט לא יכול להיות. את לא אותה אשה!' קבע הרופא נחרצות. 'תראי בצילום - לא רק שהגידול לא התפשט, לפתע, בלי סיבה ובלי טיפולים, בלי ניתוח ובלי הקרנה, הוא נסוג אחור בקצב מהיר מאוד, והתאים שבים ומתחדשים כתאי תינוק צעיר. אין לזה תקדים, אין לזה אח ורע בהיסטוריה בית החולים!' שאג בהתפעלות.

גם מנהל המחלקה הרכיב את משקפיו, ובדק בכבודו ובעצמו את הצילומים - את הצילום מהיום, וגם את הצילום מלפני כחודש. 'לא ייתכן שזו אותה פציניטית, מיהר לקבוע, 'זה פשוט גוף אחר'...

'כחודש אחר כך, נערכה סעודת ההודאה ברוב עם', סיפרה האשה לר' זאב הנדהם מהסיפור, 'וביקשתי מבעלי שיספר בדבריו על הבטחתי, כדי שכל בני השכונה ישמעו ויעבירו מפה לאוזן. זכיתי בחיים חדשים כי הבטחתי משהו ולכן אני מקיימת אותו בכל מחיר, בשמחה ובהתרגשות, כי קיבלתי חיים במתנה בשל הבטחתי זו. עכשיו אתה מבין מאין נובעת הרעננות שלי, המסירות שלי כלפי כל אורח, הסיפוק והחדווה להכין מזון ולפרוש מצעים לכל בן של הקדוש ברוך הוא?'

'הקדוש ברוך הוא נתן לי חיים', הוסיפה, 'במצב חסר סיכוי לחלוטין. רק בגלל שהתפללתי מעומק לבי, והבטחתי שאקדיש את חיי למענו, למען בניו, לדאוג לילדיו, להשליך נפשי מנגד כדי לארח כל יהודי, בכל מצב ומכל סוג. עכשיו אתה כבר מבין מנין הכוחות, העוצמה והשמחה? הרי אני זו פוליסת הביטוח שלי לחיים, רק כך אני מקיימת את התנאי בזכותו קיבלתי חיים!'

עכשיו, אנו עומדים ומבקשים, מתחננים ומתפללים, לשנה חדשה. לא רק שנה חדשה, שנה טובה יותר, מתוקה להפליא, נטולת הבעיות הישנות... רגע, ומה קרה עם השנה שעברה? האם הטוב שהוטמן בה נוצל כיאות? האם עשינו את רצון אבא בכל המתנות הנפלאות שהעניק לנו לשנה שעברה? למה שיעניק לנו עוד שנה טובה? למה שבדיקת התיק האישי שלנו תעלה תוצאות טובות וחיוניות עבורנו?

לכן אנו מבקשים ומתחננים לחיים, לא כי מגיע לנו, אלא כי אנו מבטיחים שהחיים החדשים שנקבל יוקדשו למטרה החשובה ביותר - לעשות נחת רוח לאבא. אנו לא רק מבקשים, אנו מבקשים ומתחייבים גם יחד - שנקבל חיים, ונהפוך אותם לחיים למענו, 'זכרנו לחיים - למען אלוקים חיים'. כי נשתמש בהם לעשות את רצונך, כי החיים שלנו יעניקו לך נחת מאיתנו.

'החיים שלי בשנה שעברה, נראו כפי שהם נראו. בשנה הקרובה, אבא, תעניק לי חיים ותראה שאני לא מאחר לתפילה. תעניק לי חיים ותראה שברכת המזון שלי הופכת מתפילת הדרך לתפילה מתוך הסיפור. תעניק לי חיים ללא פגע ותראה שאשתדל לא לפגוע באנשים, תעניק לי חיים של רוממות ותראה שאני מקדיש כל יום כמה דקות לרומם שבורי לב!'

זו לא יכולה להיות קבלה כבידה מדי, כזו שקשה מאוד לעמוד בה, כי נחתמת כאן עיסקה של ממש. אני אעמוד בקבלה, ואבא נותן לי חיים. אי אפשר לקבל החלטה בשליפה, יש להשקיע מחשבה איזה קבלה אני מקבל על עצמי, קבלה שאוכל לעמוד בה, קבלה שבה אוכל לעשות את חלקי ולא אאכזב חלילה, כי אני מקבל חיים עבורה!

הרגעים האלה מכריעים, שנה שלימה נקבעת, נחתכת, עתה נוצרת המציאות כולה לשנה הבאה. אנו יודעים שזה לא קל ולא פשוט, ובכל זאת, יש לנו את האומץ לבקש 'זכרנו לחיים', כי אנו מבטיחים כי חיים אלו יהיו 'למענך', ואנו בטוחים שתפילתנו תתקבל ברצון. אנו מקבלים על עצמנו קבלות טובות, אנו מתבוננים מה לתקן ואיך לשפר, אנו חושבים כיצד ואיך נוכל לעשות את רצון השם, כי החיים אותם אנו מבקשים הם 'למענך'!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

אור הזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר זצ"ל ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

734

**ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.
**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

סיפור לשבת קודש

**ניתן להעביר את הכסף
של פדיון כפרות
לטובת עלוני אור חזקיה**

באשר הוא שם

בראש השנה כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון, שנאמר: 'היוצר יחד... המבין... כל מעשיהם' (ראש השנה ט"ז). ונאמר עוד: אמר ר' כרספדאי א"ר יוחנן: ג' ספרים נפתחים בראש השנה, אחד של רשעים גמורים, ואחד של צדיקים גמורים, ואחד של בינונים, צדיקים גמורים נכתבים ונחתמים לאלתר לחיים, רשעים גמורים נכתבים ונחתמים לאלתר למיתה, בינוניים תלויים ועומדים מראש השנה ועד יום הכיפורים, זכו - נכתבים לחיים, לא זכו - נכתבים למיתה. (שם ע"ב).

ראש השנה הוא יום הדין הגדול והנורא לכל באי עולם, ביום זה נידון אדם על מעשיו וכל קורותיו ומאורעותיו שיארעו לו בשנה הבאה, ומלך במשפט יעמיד ארץ, וכיוון שראש השנה הוא יום הדין, יש לו לאדם להיות ירא וחרד מאימת הדין, כי ביום זה נקבע כל מה שיתרחש לאדם בכל השנה לו ולכל בני ביתו ולכל העולם כולו.

וכל כך גדול ונורא מורא הדין על ישראל בימים אלה, שאפילו הלל אין אומרים בהם, וכפי שנאמר בתלמוד: "אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבונו של עולם מפני מה אין ישראל אומרים שירה לפניך בראש השנה וביום הכיפורים? אמר להם: "אפשר מלך יושב על כיסא דין וספרי חיים וספרי מותים פתוחים לפניו וישראל אומרים שירה?" (ראש השנה ל"ב), ונאמר בתורה (במדבר ט): "ובחודש השביעי... לחודש מקרא... יהיה לכם... תרועה יהיה...". ונאמר בתלמוד: "למה תוקעים בשופר של איל?"

אמר להם הקב"ה: "תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם ומעלה אני עליכם כאילו עקדתם עצמכם לפני". (ראש השנה ט"ז).

וכתב הרמב"ם: "ואע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב - רמז יש בו, כלומר: עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל - הביטו לנפשותיכם והטיבו דרכיכם ומעלליכם, ויעזבו כל אחד מכם דרכו הרעה ומחשבתו אשר לא טובה. (רמב"ם פ"ג מהלכות תשובה).

קול השופר קורא: "שפרו מעשיכם - חדשו מעשיכם", ולכן צריך להתעורר מאוד בהרהורי תשובה ובפרט בשעת התקיעות שאז מלך יושב על כיסא דין ואפילו מלאכי מרום יאחזמו רעד, וליבו יחיל בקרבו מפחד ה' ומהדר גאון, ויתן אל ליבו כי היום יביאו את דינו למשפט לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, אשר הוא יודע כל מעשה איש מחשבותיו ותחבולותיו וכל תעלומות לב, ואין צריך לפניו לא עדים ולא ראיה, כי הוא הדיין והוא העד והוא בעל הדין, ויתחרט על מעשיו הרעים ובפרט עון ביטול תורה ויקבל עליו לשוב בתשובה ושב ורפא לו.

כתב הגר"ח פלאג' (מועד לכל חי י"ב ב) בשם המקובל החסיד רבנו דוד שריר זצ"ל: "כי אשרי האדם הקורא בערב ראש השנה מתחילת פרשת 'כי תבוא' עד 'והג' בקרבך' (11 פסוקים) שכל הקורא פרשה זו הקב"ה מעביר כרוז ברקיע ואומר: "גבית חובי מאדם זה כל החובות, ומוחל על כל חטאותיו", אך יזכור האדם כי שיא השיאים הוא שני ימי ראש השנה, אשר כפי שיתנהג בהם האדם - כך מובטח לו שתיראה כל השנה, וכך ישפטו אותו, שאם יתקדש ויתחזק בשעות יקרות אלו, ידונו אותו בשמים כאדם שעשה תשובה ומתנהג כשורה לכן יברח

מאוד משיחה בטילה, ליצנות או דברי שחוק". וכך אמר המשגיח הרב שלמה וולבה זצ"ל בפני תלמידו: "סוד גדול יש לי לומר לכם, אשר רבים אינם מכירים והוא ע"פ דברי הירושלמי - כי כאשר דנים את האדם בראש השנה, גם אם הרבה לחטוא ולפשוט כל השנה, בשמים נעשה עמו הדין ע"פ התנהגותו וממצבו בשני ימי ראש השנה, כמו שנאמר: "באשר הוא שם", שדנים את האדם ע"פ התנהגותו באותה שעה".

וכך אף מגלה המדרש ואומר (ילקוט תהילים): "בליל ראש השנה - עושה הקב"ה דין עם העכו"ם, בשעה שהם ישנים מן העבירות, וביום ראש השנה - דן הקב"ה את ישראל, שזהו הזמן שהם מקיימים מצוות". ונשאלת השאלה: וכי מה זה משנה באיזה רגע בראש השנה ידונו את האדם, הרי הכל תלוי במעשי אותה שנה? אלא, אומר הרה"ג ר' דוב יפה זצ"ל יש פה סוד גדול שהקב"ה מרחם על האדם ודן אותו לפי מצבו ביום ראש השנה עצמו, ולכן ישתדל האדם שלא יעבור עליו רגע אחד ביום הקדוש זה בדיבורים בטלים, שחוק וקלות ראש, אלא ינצל את הזמן בקריאת תהילים ולימוד תורה ומוסר".

לפי מצבו באותו רגע - כך שופטים אותו בשמים! (ויוצא עמו בששון)

קבלה קטנה שגרמה לשינוי גדול

הבה ונראה מה יכול להוביל שינוי קטן, אפילו הקטן שבקטנים. מספר הרה"ג רבי גואל אלקריף שליט"א: סיפור נפלא סיפרה המורה של בתי בסמינה, לאחר ששמעתי את הסיפור למדתי להעריך ולא לצחוק גם על קבלה קטנה שבקטנות.

המורה שסיפרה את הסיפור ראתה ושמעה את הדברים כמו עיני, וזה הסיפור:

כשהייתה אותה מורה בחורה, היא התנדבה בארגון "עזר מציון". אחת מפעולות הארגון היא סיוע לאנשים שמישהו מבני משפחתם חולה זמן ממושך, ה' ישמור, והם נאלצים לשהות ימים ולילות ליד מיטתו בבית החולים. ההורים מתמוטטים, הילדים שבבית זקוקים להם נואשות, המשפחה כמעט קורסת. במקרים כאלה, "עזר מציון" שולחים מתנדבים שמשתתפים בתרונות, ויושבים כמה שעות ליד החולה. בינתיים ההורים מטפלים בשאר הילדים, מתאוששים קצת וחוזרים בכוחות מחודשים.

לבחורה ההיא הייתה תרונות קבועה. בכל יום ראשון, מהשעה שלוש עד השעה תשע בערב, היא הייתה מתנדבת בבית החולים "תל השומר". היא ישבה ליד מיטת הילד החולה, שיחקה עמו כשהיה עה, ואמרה תהילים כשישן.

באחד מימי ראשון, כששהתה ליד מיטתו של ילד, ראתה ליד המיטה הסמוכה אם חילונית שישבה ליד בנה החולה. האם פנתה אל בנה ואמרה: "אתה רוצה להתאווור קצת, לצאת לטיול קצר? בוא, אני אלביש לך גרביים ונצא לעשות סיבוב".

הילד חיך חיך קטן, ואמו אמרה לו: "טוב, קודם נלבש גרב ימין, אחר כך נלבש גרב שמאל. ננעל קודם נעל ימין, ואחר כך נעל שמאל, ונקשור קודם את השרוך של נעל שמאל".

הבחורה הסתכלה בתימהון על האמא הזאת. מה לחילונית גמורה כמותה, ולהקפדה על ימין ושמאל? יש הרבה אנשים, אפילו כאלה שמקפידים על קלה כבחמורה, שלעניין הזה של הימין והשמאל לא תמיד שמים לב.

האם והבן יצאו לסיבוב, ולאחר שחזרו התחילה הבחורה לשוחח עם האם, כדי לברר את פשר התעלומה. תוך כדי השיחה שאלה האם:

לע"נ שרה בת פנב

כשהיא שקועה בפשעים ובעוונות.

"האמת היא, שאני עצמי הייתי רוצה לחזור לקיים מצוות, אבל אני במסלול אחר עכשיו, והבעל שלי לגמרי חילוני", אמר האישה.

"אם ככה, ניקח אתכם לסמינר. תצאו לחופש של שבוע מבית החולים. אנחנו נטפל בילד החולה בשבוע הזה, ואתם תהיו בנופש עם הילדים האחרים. תנחו במלון ותאגרו כוחות, תנו לילדים תשומות לב ומינון מוגבר של אהבה. תוך כדי כך ננסה לקרב את הבעל שלך אל היהדות, באופן שירצה מעצמו לקיים מצוות".

ההורים יצאו עם הילדים לסמינר, ולאחר זמן מה חזרו בתשובה שלמה. המורה, שהיא הבחורה המתנדבת מהסיפור הזה, מספרת שכיום הבנים שלהם הם מפארי הישיבות בבני ברק, והבנות שלהם בסמינרים הטובים ביותר.

ממה התגלגל המצב הזה, שזכו לחזור בתשובה מאהבה? מקבלה אחת קטנה, משינוי אחד קטן שעשתה.

לולא הייתה אומרת "ימין ושמאל" לילד שלה, לא הייתה המתנדבת פותחת איתה בשיחה, ולא היה מתגלגל כל הסיפור.

(102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים)

הכנה - ויש מין הכנה אחרת שהיא בגופו על דרך דכתיב (עמוס ד יב):

הכונ לקראת אלקיך ישראל. דהינו כגון לרחץ פניו קדם תפלת שחרית ואם עומד יחף צריך לרחץ גם רגליו ושלא יהיו מטנפים, וכן יכון לקראת אלקיו במלבושיו, אפלו כשמתפלל בליה יחיד בביתו לא יעמד להתפלל אלא כדרך ומנהג המקום לעמד בפני גדולים, והוא הדין כשעוסק בתורה ששכינה כנגדו יהיה הדור לבושו וישב בדרך כבוד כיושב לפני המלך. וגם כשמסב על שלחנו ופרט כשמברך ברכת המזון למלך הכבוד שצריך לישוב בדרך כבוד כי זה השלחן אשר לפני ה'. וידוע מעשה נורא שארע למורנו הרב ישראל נאגארה בזמן האר"י ז"ל. מה טוב לזהר להתעטף בבגד העליון הנקרא "ביניש" (בלשון אשכנז: אובער קלייד) בשעת התפלה (ובאזינו שמענו על הרב "בית חוד" שהיה דרכו דרך הקדש להתעטף ב"ביניש" כשהיה יושב לדון, לכבוד השכינה אשר בקרב אלקיים ישפט, זכותו יגן עלינו):

ו. י. ש מין הכנה אחרת ורבה, דהינו הכנה בדעתו, שלא יעשה שום דבר קטן וגדול בפתע פתאם, אלא קדם עשותו כל מעשה יתן אל לבו ויחשב בדעתו אם ראוי לעשותו או שב ואל תעשה עדיף, וביותר צריך לזהר ולזדרז בענין הדבור כי הלשון מהיר לדבר והדבור רבו קשה רע לשמים ורע לבריות ומעוטו יפה כל עמל אדם לפיהו כיזוע רעת הדבור כי רבה, לכן קדם דברו שום דבר יברר שיחותיו בדעתו וישקלם בפלס ומאני משפט אם הוא מוכרח לדבר לצרף מצוה או לצרכו ידבר, ואם אין באותו דבור שום צרך, וכל שכן אם יש בו חשש נדנדוד אסור יחרד האישי וילפת וישמר פיו ולשונו ויהיה כאלם לא יפתח פיו. וכבר אמרו, פרי המהירות חרטה (מבחר מג, טז). ומתן מתין ארבע מאות זוזי שויה (ברכות כ א). וכתוב (משלי לו ד) ותשועה ברב יועץ, הן בכלל שיתיעץ בדעתו וימלך בקונו:

ועל יצאת זכמה נכון לעשות הכנה להשמר מכל דבר רע, כי בעדן יצר הרע לית דמדכר ליצר הטוב לכן קדמה לרשיעא, ובכל יום ובכל שעה יתן אל לבו שהוא מעתד לעבר על עברות הנעשות לו כהתר ואדם דש בעקביו, ויעשה הכנה בעצמו, בקרבו ישים אור בו, ויחשב עניש וגנות כל עברה וכל מדה רעה ומתן שכן של מצוות וכה יאמר, מה לי לעבר על דעת קוני יוצרי ובוראי מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא כשבשיל לנשע, ולמה לא אחוס על נפשי להצילה מתוכחות על עון ורבים מכאובים גרעת, הלא טוב לי לפרש מן העברה ולקבל שכר על הפרשה ולקים כל דבר מצוה ככל הבא בידי כי אני יהודי. ובכן הריני מקבל עלי בכל תקף להזהר ולהשמר בכל תקף מזה וזה וזה ולהתנהג בדרך זה וזה וזה. כזאת וכזאת יתן על לבו או יבטא בשפתיים, וגם במכתב לאמר לזכרון בין עיני אז יצליח את דרכיו ואז ישכיל. וגם בבואו לעשות מצוה לא יאחז מהיר במלאכתו לעשותה תכף כאשר יעלה על רוחו, כי יש דרך ישר לפני איש וחושב לעשות מצוה, וסוף דבר ארץ יצא עברה או שיבוא להתחרט ולהיות תוהה על הראשונות, לכן טוב איש ישים דעתו על כל דבר מראשיתו, לבוא עד אחריתו, ויכלכל דבריו במשפט כפי שאתו, ואז יקרב לעשותו, וקל שקי יהיה בעזרתו:

(פלא יועץ)

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקין וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לע"נ נעילה בת ככב	נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפ"ש!	לע"נ נעילה בת ככב	נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפ"ש!
לע"נ ככב בת גוהר	נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפ"ש!	לע"נ ככב בת גוהר	נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפ"ש!
העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל	נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפ"ש!	העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל	נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפ"ש!
שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה - 21:00 - 22:30 טל: 03-6766049 שידוכי "חסדי שרה" בימים א', ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 שידוכים לשם שמים לתמוז החדש לנישים: 053-4163681 לגברים: 053-4110655 ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il	נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפ"ש! להצלת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, אסתר בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, משה בן אירן נחמה, מרים חדווה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה	מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 059260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.	נא להתפלל לזווג הגון ליוסף בן שולה להצלת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, אסתר בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, משה בן אירן נחמה, מרים חדווה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה
לעילוי נשמת: משה בן מהין, עמנואל בן אירן, עפרה בת יהודית, נפתלי בן רחל, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליזה בן גוהר, רחמים בן חנוס בש, יהודה בן ויקטוריה, זבולון זאב בן שפרה, ראובן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, משה בן זוהרה, רחמים בת גוהר, ברוך בן אסתר, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליה, רותם בן סליה, ככב בת גוהר, נעילה בת ככב, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלטת, סלטת בת סאווס	נא להתפלל לזווג הגון ליוסף בן שולה להצלת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, אסתר בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, משה בן אירן נחמה, מרים חדווה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה	נא להתפלל לזווג הגון ליוסף בן שולה להצלת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, אסתר בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, משה בן אירן נחמה, מרים חדווה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה	נא להתפלל לזווג הגון ליוסף בן שולה להצלת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, אסתר בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, משה בן אירן נחמה, מרים חדווה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה

העלון השבועי טוב להסות בה'

שנה חדשה - היים חדשים!

את המעשה המדהים הבא סיפר הרב יגאל נוי שליט"א: "היתה זו שעת ערב שגרתית בביתי. הטלפון צלצל, ועל הקו היתה אשה בשם 'הילה'. היא ביררה שאלה בהלכה, אלא שתוך כדי השיחה, היא מספרת כי היא נמצאת כבר יומיים בצום, ללא שהכניסה מאומה לפיה. קטעתי את שיחתה ושאלתי בסקרנות: "למה לאשה בריאה להיות בצום יומיים ברצף?". ואז, נשמעו הסדקים בקולה. היא החלה לספר בקול שבור כי אמא שלה חלתה לאחרונה במחלה הקשה וכי אין לה זמן רב לחיות.

כל בני המשפחה לקחו זאת קשה מאד, וכי הם מרוסקים לחלוטין. היא - הילה, החליטה לקרוע שמיים ולנסות לבטל את רוע הגזירה ע"י תעניות וצומות. הקשבתי לצערה, ואז פניתי ואמרתי: "אין ספק, כי צום הוא אחד הכלים לביטול גזירות, אך צריך לדעת כי כאשר הקב"ה שולח לאדם ייסורים, הוא עושה זאת בכדי לרמז לו שעליו לתקן דבר מסוים בו הוא לקוי, ולעוררו לשוב בתשובה באותו דבר, ולא בשביל שיתענה ויצטער חלילה. ה' הוא אבא הכי רחמן בעולם, הרוצה רק בטובת כל ויהודיה, ואינו חפץ שנהיה בצער. אפילו ביום כיפור, בו ציוונו ה' לצום, הוא חומל עלינו ודורש מאיתנו לאכול יום לפני בכדי להקל עלינו. - המשך בעמוד 3 -

ראש השנה - הוא הראש של השנה והכל נגרר אחריו, ובו ה' פוקד את כל בריותיו מחדש. הגמרא (ר"ה יא) מגלה לנו כי יומיים אלו הינם זמני מפתח עצומים: **"בראש השנה נפקדו שרה, רחל וחנה** (אחרי עשרות שנים של עקרות). **בראש השנה יצא יוסף מבית האסורים** (אחר 12 שנה ללא תקווה). **בראש השנה בטלה עבודה מאבותינו במצרים** (אחר 210 שנה של שעבוד קשה וייסורים מרים). ראו כמה ריווח וישועה זכו ביום הגדול הזה, ומדוע? שמו לב לדברי רש"י הקדוש: **"בא זכרונם לטובה, ונגזר עליהן (שרה, רחל וחנה) הריון"**. כלומר, ראש השנה נקרא יום הזיכרון, לפי שעולה זיכרונו של כל אחד לפני הבורא יתברך, ואם עולה זכרונו של האדם לטובה - הוא יכול להיושע ולקבל חיים חדשים, אחר עשרות ומאות שנים שהיה שרוי בסבל כמו ישראל במצרים, האמהות העקרות ויוסף בבור.

כיצד זוכים להעלות את זכרונו לטובה לפני ה'? כיצד גורמים לה' לרחמים גדולים עלינו בזמן המשפט? כותב הגאון הצדיק, בעל ה'מאור ושמש' (רמזי ר"ה ד"ה אמרו לפני): **"ואשרי האדם הזוכה לקדש ולטהר עצמו ומחשבותיו בכל מח' (48) שעות של ראש השנה - שבזה ימשוך קדושה ודבקות ה' לכל השנה"**. אדם שישתדל להיות מחובר ודבוק לה' בכל היומיים של ראש השנה: בתפילות, בהארת פנים לשני, בניצול הזמן, ובעיקר בלהמליך את ה' עליו ע"י שמהרהר בתשובה לעשות רצונו יתברך (בעיקר בזמן תקיעת שופר) - זוכה שה' יהיה דבוק בו כל השנה, ויצליח בכל מעשה ידיו!.

לא לחינם כתב רבנו הרש"ש (הקדמה לספר 'נהר שלום'): **"אדם שיקבל עליו ביום הדין אפילו קבלה אחת קטנה, אני ערב לו, שהקבלה הזאת תהיה לו למליץ יושר"**. אני ערב!

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

רחל בת חביבה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה.

לרפואה, פונסה והצלחה: מ"א ציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ל. ינון בן רחל.

זש"ב: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. ישראל בן מרים וגרשון. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מזל. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. לירן בן מזל. אבלין עדינה בת פרחת. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרון אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה הי"ד.

סגולות וישועות

הרב בן ציון מוצאפי שליט"א

(1) יזהר בתפילה האחרונה של השנה, תפילות מנחה של ערב ר"ה, והמתפלל בכוונה, יכול לתקן ולהעלות את כל התפילות של כל השנה שעברה שלא כיוון בהם!.

(2) כל תחושה ודיבור של האדם בראש השנה, משפיע על כל השנה כולה! לכן, יזהר האדם מאוד שלא לכעוס, ולא להצטער, ולא להוציא דברי צער וכעס מפיו.

(3) כתב החת"ם סופר: כל הקונה מפטיר של ראש השנה-תשרה עליו רוח שכינה כל השנה.

(4) כותב ר' חיים פלאגי זצ"ל: "יאמר ברכת 'שהחינו' בליל ר"ה, לאט, באימה ובכוונה ויודה לה' יתברך שזיכה אותו לחיות גם בשנה זו ולהגיע לרגע זה, ויזכור כמה לא זכו להגיע ללילה הזה. והאומרה בשמחה והודאה - סגולה שיגיע גם לר"ה הבא בשמחה!".

(5) השפעה עצומה לכל השנה שראש המשפחה יכנס לבית בשמחה ויברך את כולם במאור פנים לשנה טובה. ואח"כ יאמר 'פתח אליהו' עד 'קם רבי שמעון' עם פסוקי ברכה.

הלכות והליכות

הלכות גז ומקלחת בראש השנה

אסור לכבות אש ביו"ט, ולכן כשמסיימים לבשל בגז אין היתר לכבותו, אלא יניח פינג'אן עם מים או קפה שיגלוש על הגז ויכבהו ולאחר שכבה הגז יסגור את כפתור הגז, והמים שרתחו ישתמש בהם לשתיית קפה או תה, כדי שיהיה בישולם לצורך אוכל נפש.

וכן אם הדליק גפרור (מאש קיימת) לא יכבהו אלא יניחיהו שיכבה מעצמו, והוא הדין לסיגריה וכדומה.

אסור להגביה את עוצמת הגז, שכן הדבר אסור משום מבעיר. לכן יקבע מראש את עוצמת הגז. וכן אסור להנמיך את עוצמת הגז שהדבר נחשב לכיבוי. אך מותר להנמיך את עוצמת הגז אם יש חשש שהתבשיל יישרף, שהדבר נחשב כצורך אוכל נפש.

כמו כן, מותר לכבות את הגז ע"י שנותן כף מתכת בין חיישן הבטיחות לאש ולאחר כ-7 שניות נכבה הגז, שאינו אלא גורם כבוי. אך אסור לכבות את הגז על ידי שישגור את ברז הבלון, שהרי סגירת הברז משפיעה מיד וממעטת את השלהבת של הגז.

* הרוצה לרחוץ גופו ביום טוב, שאם לא כן, יצטער מחמת הזיעה - רשאי לרחוץ בביתו כל גופו במים חמים שהוחמו ע"י דוד שמש, אלא שיזהר לנגב שיער ראשו בנחת, לא ישתמש בסבון מוצק וספוג רחצה. אולם, בתים בהם מחוממים המים ע"י מערכת גז או חשמל - אסור להשתמש במים החמים ביו"ט, ובמים קרים מותר.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לכל בית ישראל!

חוברת "והיא תהילתך" מבית "אז נדברו"

לאמא שנשאר בבית!

אותה אשה רק לא יודעת דבר מבהיל - בעת שהגברים זועקים בבית הכנסת ומתחננים שה' יקבל תפילתם וימחל להם בעבור יג' מידות, היא בעצמה מקיימת בכל רגע את היג' מידות: היא 'רחום' - מרחמת על הילדים ומאכילה אותה, היא 'חנון' - מכינה להם עוד סנדוויץ, 'ארך אפיים' - הגם שמכעיסים אותה, היא עוזרת להם...

היא לא צריכה להתפלל לה' שירחם עליה בעבור יג' מידות, כי היא מבצעת אותם בפועל, ושולחת את בעלה בדמעות לומר לה': "תאמר לו, שאנו עושים את היג' מידות בדיוק כפי שציוות, כאן בתוך הבית".

תבין כל אשה הנשארת בבית - שאת זו שמעוררת רחמים בעת הדין, דווקא בעת הנוכחות עם הילדים ולא ליד השופר והתהילים, דווקא מכל מסירות נפש בהכנת האוכל והעזרה, את גורמת שכל מה שמתחננים בבית הכנסת לעשות ולהשתנות - את מיישמת, ועלייך מדברים בבית הכנסת, שרוצים להיות כמוך!. בעלך זועק ומתחנן לפני ה', כי הוא משתמש בך, בדוגמא שאת מקיימת בכל רגע. לכן, תהיי מאושרת בכל פעולה ועזרה בבית - כי בזכותך זוכה כל המשפחה לשנה מבורכת!.

אומרים אנו בסליחות י"ג מידות של רחמים: "ה' ה' קל רחום וחנון", והם עיקר הסליחות. אמרו חז"ל (ר"ה יז): "ברית כרותה ליג' מידות שלא חוזרות ריקם. אמר הקב"ה: "כל זמן שישראל חוטאים - יעשו לפני כסדר הזה, ומיד אני מוחל להם". מבטיח ה' שמי שיתנהג כפי יג' מידותיו: רחום, חנון, ארך אפיים... - מיד אני מוחל לו על עוונותיו.

במה דברים אמורים? - ישנה אמא הנשארת בבית בעת אמירת התפילות של ראש השנה ויום הכיפורים עם הילדים הקטנים הרעבים, עם התינוקת שסובלת מכאבי בטן ומשאריות אוכל ומשחקים שהילדים הותירו. רק לפני כמה שנים, כשהיתה רווקה, היא היתה רגילה לתפוס את המקום הטוב ביותר בעזרת הנשים ומתייפחת בבכי בכל קטע תפילה וכל פיוט. בכל רגע פנוי בימים הנוראים היא היתה תופסת את ספר התהילים וחוטפת עוד מזמור תהילים ותחינות לבורא עולם.

כעת, היא מבלה את הזמנים המרוממים של התפילות והתקיעות בין סירי המטבח וניקיונות הבית, וליבה נשבר בקרבה - מדוע אין לי את הזכות להתרומם בבית הכנסת כמו שאר חברותיי? בדיוק כפי שהייתי לפני כמה שנים?

כיסוי רפואי מלא

"ומדוע אתה מאושפז פה כעת?", שאלתי את איציק בתדהמה. "אכן, עין ימין כבר אינה רואה כמה שבועות מאז אותו בוקר, אך בינתיים, היא גורמת לי כאבי תופת שאינם מרפים לרגע אחד. הגעתי הנה בשביל לעבור טיפול 'הזרקת אלכוהול' בעין, שמטרתה להמית באופן סופי את העצב שבעין, ובכך ייפסקו הכאבים המלווים לעיוורון באותה עין". ואז פנתה אליי אשתו ואמרה לי: "אני רואה שאתה אדם חרדי, אנא, התפלל על בעלי שהטיפול יעבור בשלום, ולמרות שהטיפול יגרום לבעלי עיוורון סופי, לפחות הכאבים יחלפו".

"ראו", פניתי אליהם באומץ וביטחון רב, "גם אני מאושפז פה עקב טשטוש חזק שקמתי עמו הבוקר, אך אני יודע ומשוכנע שזה לא בא לי בחינם, אלא הכל נעשה בהשגחת ה' יתברך ולטובתי. ואם ה' עשה לי ככה - כנראה שהוא רוצה לרמוז לי דבר מה שעליי לתקן. ה' הוא תכלית הטוב, ואם הוא מייסר אותנו, זה לא לגרום לנו צער וסבל בחיים, אלא כדי שנתקרב אליו ונשפר את מעשינו". ואז, פניתי לאשתו ואמרתי לה: "**אני מבחין כי אינך מכסה את ראשך, אך אני בטוח שאם תעשי צעד גדול כזה לכבוד בורא עולם - הוא גם יעשה נפלאות לבעלך!**". אשתו נלחצה מאד ואמרה לי: "כבוד הרב, אל תראה אותי ככה. אני מקפידה לקרוא תהילים כל יום, לומר פרק שירה ולהדליק נרות לצדיקים!". "כל הכבוד לך", השבתי, "אך אלו דברים אשר קל לך לעשות למענו. בורא עולם רוצה שתמסרי את נפשך בדבר שקשה לך בו, כי אם תעשי זאת - גם הוא יעשה למענכם מעל הטבע".

פניה התכווצו מרוב קושי, אך היא היתה אמיצה ואמרה לי: "**כבוד הרב, כל השבוע קשה לי מאד לכסות את הראש, אך אני מוכנה....**".

מתביישת מה יאמרו עלייך בעבודה ובמשפחה. אך הקשיבי לי - אם תמסרי נפש בדבר זה שהוא הכי קשה לך - גם הקב"ה ימסור הכל למענך!". "בבקשה הרב", היא בכתה בטלפון, "תן לי משהו אחר לעשות, אינני מסוגלת". לא וויתרתי ואמרתי לה: "**אדרבה, לפי הצער - השכר, כפי הצער שיש לך בקיום המצוה - נראה כמה גדול שכרך וכמה גדולה תהיה הישועה. יש בפנייך הזדמנות נדירה להחיש ישועה לאמך היקרה!**".

ואז עצרתי לספר לה דבר מדהים שהייתי עד לו: "לפני שנתיים בדיוק",

סיפרתי לה, "התעוררתי לבוקר שגרתי, אלא שלמרבה התדהמה, אני מגלה כי יש לי טשטוש בראיה בעין ימין וכי אינני רואה בה טוב. שטפתי את העין, והייתי בטוח כי בטח זה לכלוך קל שמפריע לי לראיה. אלא, שהטשטוש הלך וגדל ועבר גם לעין השמאלית. נכנסתי ללחץ ופאניקה, אני לא רואה טוב וזה מידרדר מרגע לרגע. הגעתי במהירות אל בית החולים והחליטו לאשפז אותי.

מיטה אחת לידי, שכב יהודי יקר בשם 'איציק' ששיתף אותי בבעייתו: "גם אני", סיפר איציק, "התעוררתי בוקר אחד כשאני רואה צבע שחור בעין ימין. הגעתי במהירות אל בית החולים, שם הודיעו לי לאחר סדרת בדיקות, את הגרוע מכל - כי עין לא תחזור לעולם לתפקד. הייתי המום. הלכתי לישון בריא וקמתי עם הודעה שאני הולך להיות עיוור.

המשך מעמוד 1 - זוהי מצוה לאכול בערב כיפור, ואף מקבלים עליה שכר, מרוב אהבת ה'. "לכן", עצרתי ואמרתי לה, "גם כעת במצב שלכם, הקב"ה לא חפץ שתעני את גופך ונפשך, אלא הוא חפץ שתמסרי את נפשך למענו בדבר שהינכם לקויים בו. ואם תתקנו ותשפרו את הדבר שהוא מאותת לכם - בוודאי שהוא יושיע את האמא היקרה ברפואה שלימה מעל הטבע!".

תוך כדי השיחה, נזכרתי כי אח שלה סיפר לי בעבר כי הילה הזו אינה מכסה את הראש בכיסוי ראש כבנות ישראל הנשואות והצנועות, וכי יש לה קושי גדול מאד בעניין. רציתי לעזור לה, ופניתי אליה בשאלה: "אמרי נא לי בבקשה, האם את מכסה את הראש כפי שאשה נשואה מצווה?". "לא!", היא השיבה מיד, "**יש לי שיער מדהים וקשה לי ביותר להסתיר אותו**". "נו", קפצתי בהתלהבות, "אז זו ההזדמנות שלך לעשות מסירות נפש עצומה מאין כמוה לכבוד בורא עולם ולקרוע שערי שמיים. קבלי על עצמך לכסות את הראש בכיסוי מלא, שהוא אחד הדברים הקשים ביותר לאשה, ובזכות שתעשי דבר מעל הטבע - בוודאי שגם ה' יעשה לכם נס מעל הטבע וירפא את האמא מהמחלה!".

היא שתקה לכמה רגעים, ואז הזדעקה: "**אין מצב כבוד הרב! אני מוכנה לעשות הכל: לתרום עשרות אלפי שקלים לצדקה, להתענות, לעשות כל מה שתגיד - רק לא לכסות את השיער המיוחד שלי. זה קשה לי מידי!**". מיד הבנתי כי דווקא בגלל הקושי הגדול שיש לה בכך - דווקא את מסירות הנפש הזו ה' רוצה, וטומן בתוכה את הישועה. "אני מבין את הקושי הגדול והבושה שיש לך לעשות צעד כזה: קשה לך לוותר על המראה שלך, ובטח את גם

זמן המהפכה הגיע!

עצות לזכות ביום הדין

כתב רבנו ה'חפץ חיים' (על התורה) כי לכן אנו קוראים ביום ראש השנה את ההפטרה 'וה' פקד את שרה', ללמדנו כי לידה זו היתה למעלה מדרך הטבע (בגיל 100 לאברהם ו-90 לשרה), אשר לא שייך בעולם הטבעי שיהיה בגיל שכזה ילדים - להורות כי בראש השנה הוא זמן של מהפיכות לטובה מעל הטבע. ואף אם ח"ו היו לו לאדם עד עתה צרות רבות - מעתה יוכל לזכות ב'דף חדש' וכל חייו יתהפכו לטובה". דברי קודשו של הצדיק! לא משנה מה עברת בחיים עד כה: גם אם היית משועבד כישראל במצרים, גם אם הינך מרגיש כלוא בבית סוהר כיוסף הצדיק, וגם אם הינך רוצה דבר מעל הטבע כמו האמהות - ביום הזה פוקד ה' את יצורי העולם בדברים ומהפכות מעל הטבע: בבריות, בפרנסה, בזיווג וילדים.

ובמה הדבר תלוי? - "אמרו לפניי מלכויות, כדי שתמליכוני עליכם"- להמליך את הקב"ה בחיזוק שנקבל על עצמנו ביום הזה, בקיום המצוות בשמחה והתלהבות ביום הזה.

כתב הגאון הרב שלמה קלוגר זצ"ל (חכמת שלמה תקפ"ג, א): "בראש השנה יהיה שמח וירבה לומר ולחשוב: 'כל מה שעושה ה' יתברך - נעשה לטובה', שע"י אמירה זו נהפך הכל לטובה,, ומטעם זה תיקנו לאכול מאכלים טובים ומתוקים ולומר עליהם ברכות, לפי שכל דיבור ותפילה בראש השנה - מושך על האדם שכך יהיה". וכן כתב השל"ה הקדוש שאין אכילת ה'כרתי' גורמת שיכרתו שונאיו, אלא התפילה והבקשה מעוררת רחמי ה', לכן ירבה בתפילות ותשובה בר"ה.

מלא כל השבוע לישועת אמה!. כעת, הסכיתו ושמעו רבותי: לאחר שבועיים, אני מקבל טלפון מהילה: "שלום הרב יגאל. נס! נס! נס!". נבהלתי ושאלתי במה מדובר, והיא צעקה בהיסטריה: "כעת יצאנו עם אמי מבדיקות בבית החולים, והתוצאות מראות כי המחלה נעלמה כליל מגופה של אמי! אין שום זכר למחלה!". "וואוואו", התרגשת.

"אני לא מאמינה. זה חלום. היא היתה חולה באופן סופני, והכינו אותנו למר מכל". ואז היא הוסיפה: "אני מתקשרת אליך לבשר לך זאת לפני כולם, כי אני בטוחה שהקבלה של הכיסוי ראש שאני מכסה את ראשי כבר שבועיים ברצף, עם כל הקושי - היא זו שחוללה את הנס. ואני מבקשת שתפרסם זאת בכל מקום כדי שידעו מה הכח של מסירות נפש שעושה יהודי ויהודיה בדבר שקשה להם. אני ויתרתי על הדבר היקר לי ביותר - השיער שלי, וזכיתי באמא חדשה, בריאה ומאושרת. אני כבר מרגישה גאוה ללכת עם כיסוי ראש, כבתו של מלך מלכי המלכים הקב"ה עם כתר לראשי!". (לאימות: הרב יגאל נוי - 0527-137-807, W7137807@GMAIL.COM)

המשך מעמוד 3 -
אך אני מוכנה להתחיל לכסות את הראש בשבת קודש לכבוד בורא עולם!". שמחתי מאד, ואמרתי לה שגם זה צעד גדול לפני ה' שעושה רעש גדול בשמיים, וב"ה הקב"ה יעשה להם ניסים גלויים.

למחרת, לקחו את איציק, החבר שלי, לאשפוז, להתחלת טיפול ההזרקה. לפני כן, הוא הוכנס לבדיקה טרום הטיפול. הדוקטור ערך צילומים, ויצא מבולבל: "איזו עין לא רואה וזקוקה להזרקה?". "עין ימין", ענו שניהם נחרצות. "אני מתנצל", אמר הד"ר, "אך עין ימין נראית מצוין, כנראה שזה בעין שמאל". "ד"ר על מה אתה מדבר!?", הם נזעקו, "הוא כבר לא רואה בה זמן רב וסובל כאבים זמן ממושך. הנה כל המסמכים." "מצטער, אינני מבצע הזרקה אלוהול בעין שהיא כמעט בריאה". שניהם הורידו דמעות, כשהם באים אליי למחלקה במהירות לספר על גודל הנס. העין בתהליכי הבראה לחלוטין. "אין ספק", אמרה האשה בדמעות שלישי, "שבזכות ההחלטה של כיסוי הראש שלקחתי אמש, מתחולל פה הנס, כשהכאבים והעין של בעלי חוזרים למיטבם".

את כל המקרה הזה סיפרתי להילה בטלפון, כשברקע אני שומע אותה בוכה. לאחר כמה שניות שנרגעה, היא החליטה החלטה: "אני מוכנה למסור נפש ולכסות את ראשי לכבוד בורא עולם, בתפילה שהוא יעשה את הבלתי יאומן ויושיע את אמי מהמחלה הקשה". איזו התרגשות!. הילה קיבלה על עצמה כיסוי ראש

החידה השבועית? על איזו ברכה אין עונים אמן כל השנה, אך ברה"ו יוה"כ עונים אמן עליה?

א. (אם טענתו, לומר) 'אֵלֹהִים מַלְאָכָה אֲנִי וְלֹא אֲנִי אֱלֹהִים' - מִשְׁמַח אֲתָם שְׂמֹחִים וְעוֹשֵׂים עִמָּם לְפָנָיו כְּשֶׁאֵין עִמָּם - אֲדַבֵּר עִמָּם וְעוֹשֵׂים עִמָּם לְפָנָיו כְּשֶׁאֵין עִמָּם

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: אברהם בן פרידה, דינה בת ססיל, יונה בדיחי בת טורקיה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת רינה. זשיק: אהרון בן תמר, בת-חן בת גילה רוחמה, אלחנן בן עדנה. זיווג הגון: דניאל וליין בני אורנה, צופיה בת עדנה.

העלון מוקדש להצלחת החפץ בעילום שם

כתיבה וחתומה טובה!

למכתב העלון למכתב את כל קוראי העלון עם כל בית ישראל במכתב שנה טובה!

כלל המפצים והקוראים היקרים
שבשבת יום הכיפורים אי"ה לא יצא עלון

העלון מוקדש להצלחה ושנה טובה לאשר בן דוד ושירי בת אברהם והילדים: אוריאל-ליאור-אליה-אוריה וטליה.

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולה ז"ל

1010

עלון
מס'

ראש השנה - "קבלה טובה - הגנה מובטחת"

טינופת. מי שרוצה להרגיש בן אדם, הוסיף האורח, מי שלא רוצה להרגיש כמו כלב, שייסע במחלקה הראשונה. שם יודעים לחיות, שם יודעים גם ליהנות מהחיים. חדרים פרטיים, מאובזרים, מוסקים היטב, כורסאות נוחות, מיטות מרופדות, ומלצרים אישיים שדואגים לכל דבר. והעיקר שקט, והרבה שקט. 'כמה תחנות אוכל לנסוע במחלקה הראשונה עם הכסף הזה?' מצא את עצמו שואל את הכרטיסן. 'שתיים! בערך חצי יום של נסיעה'. לקנות?... לא לקנות?... כדאי?... לא כדאי?... העיקר לנסוע כמו בן אדם! החליט. בן אדם צריך ללכת על המקסימום. אחרת לא מגיעים לכלום! אימץ לעצמו פילוסופיית חיים בגרוש. נתחיל בשתי תחנות, נראה לאן נגיע, אחר כך נמשיך, נסתדר כבר. 'תן לי כרטיס בבקשה! כן, למחלקה הראשונה! כן אדוני, אני יודע לאן אני נוסע!'. הוא התרווח על הכורסה בתא הפרטי במחלקה הראשונה. הוא עצם את עיניו והרגיש כמו 'מלך'. הכל היה יפה כל כך, נעים כל כך, מושלם כל כך. בן רגע הפך מקבצן למלך. לפחות לשתי תחנות. 'אדוני צריך לרדת!' הזכיר לו הכרטיסן כשהגיעו לתחנה השנייה. כן, נכון, לרדת צריך. אבל לפחות נסעתי כמו בן אדם. הלכתי על המושלם, לפחות שתי תחנות. חצי יום זה גם משהו. הרכבת עצרה, איש לא ירד, רק הוא, לבד, בודד, באמצע שום מקום, בתוך השממה. לא היה שם כלום! אז זהו, שהחלטה ללכת על הטוב שבטוב, על הכי גבוה שיש, היא לא תמיד ההחלטה הנכונה. היא טובה בתיאוריה, היא טובה כחזון, היא טובה כתכנית עבודה בעלת מטרה. אבל היא לא עובדת במידי, היא עוצרת בשממה. באמצע הכלום. מה שבדרך כלל כן עובד, זו התקדמות איטית אבל בטוחה. התחייבות אחת אבל משמעותית ויציבה. נסיעה במחלקה החמישית, אבל כזו שמובילה אותך לעיר הגדולה. כן, החלטה אחת קטנה ויציבה, שווה יותר מרשימה ארוכה שנכתבה בדיו נעלם! כלל ברזל ראשון במעלה אם כן, שצריך לדעת כשבאים להשתנות: אדם לא יכול לשנות את מעשיו במחי יד! זו עובדה בסיסית. טבע האדם אינו מאשר זאת. מי שמקבל על עצמו ביום אחד ללמוד בלי להתבטל, או לכוון בתפילה, או להפסיק לדבר לשון הרע – הוא טועה ושוגה באשליות. לא יעזרו כל הקבלות הכי נחרצות והשאיפות החזקות ביותר. אדם אינו מסוגל לשנות את הרגליו ברגע אחד! מי שחושב אחרת – חי בהונאה עצמית חמורה, שלרוב מקורה במין גאווה סמויה של האדם, אשר בסתר לבו אינו מוכן להודות כי דרגתו האמיתית כרגע נמוכה מכפי שהיא באמת. הגאון מוולנא" כתב כי ההולך בדרכי ה' – צריך שילך בהדרגה ממדרגה למדרגה. ההדרגה – היא מילת המפתח. שלב אחר שלב. הצדיק רבי שלום שבדרון זצ"ל נוהג היה לספר, כי כשניגש הוא לפני רבו רבי לייב חסמן זצ"ל לקבל עצה והדרכה הכיצד יוכל להתחזק ולעלות בתורה והיראה, השיב לו רבו – שיקבל על עצמו קבלה אחת!... וגם זה בתנאי ש"אין לך שום ספק שתוכל לקיים את הדברים". כשניסה התלמיד להתחיל לענות, אמר לו רבו: לא כך. אין זה עניין שמתאים להחליט עליו על רגל אחת. שב, תחשוב, תברר. כשיהיה לך רעיון – ורק בתנאי שאין לך שום ספק שתוכל לקיים את הדברים – תחזור אלי. אחר זמן חזר התלמיד והכריז שהוא הרהר בדעתו, ויש לו 'קבלה' שיוכל ללא ספק ופקפק לעמוד בה. אמר לו הרב: "עכשיו, תוריד ממנה 50 אחוז, תצמצם את הקבלה בחצי – ואת מה נשאר תקבל על עצמך...".

הרב אשר קובלסקי שליט"א כתב בספרו "פניני פרשת השבוע" כי כל יהודי באשר הוא, משהו בתוך לבו נע גם זע, לקראת היום הגדול. כולנו מבינים ש'היום הרת עולם', ביום הזה נקבע ומוכרע מה יהיה בשנה הבאה, כיצד היא תחלוף עלינו ומה יעלה בגורלנו במהלכה. כולנו יודעים כי כל מה שהיה נכון עד כ"ט באלול בשקיעת החמה – היה נכון לשעתו, ומתחילת יום א' בתשרי הכל נפתח מחדש... וזו ידיעה חשובה מאוד, מעודדת ומעוררת כאחד. כי כולנו יודעים כמה עברנו בשנה החולפת, שנה משובשת ורבת תהפוכות, שנה שאין מי שלא הרגיש שמשהו ביציבות שלו התערער, אם בבריאות, אם בחינוך הילדים, ובוודאי בפרנסה. זו היתה שנה קשה ומליאת מהמורות ועינינו נשואות לשנה החדשה בתקווה גדולה, כי תחל שנה וברכותיה. וזה אפשרי, זה תלוי רק בנו. כי מי שקובע ביום הדין את גורלנו זה אנחנו בעצמנו. כל יהודי באשר הוא, יודע כי כל מעשיו ומחשבותיו גלויים לפני הבורא והוא יתברך מעלה את הכל על כף המאזניים ומכריע – אם לזכות בעזרת ה', או לחובה חלילה. אבל אנחנו יכולים לקבוע מה יעלה על כף המאזניים, אלו נתונים יעמדו לפני מלך המשפט בבואו לעזור את גזר דינו!

אנחנו עומדים בראש השנה בינינו לבין עצמנו, בינינו לבין בוראנו, מסתכלים על העבר שלא כל כך מוצא חן בעינינו, בוחנים את המצב ומחליטים להשתנות. אבל לא סתם להשתנות. אנחנו "מתחייבים" לעצמנו להשתנות. אבל מה שקורה הוא שבשנה שלאחר מכן, באותו מקום ובאותו זמן, אנחנו מוצאים את עצמנו, מתחייבים שוב, על אותם הדברים שהתחייבנו בשנה שעברה. הרי כל כך רצינו. כל כך היינו בטוחים שנשתנה, שהכל יהיה טוב יותר. בעל ה"ישמח משה" מפרש באופן מקורי ומיוחד את הפסוק (דברים פרק יא פסוק יב) "עיני ה' אלוך בך בה, מראשית השנה ועד אחרית שנה": בתחילת השנה 'בראשית השנה' בטוחים שזה הולך להיות 'השנה' – שנה של התקדמות שנה של שינוי... בעוד שבסוף – ב'אחרית שנה' רואים שזה היה בסך הכל 'שנה' – שנה סטנדרטית של קצת התקדמות, קצת נסיגה, הצלחות וכישלונות, שנה סתמית, שנה רגילה... כיוון שכך, צריכים אנו לשאול את עצמנו: מה קרה? למה עצרנו? למה לא הצלחנו למלא את רשימת ההתחייבויות שלנו? היינו כה בטוחים שהשנה משהו ישתנה, משהו יזוז, וכלום... את התשובה ננסה להעביר בעזרת משל בעל ניחוח עתיק, שהמשיל אחד מחכמי ישראל: בכפר קטן ברוסיה הגדולה החליט בחור צעיר שנמאס לו לחיות בכפר ורצה לעבור למוסקבה, העיר הגדולה והמפורסמת. הוא רוצה לראות עולם, הוא רצה לעשות 'משהו' עם עצמו. הוא לא יישב וירקב כאן יחד עם העזים, הפרות, הגמלים וזקני הכפר. הייתה לו תכנית. הרכבת הטרנס-סיבירית, עוברת לא הרחק מן הכפר. הוא יוציא את חסכוניותו, יעורר את רחמיהם של הזקנים ויוציא מהם עוד כמה פרוטות, ואז הוא פשוט יהיה אדון לעצמו. הרכבת תיקח אותו למוסקבה, ושם, השמיים הם הגבול. כמה ימים אחר כך, עמד הבחור שלנו בתחנה ובירר על מחירי הכרטיסים. הכסף שהיה בכיסו הספיק בדיוק לכרטיס במחלקה החמישית לנסיעה של חמישה ימים עד למוסקבה. הוא כמעט קנה. אלא שאז נזכר במה ששמע פעם מעובר אורח מזדמן על הזוועות שבמחלקה החמישית. 'קטסטרופה!' הגדיר זאת האורח. 'קרונוט ישנים, חלונות שבורים וקור אימים פורץ, ספסלי עץ גס, לכלוך רעש וטינופת, הרבה

בימים שלפני משפט כה גורלי כמו יום הדין, כל אחד מאיתנו מחפש משענת הגנה, משהו לבטוח בו, שהוא זה שיעביר אותנו את המשפט הסבוך, הוא זה שיוציא אותנו זכאים בו. אם רצוננו במשענת ביטחון כזו, הבה ניזכר במילים שבפרק 'לדוד, השם אורי וישעי...'. הנאמר בימים אלה, ובמהלכו אומר דוד המלך: 'אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח: אחת שאלתי מאת השם... כל ימי חיי...'. בפסוק זה גילו צדיקים זי"ע משמעות נפלאה, והדברים מובאים באוצרו של הצדיק רבי אלימלך בידרמן שליט"א: **אם תקום עלינו מלחמת משפט, קטיגורים וסניגורים נאבקים אלה באלה, כפות המאזניים הזכיות והחובות מתנדדות, אזי 'בזאת אני בוטח: אחת שאלתי' – אני בוטח בקבלה האחת אותה נטלתי על עצמי, ושאפתי לקיימה 'כל ימי חיי'. זה בטחוני, זה מקור ההגנה שלי: הקבלה שלי, האחת, היחידה, הבודדה! – שאני מתכוון לקיימה כל ימי חיי, בעקשנות עקבית בוערת! מי מאיתנו לא זקוק לשמירה? מי מוכן לוותר על הגנה איכותית?! – קבלה טובה היא המפתח, זאת הדרך, זה הכלי. הבה נקבל על עצמנו קבלה טובה, חזקה ואיתנה בימי ראש השנה, ונעמוד בה בגבורה, בעקביות ובעוצמה. כך נבטיח לעצמנו שנה טובה ומאושרת, וחיים ארוכים טובים ומאושרים! ומכאן, הסיק הסבא מקלם זצ"ל, הנה לנו עצה טובה לקראת יום הדין: בכל רגע ורגע, יכול כל יהודי לקבל על עצמו. הוא לא צריך לעשות דבר, רק להחליט, החלטה נחושה, כבירה ועוצמתית. ברגע שאדם מקבל על עצמו – נחשב הדבר כאילו כבר קיים, ובאותו רגע מתווספות אינספור מצוות מקיום הקבלה אל כף המאזניים שלו ומכריעות את גורלו לטובה! מדהים! אם חשבנו שכבר מאוחר לשנות, אם העלינו בדעתנו שתמונת המצב כבר ברורה ומוחלטת, אם הנחנו שעל כפות המאזניים יעלה מצבנו הנוכחי ללא כחל ושרק וללא אפשרות לשינוי – מסתבר ומתברר כי זה כלל לא נכון. בכל רגע אנו יכולים להפוך את הקערה על פיה, לשנות את המצב. קבלות טובות – הן הדרך, הן הכלי, כי הן מנחיתות בבת אחת ריבוי רבבות זכויות על כף המאזניים ומשנות את התמונה לחלוטין. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. היה זה לפני קצת יותר מחודש ימים, באחת ממחלקות הבידוד הסגורות והמסוגרות, בבית חולים גדול במרכז הארץ. במקום אושפזה אישה לא מבוגרת, אם ל-13 ילדים, שהצעיר בהם בן שלושה ימים בלבד. כן, אך לפני שלושה ימים ילדה את הקטן שבחבורה, וממחלקת היולדות הועברה למחלקה המבודדת, כשהנגיף משתולל בגופה. כבר בהגיעה למחלקה, אבחנו הרופאים כי מצבה אינו פשוט כלל ועיקר בשל מצבה הנורא, על אתר היא הורדמה והונשמה, בתקווה שהטיפולים הללו ישפרו את המצב. למרבה הצער, מה שקרה הוא ההיפך הגמור: מצבה הלך והחמיר, בעקבות הנגיף התפתחה דלקת ריאות חריפה, וגם הכליות ניזוקו... 13 ילדים בבית, בהם תינוק שעוד לא ערכו לו ברית מילה, ואמא שנאבקה בין חיים ומוות, כשהסיכויים לא לטובתה. הרופאים היו אובדי עצות והכינו את בני המשפחה לגרוע מכל. הילדים, קרובי המשפחה וגם המודעות בעיתונים זעקו את השם "שרה בת איילה בתיה" – אמא ל-13 ילדים בהם תינוק בן פחות משבוע, המאושפזת במצב קריטי. היה זה ביום חמישי, כ"ג באב. מצבה של האישה הלך והחמיר, המתח והדאגה במשפחה הגרעינית והמורחבת טיפסו לשיאים מטורפים ממש. הכל ידעו כי מדובר בשעות גורליות, וכי המלחמה על חיי האישה-האם ניטשת במלוא עוזה. ובדיוק אז, אחת מאחיותיה החליטה לנסות להתרכז ולהעלות בדל של רעיון, כיצד אפשר לחולל מהפך, להרעיד את שערי השמים ולהשיב את אחותה לחיים בריאים. היא הרהרה בדבר והחליטה לפנות ל-40 נשים ולבקש מכל אחת מהן שבמשך 40 יום תקשיב לשיעור טלפוני בהלכות צניעות. זהו, זה הכל, אבל עליהן לעמוד בזה בקביעות ובעקביות. 40 נשים שאיזונו בטלפון 40 יום לשיעור בהלכות צניעות והן מתחייבות לכך בכל כוחן ובמלוא מרצן. היא החלה לגייס את הנשים בו ביום, באותו יום חמישי, המשיכה במשימה בליל שישי, ביום**

שישי, במוצאי שבת וגם ביום ראשון בבוקר... לכל אורך 3 היממות האלה, מצבה של האישה הוסיף להיות קריטי, עד כדי יאוש. אבל אחותה לא שתה את ליבה לזאת, מיאנה להרים ידיים, מרוכזת היתה במשימה שהושלמה ביום ראשון, כ"ו באב, בשעות הבוקר. 40 נשים יצאו לדרך, מבטיחות להקפיד להקשיב לשיעור צניעות יומי במשך 40 יום, לרפואת "שרה בת איילה בתיה". כל זה קרה ביום ראשון בבוקר, כשאת השעות שאחר כך מעבירה האחות, כמו שאר בני המשפחה, בתפילות ובתחנונים לרפואת אחותה. ואז, בשעת ערב, התקבלה שיחת טלפון מפתיעה מבית החולים. לראשונה, לאחר כמה ימים של בשורות קשות שניתכו בזו אחר זו, הגיעה הודעה קצרה שיש אור בקצה המנהרה: "ישנה הטבה מסויימת במדדים!" אמרו הרופאים והעיניים אורו... ביום שני נמשכה מגמת השיפור, וכך גם בשלישי ברביעי. יום חמישי ראש חודש אלול, שבוע בלבד לאחר שהאחות החלה במשימת גיוס ארבעים הנשים שתקבלנה על עצמן להקשיב לשיעור צניעות במשך 40 יום – הודיעו הרופאים כי בערב יפסיקו את ההרדמה וביקשו מבעלה להגיע לבית החולים ולהיות נוכח ברגע הדרמטי. הבעל התמגן כיאות, נכנס לבית החולים ונעמד על יד המיטה. כפי שצפו הרופאים, האישה החלה להתעורר. לאחר כמעט עשרה ימים של הרדמה והנשמה – היא החלה לנוע ולזוע. עיני בעלה שעמד לצידה מלאו בדמעות התרגשות, מי האמין שיש עוד סיכוי להגיע לרגע המיוחל הזה... ואז הופתע לחלוטין, המשפט הראשון שאמרה האישה לאחר שהתעוררה היה: "מה אחותי עשתה בשבילי?... וכאן, נקבה האישה בשמה של אחותה, זו שאירגנה את המיזם של 40 הנשים שיקבלו על עצמן 40 יום של שיעור צניעות, והוסיפה: "אני רואה ומרגישה שהיא על ידי. מה היא עשתה בשבילי?... הבעל היה המום. הוא ידע על המיזם שהאחות אירגנה, אבל לא העלה בדעתו שרעייתו יודעת. הרי היתה מוטלת בין חיים למוות, מורדמת ומונשמת, רגל בעולם הזה ורגל בעולם הבא. כיצד זה היה יודעת על משהו שאחותה עשתה עבורה? כיצד היא חשה שאחותה ניצבת על ידה ומסייעת לה? – הלא פלא פלאים הוא! אבל זו האמת, וכך קרה. מיום ליום הלכה האישה והתאוששה, וכיום היא כבר בביתה, מתפקדת כאם מסורה ל-13 ילדיה, בהם תינוק בן חודש ימים, שאפילו לא מבין שבניסי ניסים יש לו אמא. בניסי ניסים? – נכון, אבל לא רק. כי היה שם עוד כוח, כוח עוצמתי במיוחד, כוחה של קבלה טובה. 40 הנשים שקיבלו על עצמן עוד לא הספיקו ליישם את הקבלה, אבל די היה בעצם הקבלה הטובה שקיבלו על עצמן כדי להשיב את האם מהעולם הבא, להחזיר אותה לחיים (פניני פרשת השבוע). כן, לפעמים, כל מה שצריך כדי לשנות את רוע הגזירה, לקרוע שערי שמים, להפוך את המציאות מן הקצה אל הקצה – הוא רק קבלה טובה. קבלה טובה ואיכותית, עם נכונות לעמוד בה ולהקריב בעבורה, יש לה את הכוחות לפעול בשמי שמים, להעביר כל גזירה רעה ולפתוח פתח לחיים מאירים ובריאים. ובפרט, כשמדובר בקבלה טובה בנושאי צניעות, אשר כידוע היא המפתח לשערי השפע ולהימצאות השכינה בתוכנו, שיש לה את הכוחות האלה לפעול בשמי שמים, להעביר כל גזירה רעה ולפתוח פתח לחיים מאירים ובריאים. מהי המשמעות של קבלה טובה? לשנות מעט היום את האתמול... מסופר כי יום אחד הגיע אדם אל הרבי מליובאוויטש ואמר: "רבי, אני מאוד אוהב אותך ואת הדרך שלך, אך לעולם לא אוכל להיות חסיד שלך, הדבר ידרוש ממני שינויים חיצוניים כמו גידול זקן וכדומה ואיני מסוגל לזה" הביט בו הרבי במבטו האוהב ואמר לו: "כל יהודי שקם בבוקר ומחליט להיות היום טוב יותר משהיה ביום האתמול הוא חסיד שלי". כולנו רוצים לעלות ולהתעלות, להתקדם ולקבל קבלות רבות וטובות. אך לעיתים אנו מעמיסים על עצמנו יותר מיכולותינו ואז מגיע הכישלון ואיתו הייאוש. כדי להתקדם, לעיתים לא שייך לעלות ישר למדרגה הגבוהה. כדי להיקרא עובד אלוקים,

מספיקה קבלה אחת קטנה, שינוי אחד, התעלות והתגברות. קבלה טובה שלך היום תעזור לך מחר!

בספר "בנועם שיח" כתב כי בחייו נמצא האדם במסע ארוך, מידי פעם עוצר וחונה ואז ממשיך הלאה במסעו. יש פעמים בהן אנו מעדיפים להישאר בחנייה, לא מתקדמים הלאה. אוהבים את המקום בו אנו נמצאים. לעיתים המקום בו אנו נמצאים הוא המקום בו אנו צריכים להיות. אך לא כך ברוחניות... אדם צריך להתקדם בכל יום ואפילו בכל שעה. לקיים עוד מצווה, ללמוד עוד סוגיה, לקרוא עוד חידוש. תמיד להיות בתנועה. יהודי לא נשאר במקום, הוא תמיד שואף לעלות מעלה, כמו נשמתו המשוּלה לנר, כשם שהנר תמיד עולה מעלה, כך אתה! בכל רגע חפש היכן אתה יכול להתקדם ולעלות מעלה, להגיע הכי קרוב שאפשר לבורא עולם... כבני אדם יש לנו נטייה להתפעל מצעדים דרסטיים ודרמטיים. זכייה בלוטו, עסקה מדהימה, שינוי פתאומי וקיצוני באורח החיים. אלו הם הדברים המציתים את דמיונו ומותירים עלינו רושם. אבל האמת היא שאת רוב הדברים האמיתיים בחיים אנחנו משיגים בשיטת הטפטפת מה שנקרא כוח ההתמדה. לכוח ההתמדה יש יכולת מופלאה לקחת דברים קטנים ולהפוך אותם לכלים רבי עוצמה והשפעה. במינוח המקצועי קוראים לזה "מכפיל כוח". זה כמו התחרות המפורסמת בין הארנבת לצב. הארנבת רצה הרבה יותר מהר, אבל לצב יש את כוח ההתמדה ובטווח הארוך זה הרבה יותר משמעותי. מעטים האנשים שמסוגלים לבצע הליכה רצופה של 40 קילומטר. אבל אם אתה הולך ארבעה קילומטר בכל ערב, אחרי פחות מחודש כבר הלכת שמונים קילומטר. אין שום יעד בחיים שאי אפשר לפרק אותו לשלבים ולחזור אליו בסיוע כוח ההתמדה. למען האמת אנחנו כל הזמן מפעילים את כוח ההתמדה, בין שאנו מודעים לכך ובין שלא. לחידוד הדברים נתבונן במקרה הבא שלפנינו. הדבר אירע בעיצומה של מלחמת העולם השנייה. מטוס קרב אמריקאי מסוג 17 ובו שבע נוסעים טעה בדרך. במקום להגיע לאחד האיים הקטנים באוקיאנוס השקט מצאו עצמם הטייסים אי-שם מעל למרחבים הכחולים האינסופיים של האוקיאנוס הגדול בתבל. לאחר שאזלה טיפת הדלק האחרונה נאלצו הנוסעים לנטוש. הם ניפחו שתי סירות הצלה קטנות ויצאו למסע הפלגה של אלפי קילומטרים, כשברשותם חמישה תפוזים וחפיסת שוקולד. לאחר שהמזון אזל הצליח אחד מהם ללכוד ציפור קטנה. הם השתמשו בבשרה כפיתיון ולכדו דגים, מהם ניזונו בימים הבאים. מצוקת הצמא איימה להכריע אותם עד שפרץ גשם פתאומי הביא להם מספיק מים כדי להתקיים בדוחק. לבסוף, בתום מסע סיזיפי שנמשך שלושה שבועות, הצליחו השבעה להגיע בכוחות עצמם לחוף מבטחים לאחר שעשו דרך של קרוב לאלפיים קילומטר. משנשאלו כיצד החזיקו מעמד במסע התלאות, הסבירו הניצולים: "בכל פעם אמרנו לעצמנו – עוד דחיפה קלה, ועוד דחיפה קלה, בסוף הצטברו הדחיפות הללו למסלול שהציל את חיינו". סירת ההצלה של חיינו מטלטלת בין גלים סוערים ולעיתים מתגנבת ללב מחשבה מייאשת – מה הספקנו? האם השתפרנו? האם איננו תקועים במקום? במצבים כאלה צריך לזכור שכל דחיפה קלה משמעותית. אם נצליח מעתה להשתפר במשהו, אם נהיה קצת יותר טובים מאשר בימים עברו, אזי התקדמנו. לעיתים הגלים סוערים והאופק נראה מייאש. צריך לזכור שגם מסע של אלפי קילומטר מורכב מהרבה מאוד צעדים קטנים. רק עוד דחיפה קלה ועוד דחיפה קלה. בסוף מגיעים הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, כפי שסיפר הרב צבי נקר שליט"א, המוביל אותנו לתובנה, כי כאשר אדם מוסר נפשו על קיום קבלה מסוימת ומקבל על עצמו לקיימה בכל מצב וזמן, בדבקות ובאדיקות, ללא שום חיפוש אחר צד היתר כלשהו, הרי הוא מסגל לעצמו סניגור עצום בשמים...

סיפר הרב מיכאל גרינוולד שליט"א: בעשרת ימי תשובה מסדתי סדרת הרצאות בארה"ב. יום אחד בשעה עשר בלילה כשסיימתי הרצאה בבורו פארק, אמרתי ליהודי האחראי על ארגון הדרשות, שאני צריך להגיע למונסי כדי לפגוש יהודי

מסויים לצורך חשוב. "מה?" התפלא האיש, אתה יודע מה המרחק מכאן למונסי? זאת נסיעה ארוכה מאוד". "מדובר בענין חשוב מאוד", הבהרתי לו. "מחר לפנות בוקר אתה אמור לדרוש כאן, בבית כנסת, ותכננת גם להחתיים אנשים לא לדבר בתפילה, ועכשיו אתה חושב לברוח למונסי?". "אני לא בורח, רק אסע ואשוב, אני מוכרח". "רק אסע ואשוב ממש, אוקיי, אסדר לך רכב ונהג שיסיע אותך". תוך דקות ספורות ארגן לי היהודי הנמרץ הסעה, והזהיר את הנהג: "אל תדבר עם הרב שום מילה בדרך, הוא תשוש, וחשוב שינצל את הזמן לשינה". לאחר שהתחלנו לנסוע ברכתי בקול רם "שהכל", ושתיתי. אדם ששומע ברכה צריך לענות אמן, נכון? הרי כך מפורש בשו"ע (בסימן רטו סעיף ב), אבל אותנו נהג לא ענה. ברכתי 'בורא נפשות' בקול, וגם הפעם הוא לא ענה אמן, כך היה על כל הברכות שברכתי בתחילת הדרך. אמרתי לו: "אני רואה שאתה ירא שמים כל כך גדול, שיש לך שפע של זכויות, אולי אתה יכול למכור לי קצת...". "אני מה?" הנהג שלח אלי מבט תמה, "אני אמכור לך זכויות? רגע, מה אתה אומר לי?". אמרתי לו בנחת: "ברכתי כבר כמה ברכות ולא ענית אמן, אז אני מבין שאתה לא צריך את הזכויות האלו כי יש לך כבר עודף זכויות". "אה, זה", הוא חייד לעצמו בחשיכה, "לא מדבר אלי כל העניין של ברכות בקול ואמן". התחלתי לדבר איתו כמה מאמרי רבותינו על הברכות, אבל נראה היה שאין עם מי לדבר. מאחר שכך התחלתי עם משל, ואמרתי: "אתה יודע מה זה ברכה? יהודי הולך ברחוב, פוגש בן של אחד ממכריו. הוא נותן לילד ממתק, בוא נגיד, איזשהו מעדן בריא עם הכשר מהדור. הילד אומר תודה רבה, מברך ואוכל והולך ללמוד בשמחה. למחרת הוא פוגש שוב את המכר ההוא, ואומר לו: "הממתק שנתת לי היה טעים מאוד, זה עזר לי להתרכז בלימוד ולהבין היטב". "חכה רגע", אומר האיש לילד שעמד לפנות לדרונו, "אל תלך". הילד לא מבין מה הוא רוצה ממנו, אך רגע לאחר מכן מושיט לו היהודי, המכר של אביו, שקית מלאה ממתקים משוחכים. "לא ביקשתי כלום", מצניח הילד שהיה ילד מחונך, "רק אמרתי תודה". "אכן", אמר האיש, "ובגלל התודה שלך קיבלת". ברוך אתה – הרי זו אמירת תודה לקדוש ברוך הוא, הקדוש ברוך הוא לא חייב לנו כלום, רק אנחנו חייבים לו, ובכל זאת הוא נותן לנו שפע של טובה וברכה ועושה איתנו חסדים בכל יום ובכל שעה, ולא תגיד לו תודה?". ראיתי שהוא התעורר, ניצוץ הבריק בעיניו. "אולי אתה שליח מהשמים", הוא אמר, "הבן שלי חולה במחלה קשה מאוד בראש, והרופאים לא נותנים לו הרבה סיכויים", הוא נאנח בכבדות, "יכול להיות שכבר מאוחר מדי". "אף פעם לא מאוחר מדי. אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל יתייאש מן הרחמים". הוא העיף בי מבט מהיר. "אתה יודע איזו השגחה פרטית היתה כאן? אני בכלל לא הייתי אמור להסיע אותך והשיחה לא היתה אמורה להתקיים. שלחו בשבילך נהג אחר, רק שברגע האחרון ממש התברר שהוא לא יכול להגיע וביקשו ממני לבוא במקומו". "בעזרת ה', אלי אזכה להיות שליח טוב", אמרתי, "האם אוכל לשאול אותך כמה שאלות אישיות?" "כן", הוא השיב בהיסוס. "האם אתה נוטל ידיים ליד המיטה בכל בוקר?" "אה, זה... מזמן גמרתי עם המצווה הזאת". נחרדתי, אבל שאלתי אותו בנחת, "מתי גמרתי עם המצווה הזאת?" "באמצע השבע ברכות שלי", "וזאת למה?" באחד הימים של השבע ברכות נפלה הכרית שלי לינעגל וואסער? ונשפכו המים, לקחתי אות הכרית וזרקתי אותה מהחלון ואמרתי: 'זה חליפתי, זה כפרתי... תירוץ מקורי שכזה כבר מזמן לא שמעתי. התחלתי מיד להסביר לו על החשיבות של נטילת ידיים בבוקר ועל הברכות, ואז הגענו למחוז חפצנו. נכנסתי לביתו של היהודי שאליו היו פני מועדות ויצאתי כלעומת שבאתי, לא הצלחתי לפעול שום דבר ממה שהייתי צריך לפעול. חזרתי לרכב ואמרתי לנהג: "מתברר שכל הנסיעה הזאת היתה רק בשבילך". חזרנו יחד לבורו פארק, וכל הדרך עד שתיים בלילה, העמקנו לדבר על הנושאים הללו. סיפרתי

שלי, והוא התקשר לנהג אחר. הלה אכן הגיע כדי למלא את מקומו. נכנסתי לרכב עייף, לאחר יום שלם של הרצאות, היה נראה לי שהנהג מעיף מבטים לכיווני שוב ושוב אבל התעלמתי. "אתה האיש שגר באוויר?" הוא שאל פתאום. 'מה הבן אדם הזה רוצה ממני', חשבתי, והעינייים שלי כמעט נעצמו, ופתאום נזכרתי באותה שיחה עם הנהג בשעות הקטנות של הלילה. "זה אתה? אתה מהסיפור של 'זה חליפתי וזה כפרתי'?" "כן" הוא אמר בהתרגשות. "אז כן, אני האיש מהאוויר". "בכל זאת השגתי אותך, אתה רואה", הוא חייך, "רציתי לספר לך מה התרחש בעקבות השיחה ששוחחנו. קיבלתי על עצמי כל מה התרחש בעקבות השיחה והילדים קיבלו עליהם. לפני חודש הלכנו לעשות לילד בדיקות מקיפות, וברוך ה' כל הבדיקות יצאו תקינות. הילד ברוך ה' הבריא לחלוטין, קשה להאמין, אבל זאת המציאות!" שמחתי בכל ליבי בשמחתו, ואיחלתי לו שיזכו תמיד לעשות רצון ה' ויהיו תמיד בריאים ושלמים. "כן", הוא אמר, "וגם קיבלתי עוד בונוס, בנוסף לבריאות של הבן שלי. היו לי חובות גדולים שהעיקו עלי מאוד, ומאז שקיבלנו על עצמנו את הקבלות הטובות, אני רואה שפע בפרנסה, וברוך ה' כיסיתי כבר חלק ניכר מהחובות, זהו שנאמר 'ברכת ה' היא תעשירי'". ראינו פה בבירור את השגחת הקדוש ברוך הוא עלינו, כפי שנרמז בברכה 'שהכל נהיה בדברו', שכל מאורע ומאורע, גדול וקטן, הריהו בדבר ה' יתברך. יד ההשגחה גרמה בשתי הפעמים שלא יוכל הנהג המיועד להסיע את הרב, ויבקשו דווקא מן הנהג השני להסיעו, וכך נתגלגל כל העניין לטובה!...

לו את המעשה ששמעתי מיהודי זקן שיטן בילדותו בחדר עם מרן "החזון איש", ו"החזון איש" זצ"ל הקפיד כל פעם למלא ספל עם מים ליד המיטה אפילו שהיה בחדר כיוור לנטילת ידיים, והקפיד שלא ירד מן המיטה בלי נטילת ידיים. ופעם אחת שלא היו המים רצה לרדת וללכת ליטול וצעק לו – לא, אל תרד, אני מביא לך. וכן סיפר לי הרב הצדיק 'התהילות ישראל' מירושלים זצ"ל שהשקיע הרבה מאמץ להציל בחור ישיבה אחד והיה קשה והנה יום אחד בא לבית המדרש וראה עליו אור מיוחד, ושאלו הרב איזה הנהגה טובה עשה הים וענה לרב שהתחיל ליטול ידיו ליד המיטה לפני שירד מהמיטה, ואמר לו שיקפיד כך הלאה בתמידות ונהפך לאדם אחר. רבי אריה שכטר זצ"ל אמר שהחזיר לפחות שש מאות בעלי תשובה עם הקבלה והנהגה הזאת בלבד של נטילת ידיים ליד המיטה, וכן בן רבי שלמה ברוועדא זצ"ל התעסק יחד עם אשתו בבנות ישראל להחזירם בתשובה ואמר שקרוב לאלף בנות השתנו לטובה על ידי הנהגה זו. גם אני עצמי, מספר לו הרב גרינוולד, בכמה מקומות תלמוד תורה וישיבות שהיה קשה מאוד הנהגה עם התלמידים, ביקשתי שיבדקו את הענין של הנטילת ידיים ליד המיטה, ואכן, הוברר היה חסר ועל ידי שתיקנו התהפך הכל לטובה. אחר כל השיחה הוא לחץ את ידי, והכריז שהוא עומד לבצע מהפך בבית שלו, הן בהקפדה על נטילת ידיים והן בברכות ובאמירת אמן. "האם אוכל לקבל את מספר הטלפון שלך?" הוא שאל לפני שנפרדנו. "אני גר באוויר", השבתי, "לא תוכל לתפוס אותי". כחצי שנה לאחר מכן שוב הגעתי לארצות הברית לסבב של דרשות. בלילה, לאחר דרשה בבית מדרש בויליאמסבורג, הנהג הודיע שלא יוכל לקחת אותי לאכסניה

אחים יקרים!

הנה אנו עומדים ברגעים גורליים, ימי הכרעה. זו הזדמנות פז לתפוס את כל מה שמעיק עלינו, את כל הבעיות שלנו, את כל הקשיים שלנו, את כל הדברים שאנו מצפים עבורם לישועה ופשוט להשליך אותם לפח האשפה של ההיסטוריה ליצור ישועה בטוחה, כדאית, ברת מימוש כבר השנה. אם יש לנו בעיות לפתור – ויש לנו, בעיות בריאות, בעיות פרנסה, בעיות עם הילדים, קשיים סביבתיים, לחצים ומתחים, כל מה שכדאי כל כך לעשות הוא לקבל על עצמנו קבלה טובה, חזקה ואיתנה, שנהיה מוכנים לעמוד בה בכל מחיר. כל מה שצריך לעשות, הוא לא לוותר בימים האלה. להקדיש זמן ופנאי למחשבה מעמיקה, בראש השנה ובמהלך עשיית, ולהחליט 'מה הקבלה שלי'. זה בכלל לא משנה מה היא אותה קבלה, משנה שהיא תהיה, תתקיים, תימשך, שנעמוד בה בעקביות. כל אדם יודע ומרגיש באיזה תחום עליו להתחזק, באיזו מצוה או ערך נעלה. בעידן שלנו, קבלה טובה שיש בה משום התנזרות ובריחה מפלאי הטכנולוגיה שהפכו מזמן לפגעי הטכנולוגיה, היא פטיש רב עוצמה על ראשו של שטן מקטרג, מרוצצת את טענותיו, וסוללת בפנינו את הדרך לשנה טובה. זו יכולה להיות גם קבלה להוסיף שיעור יומי או קביעת עתים לתורה, אולי קבלה לחיזוק הרציפות בעת הלימוד, ואולי התחזקות בתפילה בכוונה או במניין. לפעמים נדרש האדם לחזק את שמירת העיניים והפה, ולפעמים להתחזק במידות טובות ובמעשי חסד. את מה לחזק מתוך כל אלה ודומיהם – כל יהודי יכול להכריע לבד, מי כמוהו יודע. אך כדי להכריע את השנה הבאה, כדי לצאת מראש השנה עם שנה טובה, צריך לבחור משהו, קבלה אחת. קבלה שיש בה מאמץ, אם כי לא מורכב או מאתגר מדי, כדי שיהיה ניתן לעמוד בקבלה הזו בעקביות ולאורך זמן. קבלה אחת טובה – היא המפתח לשנה ברוכה ומאושרת עם ישועות לאורך כול השנה כולה, אמן.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לרפואת יוסף יצחק כהן בן חילה בתוך שאר חולי ישראל

שנה טובה וכתובה וחתומה טובה
לקוראים היקרים ולכל בית ישראל

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

555

ראש השנה תשפ"ה

...תזול עֲשָׂה וּבְרָכּוֹתֶיהָ

לך יום שאין קללתו מרובה משל חברו' (סוטה מט.). אבל עזרא הסופר בנה את בית המקדש השני, חידש את עבודת הקודש, ביטל יצר הרע של עבודה זרה (יומא טו:) והחליש יצר העריות (שם) ודאי קיוו לטוב. ודווקא הוא תיקן שיקראו בשלהי כל שנה את התוכחה, כי השנה רצופת קללות היתה, ויהי רצון שתכלה היא וקללותיה!?

וכשמעיינים, גוברת הפליאה: אם מתפללים, הרי זה כדי שנענה, שנפעל. לא בגדר תפילת שווא. ואם נפעל במרום ואכן תכלה שנה וקללותיה, מה יש לבקש על כך בשנה שאחריה? הלא הומתקו הדינים וכלתה הקללה!.

הא?! מה התשובה? איי, היא כה פשוטה! התשובה היא, שברכה וקללה אינם מושגים מוחלטים, אלא יחסיים, ואין סוף לדרגותיהם.

אני זוכר, בסיביר, לא היה לחם לאכול, סבלנו חרפת רעב. בוססנו בשלג בנעלים קרועות, הצטמררנו בקור העז בחולצה קרועה. כשהתקרב ראש השנה, על מה חשבנו ב"תכלה שנה וקללותיה"? ריבוננו של עולם, אנא, שבשנה הבאה יהיה לחם לשובע, שבטננו לא תהמה ברעב. שיהיו לנו נעלים שלמות, וחולצה שלמה. ואם נישא חן וחסד בעיניך, ותעניק לנו בטובך מעיל, מעיל חם, מבד עבה, אריג שער, יהיה זה 'מעין העולם הבא'. ומי מדבר על כפפות חמות, גן העדן העליון! איך אמר החידושי הרי"ם מגור זצ"ל? 'וירא בצר להם, בשמעו את רינתם' (תהילים קו, מד): כששומעים על מה הם שמחים, על מה הם מרננים, רואים כמה צר להם. איזו שמחה היתה בתפוח אדמה... בזוג גרבי צמר שלמות...

ועזר הקדוש ברוך הוא, ויצאנו מאפילה לאורה, משעבוד לגאולה, סוף סוף יש לחם לשובע, וחולצה שלימה, ונעליים טובות, ואפילו מעיל וכפפות. איך ההרגשה, גן עדן? שיר ושבח, הלל וזמרה?! איפה! ראה נא בעוניינו, אב הרחמן. כזה מעיל פשוט, ורק אחד. אנא, "תכלה שנה וקללותיה", שנמלא את הארון, ואת מגירת הנעליים... כי יש לו מאה, רוצה מאתיים... רוצה מאתיים, מילא. זה טבעו של עולם. אבל לראות במאה קללה?! הרי זו כפיות טובה, חלילה! קודם כל, נודה על המאה, אחר כך נבקש על המאתיים! נודה על השנה שעברה, ועל כל השנים עד הנה. נודה על החיים, והבריאות, וזה כולל כה הרבה! ונודה על הלחם לאכול ועל הבגד ללבוש, ועל קורת הגג. נודה על המשפחה

סח הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: "ראש השנה מתקרב. מתכוננים לקראת השנה החדשה, קונים לוח שנה. יש כאלו שקונים כדי לדעת מתי זמן תפילת ותיקין בכל יום. יש כאלו שרוצים לדעת מתי סוף קריאת שמע הראשון והשני. ויש שרוצים לדעת מתי חצות היום, עד מתי מותר להתפלל שחרית... שמחתי לראות שהמדפיס מאחל עם כל הלב: "תחל שנה וברכותיה", אמן כן יהיה רצון. המברך יתברך...

מקבלים לוח חדש, ומדפדפים. לראות כמה ימים יש לנו בחול המועד, אם זה פורים המשולש, או ערב פסח שחל בשבת. ומעניין, מתי יחול ראש השנה הבא. אני מדפדף ונדהם. ביום האחרון לשנה הבאה עלינו לטובה, הוא שתל איחול חדש: "תכלה שנה וקללותיה!...". "רגע רגע, מה הפירוש? למה אתה פותח פה, מה עשיתי לך? אני מבקש להיכתב בספר חיים ברכה ושלוש ופרנסה טובה, ובריאות ועושר וכבוד! אבינו מלכנו מלא ידינו מברכותיך ומלא אסמינו שובע! אוכל תמר ורימון וקרא וכרתי וסלקא ואבקש שנה של תפוח בדבש... ואתה יודע מראש שאענה חלילה בשלילה, וזו תהיה שנה רצופה בקללות?! זה מה שמגיע לי בגלל שקניתי את הלוח שלך?! איפה הכרת הטוב? ובכלל, חשבתי, מה, אולי יש לו רוח הקודש... והוא מדפיס את זה רק בעותק שאני קניתי!?!...".

וכשחושבים, מבינים. כשכועסים ומקפידים, מתעוורים. 'כל הכועס' - יהיה מי שיהיה! - 'אם חכם הוא' - חכם כמשה רבינו! - 'חכמתו מסתלקת ממנו!' (פסחים יו:). וכשבוחנים את הדברים, רואים שאין סיבה לכעס: אין צורך ברוח הקודש, כשזו גמרא מפורשת. גמרא? איזו גמרא?! הנה: 'תניא, רבי שמעון בן אלעזר אומר: עזרא תקן להם לישראל שיהיו קורין קללות שבמשנה תורה קודם ראש השנה. מאי טעמא? אמר אביי, כדי שתכלה השנה וקללותיה' (מגילה לא:).

אז מה עשינו, במקום שתהיה קושיא על המדפיס, יש לנו קושיא על אביי, ועל עזרא הסופר! וא"כ זה כבר לא פלפי, אישית, וביחס לשנה הבאה בלבד. אלא עמד עזרא הסופר, ש'ראוי היה שתינתן התורה על ידו אלמלא קדמו משה' (סנהדרין כא:), ותיקן כן לכל ישראל, בכל הדורות! כאלו צפה מראש שלא תהיה שנה בלי קללות?! אתמהה?! אילו היה חי בזמן הגלות, ניחא. שהרי 'מיום שחרב בית המקדש אין

ועל החברה, ועל הכל, ה' אלוקיני, אנחנו מודים לך ומברכים אותך! ורק אחר כך, נבקש עוד. נודה על התפוח, ונבקשו בדבש. כי אם לא, חלילה... נקרא פסוק עם רש"י, שום דבר מעצמי: 'וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ, וכל עשב השדה טרם יצמח, כי לא המטיר ה'... על הארץ, ואדם אין לעבוד את האדמה' (בראשית ב, ה) וכתב רש"י: 'כל עשב השדה טרם יצמח', ולמה? 'כי לא המטיר', ומה טעם לא המטיר? לפי ש'אדם אין לעבוד את האדמה' - ואין מכיר בטובתם של גשמים. וכשבא אדם וידע שהם צורך לעולם - התפלל עליהם וירדו, וצמחו האילנות והדשאים, ע"כ.

מה כתוב כאן? כל ילד יודע: לא היה מי שיתפלל, ולכן לא ירדו הגשמים. וזו טעות. לא זה כתוב ברש"י! קראו שוב: לפי ש"אדם אין לעבוד את האדמה" - **'ואין מכיר בטובתם של גשמים'**. ופירש המהר"ל מפראג בספרו 'גור אריה': דהיינו משום ש'אסור לעשות טובה למי שאינו מכיר בטובה! ואנו, מקבלים כה הרבה, ועסוקים רק במה שעדיין אין לנו. מבקשים רק תוספת, ורואים במה שיש 'קללה'. היש אי הכרת טובה גדולה מזו?!... האם חתמנו חוזה, מישהו הבטיח לנו שמה שיש ישאר בידינו? הלא מימין ומשמאל אסונות ומצוקות! בריאות מתערערת, פרנסות מתקפחות, בתים מתפרקים. הקרקע רועדת, השטיח נשטט והגג קורס. ואנו, התפוח בידינו. רק הדבש חסר לנו?!... ומה יאמרו במרום?! אסור - לעשות - טובה - למי - שאינו - מכיר - בטובה!, ר"ל.

לא זו הדרך! לטובתנו, לאושרנו, חייבים לשנות מבט. קודם כל, להכיר בטובה. קודם כל, להודות על היש. לבקש שיתמיד. ואז, להתפלל! תודה לך, ריבונו של עולם, שהחלת עלינו את השנה וברכותיה! ברכות כה רבות, טובות גדולות ועצומות! ואז, באספקלריה זו, "תכלה שנה וקללותיה", דהיינו מה שלא היה מושלם, שיהיה מושלם שנה הבאה. תודה על התפוח, כשלעצמו. ואנא, הוסף לו דבש! ואת הברכה מברכים על התפוח... לא על הדבש...

[מתוך 'והגדת'-ראש השנה]

זְכֵרְנוּ לְזֵמֵינוּ...

סיפר הרב דוד ברורמן שליט"א: לפני שנים ניגשתי למרן הרב שטיינמן זצ"ל ושאלתי אותו: "על מה נכון שאדבר כאשר אני מגיע להרצות בסמינרים וישיבות בחודש אלול? הרי יש המון נקודות, מה הכי חשוב להעלות?". ענה לי מרן הרב שטיינמן: "יש להדגיש את התקווה שבימים הנוראים". העזתי ושאלתי: "למה להתמקד דווקא בזה?". אמר לי הרב שטיינמן: "הדורות חלשים משהיו, ושימת הדגש על הפחד בפני הצעירים עלולה להרחיקם מלשמע". קיבלתי על עצמי לעשות כדברי הרב וכבר באותה שנה ראיתי בעיניים עד כמה היו דבריו צודקים ומבינים לנפש האדם, וכך היה המעשה: לאחר הימים הנוראים של אותה שנה ניגש אלי אברך יקר שגר באלעד, וסיפר לי שבבית הכנסת שלו עשו

האברכים חשבון שבין מנחה של יום כיפור לתפילת נעילה, יש חמש דקות שאפשר לנצל, וחיפשו מישהו שידרוש בזמן הקצרצר הזה דרשה מעוררת. אחד האברכים נענה לאתגר. הימים היו הימים שלפני תקופת 'ערבים', אותם ימים בהם קיבלנו כל כמה ימים עלון ובו מידע על אדם שנפטר ר"ל ובקשה לעזור למשפחתו. אותו אברך צלצל לקופת העיר וביקש שישלחו לו את העלונים שיצאו באותה שנה, רק את אלו שהיו על אנשים צעירים. הוא קיבל לידי שלושים עלונים ופתח כל אחד מהם בתמונת הנפטר, לפני נעילה, ברגעי השקט שהושלכו בקהל... הוא לקח כמה סטנדרים, חיבר לבימה ופרש את העלונים. מול העיניים של המתפללים נשקפו עכשיו שלושים דמויות של אנשים צעירים והאברך אמר רק, "כל אלו היו אתנו בשנה שעברה וכעת כבר לא, וגזר הדין שלהם ניתן ממש ברגעים אלו בשנה שעברה". זהו, מיד אחר כך הוא אסף את כל העלונים ודפק 'נעילה'. "מעולם לא הייתה לי תפילת נעילה מרוממת יותר מבאותה שנה", אמר לי אותו אברך אלעדי. בבת אחת הבנתי את דבריו של הרב שטיינמן לעומק. "ומה עשיתם בשנה הבאה?" שאלתי אותו. הוא שתק. בשנה שאחר כך לא חזר האברך על הדברים שלו. הוא ידע את שידעו כולם: גם אם יחזור על הרעיון, ההתעוררות לא תדמה לזו שהיתה בשנה שעברה. הנפש לא יכולה לשאת רק קושי, ולכן אחרי ששמעה את הרעיון, תהדוף אותו.

"הרעיון של האברך שאתה מספר עליו הוא אומנם מקורי אבל לא הוגן", אמרתי לאברך האלעדי והסברתי מיד: "בפיוט המרטיט 'ונתנה תוקף' לא כתוב רק מי ימות, כתוב גם מי יחיה, לא כתוב רק מי ינוע, כתוב גם מי ינוח. לא כתוב רק מי יעני, כתוב גם מי יעשר. הימים הנוראים אינם רק ימים של עונש ודין, הם הימים שבהם נגזרים גם כל הדברים הטובים שיקרו לאדם בשנה הבאה. כדי להציג לפניכם תמונה אמיתית היה צריך האברך לפנות גם לאגודת 'בני עולם' ולהביא את רשימת חשוכי הילדים שנפקדו, לפנות לשדכנים ולקבל את רשימות מעוכבי הזיווג שמצאו השנה את זיווגם, לפנות לעמותות החסד ולקבל את שמות האנשים שכמעט פשטו את הרגל והשתקמו. לפנות לבתי החולים ולקבל את השמות של כל החולים הקשים שהשנה בדרך נס, נרפאו. הוא היה צריך לשים את הרשימות האלו מול רשימת הנפטרים ולהניח לכם רק לראות כי גם הדברים הטובים נגזרו בימים הנוראים, והכוח המעורר של הטוב לא מעורר אותנו רק רגעית כמו הפחד, אלא משפיע לאורך זמן".

אנחנו צריכים לדעת, ובעיקר להנחיל לילדים את הידיעה, שחודש אלול והימים הנוראים הם לא הזמן שבו יקבע מי ייהרג ומי לא, הם ימים מלאי תקווה. הם ימים שבהם יכולות להיגזר על האדם כל הישועות שהוא צריך להן. הם ימים שכל הדברים הטובים מתחילים בהם. וכשרואים את הטוב והתקווה שבימים אלו, מקבלים כוחות לנצל אותם ולהפיק מהם את התועלת וההתעלות.

[מתוך 'המבשר'-לבית]

...למענך אלקים זינים

סח הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל: שמעתי מהרב מישקובסקי שליט"א את סיפורה של האישה הצעירה, שהיתה בסך הכל בת שלושים וחמש, אימא לתשעה ילדים, ושכבה על ערש דווי בבית החולים 'הדסה עין כרם'. כל הטיפולים כבר לא עזרו. הרופאים התיאשו והרימו ידיים. המצב התדרדר מיום ליום. כולם ידעו שזה עניין של ימים ספורים.

דבורה'לה, בתה הגדולה, כבת חמש עשרה, עמדה ליד מיטתה כשלתע האימא פקחה מעט את העיניים וביקשה ממנה, בחולשה נוראה, שתצא מהחדר. הבת הבינה את משמעות הדבר: האימא לא רוצה שהיא תהיה נוכחת בעת יציאת נשמה. שלא תישאר לה טראומה לכל החיים. היא הוציאה אותה מהחדר כמו שמוציאים כהן בזמן יציאת נשמה, שלא ייטמא באוהל המת... היא מיהרה לצאת מהחדר. הן היתה זו, ככל הנראה, בקשתה האחרונה של אמא! וכפי שהכינו אותה מראש למצב שכזה - היא ניגשה לדלפק של האחיות להזעיק את אבא. "אבא" - היא בוכה בטלפון - "בא מיד. אני גם מזכירה לך להביא את נרות הזיכרון כפי שבקשת ממני להזכיר לך". היא חזרה לחדר. עמדה על מפתן הדלת. כמובן שלא נכנסה.

דרך חריץ זעיר היא רואה את אימא שלה מושכת, בכוחותיה האחרונים, את השמיכה ומכסה את הפה. מרימה עוד קצת ומכסה את האף. מרימה עוד קצת ומכסה את העיניים... לפתע היא שומעת את אימא שלה מתחילה לדבר, לבכות: "ריבונו של עולם! אני לא טיפשה. אני יודעת היטב את המצב שלי. אני יודעת שנשארה לי אולי שעה, אולי שעתיים של חיים. אבל - אבא שבשמים - אני רוצה לשאול אותך שאלה: איזה תועלת תהיה לך מעוד מצבה בהר המנוחות? מה יהיה לך מעוד כמה פרקי תהילים ביום היארצייט שלי? בא ונעשה עסקה: הרי אתה כל יכול. אתה 'מלך ממית ומחיה'. עליך נאמר 'כי הוא אמר ויהי הוא ציוה ויעמוד', 'כי א-ל מלך רופא נאמן ורחמן אתה'. ברגע אחד אתה יכול לרפא אותי! אני מבטיחה לך אם אצא מכאן בריאה - תהיה לך תועלת ממני! אני אהפוך לשפחה נאמנה לתורתך הקדושה! אמנם פטורה אני מללמוד תורה אבל זאת כן אעשה: אקדיש את כל הבקרים שלי, משמונה בבוקר ועד שתיים בצהריים, להיות טבחית ולבשל לבני תורה את אכלם, חינם אין כסף... ריבונו של עולם! תן לי את האפשרות. תן לי את היכולת. אנא! אנא, ברחמיך הרבים! נסה אותי". סיימה ונרדמה מתחת לשמיכה, שכיסתה את פניה. כעבור רבע שעה פקחה את עיניה וקראה: "דבורה'לה, תביאי לי בבקשה כוס מים. אני מאוד צמאה..." חודשיים שהיא כבר לא מסוגלת לשתות! חודשים שלא הכניסה דבר לפיה! אין לה וושט, אין לה מעיים, הכל אכול שמה, ולפתע פתאום היא מבקשת לשתות... הילדה החלה לרעוד. אוי ואבוי! היא הספיקה לשמוע שכתוב בספרים

הקדושים שלפני שהצדיקים מסתלקים מהעולם הם מבקשים כוס מים כדי לברך 'שהכל' ו'בורא נפשות', ולבקש 'להחיות בהם נפש כל חי' בתחיית המתים... דבורה'לה רצה להביא לה כוס מים, האחות צועקת לעברה: "מה את עושה? את רוצה שהיא תיחנק? מה איתך?".

- "אימא ביקשה ממני..."

- "אימא שלך חולה סופנית. היא לא מבינה מה שהיא מדברת".

היא נכנסה לחדר עם כוס המים, האימא פקחה את העיניים, אמרה את הברכה ובעזרת בתה שתתה את כל הכוס! כשסיימה ביקשה כוס נוספת... ממש 'תחיית המתים'... האחות היתה בהלם. היא הזעיקה את הרופאים. גם הם היו בהלם. הם ביקשו לעשות לה בדיקת דם, ספירת דם, אך היא ביקשה: "תעזבו אותי! זה כבר לא שייך אליכם! לפי כללי הרפואה מקומי בהר המנוחות, אלא שפתחתי 'ערוץ ישיר' עם בורא עולם! זה כבר לא שייך להדסה עין כרם!..."

היא נרדמה לרבע שעה נוספת ומשהתעוררה פנתה לבתה: "דבורה'לה! תביאי לי משהו לאכול. משהו מרוסק. אני מאוד רעבה". הרופא נדהם: "אני רופא כבר ארבעים שנה, מעודי לא ראיתי דבר שכזה!..."

כעבור מספר ימים היא שוחררה לביתה! לאחר שהודתה לכל הצוות - בעלה הזמין מונית והם עזבו את בית החולים. האישה פנתה לבעלה ואמרה לו: "אני לא חוזרת הביתה עד שאני יודעת באיזו ישיבה אני מתחילה לבשל מחר בבוקר!". בעלה ביקש מהנהג לנסוע לאחת הישיבות. האשה נשארה ברכב והוא עלה לדבר עם ראש הישיבה, וסיפר לו את כל הדברים, כהווייתם. ראש הישיבה שמח מאוד ואמר: "הגעת אלינו ממש מן השמים! מספר הבחורים בישיבה גדל מאוד. לומדים בה כיום שלוש מאות וחמישים בחורים. המבשלת אמרה לנו כמה וכמה פעמים כי היא זקוקה לכוח עזר". מה יש להאריך בדיבורים? כבר שלושים ושבע שנים שהיא מבשלת! משמונה בבוקר עד שתיים בצהריים! היא אמנם סבתא בת שבעים ושתיים, שחיתנה כבר את כל ילדיה, אך ניצבת כמו חייל מידי יום ביומו לתפקידה. רק ב'בין הזמנים' היא הייתה 'נכנסת ללחץ'. בא' בניסן כל הישיבות נסגרות. אין בחורים. אין מטבח... אך גם לכך מצאה פתרון: ישיבת מיר! אמנם אלפי הבחורים והאברכים יוצאים לחופשה, ומכל מקום כחמש מאות בחורים, תושבי חוץ לארץ, נשארים. היא מבשלת להם! היא יודעת היטב: יש לה 'הסכם עבודה' עם בורא עולם! היא עשתה איתו 'עסקה'! ה' נותן לה חיים - והיא מקדישה אותם "למענך אלקים חיים!".

גם אנחנו: אי אפשר לבוא לקדוש ברוך הוא ולבקש "כתבנו בספר החיים", בלי שנקבל איזושהי 'קבלה' שתוכיח שאנו מבקשים את החיים "למענך אלוקים חיים!".

[מתוך 'יחי ראובן']

...ובשופר גדול יתקע' (פיוט ונתנה תוקף)

יְכַל בְּאֵי עוֹלָם יַעֲבֹרוּן לְפָנֶיךָ

כְּבִלֵי מָרוֹן' (פיוט ונתנה תוקף)

בשנה בה נלקחו ונחטפו יהודים רבים לצבא המלך, ביום א' דראש השנה, ניצבו המתפללים בבי כנישתא בבלז, והמתינו שייכנס האדמו"ר ה'שר שלום' מבלז זצ"ל לתקיעת שופר, אך הזמן נקף ובואו התאחר עוד ועוד. אנשי הבית וגדולי התלמידים שניסו להיכנס למחיצתו, מצאוהו נסער ובוכה, ואמר להם שאינו יכול להתעורר בשום אופן לסדר התקיעות. גדולים היו הצער והחשש, כי אם האדמו"ר אינו יכול לגשת לתקוע, מי יודע פשר הדבר?!... ולפתע, באחת, כאילו נהפך לאיש אחר... התמלא האדמו"ר שמחה ועיזוז ומיד ניגש בהתעוררות עצומה לתקוע בקול רם.

בעת עריכת השולחן, בליל ב' דראש השנה, סיפר האדמו"ר לאנשי שלומו, כי היה קטרוג גדול ונורא, וראה שאין שום דרך מבוא ושביל להעלות בעדה את התקיעות למרום... אלא, שבאותה שעה, באחד ממחנות הצבא, התאספו חיילים יהודיים, שהיו שרויים בצער וביגון בין אנשי הצבא הערלים, אך על כל צרתם גדל צערם בראותם שאינם יכולים לשמוע קול שופר בראש השנה.

באותה סיעת חיילים היה יהודי אחד, קל שבקלים, שהיה אומן בנגינת חצוצרה, וזה היה תפקידו בצבא - לנגן בכלי זמר. בין כלי הזמר שהיו באמתחתו, היתה גם קרן גדולה שאולי הייתה כשרה בדוחק לתקיעת שופר. בצר להם, ניגשו אליו ואמרו: "הלא בקי אתה בנגינה, ובאין לנו שופר רגיל לתקוע, לכל הפחות תתקע בשופר הגדול שלך ונצא בו ידי חובת התקיעות".

נאחז האיש תוגה והתמרמרות ודמעות עלו בעיניו, שכן ידע כמה פחות ונבזה הוא, ואיך ימלאנו ליבו להיות ממונה להוציא יהודים ידי חובת מצווה, על אחת כמה וכמה מצוה גדולה כזו של תקיעת שופר בראש השנה... בבושת פנים, דחה אותם ואמר: "איככה אוכל להעיז פנים ולהתייצב לפניכם, להמליך מלכו של עולם עליכם ולהכניס זכרוכם לפניו לטובה, בשעה שאני נקלה שבאנשים?". אולם, למרות שבכה וטען שאינו ראוי לכך, לא עזבוהו, כי לא מצאו ברירה אחרת לשמוע קול שופר. לבסוף, כיון שלא יכול היה לעמוד בהפצרתם, נכנע ונטל את שופרו בידו והתכוון לתקוע. אלא שאז, עלו בזיכרונו כל אותן עבירות שחטא ופשע וכל המעשים הרעים שהיה מורגל בהם. הוא פרץ בבכי מר ויללה, ולא היה מסוגל לתקוע. כמה פעמים הגיש את השופר לפיו והניחו מידו, כי מרוב מרירות לא נשאו ליבו לתקוע לפני מלך מלכי המלכים. לבסוף, התאמץ מאד ותקע תקיעה גדולה ומרה עד מאד, בלתי לה' לבדו... "אותו קול גדול ופשוט" - סיים האדמו"ר - "בקע רקיעים וסתר מחיצות, חתר חתירה תחת כיסא הכבוד להעלות בעדה את כל התקיעות והתפילות, ואף אני מצאתי את אותה דרך שיעלו בה תקיעותינו לרצון לפני אדון כל". [מתוך 'יחיד בדורו']

פעם ניגש יהודי אל הגאון רבי אביגדור מילר זצ"ל, לעת זקנותו, בימים שלפני ראש השנה, ושאלו: "ילמדנו רבינו, במה אכין את עצמי כראוי לקראת יום הדין הגדול והנורא?" אמר לו רבי אביגדור: "סמייל" [לחייך ולהאיר פנים]. הלה חשב שלרוב זקנותו לא הבין רבי אביגדור את השאלה - שהרי לא ביקש ממנו הדרכה לקראת 'פורים' אלא לקראת 'יום הדין'... שב ושאלו: "מהי ההכנה לקראת יום הדין?". ושוב, רבי אביגדור בשלו: "סמייל..." וביאר כוונתו: "אתם חושבים כי לרוב זקנותי לא הבנתי אל נכון את השאלה, אפרש את דברי. משל לבעלים של רשת חנויות המפוזרות ברחבי העיר. במשך השנה 'עולם כמנהגו נוהג' וכל החנויות שברשותו מתנהלות על ידי עובדיו ופועליו. אבל כשמגיעה 'סוף השנה', אז לוקח בעה"ב זמן, עורך מאזן ומברר היטב את כל הנעשה בכל חנויותיו... ואז הוא מגלה כי במקום פלוני יש יותר מדי עובדים וצריך לפטר חלק מהם, ובמקום אחר צריך לפרסם יותר את קיום החנות... למען ידעו דור אחרון שזכו לחנות כזאת בקרבם... ובמקום השלישי צריך להוסיף עוד מוצרים בחנות... יושב בעה"ב ומתייעץ עם יועציו, ואז הם אומרים לו: "אף אם נראה לך שאתה צריך לפטר חלק מהפועלים, אבל דע לך, את פלוני אל תפטר, כי עצם זה שהוא נמצא בחנות מביא לך קונים רבים... ע"י החיוך והארת פנים שהוא מאיר לכל מי שנכנס לחנות...". כך גם ביום ראש השנה, הוא היום שהקב"ה עורך בו כביכול 'מאזן' - בוחן ובודק את כל הנעשה בעולמו 'וכל באי עולם יעברו לפניך כבני מרון'. פעמים שהוא מחליט על כמה מ'עובדיו' שאפשר לשלחם מ'עסק' זה העולם... ר"ל, אמנם את אלו המאירים פנים לבאי עולם, אותם ישאיר בכל אופן". "מעתה תבין", סיים רבי אביגדור, "כי עצה טובה והגונה נתתי לך לקראת יום הדין".

כעין זה ידוע בשם מרן רבי ישראל סלנטר זצוק"ל שהיה מביא משל לבית מלון היקר ביותר בעולם שהשות בו עולה כששת אלפים דולר לשעה... ואף עשירים גדולים אינם יושבים בו יותר מכמה ימים ספורים. והנה רואה אחד האורחים את ידידו משכבר הימים השוהה אף הוא במלון. ויתמה העשיר עד מאד, מה לידידי העני בבית יקר כזה, וישאל את ידידו: "הגידה נא לי כמה זמן שהותך כאן?" ויענהו העני: "זה לי כשנתיים ימים אשר אנכי יושב כאן". ותגדל תמיהת העשיר, עד שהסביר לו העני: "אני מעובדי בית המלון, ולצורך עבודתי ניתן לי חדר ואני גר בזה המלון היקר...". כמו כן העוה"ז הוא 'עולם יקר' מאד, אבל מי ש'עובד' כאן, כלומר שהוא מביא תועלת לעולם, מחזיקים אותו כאן כחלק מ'בית המלון', ולא לצורכו אלא לצורך גבוה, ונוגע הדבר לכל מי שמאיר פנים לכולם שמשאירים אותו לצורך העולם...

[מתוך 'באר הפרשה']

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון
556

פרשת האילנו תשפ"ה

וחמישים זהובים. החלטנו לפנות אל מורנו ורבנו ולספר לו על התענית ועל החלום. "אם לעצתי תשמעו", אמר, "כתבו במשך השנה הבאה כל הכנסה קטנה כגדולה, שתבוא לכם". כמובן שקיבלנו את עצתו ונהגנו על פיה.

יום אחד נתגלע בינינו ויכוח חריף סביב סחורה שרכשנו בשותפות ומכרנוה ברווח נאה. כשבאנו לחלוק ברווח טען יעקב חברי כי השותפות בעסקה הייתה על דעת כן שנחלוק ברווחים שווה בשווה. לעומתו טענתי אני, כי מכיון שהשקעתי ברכישה שני שלישים ואילו הוא השקיע רק שלישי, יש לחלוק את הרווחים גם כן על פי אותו יחס. פנינו לרבינו שיפסוק דין תורה. "בידי מי נמצא עתה הרווח מהמכירה?" שאל, הכסף היה בידי יעקב.

"האם יש לכם עדים או שטר על העסקה שעשיתם?" הוסיף הרב לחקור. לא היו עדים ולא היה שטר.

"אם כן יעקב הוא ה'מוחזק' ועל נפתלי להביא ראיה לדבריו, באין לנפתלי כל ראיה, ישבע יעקב כי דבריו אמת הם ויזכה במחצית הרווח".

אבל יעקב מיאן להישבע. "דברי אמת לאמיתם, אך להישבע אינני מוכן, ועל כן אוותר על הרווח המגיע לי", אמר.

נטל אפוא יעקב לעצמו שלישי מהרווח ומסר לי את שני השלישים הנותרים. הפער ביני לבינו עמד על עשרה זהובים. המשכנו כמנהגנו לרשום את כל רווחינו. לפני כמה ימים, בהתקרב ראש השנה, הוצאנו את רשימותינו וסיכמנו את כל ההכנסות. התברר כי יעקב הרוויח במהלך השנה, מאה שמונים ותשעה זהובים, אחד עשר זהובים פחות מבחלומי. ואילו אני הרווחתי מאה שישים ואחד זהובים, אחד עשר זהובים יותר מבחלומי. באנו לפני רבינו וסיפרנו לו כמה הרווחנו. הוא לא חשב רבות וקבע מיד: "ובכן, מסתבר כי בוויכוח ההוא על העסקה, חברך הוא שצדק והיה עליכם לחלוק ברווחים שווה בשווה".

"מדוע אפוא הפער הוא של אחד עשר זהובים בשעה שהוויכוח בינינו היה על עשרה זהובים בלבד?" ניסיתי לעמוד על שלי.

תשובת רבינו הייתה מוכנה בפיו. "זהוב אחד הוצאתי בשכר הסופר שכתב את כתב התביעה והשליח שקבע לכם זמן לדין", אמר.

פִּי כָּל דְרָכָיו מִשְׁפָּט א-ל אֲמוּנָה וְאֵין עוֹל צְדִיק וְיֵשֶׁר הוּא (לב, ד)

לפעמים מסובבים את האדם מקרים ומאורעות שונים ואינו מבין למה ומדוע זה קורה לו... בא הכתוב וצווח - 'אין עוול!' - לכל דבר יש סיבה ולא תמיד רואים זאת מיד, אבל לפעמים כן...

* * *

הסיפור הבא מובא בספר 'מרפא לנפש': על בימת בית הכנסת בפריס עומד רבינו יחיאל מבעלי ה'תוספות', עטוף בטלית, אוחז בשופר. המתפללים ממתינים ברטט לאמירת הברכות ולתחילת התקיעות, אלא שהפעם החליט הרב לשנות מהסדר הרגיל, ולפתע הפנה את ראשו והזמין בתנועת יד קלה את אחד האנשים לגשת אליו. חיש מהר פילס לו האיש דרך בין המתפללים והתייצב לצדו של רבי יחיאל. זה היה נפתלי עזריה, צורף זהב ידוע בקהילה.

"על אף גודל השעה, ואולי דווקא בשל כך", פתח רבי יחיאל "מצאתי לנכון לשתף את כולכם בסיפור בעל לקח חשוב שתחילתו לפני שנה וסופו אמש. לפי סיכום מוקדם עם אחד מגיבורי המעשה, ידידנו ר' נפתלי, אזמין אותו כעת לספר לכם את השתלשלות הדברים".

הכל הביטו משתאים ברב ובצורך, סקרנים לשמוע את הסיפור. נפתלי היה נרגש. הוא בלע את רוקו, השתעל שיעול נבוך והחל בסיפורו: "ודאי מכירים אתם את שכני הטוב, עמיתי למלאכת הצורפות, יעקב אבודרהם. ובכן, ימים אחדים לפני ראש השנה שעבר שבנו שנינו מהעבודה, והאזנו לשיעור תורה. בשיעור למדנו את דברי הגמרא, כי 'מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה עד ראש השנה'. הדברים עוררו בנו התעניינות מיוחדת. בשיחה בינינו עלתה ההצעה להתענות תענית מיוחדת ולבקש מהקדוש ברוך הוא כי יגלה לנו כמה תהיה פרנסתנו בשנה הבאה. ובאמת כך עשינו, יומיים לפני ראש השנה צמנו וציפינו לאות כלשהו משמים. בלילה האחרון של השנה אירע הדבר, כל אחד ואחד מאיתנו חלם כמה כסף ירוויח בשנה הקרובה. כשנפגשנו בבוקר סיפרנו איש לרעהו בהשתאות את חלומותינו. חברי יעקב חלם כי בשנה הבאה ירוויח מאתיים זהובים. ואילו בחלומי שלי ראיתי כי ארוויח רק מאה

ואולם אני לא עמדתי בפיתוי, ולא הצלחתי להשלים עם הפסד פתאומי של אחד עשר זהובים, סכום גדול ונכבד. "אינני משגיח בדברי חלומות", הפטרתי, וכדי להשקיט את מצפוני הוספתי: "על פי דין התורה שפסק רבינו כפי שפסק - אני זכיתי בצדק וביושר בשני שלישים מהרווחים".

פנינו אל חנויותינו כדי להשלים כמה התחייבויות לחג. פתאום הבחנתי כי חנותו של יעקב הומה קונים ואילו לחנותי לא נכנס איש. עד הצהריים הרוויח יעקב אחד עשר זהובים. סגר את החנות והלך לביתו. סר וזועף פניתי גם אני לביתי. בעוברי בשוק פגעתי בלא כוונה בדוכנו של מוכר זכוכית נכרי והפלתי את סחורתו ארצה. הכלים נשברו והמוכר הפליא בי את מכותיו, עד מהרה נגררתי לבית המשפט. השופט הריץ לשוק שמאי שהעריך את הנזק שעוללתי ב... אחד עשר זהובים. הגעתי אפוא לביתי חבול ומושפל וחסר אחד עשר זהובים. אז ידעתי כי צדק רבינו וכי גדול אלוקיני. עוד אמש ניגשתי לבית ידידי יעקב אבודרהם ובקשתי את מחילתו. אחר כך פניתי אל רבנו ושיתפתיו בסוף הסיפור.

נרגש ירד נפתלי עזריה מהבימה, ורבינו יחיאל פתח בסדר התקיעות.

* * *

סיפר רבנו הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל מעשה נורא. לעיתים רבות אין אנו מבינים את הנהגתו יתברך, אולם לפעמים לאחר זמן הדברים מתבהרים ומובנים: בנובהרדוק היה בחור אחד, שבמקום לצמוח לגובה 'צמח לרחוב'... הוא היה הולך ומשמין לרחוב כל הזמן ונשאר בגובהו. הגיעו מכל העולם רופאים לראות אותו ולנסות ולהבין את התופעה, אבל לאף אחד מהם לא היה הסבר לזה. כל הבחורים בישיבה היו הולכים להסתכל עליו, והגיע המצב עד כדי כך שאחרי איזה זמן הוא כל כך השמין, שכבר הוא לא יכול היה לעמוד ולשבת, אלא רק שכב במיטה כל היום... הוא היה במצב פשוט נורא! כל שנה בפורים היו אוספים כסף עבור הבחור הנ"ל, כדי שיהיה לו לרפואה ולהוצאות הרבות שהיו לו. אבא זצ"ל הכיר אותו ואח"כ עלינו לארץ וכבר לא שמענו ממנו שום דבר. אבל גם אחרי שהגענו לפה עוד היו אוספים בא"י כסף עבורו.

עד שיום אחד בא מישהו לאבא וסיפר לו, מה עלה בגורל הבחור ההוא, שאח"כ היתה המלחמה, וכל הבחורים של אותה תקופה נהרגו ע"י הגרמנים חוץ מאחד - הבחור השמן ההוא, לגרמנים ימ"ש לא היה מה לעשות איתו, אז השאירו אותו שם שיחיה... אח"כ נגמרה המלחמה, ובנס הוא הבריא לגמרי! עלה לארץ, נשא אשה, נולדו לו ילדים והוא חי בכפר סבא. כשאבא [הסטיפּלר זצ"ל], שמע את זה, הוא נדהם ואמר, שזה נס גלוי!!!

רבנו כל כך התרגש מסיפור זה וחזר ואמר: "זה היה נס! אני זוכר, שדיברו שהוא כל כך שמן ואספו לו כסף, כולם באו

להסתכל עליו, והנה, רק הוא נשאר לחיות, לפעמים הקב"ה עושה לאדם מום כדי להצילו...". [מתוך 'פניני עין חמד']

* * *

מספר בעל המעשה: "את כל ימי הפסח שעבר עלינו לטובה חגגנו במירון, סמוך ונראה לקבר הרשב"י, באכסניה של משפחת מילר. במוצאי שביעי של פסח ארזנו את כל החפצים שלנו, והעמסנו אותם על הרכב שלי. את הילדים שלחתי הביתה באוטובוס, ומכיוון שהמפתח של הבית היה אצלי, מיהרתי לצאת אחריהם כדי שהם לא יישארו תקועים מחוץ לבית. מלאכת האריזה הגיעה לסיומה, עשיתי את דרכי במשעולי הכפר, וממש ביציאה אני מקבל טלפון מאחת המשפחות שמתגוררות במירון. הם שמעו שעדיין לא יצאתי ממירון, והם מבקשים טובה גדולה. החתן שלהם, שגר בבית שמש, היה אצלם בחג וכעת שכח את הפלאפון שלו, אז אנא, אם אנחנו יכולים, שנעבור דרכם וניקח את הפלאפון. לרגע לא חשבתי שלא לעשות את הטובה הזאת, אבל זה היה קשה. כבר הייתי ממש ביציאה מהכפר, ופתאום מבקשים ממני לעשות רוורס.

חזרתי לכפר, לבית המשפחה שאצלה היה הפלאפון השכוח, לקחתי את הפלאפון, ואז הרבנית שלי נזכרת ואומרת: "שכחנו שם, בדירה של מילר, ירקות ופירות מצוינים. תפוחים, סלק וגזר". אמרתי לה: "עוד מעט נגיע לבית שמש, ושם נראה ליד הפחים את הירקות שאנשים קיבלו מקמחא דפסחא ולא השתלטו עליהם... אם יחסר לך, אני בטוח שיהיה מאיפה לקחת...".

אבל היא אמרה שזו סחורה טובה, וממש בל תשחית להשאירה כאן. היא מתכוונת לסחוט את הפירות והירקות האלו וליצור מהם שיקוי מחזק ומחוסן. ראיתי שזה ממש חשוב לה, והחלטתי לא להיות עקשן. נסעתי לכיוון האכסניה של מילר, ובגלל העומס ברכב לא יכולתי לנסוע ברוורס. אמרתי לאשתי שאני מחנה את הרכב מחוץ למתחם, והולך להביא את הארגז. היא לא הייתה מרוצה מהרעיון: "למה לסחוב כל הדרך ארגז כבד? בבקשה תיכנס למתחם".

שוב אני מחליט שלא להיות עקשן, ועושה פשרה. נכנס למתחם ונעצר ליד הפח הגדול. משם אני יוצא לאכסניה ולוקח את הארגז המיותר של הפירות והירקות, להצילו מרדת שחת... כשאני חוזר אומרת לי אשתי: "שמעתי את הפלאפון שלי מצלצל, חיפשתי אותו בתוך הרכב ולא מצאתי אותו. אני חושבת שהוא כאן, בפח הגדול שלידנו".

הרעיון היה נראה לי הזוי, אבל היא ביקשה שאתקשר לפלאפון שלה כדי לבדוק זאת. התקשרתי ואכן, קול מנגינה עולה מן הפח. בחיפוש קל מצאנו אותו, פלאפון יקר וחדש שנקנה ממש לאחרונה.

היינו בהלם. הרי כל הסיבה שבגללה נעמדנו ליד הפח, הייתה כי חזרנו לקחת פלאפון לשכן שגר בבית שמש, ואז

כששוב סובבנו בכפר עלה זיכרון הארגז... וכמה טוב שנזרת מעקשנות וזרמתי עם כל המהלכים האחרונים שהקב"ה טוב לנו, עד שנעמדנו ליד הפח בדיוק בשעה שהפלאפון צלצל. הפלאפון ניצל, וברשימת השיחות האחרונות הפיעה שיחה בודדת, מאת אחות של אשתי. במשך כל השעות ממוצאי החג לא נכנסה שום שיחה. השיחה היחידה שנכנסה הייתה בדיוק באותן דקות שבהן חיכתה לי אשתי ליד הפח! הדיוק הזה ריגש אותנו, ושוב ראינו שמה שאדם עושה - לעצמו הוא עושה, ואיך שהקב"ה מנהיג את עולמו בצורה מדהימה... [מתוך 'השגחה פרטית']

כִּי יֵדִין ה' עַמּוֹ וְעַל עֲבָדָיו יִתְנַזֵּם (לֵב, לו')

כי ידין ה' עמו - כשישפוט אותן ביסורין הללו האמורים עליהם... כשיבואו עליהם משפטים הללו ויתנחם הקב"ה על עבדיו לשוב ולרחם עליהם (הש"י)

הדין והייסורים הכי גדולים שעבר עם ישראל במאה השנים האחרונות היה כמובן בתקופת 'השואה'. אבל כידוע, גם בתוך תקופה זו אפשר היה להבחין ברחמי ה' ורוב חסדיו.

* * *

מספר הרב משה גרילק שיחי': "היה זה בשנות המלחמה האיומה, בצרפת של שלטון וישי ימ"ש. היינו ארבעה ילדים קטנים שנעקרו ממש מזרועות הוריהם. אני [בן שש...], אחותי חוה הצעירה ממני בשנה [בת חמש, אתם מבינים?!] ועוד אח ואחות - נחמה ונחום ברונר - ילדי מכרים של הוריי, שהסתתרו איתם בכפר צרפתי נידח, כשהם מנסים לברוח מפני הגרמנים ומשתפי הפעולה הז'נדרמים של שלטון וישי, הנאמן לנאצים. ההורים שלנו, אף שברחו מבלגיה אל האזורים הכפריים של צרפת, התגלו בסופו של דבר על ידי שליחי השטן, וכפי שסיפרו לי שנים רבות לאחר מכן, הם החליטו לנסות להציל לפחות את הילדים מן הגורל האכזר הצפוי להם. כך נמצאה אותה אשה צרפתייה, אשר תמורת תשלום הגון הסכימה להסתכן ולהבריח את הילדים, כלומר אותי ואת שלושת הילדים שהיו נתונים ל'פיקודי', לשווייץ. הוטל עליי להיות 'המבוגר האחראי', הילד הצעיר המוביל את הילדים למדינה ששמרה היטב על ניטרליות, ולא נקלעה למערבולת המלחמה האיומה. קיבלתי לידי פתק, שבו רשומים היו שמות מכרים של הורינו שבשווייץ וכתובות מגוריהם, כך שאם יזכנו הקב"ה ונצליח לגנוב את הגבול ולהגיע אל מקום מבטחים, יהיה עליי [נא לזכור: ילד בן שש!] למצוא דרך להודיע לידידים השווייצריים של הוריי, שילדי מכיריהם הגיעו. בינתיים, בדרך מחתרתית כלשהי - כך למדתי אחרי שנים רבות - הצליחו הוריי להודיע למכריו היהודים השווייצרים, שהילדים בדרך ואנו אמורים להגיע, אם כמובן לא ניתפס חלילה בידי הגרמנים בעת חציית הגבול. אני לא זוכר כיצד הגענו אל אזור הגבול שבין צרפת לשווייץ. דומני שנסענו ברכבת בחברת 'האשה' הצרפתיית.

אני כן זוכר כיצד צעדנו על כביש, שבהמשכו הזדקק מחסום, מחסום שעליו ניצב ביתן של עמדת שמירה, ובסמוך אליו התגודדו מספר שוטרים חמושים. אני זוכר שהבנתי, ששם, מן העבר השני של המחסום, נמצאת שווייץ שאליה אנו חייבים להגיע. גם הבנתי במוחי הקטן, שאנחנו לא יכולים פשוט לחצות את המחסום, ואם אולי דמיינתי שאנחנו נעבור דרך המחסום, הרי שהשוטר שניצב לפתע מולנו ונשקו דרוך ודרש מאתנו בקול מאיים להתרחק מסביבות המחסום, ובכלל להסתלק מן המקום, הבהיר לי היטב את תמונת המצב. כנראה שהוא קלט מהי כוונתה של הצרפתייה, שמצאה לה מקום לטייל עם ארבעה ילדים קטנים בדיוק ליד הגבול... אני זוכר שהאישה הצרפתייה השיבה לו בניחותא: 'אנחנו סתם מטיילים באזור', ואז הובילה אותנו אל היער אשר בתוכו עובר הגבול שבין צרפת לשווייץ, בין מדינת הדיכוי והמרדף לארץ החופש והשלווה.

מתישהו התרחש רגע שבו היינו לבד בלי המלווה הצרפתייה שלנו, אני זוכר את הפחד הנורא שאפף אותי פתאום. עצי היער היתמרו אל על ונראו גבוהים ביותר. קרני השמש, אם היא בכלל זרחה באותו יום, לא חדרו מבעד לצמרות העצים, כך שפילסנו את דרכנו בחשכה. הלכנו והלכנו, ארבעה ילדים קטנים, בינות לעצים, כשאין אנו יודעים מה מחכה לנו בסופו של השביל. היינו לבד כל כך. אולי בכינו, אולי לא. אני זוכר שחלפנו על פני נחל קטן והמשכנו ללכת. כמה זמן? איני יודע.

ואז אני זוכר שהגענו לאיזושהי פרשת דרכים קטנה. השביל שצעדנו עליו התפצל לשניים. עמדנו שם ארבעה ילדים קטנים וחיכינו. למה חיכינו? איני יודע. אני סבור שהיה קשה לנו להחליט אם להמשיך בשביל השמאלי או שמא לנטות אל עבר השביל הימני. העצירה, ההיסוס והתהייה, כפי שהתברר לנו לאחר מכן, היו גורליים... כי לפתע פתאום הופיע מאי שם חייל וקרא לנו בגרמנית: 'בואו הנה!'. הבטתי כה וכה ופחד מצמית תקף אותי. כששמעתי את השפה הגרמנית, חששתי שאולי החייל העומד מולי הוא חייל גרמני. הילדים שתחת חסותי שלחו לעברי מבט מבוהל ותוהה. מיד דאגתי להיפטר מן הפתק שהיה טמון בכיסי ובו רשומים היו השמות והכתובות של מכריו שבציריך. עד כמה שזכור לי, מזיכרוני הילדותי, הוצאתי אותו מהכיס ובלעתי אותו, כפי שהדריכו אותי לעשות במקרה של תפיסה בידי הגרמנים. החייל התקרב אלינו, והורה לנו ללכת בעקבותיו. כלום הייתה לנו ברירה? ברכינו פקו, רגלינו כשלו, וכך צעדנו אחריו. לא הרחק עמד רכב צבאי קטן. בלא אומר ודברים הוא דחף אותנו לתוכו והפלגנו בנסיעה.

אני זוכר שישבתי מכונס בתוך עצמי אחוז פחדים. הילדים הקטנים הצטנפו לצדי. האם בכיתי? אולי. כמה זמן נסע הרכב? שוב, לא יודע להשיב. לבסוף הגענו לביתן קטן, ומיד כשהוציא אותנו החייל מן הרכב, הוא דחף אותנו אל רצפת הביתן. 'תורידו את הראש!', ציווה. לא הרחק משם, הבחנתי בפטרול גרמני הצועד לו לאטו, והחייל שאסף אותנו לא רצה

רוזנגרטן, אחת משלושת המשפחות שנמנו עם מכרי הורינו, ושאלתי אותה לפרש התעלומה הזאת. היא סיפרה לי את הסיפור הבא: הם היו מודעים לכך שהילדים של משפחות גרילק וברונר אמורים להגיע לשווייץ. על כן הרבו לבדוק ברשימות הפליטים שהצליחו להסתגל למדינה זו והשלטונות נהגו לפרסמן. אבל למרבה הצער והדאגה, אנו לא הופענו בהן. בלבם עלתה המחשבה המפחידה, שיתכן שנתפסו בידי הגרמנים וגורלנו נחרץ. אולי היינו חלילה וחס, הילדים הירוויים ההם, בשביל השמאלי...

והנה באחד מימי שישי, היא נסעה לבקר חולה המאושפז בבית חולים בלוצאן, אחת מערי שווייץ. כאשר צעדה במסדרון בית החולים, היא הבחינה בפתחו של אחד החדרים בילד קטן המדבר בקול בצרפתית, ופנה אל מישהו שנמצא בתוך החדר. תוך כדי שהיא חולפת במסדרון, היא שמעה אותו אומר בצער: "אני לא יודע מה יהיה. אני לא יודע מתי נכנסת השבת". גברת רוזנגרטן הבינה שמדובר בילד יהודי, נעצרה ושאלה אותו: 'מי אתה?' והילד השיב לה: 'מוריס [משה בצרפתית] גרילק'. לרגע עמדה כהלומת רעם והתרגשה ביותר, ומיד צלצלה לציריך בשמחה ובישרה: 'מצאנו את הילדים!'... איך הגענו לבית החולים? - אז זה היה כך: אחותי חוה שתחי' חלתה במחנה, ולא רצתה בשום אופן להתפנות לבית החולים בלעדיי. הטראומה של הבדידות רדפה אותנו, ולכן הנהלת המחנה התרצתה ושלחה אותי עימה לבית החולים. ואני, שבהשגחה פרטית - בדיוק באותו רגע - שמירת השבת הטרידה את מנוחתי, ואף חלקתי בקול רם את דאגתי עם אחותי השוכבת בחדר. ואז... אישה יהודייה מסוימת, והיא דווקא, מזדמנת במקרה [מה? במקרה?!] ללוצאן, ונקלעת למסדרון המחלקה ב-ד-י-ו-ק ברגע שאני משמיע את דאגתי הדתית על השבת הקרבה... וכל השאר כבר בגדר היסטוריה....

אבל עדיין אני שואל את עצמי מידי פעם, מדוע באירועים רבים כל כך מתפרצת המועקה הזאת של הבדידות ועולה ממסתרי הנפש? מה יש בה, בתמונת היער העבות, שהיא חוזרת על עצמה? מדוע היא מטרידה אותי ורודפת אחריי? בל נגזים, אין זה כזיכרונות הקשים והמרים של היהודים אשר סבלו בגטאות ובמחנות המוות, אבל בכל זאת מה הרדיפה הזאת? ואולי, היא הנותנת! אולי לא רדיפה יש כאן, כי אם גם זה מחסדי הבורא יתברך עליי, שבכל פעם כאשר תמונת היער מרצדת בתודעתי, עלי פשוט לקום ולהודות לו על שליווה אותי ביער ושמר עלי שלא ללכת בשביל השמאלי אל מלכודת המוות; על כי החייל השווייצרי הורה לנו להרכין את הראש, לבל יבחינו בנו הגרמנים שצעדו בסמוך; על שהשווייצרים הצילו ארבעה ילדים יהודים; ועל שהבורא הביא את אחותי לבית חולים ונכפה עלי להיות איתה כדי שאכריז על השבת בדיוק כאשר הרבנית רוזנגרטן תעבור לידינו... ואולי, ובגלל זה אני מפרסם את התיעוד הזה, כדי להודות שוב להקב"ה, שהטיב עמי ומטיב עמי ללא הרף. לא אולי - ודאי!".

[מתוך 'עלון האמונה']

שהוא יראה אותנו. בזיכרון מעורפל, כמדומני שהוא הסביר למי שהיה בביתן, כנראה קצין, שהוא ראה ילדים אחרים הצועדים בשביל השמאלי, היכן שנעצרו והתלבטנו לאן להמשיך, וזמן קצר לאחר מכן שמע יריות העולות מכיוון השביל... באותו רגע נעתקה נשימתי. או אז בדיוק התברר לי לשמחתי, שאנחנו נתונים בידיו של חייל שווייצרי. אילו הייתי מחליט שנצעד בשביל השני, היינו נופלים היישר לידיהם של הגרמנים. ושוב אנו נוסעים והפעם מגיעים אל מחנה גדול, החייל שהביא אותנו עמו, הושיב אותנו ליד שולחן כלשהו, שעמד קרוב מאד למטבח, ונעלם. הצטנפנו מלאי פחד, שומרים על שקט, לא מעיזים לפצות את הפה. עבר זמן מה. הריחות שיצאו מן המטבח, עוררו את בלוטות הרעב שהיה חזק. ואז לפתע ניגש אלינו חייל שווייצרי, הוא שאל אותנו בצרפתית מי אנחנו. ענינו לו שבאנו לכאן מצרפת, ואז הוא שאל: 'אכלתם?', השבנו בשלילה. זכור לי כיצד הוא מיד נכנס למטבח, ולא עבר זמן רב עד שקיבלנו, כל אחד מאתנו, צלחת מרק הזכורה אצלי עד היום לטובה...

ושוב, יסלחו לי קוראיי, אני זוכר מעט מאד מאותו מחנה. אני זוכר שהכניסו אותנו אל צריף ארוך שהיו בו אנשים רבים, מבוגרים עם ילדים. לא היו מיטות בצריף, כי אם קש היה מפוזר על הרצפה ועליו ישנו בלילה. אותנו, הילדים שמקורב באו, גירשו תושבי הצריף בזעף, עד שמצאנו איזו פינה לישון בה בקצה הצריף. לימים למדתי ללמד זכות על האנשים הללו, שלא גילו טיפת רחמים עלינו, ילדים צעירים ובודדים. הם היו בעצמם פליטי חרב כמונו, מרי נפש, שבדיוק באותם הימים גם הם הצליחו להבריח את הגבול. והנה... התמונה הבאה אצלי בזיכרון היא, שאנחנו נמצאים בציריך בבית יפה, אנשים מכובדים עומדים מסביבנו, מחייכים ומדברים אלינו בחביבות, איך הגענו לכאן? מי הם האנשים החביבים הללו? אין לי מושג! ובמשך שנים לא היה לי מושג. באותה שעה עמדנו נבוכים, והנה אחת מהנשים מספרת לנו שמפרידים בינינו. כל אחד מאתנו הולך למשפחה אחרת, המאמצת אותנו. כבר לא נהיה ביחד, ואנחנו לא מכירים את האנשים הללו. זה היה קשה לנו מאד, כי מה שהחזיק אותנו קצת בחיים מרגע הבריחה, היתה העובדה שהיינו כל הזמן ביחד, ופתאום שוב עלינו להיות לבד, בעיר זרה, בלי הורים, אצל אנשים שאנו כלל לא מכירים. אבל שום סצנה לא עזרה לנו כמובן. נפרדנו זה מזה בעל כורחנו.

עד היום, יותר מפעם, אני חושב על השגחה העליונה המיוחדת, שסוככה עליי בתקופה שבה הושמדו כמיליון וחצי ילדים יהודים, לאחר שנות סבל וייסורים. השאלה למה אני דווקא זכיתי להינצל, מציקה לי למעשה עד היום... אבל עובדה אחת חסרה לי בתיעוד הזה, איך נודע להם על קיומנו? הרי את הפתק, עם שמותיהם וכתובותיהם של ידידי ההורים - השמדתי במו פי!

הסוד התגלה לי לאחר שלושים שנה. כאשר שהיתי בציריך במסגרת מסע הרצאות באירופה, התקשרתי לרבנית

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַחֹם: 18:03

יְצִיאַת הַחֹם: 19:00

ר"ת: 19:36

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 670 3.10.2024 - א' תשרי תשפ"ה

וְהוֹשַׁעְנִי יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּיָמֵינוּ וּבְיָמֵי בָנֵינוּ

רֵאשֵׁי הַפְּשָׁנָה

"וַיֵּדַע כָּל פְּעוּל, כִּי אַתָּה פְּעַלְתּוּ"

סיפור שהביא מרן הגר"י זילברשטיין לא-מוזמן, וגם בו אפשר לראות את כוחם הגדול של לומדי התורה. לא ידוע על סיפורים רבים שמרן הגה"ק רבי אלחנן וסרמן הי"ד אמר שמצווה לפרסמם, כמו סיפור הנס שלפנינו, המובא בספר 'בסופה ובסערה' המביא את תולדותיו של הגאון רבי שמואל ויינטרוב.

תלמידי נובהרדוק פעלו במסירות נפש כדי להשפיע על בני הנעורים שנפשם עמדה בסכנת כליה רוחנית, ולהביאם אל בית המדרש. קרוב לאלפיים בחורים התקרבו בזכותם לתורה, ושקעו בעמלה של תורה. גם בעירה ז'יטומיר הוקמה ישיבה בראשות רבי דוד בודניק. היה זה בתקופה שקלגסיו של הרשע פטרליורה ימ"ש השתוללו בחוצות, וערכו פרעות בכל אשר מצאו תחת ידם.

באותו שבוע שבו התחולל הנס, לא שהה רבי דוד במקום, ורבי קלמן אברהם גולדברג, יחד עם בחירי התלמידים, מילאו את מקום ראש הישיבה. ביום שבת קודש לא הספיק רבי קלמן אברהם לאכול סעודה שלישית, ונרדם. ויהי בשנתו והנה הוא חולם חלום, ורואה חלת-לחם לבנה, מאכל שלא היה בנמצא כלל באותם ימים, בשל העוני הגדול. בני הישיבות לא הכניסו לפיהם כי אם פת לחם חרבה. היה החלום אפוא לפלא.

תלמידי הישיבה המשיכו בלימודם גם לאחר שהעריב היום בשבת קודש, ולמדו מוסר בחושך. לאחר תפלת ערבית, נמנו וגמרו, וכך פסק גם רבי קלמן אברהם, שעל אף הפחד מן הפורעים יש להדליק נר, ובלבד שלא לבטל תורה, כי ודאי זכות התורה תעמוד להם, ותצילם מכל צרה. כך המשיכו תלמידי הישיבה בלימודם עד השעה 10 בלא שאירע דבר. בשעה זו הגישו להם לחם ומים חמים לסעודת "מלוא מלכה". לפתע נשמעו דפיקות בחלון, והנה חייליו של פטרליורה נראים שם. בתוקף תפקידו של רבי קלמן אברהם כראש הישיבה, ניגש הוא אל הפתח, והחל להתחנן בפני הפורעים על נפשם של הבחורים, שבהם נימנו גם בנו של רבי אלחנן - רבי שמחה וסרמן, בנו של מרן רבי איסר זלמן מלצר - לימים ר"מ ברחובות, ורבי ישראל שפירא- לימים המשגיח בישיבת מזריטש.

הוא הסביר לקצין שעמד בראש הפורעים שאין הם מורדים, אלא לומדים תורה, אבל דבריו לא הועילו. רבי קלמן אברהם לא אמר נואש, והמשיך ואמר לקצין ש'אם תהרג אותנו, יהיה לכם חטא גדול להשם יתברך'. הקצין פרץ בצחוק ואמר: 'שוטה שכמותך, מי יגיד לי דעה, הכל תלוי בדעתך, אם ארצה - אירה בך עכשיו'. עודנו מדבר, וכבר כיוון את אקדחו לעבר רבי קלמן.

שלא נע ולא זע ממקומו. מראה-פניו לא השתנה במאומה, ולתמהון כל הרואים השיב לחייל במתינות, ובשלוה שלא מעלמא הדין: "אתה חושב שהינך יכול; אם הקב"ה לא ירצה, לא תוכל לירות". החייל שמע את הדברים יוצאים מפיו רבי קלמן, והזדעזע. הוא השיב את האקדח לנרתיקו, אבל לא הניח לנפשם של הבחורים, וציווה לאנשיו להוציא את כולם ולהובילם אל היער הסמוך, ושם להרוג אותם.

גם הבחורים, בראותם את השלוה שהיתה נסוכה על פני רבם, לא נחרדו למשמע הידיעה שמתכוננים להורגם, וביקשו מהקצין שייתן להם רשות להתפלל קודם מותם. משהביע הקצין את הסכמתו לכך, נעמדו הבחורים להתפלל בדביקות רבה, תפילה שחשבוה לאחרונה בחייהם, ולאחר מכן יצאו אל היער.

ושומר ישראל שמר את שארית ישראל. החיילים תעו בדרכם, ובמקום להגיע אל המקום ביער בו נהגו להרוג את קורבנותיהם, פנו למקום אחר, והגיעו היישר אל הארמון בו התגורר מנהיגם - ולדימיר בוגארסקי. המנהיג התעניין אצל החיילים מי זו הקבוצה המובלת על ידיהם, וכשאלה השיבו שיהודים מורדים הם, נענה המנהיג ואמר שיניחו אותם אצלו, והוא כבר יטפל בהם... בוגארסקי ציווה להוריד את היהודים אל המרתף.

כשהחיילים עזבו במרתף, ירד בוגארסקי לשם, ואמר לבחורים: "אני יודע שאינכם בוגדים, ובהזדמנות הקרובה אשחרר אתכם, אבל עכשיו אין הזמן מסוגל לכך. אתם תשהו כאן כמה ימים עד שאראה מתי אוכל לשחררכם". בני הישיבה שהו במרתף במשך שלשה ימים, וחזרו ללמוד ולהתפלל, וגם אוכל הוגש להם.

והנה, באחד הימים הביאו להם... לחם לבן. בת צחוק התפשטה על פניו של רבי קלמן אברהם בזכרו את חלומו על דבר הלחם הלבן... אפילו מים לנטילת יד ים היו בשפע, וגם כרים וכסתות. ביום הרביעי נכנס בוגארסקי לשחררם, ונתן לכל אחד כרטיס כחול, המעניק רשיון להסתובב בכל רוסיה.

כשביקר מרן רבי אלחנן וסרמן באמריקה ביקש מרבי קלמן אברהם שיספר לו את הסיפור לפרטיו, ולמרות ששמעו כבר כמה פעמים ביקש לשמוע שוב ושוב, ואמר שיש בכך משום "שיחו בכל נפלאותיו". ('קול ברמה' גיליון 396)

סיפר אחד מגאוני וצדיקי ירושלים זצ"ל, שאביו היה משמש כשליח ציבור בימים נוראים בבית הכנסת 'זהרי חמה' שבעיה"ק ירושלים במשך שנים רבות. לפני ראש השנה תרפ"ה הגיע אדם חשוב מחוץ לארץ והביע את רצונו להתפלל הוא כש"ץ בימים הנוראים. אביו הסתפק מאד בדבר, כי קשה היה בעיניו לוותר על מנהגו זה לרדת לפני התיבה, והוא הלך איפוא ליטול עצה מאת המקובל הקדוש רבי שלמה אלישיב זיע"א, בעל ה'לשם שבו ואחלמה', כדת מה לעשות. נענה בעל ה'לשם' ואמר לו, כשמזדמנת עוגמת נפש לפני יום הדין, היא מועלת רבות - לזכות בדין, אם כן, כדאי לך לוותר. ובכל זאת, אם נגזר עליך להיות ש"ץ יזדמן לך במקום אחר... אכן, כך הוה שבקשוהו במקום אחר נכבד למאוד (באר הפרשה)

עֲרֵב עֲבֹדָךְ לְטוֹב אֵל יַעֲשֶׂקְנִי יְדִים (תהילים קיט, קכב)

פיאסצנה היא עירה קטנה בפולין הדוויה. בעירה זו ישב האדמו"ר רבי קלונימוס קלמיש שפירא, האדמו"ר מפיאסצנה. כשכבשו הגרמנים את פולין, אספו את כל היהודים מן הערים והעיירות הקטנות והובילו אותם לגטו וורשה. גם האדמו"ר מפיאסצנה הגיע בראש קהל עדתו אל גטו ורשה, ומיד נעשה לתל תלפיות לכל נדכה ושבור לב, ומי לא היה כזה?

מדי שבת בשבתו ומדי חג בחג, היה האדמו"ר מפיאסצנה דורש בבית הכנסת שבגטו בפני היהודים המענים והיה מרווה אותם מדברי תורתו. היה זה מזון לנפשם הדוויה, ובכך החיה אותם וחזק את רוחם. "גוילין נשרפים ואותיות פורחות". גופו של האדמו"ר מפיאסצנה נשרף במחנה הריכוז טרוניקי, אבל דברי התורה שלו חיים וקיימים. דברי התורה והדרשות שדרש בגטו בימי עברה וזעם שרדו את התופת באפן פלאי.

הרבי הטמין את כתבי היד שלו בכד בתוך האדמה. כמה שנים לאחר המלחמה גילה פועל פולני את הכתבים מתחת לחפירות של בנין חדש בוורשה. הכתבים עצמם נשארו בארכיון של ממשלת פולין, אולם צילום של כתב היד העבר לישראל, וממנו יצא הספר שנושא את השם הסמלי – "אש קדש".

היה לי ענין מיוחד בספר הזה, כי חשבתי שאוכל למצא בו חמר מעניין ואותנטי על התקופה הנוראה הזאת, עובדות ומעשים מתוך התופת, סיפורי מסירות נפש וכדומה. קיויתי שאוכל להיעזר בחומרים הללו במפגשים עם ציבור חילוני, שיתוודע אל מסירות נפשם של יהודים אשר עלו על המוקד בקדשה ובטהרה.

אולם כשפתחתי לראשונה את הספר צפתה לי 'אכזבה' גדולה. מעולם לא היתה לי אכזבה מתוקה כל כך. שום דבר 'מיוחד' לא היה שם בספר. בעצם, המיוחד בספר הזה הוא שאין בו שום 'דבר מיוחד'... הספר גדוש דרשות ודברי תורה משובבי נפש ויש בו חידושים עמוקים, כדרכה של תורה. אלא שהחידוש הגדול הוא – שהספר הזה יכול היה להיכתב בכל מקום אחר ובכל זמן אחר. אתה לומד בו ולא שם לב שהוא נכתב בתוך התופת, בתנאי גטו, תחת עיניו הפקוחות של השטן הנאצי.

מה העסיק את הרבי בהיותו בתת-תנאים של הגטו? מה הטריד את מנוחתו כאשר העני והרדיפות הכו בו ובאחיו היהודים המענים תושבי הגטו? זה מה שהעסיק והטריד אותו: מה התכוון רש"י בפרושו על פסוק מסוים בחומש; מה ההסבר של הגמרא בסוגיא זו ובסוגיא אחרת; ביאור במדרשים, דברי חסידות ומחשבה, זוהר וקבלה. זה מה שהעסיק אותו באותם ימים נוראים וקשים! מדהים לראות היכן היה מנח ראשו של אותו איש מורם מעם, ענק בתורה ובמחשבה, בהיותו בתוככי התופת הנורא.

אף על פי כן, בדרשות של החגים, בעקר ראש השנה, ניתן לשמוע הדים לתקופה ולנסיבות הקשות שבו היה שרוי. בראש השנה תש"ג עמד הרבי ודרש לפני התקיעות לקהל עדתו, כמקבל בקהילות ישראל. ואלו היו דבריו: בקהילות ישראל נוהגים לומר לפני התקיעות כמה פסוקי תהלים. אחד הפסוקים הוא: "עֲרֵב עֲבֹדָךְ לְטוֹב אֵל יַעֲשֶׂקְנִי יְדִים".

מה פשר הבקשה הזו? כל יהודי – אמר האדמו"ר מפיאסצנה – צריך לקים שני דברים: "סור מרע" ו"עשה טוב". ה"סור מרע" נתון בידינו; אם באה לידינו עברה – אנו נמנעים מלעבור אותה. לעומת זאת, ה"עשה טוב" לא תמיד נתון בידינו.

איך אפשר לקיים את החלק של ה"עשה טוב" כשהתנאים לא מאפשרים זאת?
כשאנחנו מצויים בגטו, תחת על הגויים אשר מונעים מאתנו לקיים מצוות – הרי עם כל הרצון הטוב שלנו לא נוכל לקיים את ה"עשה טוב". איך אפשר לקיים מצוות תלמוד תורה כשמבקר עד ערב אתה מתענה ברעב ועובד עבודות כפיה?

איך אפשר לקיים מצוות צדקה כשאינן פרוטה לפרטה? איך אפשר לקיים מצוות תפילין כשהתפילין נלקחו ממך ואין לך אפשרות להשיג זוג תפילין אחר? אנו פונים אל אלקים ואומרים לו: על ה"סור מרע" אנו ערבים, כי הדבר תלוי בנו, אך על ה"עשה טוב" אין אנו יכולים להיות ערבים.

לכן אנו מבקשים ממנו: "עַרְבֵי עֲבֹדָה לְטוֹב" – אתה עצמך תהיה ערב ל"עשה טוב", ואיך? על ידי שתדאג לכך ש"אל יעשקני זרים". כשתהיה לנו אפשרות לקיים את ה"עשה טוב" – אז נוכל להיות ערבים גם על כך. (רבי מרדכי דוד נויגרשל שליט"א – דורש טוב ראש השנה)

סגולות לראש השנה

ראש השנה – מסוגל לפקידת עקרות. תניא רבי אליעזר אומר שבראש השנה נפקדו שרה, רחל וחסה, ולפי מדרש תנחומא גם רבקה ולאה, וגם אמו של ר' שמעון בר יוחאי. יום זה מסוגל לפקידת עקרות. חז"ל אומרים שהאותיות הבאות אחרי המילה "עקרה" הן "שופר", המסוגל לפתוח שערי שמים. הקב"ה פקד את העולם ביום הראשון של ראש השנה, שזהו יום הבקשות. ביום זה ניתן לבקש בקשות של זרע של קיימא.

וב'תפארת שלמה' (ליוה"כ"ה רב איקלע) פירש (בנוסח ונתנה תוקף) 'כְּפָה יַעֲבֹרֶן וְכָפוּ יַבְרָאוֹן, כְּפָה יַעֲבֹרֶן – כמה יתעברו בזאת השנה, וְכָפוּ יַבְרָאוֹן, – שיבריאו ויתרפאו מחליים. מסופר על אברך שהמתין זמן רב לזש"ק, וציוה לו הרה"ק ה' פני מנחם זי"ע שיכוון ליבו בתיבות 'כְּפָה יַעֲבֹרֶן' להיפקד, והוסיף לומר שהוא בדוק ומנוסה.

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, אפרת בת מוֹל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה. לזרע בר קיימא: רוית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: שמואל בן דבורה, מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, חנו גבאי בן דונה ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוֹלָה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

**"הזרעים בְּדַמְעָה
בְּרִינָה יִקְצְרוּ"**
בנשיאות מו"ר הגאון ר' יעקב אדלשטיין זצ"ל

עלון מס' 696 שנה ט"ו העלון מוקדש לע"נ הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל כ"ח אלול תשפ"ד

929 ה'תשפ"ד

המסך 929 ה'תשפ"ד

הנה כבר ראש השנה בפתח, יום הדין בו כל אחד עובר לפניו כבני מרון, דהיינו אין אחד שיכול להתחמק מהמשפט, גם אם זה "לא נוח לו וגם הוא לא יכול". יש אנשים שחרדים מאוד מאימת הדין, ועליהם יש חזקה שיצאו בדימוס (ברחמים) מהמשפט, ומאידיך גיטא יש אנשים שחושבים בליבם נו, זה רק 48 שעות 2 ימים נלך לבית כנסת נשמע שופר נתפלל, והכל יהיה בסדר... עד לשנה הבאה כדרך של "שלום עליך נפשי" (חושב הוא שלא יאונה לו שום רעה).

בספר "לקח טוב" מובא המחשה לדברינו: "אמרו לו [תלמידי רבי יוחנן בן זכאי לרבם]: רבנו, ברכנו. אמר להם: יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם. אמרו לו תלמידינו: עד כאן? אמר להם: ולואי תדעו, כשאדם עובר עברה אומר, שלא יראני אדם (ברכות כה).

הסיפור שלפנינו ממחיש את גודל ההבדל בין פחד בני האדם ממשפט בשר ודם, לבין פחדם מדין ראש השנה.

מהלך אדם בחוצות מוסקבה. על כל צעד ושעל הוא מלא חשדנות שמא עוקבים אחריו, שמא יעצרוהו לפתע פתאום על לא עוול בכפו. ואם יעצרוהו, יודע הוא היטב מהי מידת סאת היסורים הצפויה לו. ולפתע... נעצרת מכונית לידו, לכאורה מכונית אזרחית, ומתוכה מגיח איש חסון המציג את עצמו כסוכן חשאי של המשטרה. בלי אמר ודברים הוא דוחף את קרבנו אל תוך המכונית. משיצאו לדרך, הפטיר הסוכן במלים קצרות: "הנך צפוי לעמוד לדין בקרוב!" והחל לדהור לעבר תחנת המשטרה.

לשמע הדברים נחרד האיש מאוד, והחל לשקוע בהרהורים נוגים ביותר. הוא הבין היטב את משמעות העמידה לדין במדינה אשר אין בה צדק ומשפט. אדם יכול להיות חף מפשע, ובכל זאת הוא עלול להיענש בעונשים חמורים ביותר. בעיני דמיונו חזה האיש את הדברים הגרועים ביותר. יתכן, הרהר, שאני צפוי למאסר ממושך, ואולי גם עם עבודת פרך; שמא יגלוני לסביר, ואולי יגזר עליי אשפוז בבית חולים לחולי רוח. גם עונשים חמורים יותר לא נעדרו ממחשבתו. יהיו הדברים אשר יהיו, מצבי חמור מאוד סיכם לעצמו. ויגון עמוק מהול בחרדה נוראה אפף אותו.

לפתע, נעצרה המכונית באחת הסמטאות. הנהג התרומם ממושבו ותפס את מקומו ליד האיש. מה קורה עתה? שאל את עצמו. אך לא נותר זמן למחשבות הנהג פתח פיו ואמר לו: "יודע אני שהנך יהודי, גם אנוכי יהודי כמוך. אתה סברת לתומך שהנני מובילך אל בית המשפט של שלטון הרשע בארצנו, אך טעות היא בידך. כאשר אמרתי לך שהנך צפוי לעמוד בקרוב לדין, כוונתי היתה לדין ראש השנה הממשמש ובא. בכך רציתי לעורר אותך לקראת יום הדין".

אך יצאו הדברים מפי האיש, ואנחת רווחה נפלטה מהאסיר המשחרר. העננה הכבדה של פחד ודאגה פנתה את מקומה לגל של אושר אשר הציף אותו. כדי לבטא את הרגשתו, הוסיף ואמר: "נו, אם זה רק משפט ראש השנה, הרי זה באמת לא כל כך נורא. כל זמן שסברתי שמדבר במשפט בשר ודם יראתי וחרדתי לגורלי, אך עתה שמתברר שמדבר בדין של ראש השנה אין לי מה לדאוג, הכל יהיה, בעזרת השם, בסדר"...

דברים אלה מבטאים יפה את גודל ריחוקנו מההתייחסות האמיתית לתוקף קדושת היום. קשה לנו לקרב אל החוש שאכן הוא "נורא ואיום".

מלאכים אומנם בו יחפזו וחיל ורעדה יאחזו, אך לדין משפט בשר ודם הוא מוחשי יותר, ולכן גם מרשים ומפחיד. אולם אם כל זאת נוכל ללמוד מכאן מה גדולה היא מידת הגיחוך בשלוותנו ובאדישותנו מול המשפט של שופט כל הארץ, לעומת הפחד התוקף כל בר-נש בעומדו לפני בשר ודם. היש לכך הצדקה כל שהיא? הלא "בראש השנה יכתבון וביום צום כפור יחתמון כמה יעברון וכמה יבראון, מי יחיה ומי ימות... מי יִשְׁקֹט ומי יִטְרַף, מי יִשְׁלֹו ומי יִתְיַסֵּר, מי יִעֲנֶי ומי יִעֲשֶׂר, מי יִשְׁפַּל ומי יָרוּם".

"שומע קול בכיות" - האם מותר לבכות בר"ה?

כתב ה"באר היטב" (הלכות ר"ה סימן תקפ"ד סק"ג): האר"י נהג לבכות בראש השנה ויום הכיפורים, ואמר שכל מי שאינו בוכה בימים אלו, אין נשמתו טובה ושלמה. וכתב ב'מגן האלף' ש"זה מראה על קושי הלב ורוע תכונות הנפש"...

ולדעת החיד"א יעשה לפחות קול של בכי. ואילו במעשה רב (אות ר"ז) ואמר בשם הגר"א שאין לבכות בראש השנה, כמבואר בעזרא "ואל תבכו"... והכריע ה"כף החיים" (סי' תקפ"ב סק"ט) שהמנהג כהאר"י לבכות בר"ה. אולם כתבו הפוסקים שאין מחלוקת, שהפסוק בעזרא - נחמיה (ח', ח"ט) מדבר כשקראו בתורה שכתוב: "וַיִּקְרְאוּ בְּסֵפֶר בְּתוֹרַת הָאֱלוֹקִים... וְאֵל תִּבְכּוּ כִּי בּוֹכִים כָּל הַעָם כְּשִׁמְעֵם אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה". ובכו מפחד על שלא קיימו מה שכתוב. ואמר להם: "לָכוּ אֲכָלוּ מִשְׁמַנִּים וַשְׁתּוּ מִמֵּתֵקִים... כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם לְאֲדֹנָינוּ, וְאֵל תִּעֲצְבוּ כִּי חֲדוֹת ה' הִיא מֵעַזְבְּכֶם". אבל בתפילה, מי ששופך לבו ובוכה אינו מתעצב, אלא מרגיש עצמו מקורב להקב"ה, וזה מותר. ואף שאין לאדם להביא עצמו לדי בכיה ועצבות מפני קדושת החג ופחד הדין, אבל המתעורר מעצמו לבכות בתפילותיו מחמת התלהבות של קדושה, לרוב דביקותו וכוונתו בתפלות הימים הנוראים - אין בזה שום איסור כלל. [וכן מצינו בהלכות שבת (או"ח סימן רפ"ח), שכתב הרמ"א: מי שיש לו עונג אם יבכה, כדי שילך הצער מלבו - מותר לבכות בשבת. וכתב המשנה ברורה (סק"ד) בשם ה"ט"ז שהיינו דווקא שמרוב דבקותו בהקב"ה זולגות עיניו דמעות, שכן מצינו ברבי עקיבא בזהר חדש שהיה בוכה מאוד באמרו שיר השירים, באשר ידע היכן הדברים מגיעים].

וכן מדויק לשון של האר"י - "בכיה מאליו". אבל להביא עצמו לדי בכיה ע"י קול בכי וכדומה - אין להתיר. והביאו בשם ר"ז מסאלנט בליקוטים (עמ' ק"ג) בשם הגר"א, שלבכות בראש השנה כשבא מעצמו בתפילה - מותר.

ובגמרא ראש השנה (י"א). מובא שחנה נפקדה בראש השנה, והרי כתוב (שמואל א' א', ט'): "וַתִּתְפַּלֵּל עַל ה' וּבְכָה תִבְכֶּה", ואיך בכתה בראש השנה, אלא שהתרגשה מתוך התפילה.

וראו להביא את החתם סופר (דרשות ח"א דף לג) מה שכתוב על הפסוק (ויקרא כג, ט): "כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תִעֲנֶה בְּעַעֲם הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּנְקְרְתָה מְעִמָּה". יש לומר על פי מה שכתב האר"י מי שאינו בוכה בימים אלו, אין נשמתו טובה. שבימים אלו ישלח עזרתו מקודש והתעוררות מלעילא (מלמעלה) לכל איש הישראלי שנשמתו קשורה בחלקו העליון, לכן תבוא לו בכיה, ומי שאינו בוכה, כבר נכרת מעץ חיים, ואין לו חלק שם (חיי אברהם, אספקלריא).

הגר"מ שטרנבוך שליט"א מבאר, שאין סתירה בין דברי האריז"ל להגר"א, בעת התפילות והתקיעות מותר לבכות בראש השנה. אבל בשאר היום, יש להשתדל להיות בשמחה, כי הוא יום המלכת המלך, וסימן טוב לכל השנה, להיות בביטחון, בשמחה ובטוב לבב. מערכת "ברינה יקצור" מאחלים שנה טובה ומתוקה, כתיבה וחתימה טובה

לראש השנה מספר שמות:

יום תרועה, יום הזיכרון ויום הדין. אולם השם הכללי שנקבע ליום זה הוא 'ראש השנה'. וכן המסכת העוסקת בענייני דיומא נקראת 'מסכת ראש השנה'. והעניין בזה - שם מעיד על תוכן ומהות, ואם כן השם 'ראש השנה' מגדיר את מהות היום, שהוא תחילת וראש השנה החדשה, והגורם שיום זה נבחר ליום הדין. מסיבה זו אף נברא האדם בראש השנה, ונאמר לו 'ראה כל מה שבראתי - בשבילך בראתי, תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי'.

סגולה לזכות בדין - מידה כנגד מידה

היסוד לתפילותינו לפני ה' הוא בקשת "רחמים". "רחמנו פְּרַחֵם אב על בנינו". עלינו להתאזר במידת הרחמים כלפי זולתנו ולהרבות בעשיית חסד עם הבריות, אז אפשר לקוות שגם ה' יתנהג עמנו ברחמים, שכך היא מידתו "כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מהשמים".

[רבי חיים שמואלביץ - שיחות תשל"ג]

מי יעמוד ביום הדין

כתב הרמח"ל (מסילת ישרים פ"ד): בראות עומק הדין עד היכן מגיע, באמת ראוי להזדעזע ולהתחרד תמיד, כי מי יעמוד ביום הדין ומי יצדק לפני בוראו, באשר השקפתו מדוקדקת על כל דבר קטן או גדול.

וכן אמרו חז"ל (חגיגה ה'): "ומגיד לאדם מה שח" (עמוס ד', יג), אפילו שיחה קלה שבין איש לאשתו מגידים לו לאדם בשעת הדין. עוד אמרו (במות קא): "וסביביו נשערה מאד" (תהלים נ', ג), מלמד שהקב"ה מדקדק עם חסידיו כחוט השערה.

עומק הדין - 'שתי מלים' - ומ"ח שנים

כתב הג"ר ליב חסמן זצ"ל ("אור יהל" ח"ג וירא): שרה אמנו הכניסה את צרתה לביתה, וקיוותה שבזכות זו תפקד בבנים, "אולי אבנה ממנה" (בראשית טז, ב, וברש"י). עשתה מעשה כה גדול וקשה, שראוי הוא שבזכותו ישתנה הטבע ויתחולל נס. ולא עוד, אלא שהיא הולכת ומשדלת את הגר בדברים להסכים לכך (מדרש בראשית רבה מה, ג), ולבסוף מבה אתה הגר ומוציאה עליה שם רע ברבים, ש"אין סתרה כגלויה"! שרה שופטת שראויה היא לעונש, והיא שופטת זאת על פי רוח הקודש, ויש לכך הסכמה ממלאך: "שובי אל גברתיך והתעני תחת ידיך" (בראשית טז, ט). אלא, שבתחילה לא מיהר אברהם אבינו להגיב, ושרה אמרה לו שתי מלים - "חמסי עליך"! אמרו על כך חז"ל בגמרא (בבא קמא גג): "המוסר דין על חברו, הוא נענש תחילה. שנאמר (בראשית טז, ה): "ותאמר שרי אל אברהם חמסי עליך", וכתוב (בראשית כג, ב): "ויבא אברהם לספד לשרה ולבפתה". והני מילי דאית ליה דינא בארעא (ואין דבר שאין לו דין בארץ). ופירשו בתוספות, שבימי שרה היה בית דין של שם קיים. הרי לנו שלא היתה כל תביעה על שרה בעניין עצם טענתה, או התבטאותה. הטענה היתה, מדוע אמרה "חמסי עליך".

ובמה נענשה? שלא זכתה לראות את בנה יחידה לאחר שהועלה לעולה. זכות העקדה, שמגנה על כלל ישראל אלפי שנים, לא הגנה על אמו! וכתוב "ויבא אברהם לספד לשרה ולבפתה". כתב המהרש"א: מדוע הובא פסוק זה, להורות שלולי תביעה זו הייתה ראויה להגיע לשנות אברהם ולהאריך ימים 10 שנים אחריו (כלומר 185)! נמצא שבשביל תביעה דקה זו, החסירו משרה מ"ח (48) שנות חיים! נורא!..

לא לשכוח לעשות התרת נדרים.

א. אין אומרים וידוי ונפילת אפים בתפילת שחרית ומנחה בערב ראש השנה אבל באשמורת הבוקר אומרים ב"סליחות" וידוי ונפילת אפים, אפילו נמשכת אמירתם עד לאחר עלות השחר (ש"ע סי' תקפ"א ג) [קודם נץ החמה] (חזו"ע).

ב. יש נוהגים ללכת בערב ראש השנה לבית הקברות כדי להשתטח ולהתפלל על קברות הצדיקים ונותנים שם צדקה לעניים (ש"ע סי' תתפ"א בהרמ"א), ולא יתפלל אל המתים שיעזרוהו, אלא יבקש רחמים מהשם יתברך בזכות הצדיקים שוכני עפר (חזו"ע, רמ"א סי' תקפ"א סעיף ד').

ג. סגולה לפרנסה לקנות סכין חדה וחדשה בערב ראש השנה.

ד. מנהג יפה להסתפר ולכבס בגדים ולגזוז ציפורנים בערב ר"ה (ש"ע ס"ד) וטוב להסתפר קודם חצות היום (בא"ח נצבים ס"ג). ויש נוהגים לטבול במקוה טהרה בערב ראש השנה, ומנהג יפה הוא (בהרמ"א שם) וטוב שלא לעשות כן לפני שעה קודם חצות יום (משנ"ב ס"ק כו) ואם אינו יכול לטבול במקוה, נכון שישפוך על כל גופו בבת אחת 12.8 ליטר מים (משנ"ב ס"ק כו) ואפשר לעשות זאת גם ע"י מים חמים, ואפילו ע"י מקלחת (ילקו"י עמ' כב ו- תמח).

ה. בערב ראש השנה, יזהר להתפלל תפילת מנחה בכוונה יתירה כי היא התפילה האחרונה של השנה והכל הולך אחר החיתום (בן איש חי נצבים ס"ב).

ו. יקפיד אדם לשוב בתשובה בכל ליבו וכל שכן מעבירות שבין אדם לחברו ולא ימתין עד ערב יום כיפור או עשרת ימי תשובה לבקש מחילה מחברו, אלא יקדים ויעשה זאת לפני ראש השנה.

סגולות לראש השנה

א. יתאמץ בכל כוחו לשלוט ביצרו לבל יבוא לידי כעס והקפדה בתוך ביתו - ביחוד בלילי ראש השנה ויומיהם. וטוב ארך אפים מגבור, ומושל ברוחו מלוכד עיר.

ונכון ללמוד משניות מסכת ראש השנה בסעודת ראש השנה, כי דבר בעתו מה טוב (אפשר פרק אחד בכל סעודה) [ילקו"י מועדים עמ' לב].

ב. השפעה עצומה על כל השנה יש בכך, שלאחר תפילת ערבית של ר"ה, יכנס אב המשפחה לביתו בשמחה ויברך את כולם במאור פנים "לשנה טובה תכתבון". ואח"כ יאמר 'פתח אליהו' עד 'קם רבי שמעון' ויוסיף פסוקי ברכה (הנמצאים במחזורים), ויזהרו שלא לדבר דברי חולין!

ג. כותב רבי חיים פלאגי זצ"ל: "יאמר ברכת 'שהחיינו' בליל ר"ה, לאט ובאימה וביראה, ויכוון: להודות לה' יתברך שזיכה אותו לחיות גם בשנה זו ולהגיע לרגע זה, ויזכור שיש אנשים שלא זכו להגיע ללילה הזה, רח"ל. והאומרה בשמחה והודאה, סגולה היא שגיגע גם לר"ה הבא בשמחה!"

ד. נהגו לאכול בשני הלילות של ראש השנה מיני מאכלים [ה"סימנים"], לסימן טוב לכל ימות השנה.

ה. וסגולה לזכות ביום הדין, כתב הרש"ש זצ"ל, שמי שיקבל עליו ביום הדין, ובפרט בתקיעת שופר אפילו קבלה אחת, הוא ערב שהקבלה הזאת תהיה לו למליץ יושר. ולכן אם אדם יקבל על עצמו למשל לברך ברכת המזון מתוך הסידור, כי בדוק ומנוסה שברכת המזון מתוך הסידור, סגולה היא לבטל גזירות קשות ורעות וגם סגולה לפרנסה (הגרא"מ ש"ך זצוק"ל בשיחה לאברכים). ואפשר להתחזק באמירת אמן. לברך ברכות באופן שאזניו שומעות את מה שמוציא מפיו, לומר 'שלוש' בשמחה לחבריו, וכשנכנס לביתו, ועוד.

ו. התפילות בראש השנה תהינה בשמחה, בטוב לבב, בנעימה קדושה, ומתוך כוונה שלימה, כי בטוחים אנחנו בישועת הקב"ה - שיכתבנו ויחתמנו לחיים טובים. ומכל מקום, אדם שמתעורר מעצמו בבכיה ומתפלל בדמעות שלישי, אין בזה חשש איסור כלל. [חזו"ע ימים נוראים פ"ז]

"ותשליך במצולות ים כל חטאתם" - תקיעת

השופר של בעל ה'רוקח' בלב ים - סיפור מדהים

בשנת ה' אלפים ת"ק יצא רבי אליעזר רוקח זצ"ל בדרכו לארץ ישראל, כששניים מתלמידיו מתלווים אליו כדי לשמשו בדרך. והנה, בליל ראש השנה, בעוד הספינה שטה על פני הים, פרצה לפתע רוח סערה. הספינה החלה מיטלטלת אנה ואנה, הרוחות החזקות הניעוה בכל כוחן, הניפוה והשליכוה על הגלים הגועשים. הספינה דמתה באותה שעה לקליפת אגוז המקפצת על פני המים. שמץ של תקוה היה עוד בלב אנשי הספינה, בראותם כי אין הספינה טובעת למרות כל גלי הסערה, אך הספינה הרעועה לא יכלה לעמוד זמן רב בפני לחץ המים הסוערים, וסדקים החלו נובעים בקורות העץ הבלות של הספינה. אט-אט החלו המים פורצים אל הספינה, והיא החלה שוקעת במצולות הים. המלחים טרחו כמטורפים; אלו ניסו לשאוב בדליים את המים שחדרו פנימה, ואלו ניסו לסתום בקצות אצבעותיהם את הסדקים שבקורות הספינה, אך כל מאמציהם היו לשווא. כל אותה עת ישב הגאון רבי אליעזר בחדרו, שקוע ברעיונותיו הקדושים, וכל מעייני רוחו נתונים לדברים שבקדושה. כל כך היה שקוע במחשבותיו, עד כי לא חש כלל בנעשה בספינה!

תלמידיו, שידעו מה גדול כוחו של רבם בתפילה, נכנסו אליו כדי שיבקש רחמים מלפני בעל הרחמים שיחוס וירחם עליהם, אך בכל פעם כשנכנסו לחדרו וראוהו שקוע בשרעפיו - נרתעו לאחוריהם, ולא העזו להפריעו.

כיוון שבאו מים עד נפש וראו כי קרובה שעתם למות, חזרו ונכנסו לחדרו של רבם, ונגעו בו. מיד ניעור ממחשבותיו ופנה אליהם: "מה אתם מבקשים?" געו התלמידים בבכייה וצעקו: "רבנו, למה אתה מחשה?! הלא בצרה גדולה אנחנו!" וסחו לפניו כל הנעשה. ענה הרב ואמר: "הזדרזו והביאו לפני שופר, ולכשיעלה עמוד השחר - נתקע כדי לקיים מצות תקיעת שופר". ואכן בבוקר תקע הרב בשופר, כיוון שתקע בשופר, מיד עברה רוח אחרת בים, המים שקטו מזעפם והסערה חלפה. המלחים שאבו את המים שחדרו לספינה, תקנו את לוחות העץ והמשיכו בדרכם.

לימים, משסיפרו מעשה זה לרבי בונים מפשיסחא זצ"ל, אמר: בטוחני כי רבי אליעזר לא נתכוון להשקיט הסערה בתקיעתו; רבי אליעזר ראה את הסער הגדול, והבין שחייהם נתונים בסכנה, ומשכך - היו כל מעייניו נתונים לרצונו העז לזכות לקיים את מצוות היום בטרם ישקעו במצולות, אך זכות המצוה עמדה לו והים נח מזעפם!

[מועדי השנה]

כוח התפילה בראש השנה

בקריאת התורה נקרא על שרה שנפקדה, וגם בהפטרה נקרא על עוד אשה שנפקדה, חנה! מה זה קשור למיליוני יהודים בראש השנה שנמצאים בדין? אלא צריך לדעת את המסר של רבותינו אותו הם מבקשים שִׁנְפָנִים - רוצים הם ללמד את הציבור, שזו הזדמנות חייהם! שיש בכוח התפילה לשנות את הכל! שבזכות אותה תפילה של חנה זכתה היא לשמואל הנביא! היא ניצלה ראש השנה אחד. כמו שאומרת הגמרא: "ג' נשים נפקדו בראש השנה: שרה, רחל, חנה".

אומר רש"י: "נפקדו בתפילה". והן נלחמו על ההזדמנות שיש בראש השנה להיברא מחדש! ולכן משדרים לכל הציבור בקריאת התורה: 'עכשיו אתה נברא מחדש! אתה רוצה כישרון? ילדים? זיווג? בריאות? תתפלל! תתחנן! עכשיו מייצרים הכל מחדש!'

"מי יעני ומי יעשיר" - סיפור מדהים

כל אחד מקבל מן השמים מתנות רבות: זה בחכמה, זה בפרנסה, זה בהבנה וזה בכישרונות מבורכים. השם יתברך מעניק לנו מתנות אלו כדי שנצלם לעבודתו יתברך, ונעשה בהם את רצונו.

ראש השנה זהו זמן דין אף על מתנות אלו ועל אופן השימוש בהן, ומי שלא ניצל מתנות אלו כראוי - עלול לאבד את שקיבל...

ומעשה שהיה באחד מחסידיו של האדמו"ר רבי ישעיה מקרעסטיר זצ"ל, שהתפרנס מחנות מכולת שהייתה בבעלותו. להפתעתו פנה אליו רבו באחד מן הימים ואמר לו: "עצתי היא שתסגור את חנות המכולת שלך ותהפוך למתווך גדל". אם תעשה כך, תהפוך לעשיר גדול".

החסיד התפלא לשמע הדברים, אך שמע לעצת רבו. הוא סגר את חנותו והפך למתווך. ואכן כדברי רבו - כן היה, כוכבו דרך בשמי התיווך, ועסקאות רבות ושמונות עברו תחת ידיו, כשהוא משלשל לכיסו רווחים הגונים. כך הפך הוא לעשיר גדול ובעל נכסים רבים.

לאחר זמן הגיע האיש אל רבו. "איך הולכים העסקים?" שאלו הרבי. "ברוך ה', ברכתו של הרבי עשתה פרי, ואני מצליח מאד". השיב העשיר. "וצדקה אתה נותן?" הקשה הרבי. "מה אומר לרבי", נאנח העשיר, "אני משתדל לתת פה ושם, אך קשה לי עם כל העניין של הצדקה. לפני שעליתי לגדולה, היו אנשים שמעולם לא דיברו איתי מילה אחת, והנה היום הם מחייכים אלי חיוכים חנפניים ומתנהגים כאילו הם החברים הכי טובים שלי, כשכל חפצם הוא ליהנות מכספי הצדקה שאתן להם. בנוסף, אי אפשר לדעת מי באמת זקוק לצדקה ומי רק מתחזה. בקיצור, כל העניין של הצדקה הוא קשה ביותר".

בתגובה לדברים, נטל רבי ישעיה'ל בידיו גיליון נייר, והחל כותב עליו את שמות בני קהילתו של העשיר, אשר התגורר לסמוך לקרעסטיר, ואשר על כן הכיר הרבי את שמותיהם. לאחר מכן חילק הרבי את הנייר וקיפלו לפתקים. על כל אחד מן הפתקים הופיע שם של אחד מבני הקהילה.

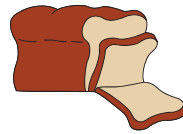
העשיר הסתכל על מעשי הרבי, ולא הבין את פשרם. "כעת, עורך אני הגרלה למי להעביר את העושר שלך", הסביר לו הרבי. "אם כל כך קשה לך עם העושר, אפטור אותך מ'צרה' זו, ואעביר אותה לאדם אחר".

העשיר חש כי עולמו חרב עליו, "לא רבי, לא קשה לי כלל", השיב כשכולו אחוז חלחלה. - "אתה מתאר מצב שבו אינך יודע מי חבר אמיתי שלך, ומסביבך מרקדת עדת חנפנים שרק רוצה לקבל ממך כסף. למה לך צרה כה גדולה?" הקשה הרבי. "אנא רבי, אל תערוך הגרלה!" התחנן העשיר על נפשו. אך הרבי היה נחוש בדעתו לערוך הגרלה, אולם משראה את תחנוני העשיר, אמר לו: "אפתח לך פתח של ישועה, ואוסיף אף את שמך להגרלה".

בדברו כתב הרבי את שמו של העשיר על פתק, והוסיף אף אותו לערמת הפתקים. הרבי ערך את ההגרלה כשמולו עומד העשיר שטוף זיעה קרה, והנה עלה בהגרלה... שמו של העשיר! "הפעם ניצלת", אמר לו הרבי, "אך מעתה ואילך אל תספר לי סיפורים שקשה לך לתת צדקה, אלא עליך לחלק כספים לנצרכים בלי חשבונות!..." [ומתוק האור - דוד המלך]

ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה

*נקדים ונאמר שרבו המנהגים בסדר ליל ראש השנה, וינהג האדם לפי מנהגי אבותיו.

טובלים את פרוסת החלה בדבש או בסוכר וי"א לטבול עם מעט מלח, לפני שמברכים המוציא לחם מן הארץ.

תמר

לוקחים תמר, מברכים עליו: ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם בורא פרי העץ. טועמים ובולעים מעט ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שיתמו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו".

לוביאה (רוביא)

לוקחים לוביאה ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שירבו זכויותינו ותלבבנו".

כרתי (דומה לבצל ירוק)

לוקחים כרתי ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שיכרתו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו".

סלקא (תרד - עלי מנגול)

לוקחים סלקא ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שיסתלקו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו".

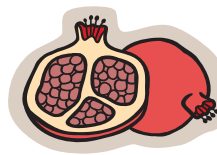
קרא (קרע - דלורית)

לוקחים קרא (דלעת) ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתקרע רוע גזר דיננו, ויקראו לפניך זכויותינו".

רימון

לוקחים רימון (מתוק) ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שנהיה מלאים מצות כרימון".

תפוח בדבש

לוקחים פרוסת תפוח טובלים בדבש או תפוח מבושל בסוכר ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה".

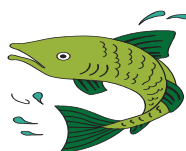

ראש של כבש

לוקחים ראש של כבש ואומרים: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שנהיה לראש ולא לזנב. ותזכור לנו אילו של יצחק אבינו ע"ה, בן אברהם אבינו ע"ה".

והנהגים לקחת דג אומרים גם: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שנפירה ונרבה כדגים ותשגיח עלינו בעינא פקיא".

השנה חל ראש השנה ביום ה' וביום ו' (יום הששי), ומאחר ואין מכינים מיום טוב לשבת, אסרו חז"ל לבשל בקדרה בפני עצמה או לאפות לצורך השבת, אלא על ידי עירוב תבשילין, דהיינו שיניח פת ותבשיל מערב יום טוב לשבת, בכדי שהיה ניכר שאינו מתחיל בבישול ובאפיה שאינם לצורך יום טוב בעיצומו של היום אלא הוא רק כגומר מלאכת אוכל נפש, לאחר שהתחיל בה מערב יום טוב, ולכן צריך להניח לכתחילה פת ותבשיל מערב יום טוב, ובדיעבד אם לא הניח לצורך העירוב אלא תבשיל בלבד.

מותר לאפות ולבשל ביום טוב לצורך השבת. **שיעור התבשיל** שמניח לצורך העירוב כזית (= 30 גרם) ואפילו בני המשפחה מרובים די בכזית תבשיל לצורך העירוב.

התבשיל של העירוב יוכל להיות צלי או שלוק או כבוש או מעושן. ואפילו תפוח מבושל ובלבד שהיה ראוי ללפת בו את הפת ולכן אין לערב בדייסה ושאר מיני קטניות שאין רגילים ללפת בה פת.

בשעה שמניח העירוב בערב יום טוב מברך: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצונו על מצות עירוב" לאחר מכן יסיים ויגיד: "בדין עירובא יהא שרי לנא לאפויי ולבשולי ולאדלוקי שרגא ולמעבד כל צרכנא מיום טוב לשבת" (תרגום: בעירוב זה יהיה מותר לאפות ולבשל ולהדליק הנר ולעשות כל צרכינו מיום טוב לשבת) וצריך שביין מה שאומר ואם אינו מבין בארמית או בלשון הקודש יאמר הנוסח הנ"ל בלועזית בשפה שמבין. לכתחילה צריך להניח עירוב תבשילין מבעוד יום בערב יום טוב וכמבואר ומכל מקום מי ששכח להניח ונזכר אחר שקיעת החמה בתוך זמן בין השמשות יניח העירוב ויברך עליו ויוצא בו ידי חובתו.

שנה טובה!

בברכת התורה ברינה רזן

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: יעקב ישראל בן גלית נפתלי בן רוה: אברהם בן שמעה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעימה: רוה בת שמשון הגר בת אהרן והרטה: כותון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה. **זיווג הגון:** גימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זהבה בת אטו נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסנה שליט"א
אהרן בן רוה: משה בן רוה
מנחם בן לעיזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן הר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה
אורטל בת לית: ויקטוריה בת שרה: זולוט בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רוה: מרים קוק בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שרה
רחלי בת נארה: חות בת ליה: נורית בת רחל
לימור הודיה, ושחנה בתות חתן יפה: תהילה בת סיון

לזרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס
ויקטוריה תקוה בת רינה: עדי בת מזל
מאיר יעקב בן רחל: דניאלה בת עופרה
אושר בת אורנה: מירי בת סוזן

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

תכלה השנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה

כך מקובל אני מרובתי
ישמרם א-ל שכל הזהיר בברכת
המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד
כל ימיו
(ספר החינוך מצוה ת"ל)
כותב העטרת זקנים אדם
המברך ברכת המזון מתוך הכתב
בדקדוק ובכוונה מסלק מעצמו
צרות רבות ואסונות ל"ע.

ואַכְלֶתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ
עַל
הַמֶּזֶן

גליל

מטרתו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה

"מצאתי למה אין אות פ"א
סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל
מי שבירך ברכת המזון בכוונה, אין
שולט בו לא חרון אף ולא שצף ולא
קצף, ולא אנה ולא אגף ומזונותיו
מצויין לו ברוח ובכבוד על ימיו".
(י"באר היטב" או"ח הלכות ברכת
המזון סימן קפ"ה אות א' -
ספר הרוקח סימן של"ז)

הקבלה לשנה החדשה שעושה רעש בשמים!

רעיון חשוב ונחוץ שהמציא לנו אחד מהקוראים החשובים שיחי' לקראת ימי הרחמים והרצון

"נברך ברכת המזון מתוך סידור!", אמר מרן, "זה יעזור מאוד לכוונה! לכו תגידו לנשים ולילדים שלכם שמהיום והלאה מברכים ברכת המזון מתוך סידור! אני מבטיח לכם שאם נקבל זאת על עצמנו זה יעשה רעש גדול בשמים! יכריזו עלינו בשמים 'פלוגי עשה תשובה!' 'פלוגי עשה תשובה!' אם נבוא לראש השנה עם קבלה קטנה זו - זוהי 'תשובה!'"

"נברך ברכת המזון מתוך סידור!", אמר מרן, "זה יעזור מאוד לכוונה! לכו הביתה, תגידו לנשים ולילדים שלכם שמהיום והלאה מברכים ברכת המזון מתוך סידור! אני מבטיח לכם שאם נקבל זאת על עצמנו זה יעשה רעש גדול בשמים! יכריזו עלינו בשמים 'פלוגי עשה תשובה!' 'פלוגי עשה תשובה!' אם נבוא לראש השנה עם קבלה קטנה זו - זוהי 'תשובה!'"

אני רגיל לספר את מה ששמעתי ממרן בעל ה"אבי עזרי" זצ"ל בהיותי אברך צעיר לימים.

היה זה בתאריך כ"ז באולול תשמ"ט, ימים ספורים לפני ראש השנה, וכך הוא אמר:

"הנה קרב ובא יום ראש השנה, יום הדין, שבודאי זה מחייב אותנו, ביתר שאת וביתר עוז להתעורר ולעשות תשובה.

"הנביא אומר: 'קחו עמכם דברים ושוב אל ה' - סיים מרן זצ"ל את דבריו - 'עלינו לקחת עמנו דבר אחד קטן וללכת אתו הביתה... וללכת אתו עד הסוף...' ולבוא אתו בראש השנה... תשמעו ממני עצה: 'קחו עמכם דברים', קחו עמכם את הקבלה הזו, ואיתה תלכו הביתה..."

"אבל איך עושים תשובה?", שאג מרן, "תשמעו ממנו! תשמעו עצה מאדם זקן! לאדם זקן יש ניסיון!"

היינו בטוחים שהוא הולך להגדיל משהו כמו: שכל אחד יקבל על עצמו שמשעה תשע בבוקר עוד אחת בצהרים הוא לומד בלי לדבר דברים בטלים...

אבל הצדיק הפתיע: "נקבל על עצמנו לברך ברכת המזון בכוונה! ואיך נעשה את זה? הרי לפעמים, בעת הברכה, אנחנו עייפים, הראש לא מרוכז, המח לא צלול... מה נעשה?"

יש שהמליצו על כך את הפסוק במגילת אסתר (ט' כה): "אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה" - כאשר מתפללים "עם הספר" מתוך הסידור, הדבר מועיל ל"ישוב מחשבתו הרעה" - לבטל את כל המחשבות הטורדות את הכוונה הראויה.

[מתוך ספר "דורש טוב"]

למי שיש סיפורים, עובדות, מאמרים ודברי תורה בגודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה או להערות והארות אפשר לפנות למייל: AlHamuzoin@gmail.com

נתנדב לעילוי נשמת כ"ק מרנא ורבנא
הרבי ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל ז"ע ממעוזבוש - הרבי ר' מנחם מענדל ב"ר יוסף ז"ע מרימנוב - הרבי רבי אלימלך ב"ר אלעזר ליפמאן ז"ע מליזנסק רבי לוי יצחק בן שרה סאשא ז"ע מבראדישטוב - רבי ישראל דוב בער ב"ר יוסף ז"ע מוועלעדניק - רבי ישכר בער בן ר' יצחק ז"ע מראדאשיץ רבי נחמן בן שמחה בן פייגא ז"ע מברסלב - רבי ישראל מאיר בן ר' אריה זאב ז"ע בעל החפץ חיים - רבי משולם פייש בן רבי מרדכי בן צירל ז"ע מטאהש הרבי ר' ישעיה ב"ר משה ז"ע מקערעסיטער - רבי שלום ב"ר מרדכי יוסף משה ז"ע משאץ - רבי אליעזר שלמה ב"ר מנחם זאב זצ"ל רבי יעקב חיים ישראל רפאל בן רבי יצחק ושרה אלפיייה זצ"ל

אמנו

גודל מעלת עניית "אמן" ו"אמן. היא שמייה רבא" וקדושת בית המדרש | חודש תשרי תשפ"ה | גליון ר"ז

וְכָל לֵב בְּיָדָיו וְכָל רֵאשׁ לְחָלֵי

בדרך הטוב והישר בדרך ישראל סבא, ולא ילכו לרעות בשדות מקולקלים. הן בעניני פרנסה כשאלפי בעלי משפחות עמלים קשה לפרנסתם וטרודים על המוחיה ועל הכלכלה, כאשר לחלקם אין הכנסתם מספיקה להם לכסות הצרכים הבסיסיים הנצרכים למשפחותיהם לחיי יום יום. אלפי יהודים סוחבים על כתפיהם חובות כבדים גדולים. עשרות יהודים יושבים בחושך וצלמות בבתי הסוהר רח"ל. וכן הלאה, בני ישראל נאנחים תחת כל סוגי קשיים וצרות שמתמודדים עמם, ועיניהם מייחלות ומצפות במבט של תקווה איתנה ששנת תשפ"ה הבאה לקראתנו תביא עמה רוח חדשה של חסדים נראים ונגלים בלבד, ותהיה שנה מלאה אורה, מלאה ישועות ורפואות לכל אחד ואחד באשר הוא שם.

בתקופה הזאת, של ימי ערב ראש השנה, הלא כולנו עסוקים בעצות שונות וסגולות לזכות לשנה טובה ומבורכת, אבל אנו רוצים ללמוד עמכם ביחד מ'מדרש' נורא [היכלות רבת]. דברים מפחידים אלו יתנו לנו תמונה בהירה כזכוכית של בדולח על מה ולמה נגרמות צרות ישראל, ומה ביכולתנו לעשות כדי למנוע כל הצרות האלו מלבוא לבתי בני ישראל.

ישראל, ראשי גולת אריאל שעלו בסערה השמים, ואותנו יתמי דיתמי עזבו לאנחות.

וגם מצב הכלכלי הרעוע שמקשה על הרבה מאחינו בני ישראל הנתונים ברעב ובמחסור, ואח"כ הטרגדיות הנוראות שפקד אותנו, כאשר לקתה מדת הדין בכפליים, ודודי ירד לגנו ללקוט בשושנים עיזית שבעיזית, נשמות טהורות שנגלקחו במיטב שנותיהם השם ירחם.

וכן בכמעט בכל התחומים, שפכו בני ישראל דמעות כמים לפני שוכן מרומים שיחוס עלינו וישוע אותנו להוציאנו מיגון ואנחה. הן בעניני בריאות, לב מי לא ימס בראותו בתי החולים המלאים עם חולי אחינו בני ישראל, החל בילדים טהורים צעירים שלא טעמו טעם חטא ועד אבות ואמהות, סבים וסבתות, המתגלגלים במיטת חוליים מתוך יסורים עזים. הן בעניני שידוכים כאשר מאות ואלפי בחורי ובנות ישראל מוכים בכליון עינים למצוא זיווגם ההגון. הן בעניני נחת כשמאות זוגות מצפים להיפקד בזרע של קיימא, ומה גם שלבבות המוני הורים יקרים מפרפרים בפחד ואימה שצאצאיהם יגדלו

עומדים אנו כעת בימים גדולים, ימים רציניים, ימי נעילת שנת תשפ"ד, וצועדים אנו בדרך כניסתנו לשנה החדשה הבאה לקראתנו לשלום, שנת תשפ"ה, צועקים כולנו "תכלה שנה וקללותיה", על שנה כזו, הגם שזכינו ג"כ לאלפי חסדים וטובות, זמנים מתוקים וימים נעימים, כלל ישראל חגג הרבה שמחות בלי עין הרע, ישועות גדולות ורפואות אדירות נחתו על בתי בני ישראל, ועל כולם אנו מודים ומשבחים להש"ת.

בכל זאת, מטבע הדברים, רק זוכרים הדברים הלא טובים, החל מן המלחמה הכבידה רוויית הדמים בארץ ישראל, שהתחיל עם הפוגרום הנורא והאכזרי בעצם יום שמחת תורה, ועדיין לא נושענו כשהמלחמה מתמשכת והולכת, ואין לך יום שאין קללתה מרובה מחברתה, ותובעת מחיר כבד, נפשות יקרות בישראל השם ירחם על עמו, ומאז אחינו בני ישראל בארצנו הקדושה נמצאים בצרה ובשביה ובסכנה גדולה המרחפת מעל ראשם רח"ל.

בארזים נפלה שלהבת, כאשר בעוונותינו הרבים נעדרו מאתנו במשך השנה הרבה מגדולי ומנהיגי

אָמַר רַבִּי יִשְׁמַעֵאל כְּהֵן גְּדוֹל שֶׁחַ לִי שׁוֹר הַפְּנִים וְכו' יְדִידֵי שֵׁב בְּחִיקֵי וְאָגִיד לָךְ מַה תֵּהָא עַל יִשְׂרָאֵל. יִשְׁבְּתִי בְּחִיקוֹ וְהָיָה מִתְּסַפֵּל בִּי וּפְכָה, וְהָיָה הַדְּמֵעוֹת נּוֹפְלוֹת מֵעֵינָיו וְנוֹפְלוֹת עַל פְּנָיו. אֲמַרְתִּי לוֹ, הַדָּר זֵיו מְרוֹם לְמַה תִּבְכֶּה, אָמַר לִי יְדִידֵי בָא וְאֲכַנְסֶךָ וְאוֹדִיעֶךָ מַה גִּנְזוּ לְיִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁתוֹ. תְּפַסְגִּי וְהַכְנַסְנִי בְּחֻדְרֵי חֻדְרִים וּבְגִנְזֵי גִנְזִים, וְלֹאֲצֻרוֹת שֶׁל פְּנִיקְסִים, וּפְתַח וְהִרְאֵנִי כִּמְהָ צְרוּת פְּתוּבוֹת צְרוּרוֹת מְשֻׁנוֹת זֹו מְזוֹ. אֲמַרְתִּי לוֹ הֲלָלוּ לִמִּי. אָמַר לִי, לְיִשְׂרָאֵל. אֲמַרְתִּי לוֹ, וְיִכְוֹלִין לַעֲמוֹד בְּהֶם? אָמַר, לְמַחֵר בָּא וְאוֹדִיעֶךָ צְרוּת מְשֻׁנוֹת מְאֹלָה. לְמַחֵר הַכְנַסְנִי לְחֻדְרֵי חֻדְרִים וְהִרְאֵנִי צְרוּת מְשֻׁנוֹת מְהִרְאֻשׁוֹנוֹת אֲשֶׁר לְחֻרָב וְאֲשֶׁר לְרַעֵב וְאֲשֶׁר לְשִׁבִי, אֲמַרְתִּי לוֹ, הַדָּר זֵיו, יִשְׂרָאֵל בְּלֶבֶד חֲטָאוּ? אָמַר לִי, בְּכָל יוֹם מִתְחַדְּשׁוֹת צְרוּת רְבוֹת עֲלֵיהֶם מְאֹלָה, וְכִשְׁנֹכְנְסִים לְבִתֵּי פְּנִיקְסִים וְלְבִתֵּי מִדְרָשׁוֹת וְעוֹנִין אֲמֹן, יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּא, אֵין אָנוּ מְכַנְסִים אוֹתָם לְצֵאת מִחֻדְרֵי חֻדְרִים. [היכלות רבת]

נורא נוראות!!! פחד פחדים!!! אחינו בני ישראל היקרים והחביבים!

בנוהג שבעולם, שפעם אחד בשנה כל אחד ואחד מחדש ה'ביטוח' [-אינשורענס] שלו, להבטיח את ביתו ורכושו משריפה ח"ו או נזקים אחרים. כעת הוא הזמן לחדש הביטוח הכי טוב שיבטיח אתכם להינצל מכל צורה וצוקה במשך השנה הבאה בעז"ה, זאת על ידי שנקבל על עצמנו לענות 'אמן', 'היא שמייה רבא' בכוונה וברגש. ובזה נצליח בס"ד למנוע צרות רעות מלבוא על בני ישראל! הלא ענין זה לא בשמים הוא ואין מדברים פה מהשגות גדולות וקבלות קשות, הלא ממילא נמצאים אנו בבית המדרש, סך הכל שימו לב ומוח ומחשבה, לא לפספס אף אמן או אמנו היא שמייה רבא. תזיהרו בקדושת בית המדרש, ובזה תמנעו כל הצרות מלצאת מחדר הגגים ההוא לבוא לעולם הזה ח"ו. ובזכות זה תבטחו לעצמכם להיכתב ולהיחתם בספרם של צדיקים גמורים לשנה טובה ומבורכת, שנה מתוקה ומאירה, שנה של בריאות ופרנסה ונחת וכל מיילי דמיטב.

אפשר להשיג הגליונות היו"ל מדי חודש בחודשו
718-305-6886 | Umein.Vumein@gmail.com | www.UmeinVumein.org

לעילוי משמת הרה"ק רבי ישראל מאיר בן הרב רבי אריה זאב זצ"ל בעל החפץ חיים
ולע"נ הרה"ק רבי משולם פייש בן רבי מרדכי ד"ע, אבד"ק טאהש - ולע"נ הרה"ק רבי חיים זאמבול בן הר"ר משה זצ"ל, האדמו"ר מריבניץ

סגולה לשלום

סגולה נפלאה בכל יום חמישי וליל שישי לחן פרוקה לצדקה ולומר:

בזכות רבי שלום שכנא הגדול מפראהבישט שלי היה לנו אה וזה יגער ערב שבת און א פרילאכן שבת

מוגש בהוקרה על ידי גליון סגולת שלום פראהבישט יוצא לאור על ידי מוסדות שטענשט בארץ הקודש 03-579-03-03

שנה ה'

ראש השנה תשפ"ה

גליון 204

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

ענין ב' ימי ראש השנה

ולכן אנו מתפללים בראש השנה יו"ד מלכות, יו"ד זכרונות, יו"ד שופרות, שהוא מספר למ"ד, כנגד למ"ד ד' צ"ל"ם אלקים עשה את האדם. והלמ"ד הוא מגדל הפורח באויר, שהוא למעלה מכל האותיות, כנגד פרצוף דאריך שנכלל ונתלבש בו השני ראשין הנ"ל, כנ"ל. ובכל אחד ואחד יש עשר ספירות, ועם האריך בעצמו הוא שלשים, כמנן למ"ד פרצוף דאריך הנ"ל.

עירון קדישין, דף מג.

יום א' של ראש השנה דינא קשיא שמרמז על עתיק. ויום ב' דינא רפיא, שמרמז על רישא דלא אתידע, רוא דאין הנכללת ונתלבשת באריך. ולכן הם ב' ימים של ראש השנה, על שני ראשין הנ"ל, כנ"ל.

וזהו ד' פרצופין נבראו (ברכות סא.)², אלא שנסרו ל' דל, כנ"ל.³ וזהו 'בצלם אלקים עשה את האדם ישר', כדי שיוכל להיות קיום העולמות. כי מקודם שלא היה בחינת פרצופין היה בסוד בונה עולמות ומחריבן, ואחר כך שנמתקין, בסוד פרצופין, בסוד 'אדם ישר' כנ"ל, בסוד קיום העולם.

השלמות וציונים

1 ראה זוה"ק (ח"ג רלא): ביומי דראש השנה, מתקנין בי דינא כורסייא למלא, למדין כל עלמא. וישראל עלאין בקדמיתא בדינא קמיה, דליפוש רחמי. תנן ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו, יום ביומו מאי הוא. אלא הני תרי יומין דראש השנה, אמאי תרי יומין, בגין דאינון תרי בי דינא, דמתחברין כחדא. דינא עלאה, דאיהו קשיא, בדינא תתאה, דאיהו רפיא, ותרווייהו משתכחי.
2 זהו פירוש בהסולם (פנחס שנה): בימים של ראש השנה, הבית דין מתקנים כסא אל המלך לחון על העולם, וישראל נבנסים תחילה לחון לפניו, כדי שיתרבה הרחמים. דהיינו מטרם שנתעורר הרוגו על רשעי העולם. תנן ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו. מה הוא יום ביומו. ומשיב, אלא אלו הם ב' ימים של ראש השנה. ולמה הם ב' ימים. משום שהם ב' בתי דין המתחברים יחד. דין עליון שהוא קשה בדין תחתון שהוא רפה. ושניהם נמצאים. פירוש. כי סוד תקיעת שופר הוא לעורר הדינים במסך דחירק דקו האמצעי כדי ליחד ב' קוין ימין ושמאל זה בזה (כנ"ל אמור אות קצב) ויש ב' פעולות במסך דחירק הזה כלפי קו השמאל, פעולה א' מסוד המנעולא שהוא דין קשה. ופעולה ב' הוא מסוד המפתחא שהוא דין רפה (כנ"ל לעיל לך ק' י"ג אות כב ד"ה ונתבאר ע"ש) והנה המנעולא נגחה בל ראשונות דכל מדרגה, והמפתחא בולק דכל מדרגה. וע"כ נקרא המנעולא בי דינא עלאה, והמפתחא בי דינא תתאה. והם תמיד מאירים זב"ו, כי צריכים זה לזה, כי המפתחא מקבל כח הדין ממנעולא. והמנעולא מקבלת הארת מיותר ממפתחא. ו"ש דאינון תרי בי דינא דמתחברין כחדא, דינא עלאה דאיהו קשיא. ש"ס המנעולא הגנוה בג"ה. בדינא תתאה דאיהו רפיא, ש"ס המפתחא שמקומה ב"ק. ותרווייהו משתכחי, כי מאיר זה זה בזה כנ"ל. ולפיכך יום א' דראש השנה הוא בחינת ג"ה. והמנעולא שולט שם. שהוא דין קשה. ויום ב' דרה"ש

נתיבותיה שלום

תולדות רבינו הרה"ק רבי שלום הגדול מפראהבישט זי"ע הדרכת הרה"ק רבי שלמה מקארלין הי"ד זי"ע - פרק ט

ואורים או דיא שטעלסט זיך דאווינין קומען די אבות און חאפין דיא תפילות און בריינגען זיי פאר דעם אין סוף. -] לך טוב לעמוד להתפלל, כיון שבעת אשר אתה נעמד להתפלל מגיעים אבותיך וחוספים את התפילות, ומביאים אותם לפני האין סוף ב"ה].

מקורות: תפארת ישראל, דף יז

כאמור הרה"ק רבי שלמה מקארלין נטל תחת חסותו את היתומים הרכים, רבינו רבי שלום מפראהבישט ואחיו רבי ישראל חיים, אשר לימים לקחו לחתנו. רבי שלמה מקארלין שמר על הנערים כעל בבת עינו והדריכם בדרכי ישרים. כאשר היה רבינו כבן תשע שנים, אמר לו פעם רבי שלמה מקארלין בהערכה רבה "שלומקה - כך כינהו בחיבה - דיר איז גיט צו שטעלען זיך דאווינין,

שבת היא מלנחם ונחמה קרובה לבוא * לעילוי נשמת הרה"ח יצחק זאב בהרה"ח מאיר צבי סלמון ז"ל

פניני משה –

הדלקת-נרות חו	
י-ם-----	5:44
ב"ב-----	5:59
צאת שבת	
י-ם-----	6:55
ב"ב-----	6:57
ר"ת-----	7:36

דברי תורה לר"ה ולפרשת האזינו

א { **"יום תרועה יהיה לכם"** כידוע כאשר השטן שומע את תקיעות השופר הוא מתבלבל וחושב אולי משיח בא עכשיו, לכאורה קשה והרי כל שנה השטן שומע את תקיעת השופר ומשיח לא בא אם כן מדוע עדיין הוא נבהל? ותירץ ר' יצחק בלאזר שהשטן נבהל מהחשש אולי יחזרו בני ישראל חזרו בתשובה ובזכות זה יזכו לביאת המשיח, והוסיף ר' יצחק שיש ללמוד מזה מוסר השכל שלפעמים אדם חושב כל כך הרבה שנים עברו ועדיין לא חזרתי בתשובה אולי חס ושלום אין לי תקווה אז אומרים לו חס ושלום אדרבה תתחזק ותחזור בתשובה וה' יקבל אותך באהבה.

ב { **"ויקרא אליו מלאך ד' מן השמים"** מדוע נצטוו אברהם אבינו לשחוט את יצחק בנו מפי השם יתברך עצמו, ואילו המצוה שלא לשחוט נאמרה ע"י מלאך? ללמדך שכדי לשחוט יהודי או לעשות רע ליהודי צריך לשמוע מהשי"ת לבדו אבל למנוע רע מיהודי אפשר ודי לשמוע ממלאך. {דבש השדה}

ג { סוף קריאת התורה של היום השני בר"ה מסתיים בפסוק "ואת תחש ואת גחם ואת מעכה". ויש לרמז שמילים אלו קשורים לראש השנה כי תחש ר"ת תקעו חודש שופר גחם הוא ר"ת גמילות חסדים ומעכה ר"ת מלך על כל הארץ שכל הדברים האלו קשורים לר"ה {אבי מורי שליט"א}

לפרשת האזינו

ד { **"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי"** מה טעם נקט הכתוב לגבי השמים לשון נוכח ולגבי הארץ לשון נסתר? ברם, מצינו בגמרא שיקירי ירושלים לא היו מסכימים לחתום בתור עדים עד שהם ידעו מי העד השני הודיע משה רבינו ע"ה לבני ישראל מי העד השני. {ילקוט האורים בשם הגר"א הלפרין}

ה { **"האזינו השמים"** ובישעיה כתוב "שמעו שמים" אומר האור החיים הקדוש לפי שמשה רבינו ע"ה היה מאוד קרוב לשמים אמר האזינו השמים אבל ישעיה הנביא שהיה קרוב לארץ אמר שמעו שמים וק"ל.

ו { **"בינו שנות דור ודור"** בכל דור ובכל תקופה יורדת ובאה מן השמים הבנה חדשה בתורה, שהיא דרושה ומותאמת לטיב הדור והתקופה. הצדיקים שבכל דור מבינים בתורה כפי מה שדרוש ללמד את בני הדור ההוא

כתיבה וזתימה טובה

גוף שבת, שבת שלום

יקדכט

משה יוסף יוסף

תורה שיש לה
לשון חזק
היא חזקה בתורה
היא חזקה בתורה

ראש השנה - האזינו

לקבל קבלה ליום הדין הקדוש

והבחור, שלא לדבר כלל בשעת התפילה. לא רק זאת, אלא שרי יחיאל אמר שהבחור אכן אינו מדבר כלל בשעת כל התפילות, אולם הרב ענה לו, כי יש עניין שיקבל על עצמו קבלה, ואמר: "אחרי שדנתי בעניין זה עם מורי וחמי הגר"ח קנייבסקי שליט"א, הוברר שמוטב שתהיה זו קבלה לשנה שלמה, שיעבור את כל מעגל השנה, בכל המצבים, תוך שמירה על העניין שיקבל על עצמו. כבר כמה שנים שאני נוסע לשם מדי כמה שבועות", הוסיף הרב, "ומקבל על עצמי ועל שולחיי קבלות טובות ורואה ישועות גדולות. הנני מיוצאי ליטא מדורי דורות ולא גדלתי כלל אצל החסידים, ובכל זאת אני פוקד את הציון של הרבי מלעלוב יותר מהחסידים". הרב הוסיף את ברכתו להצלחה גדולה ולישועה, ורי יחיאל הבין כי פגישה זאת נזדמנה לו מן השמים. ברצונו העז לסייע לידידו, הוא החליט לצאת למסע אל הר הזיתים. לא היתה לו בעיה להשיג רכב, כי הרב יוסף דסקל, ראש המכון, התנדב להיות הנהג. הצטרף אליהם גם ר' יצחק דוד, שביקש לפעול ישועה עבור חבר בן שלושים ושתיים שעדיין לא מצא את זיווגו, ואל חסיד וויזניץ אלו התלווה הר"ח ר' יוסף גולדברג, חסיד לעלוב, ששימש להם כמורה דרך אל מקום הציון. הבחור יוסף עצמו לא יכול להגיע מפני שלא חש בטוב, אולם זה לא הפריע לו לקבל על עצמו לשתוק מראש התפילה ועד סופה. ויה בחצי הלילה, ערב שבת קודש פרשת משפטים לסדר "ושמעתה כי חנון אני". בהר הזיתים מתפללים כל בני החבורה ושופכים שיח, מקבלים על עצמם שתיקה יפה בשעת כל התפילות, ומצפים לישועת ה'. בימים שלאחר מכן סיפר יוסף: "אני חייב לומר לך שצדקה, כבר שנים שאני נהר מלדבר בעת התפילה, אך מעולם לא היה לי ניסיון של ממש לשוחח. והנה היום, זמן קצר לאחר שדברנו על הקבלה, אירע לי ניסיון עצום לדבר. באמצע תפילת שחרית ניגש אליי משהו בשאלה דחופה וניסה בכוח ובעקשנות לחלץ מפי תשובה, והיה לי ניסיון גדול לנצור את פי בכוח. ראה מה כוחה של קבלה, עד כמה היצר לא יכול לסבול שיהודי מקבל על עצמו דבר בקבלה. אני כבר מבין איזה כוח עצום יש כאן".

בשבעה שלאחר מכן, ביום השישי בהיות הבוקר והיה קולות וברקים. ר' יחיאל מתקשר לר' יצחק דוד לבשר לו את הבשורה המרגשת, שיוסף יובל בן רחל מצא את זיווגו והוא התארס בשעה טובה ובמזל טוב עם בחורה בת שלושים וארבע מרעננה. עוד הוא מדבר ור' יצחק דוד נכנס לתוך דבריו ב'מזל טובי משלו: אתמול התארס הבחור בן השלושים ושתיים, שעליו התפללו בשבעה שעבר! ר' יחיאל, נרגש כולו, התקשר לרב קולדצקי לבשרו את הבשורה הטובה. הרב איחל 'מזל טוב' ושמח מאוד, אך לא השתומם על הדבר, כי אכן זה ידוע שבקבלה טובה, ובפרט כשמקבלים שלא לדבר בשעת התפילה, רואים ישועות גדולות. וסיפור זה מצטרף אצלו לעשרות סיפורים וישועות גדולות בשנים האחרונות. שהר כל חייו לחם הרבי מלעלוב בעוז ובתעצמות, שלא ידברו בעת התפילה. הרב קולדצקי אף נתן אישור לפרסם את המעשה כדי לזכות את ישראל, שיהיה הדבר לתועלת לכל המצפים לישועה, ולהודיע כוחה של שתיקה בעת התפילה. (המחבר שיעור 240 בשער הביטחון)

וכן מסופר על אשה שבה לרב העיר נתיבות הרה"ג הרב פינחס כהן שליט"א ואמרה לו שהיא רוצה קבלה בזמן שהיא בחו"ל אמר לה הרב פינחס תקפידו על נטילת ידיים תמיד. יום אחד היא טיילה בהודו יחד עם בן זוגה ליד צמחיה עבותה ושניהם נגעו בצמחיה שהיתה שם. הם התיישבו לאכול בן זוגה אלא ללא נטילת ידיים ואילו היא קמה לטויל ידיים. לאחר זמן מה בן זוגה אבד את הכרה. היא מיהרה להזמין אמבולנס ולקחת אותו לבית חולים. לאחר טיפול בבית החולים הבריא הבחור. כשחקרו מה קרה לו, התברר שהיה בקרבתם פטריה רעילה והם נגעו בה בידיים וכשאכלו מגע היד באוכל העביר את הפטריה הרעילה לאוכל. לכן איבד את ההכרה ואילו היא שהקפידה לטויל ידיים הסירה את שיירי הפטריה הרעילה מידיה וכך ניצלה בזכות הקבלה לטויל ידיים. בן זוגה אמר לה: "בזכותך גם אני ניצלתי כיון שאם לא היית נוטלת ידיים הפטריה היתה מרעילה גם אותך ושנינו היינו בלי הכרה, כיצד היית מזעיקה עזרה! בזכות נטילת ידיים לא נפגעת והצללת אותי" לבסוף שניהם חזרו בתשובה והקימו בית של תורה והבעל הפך להיות אברך. הכל בזכות קבלה קטנה.

כל קבלה היא טובה אבל ראוי בעיקר לקבל קבלה לאיש בלימוד תורה לקבל על עצמו לכל החיים כתב הבעל שם טוב זללה"ה וז"ל: [ואתחנן אות יח.]. הזהיר מאוד ללמוד ארבעה שולחן ערוך בכל שום פירוש, וללמוד עם הקטנים, וכל שכן הגדולים, כי מחמת מניעות לימוד זה התורה משתכחת מישראל, כי אם כשרוצה לפסוק דין אזי יעניי היטב במפרשים" לכן יקבל על עצמו ללמוד כל יום אפילו שני סעיפים אבל באופן קבוע ולכל החיים ולאשה זה להתחזק בצניעות.

אנו נכנסים ליום הדין ולעשרת ימי תשובה שהם הימים הקובעים לכל השנה ובשעת הנעילה נחתמים סופית לטובה ולברכה [בהושענא נמא בנסרים הפתקים ועדיין אפשר לבטל] הגמרא בראש השנה דף טז: "כל שנה שרשה בתחילתה מעשרת בסופה ופירש רש"י ד"ה "שרשה בתחלתה." - שישאל עושין עצמן רשין בראש השנה לדבר תחנונים ותפלה כעניין שנאמר "תחנונים ידבר רש" (משלי יח): סופה מעשרת. בעשרה ימים אלו זה הזמן לבקש כיון שזה הזמן שהקב"ה קרוב אלינו כמו שכתוב: "דרשו ה' בהימצאו קראוהו בהיותו קרוב". אומרת הגמרא ראש השנה דף יח': מתי ה' יתברך מצוי וקרוב אלינו ושומע גם לתפילת יחיד! אלו עשרה ימים מראש השנה ועד כיפור. לכן אנו בעשרת ימי תשובה אומרים בתפילה 'המלך הקדוש' במקום 'האל-הקדוש', 'המלך המשפט' במקום 'מלך...צדקה ומשפט' כיון שאז הקב"ה קרוב אלינו יותר ונראת יותר מלכותו עלינו.

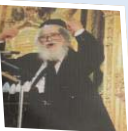
לגבי ציבור, אומרת הגמרא: [שם] נאמר הפסוק: "מי כה' א-לוקינו בכל קוראנו אליו" - בכל זמן נענה לתפילתינו. ואילו יחיד הוא כדלעיל בעשרת ימי תשובה. לכן נפסק בשולחן ערוך שבימים אלו יש להחמיר יותר מהרגיל, גם מי שמקל לאכול לחם שנאפה במאפייה כיון שגויים במקום שנהגו להקל כותב השו"ע בעשרת ימי תשובה שצריך להחמיר ולהימנע מלאוכל. וטעם הדבר כפי שמגיע לנו אורח חשוב אנו מסדרים ומייפים את הבית יותר מהרגיל ומכניסים מאכלים מיוחדים, כן נמשל כיון שהקב"ה יותר קרוב אלינו אנו צריכים להראות את עצמנו יותר נקיים ברוחניות שלנו.

ארובות השמים נפתחים הרש"ש הקדוש תיקן סידור תפילה עם כוונות מיוחדות על פי הקבלה, לעשרת ימי תשובה תיקן הרש"ש כוונות מיוחדות, שונות לגמרי מן הכוונות הרגילות שכל ימות השנה. זאת מכיון שבימים אלו יש אתנו הנהגה אחרת לגמרי: כל יום ויום השפע הירוד עלינו, כלשוננו, הוא "כמים הנובעים טיפין טיפין", אך באותם ימים נפתחים "ארובות השמים" - שפע אין קץ!

ולכן כדאי לנצל ימים אלו להרבות בתפילה ולהשתדל לקום לסליחות יום יום [סה"כ ששה ימים בעש"ת] ולפחות בעשרה ימים אלו להתחזק יותר מהרגיל כדי שזוכה לשנה טובה ולהקים שכניתה בעפרא.

כותב פלא יופץ [ערך ראש השנה] "ולכן עת לחננה ושעת רצון [בראש השנה] להתחרט חרטה גמורה על כל אשר נואלנו ואשר חטאנו בכלל ובפרט, ולקבל כל אחד ממנו לשוב מאיזה עון שבידו, ואל יפחת כל אחד ממנו מלשוב מאיזה חטא קל או חמור, כי בזה זוכה להיות צדיק בעל תשובה, ומכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות". לכן צריך כל אדם מישראל לקראת יום הדין הקדוש לקבל על עצמו קבלה בכל מה שיכול להתחזק.

סיפור על קבלה לא לדבר בבית הכנסת הרה"ח ר' יחיאל הלוי סג"ל משמש כבר עשר שנים בעבודת הקודש כמגיה בילשכת הלכה למעשה. לפני שמונה שנים הגיע לשם יהודי מרעננה, בעל תשובה טרי בשם יוסף, שביקש לרכוש לו תפילין ומזוזות. הוא התעניין ושאל, והגיע פעם אחר פעם כדי לשאוב כוח ועידוד בדרכו החדשה. לפני כשלוש שנים התחזק הקשר בינו לבין ר' יחיאל. הם התיידדו מאוד. ר' יחיאל חיזקו ועודדו וכינה אותו בחיבה 'יוסף הצדיק'. יוסף מצדו התקדם ונתעלה באופן נפלא. הוא נכנס לכולל אברכים ברעננה ועשה שם חיל עד שהפך לאחד ממצויני הלומדים. בחודש טבת תשפ"ב הוא חגג לעצמו את יום הולדתו ושפך את לבו לפני ר' יחיאל, כי הנה הגיע כבר ל'יובן ארבעים לבינה" ועדיין לא מצא את זיווגו. כאבו של ידידו נגע מאוד ללבו של ר' יחיאל, וביום שישי ערב שבת שירה, הוא הלך לבית העלמין, וכחמיד וויזניץ פנה להזכירו לטובה באוהל של אדמו"רי בית וויזניץ. לאחר שאמר שם כמה פרקי תהלים, החליט לגשת לציונם של מרן החזון איש וגיסו הסייפלער, זכר צדיקים וקדושים לברכה. גשם ירד, בית העלמין היה ריק, והנה הוא רואה יהודי מבוגר עומד ומתפלל ברגש רב, ומסיים את ספר התהלים. הוא לא פגש אותו קודם לכן, אבל זיהה אותו מהתמונות המתפרסמות. זה היה הגה"צ רבי יצחק קולדצקי שליט"א. מכיוון שכך, ניגש אליו ר' יחיאל וביקש שהרב יתפלל גם הוא על הבחור יוסף יובל בן רחל, הזקוק לזיווג הגון. אמר לו הרב: "איעצך עצה טובה. תעלה לר הזיתים, לציונו של הרבי מלעלוב, הרה"ק רבי שמעון בידרמ זי"ע מבני ברק, שעלה למרום ביום הכיפורים ושם תיושעו. תקבלו על עצמכם, אתה

ימי ראש השנה ושבט פרשת האזינו תשפ"ה **44**
הורינו
 הורים מלאי חן

הורינו דברות קדשך

כיבוד אב ואם בפרשת השבוע עפ"י 'המאורות הגדולים', הגאון רבי שמשון קורלנדסקי שליט"א

לפי מעשיהם של הילדים - איזה גן עדן או חלילה גיהנום יהיה להוריהם.

החפץ חיים, ב'אהבת חסד'² מביא את דברי הספר 'יש נוחלין', הכותב שזכויות ומצוות שעושה הבן אחר מיתת אביו, הנן כפרה לנפש אביו, אע"פ שעושה אותן מעצמו. וכתב על זה בנו בעל השל"ה: ולא זו בלבד שמציל את אביו מדינה של גיהנום ומתירו מן הייסורים, אלא אף זו שמכניסו אחר כך לגן עדן, ונותנו במחיצת הצדיקים, כדאייתא בזוהר (סוף פרשת בחוקותי): "בן יכבד אב" - אע"פ שמחויב יותר לכבדו, דכתיב "כבד את אביך". דאם אותו הבן הולך בדרך רע ומכשול, ודאי מבזה לאביו וכו'. ואם הבן ההוא הולך בדרך הישר והטוב ומעשיו מתוקנים, ודאי שהוא מכבד לאביו בזה העולם לנגד בני האדם, ומכבד אותו בעולם הבא נגד הקב"ה. והקב"ה מרחם על האב ומושיב אותו בכיסא הכבוד" (עד כאן לשון הזוהר הקדוש).

ממשיך ה"חפץ חיים" ואומר: יתאר האדם לעצמו כאילו הוא מושלך לתוך האש או מיוסר בשאר ייסורים קשים, מה היה עז חפצו ותשוקתו שבניו יחלצו לעזרתו ויושיעוהו מצרתו. ומאידיך יחשוב עד כמה היה מוסר הוא את נפשו כדי לחלץ את אביו מצרה. מתוך כך יתעורר לעשות למען נשמות אביו ואימו להצילם מעונש עוונותיהם המר ע"י מעשיו הטובים.

ח הלא הוא אביך קנך הוא עשך ויכנך (ל"ב ו')
 צריך לבאר מדוע נקט הפסוק בלשון "אביך". וביאר בספר מאה שערים (ל"ח) יען שאין כבוד למעלה מכבוד האב, מפני זו הסיבה בעצמה ציווה ה' לישראל שיכבדוהו ויראוהו כאילו היה אביהם שנאמר 'הלא מעתה קראת לי אבי אלוף נערי אָתָה. כלומר, כאשר תקראני אביך תחשבני יולדך ומחוללך, אז וודאי לא תשוב מאחר ולא תאבד את האמונה ולמרוד בקב"ה.
 וזו הייתה כוונת משה רבינו בשירת האזינו באומרם "הלא הוא אביך קנך הוא עשך ויכונך". כלומר, כיון שהוא אביך קנך ומגדלך, והוא נשתתף עם אבותיך ביצירתך ועשך ויכונך, איך תשכחנו ולא תשמע לו, הלא אין מדרך הבן שישכח מאבותיו ולא ישמע להם ומכבדם מאוד מאוד.

ח ספרי מתים וספרי חיים, היום לפניך נפתחים (תפילת ר"ה)
 ולכאורה מובן מדוע נפתחים ספרי החיים, הרי האדם במשך השנה צובר זכויות ועבירות, וביום זה בוחנים את מעשיו. אך מדוע נפתחים גם ספרי המתים? הרי אדם שנפטר לפני חמש שנים, לא עשה במשך השנה מצוות או עבירות, אם כן, איזה שינוי יש בספריו? ובספר שם יוסף הביא בשם קדמונים כי מעשיהם של בני הנפטרים קובעים דינם לאחר מיתתם, וא"כ דינם שוב

1. ירמיהו ג' ד' 2. ח"ב, פ"ט, עמוד קמז

כשם שחובה על כל אחד ואחד מישראל ללמוד את ההלכות המצויות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת הלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשנן את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את הלכותיה, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

הורינו דרך חיים

כיבוד אב ואם
 בהלכה ומנהג

זריזות במצווה

שמראה שזה חשוב עבורו מאוד. וההבדל הוא במקום שהוריו אינם יודעים שעושה זאת בזריזות וא"כ לא שייך הטעם של כבוד עבורם אבל הטעם הנוסף חי וקיים.

אם הילד אינו מזדרז במיוחד, הוא לא יענש שהרי זו מצווה קיומית. אך לעומת זאת אם הילד מקיים את רצון הוריו בכבודות ובעצלות גדולה, באופן שהדבר מרגיז או מצער את הוריו, הוא מבטל בכך את כבוד אביו ויענש על כך ולכן אסור לילדים להתנהג בעצלות מכוונת.

וילד המשיב לקריאת אביו "כן אבא אני בא מיד" ורץ לקראתו לשמוע בקשתו, מקיים בכך מצווה בהידור.

מצווה לרוץ ולהזדרז מאוד כאשר עושה את ציווי הוריו, כיון שבכך מוסיפים כבוד להורים, שמראים להם שהם חשובים בעינינו ורצונם חשוב לעשותו מיד, ויקבל על כך שכר מצווה. ועוד אמרו חכמים זריזים מקדימים למצוות (ונלמד גם הוא מעניין העקידה "וישכם אברהם בבוקר")

ובמדרש מובא על נפתלי בן יעקב שהיה זריז ורץ בשליחות אביו כאייל, ואביו "מצא קורת רוח ממנו". משמע שעצם הזריזות הוסיפה כבוד לאביו. וכך כותב בספר חרדים שכן ראוי לנהוג. ואלו הם למעשה שני טעמים בעשיית המצווה בזריזות. או שזריזים מקדימים למצוות או שמוסיף בכך נחת להוריו

מוסר אבין

דברים המסורים אל הלב

ותראה לפניך עקדה שעקד אברהם אבינו את יצחק בנו על גבי המזבח וכבש רחמיו וגו' (תפילת ר"ה)

בראש השנה מלבד תקיעת שופר שהיא מצוות היום, אנו מזכירים מספר פעמים את עקידת יצחק. היסוד הוא בדברי הגמ"א אמר רבי אבהו, למה תוקעים בשופר של איל, אמר הקב"ה תקעו לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם, ומעלה אני עליכם כאילו עקדתם עצמכם לפני. והנה עקידת יצחק הרי הייתה הניסיון העשירי של אברהם אבינו, ובכל זאת אנחנו רואים שהגמ"א אומרת "כדי שאזכור לכם עקידת יצחק בן אברהם", ו"כאילו עקדתם עצמכם לפני". מה אם כן הייתה מעלתו הגדולה של יצחק עצמו, מלבד הניסיון של אברהם אבינו להקריב את בנו יחידו אשר אהב?

וכך כותב בספר שם משמואל בשם אביו בעל האבני נזר שיצחק לא היה חייב להסכים לעלות על גבי המזבח כיון שהקב"ה לא ציווה אותו, אלא עשה כן רק כדי להשלים רצון אביו, ונמצא שכל עקידת יצחק הייתה מכח מצוות כיבוד אב. ויותר מכך, חז"ל אומרים כי מצינו אצל יצחק בזמן העקידה את מעשה 'כיבוד אב' הקשה והגדול ביותר שניתן למצוא אצל אדם. במדרש רבה²: "א"ר יצחק: בשעה שבקש

אברהם לעקוד יצחק בנו, אמר לו: אבא, בחור אני וחוששני שמא ידעזע גופי מפחדה של סכין ואצערך ושמא תפסל השחיטה ולא תעלה לך לקרבן, אלא כפתני יפה יפה. מיד 'ויעקוד את יצחק'. כלום יכול אדם לכפות בן שלשים ושבע? אלא לדעתו! מיד 'וישלח אברהם את ידו' וכו'

וכן בפרקי דרבי אליעזר³: אמר יצחק לאביו אבא קשור לי שתי ידי ושתי רגלי **שלא אבעט אותך ונמצאתי מחלל כבוד אב** וקשר שתי ידיו ושתי רגליו ועקדו על גבי המזבח וכו' וכן בתנא דבי אליהו⁴: "**כבד את אבין ואת אמך קיים יצחק שהיה מושלך לפני אביו כשה לטבח**"

וכן כותב הפייטן רבי שמעון בר יצחק ביוצרות ליום שני של ראש השנה: וצוה יחיד לקשר ידיו ורגליו לרגלה, שלא יבעט מצות פֶּבַד לְחַלְלָהּ. וכן הוא בפיט שנכתב ע"י רבינו אפרים מבונא⁵: טהור הראהו מזבח הראשונים, זָכַר תָּמִים תְּקָרִיב לְרִצּוֹנִים, נְמָה יִנְתֵּן אֵלֶם: תֵּאֲסְרֵנִי לְזַבְחָהּ, בְּעִבְתֵּיהֶם עַד קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ, יְדֵי וּרְגְלֵי לִי תֵאֲסֶר, פֶּן אֲחַלֵּל הַזֶּבֶחַ וְאֶחְסֶר, מִדְּאֲגַת בְּעוֹת חֲסָתִי לְכַבֹּדָהּ, אֲמַרְתִּי כִּבֵּד אֶכְבְּדָהּ.

1. ר"ה ט"ז. 2. בראשית רבה (וילנא) פרשת וירא פרשה נו' 3. פרקי דרבי אליעזר ל"א 4. תנא דבי אליהו רבה כ"ו 5. בס' רשויות לחתן (הוצ' שוקן ת"א תרצ"ז) עמ' כ"ט

רב הנסתר

מאמר חד"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com
או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לפרשת נצבים וילך: "לא יראה אדם את אביו ואת אמו כשהם הולכים בבגדים בלויים, אלא ילבישם בבגדים נאים. אם מלביש אדם את עצמו בחמשה מנה, ילביש את אביו ואת אמו בעשרה מנים, וכן יבחר להם כל הדרכים הטובים." (תנא דבי אליהו רבא פרק כז)

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

"ר' יהודה אומר כיון שהגיע החרב על צווארו פרחו ויצאה נפשו של יצחק וכיון שהשמיע קולו מבין הכרובים ואמר לו אל תשלח ירך, נפשו חזרה לגופו וקם ועמד יצחק על רגליו וידע יצחק שכך המתים עתידים להחיות ופתח ואמר ברוך אתה ה' מחיה המתים" בספר "מאה שערים" לרבנו אלקנה קפשאלי, מביא שיצחק זכה לאחר מכן בשדה ב'מאה שערים' בזכות מצוות 'כיבוד אב' ומוסיף שם המחבר, שברכת שמים זו מיועדת לכל מי שנזהר במצוות 'כבוד אב ואם' והיא מזומנת לאורך כל הדורות לכל מי שיקיים את המצווה בשלמות.

בילקוט שמעוני² מביא את ענין 'כיבוד אב ואם' כהבטחה הגדולה לאדם ולומד את זה מ'כיבוד אב' של יצחק בזמן העקידה: כבד את אביך קיימו יצחק בשעה שהיה מושלך לפני אביו כשה לטבח יובל, אמר יצחק לאביו: אבא, קשור שתי ידי ושתי רגלי, שלא אבעט אותך ונמצאתי מחלל מצות "כַּבֵּד". וכן, "כל המבקש ימים ושנים ועושר ונכסים וכבוד וחיים בעולם הזה וחיים רבים לעולם הבא יעשה רצון אביו שבשמים ויכבד אביו ואמו".

השכר המופלא של יצחק בעבור כבוד אב בעת העקידה

חז"ל אומרים בפרקי דרבי אליעזר¹ שיצחק זכה לתחיית המתים בחייו, וזהו למען יאריכון ימיך המובטח בפסוק. אמר יצחק לאביו אבא קשור לי שתי ידי ושתי רגלי שלא אבעט אותך ונמצאתי מחלל כבוד אב. וקשר שתי ידיו ושתי רגליו ועקדו על גבי המזבח ואמץ את שתי זרועותיו ואת שתי ארכובותיו עליו וערך את האש ואת העצים ושלח ידו ולקח את המאכלת וככהן גדול הגיש את מנחתו ואת נסכו. והקב"ה יושב ורואה האב מעקיד בכל לב והבן נעקד בכל לבו ומלאכי השרת צועקים ובוכים שנאמר הן אראלים צעקו חוצה. ואמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה ריבון כל העולמים נקראת רחום וחנון, מי שרחמיו על מעשיו רחם על יצחק שהוא אדם ובן אדם ונעקד לפניך כבהמה אדם ובהמה תושיע ה' שנאמר צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה אדם ובהמה תושיע ה'.

1. ל"א 2. פרשת ואתחנן רמז תת"ל, ובבראשית כ"ב

ניתן להפנות שאלות ליועצי 'הורינו'
עבור מדור זה בכתובת דוא"ל המופיעה
בגב הגיליון. סודיות מובטחת.

והשיב לב שאלות ותשובות משולחנם של יועצים רבניים ומטפלים

שלום וברכה. אנחנו עומדים ימים ספורים לפני יום הדין יום ראש השנה, וכמדי שנה בשנה אני לא יודע מה לעשות עם השאלה החוזרת על עצמה. אבא רוצה שאגיע מהישיבה להתפלל עמו בבית הכנסת השכונתי ולהיות עם המשפחה ביום ראש השנה, ואילו אני שואף להיות בישיבה הקדושה ולזכות להתעלות באווירה המיוחדת והמרוממת המצויה כאן. האם יש דבר דומה לרוממות כזאת?

מה גם, שהאווירה הרוחנית כאן מחזקת אותי מאוד גם לקראת השנה הבאה ולכאורה יש בכך תועלת רוחנית גדולה. אז עד כמה אני צריך לוותר על העליה הרוחנית שלי עבור עניין משפחתי גרידה שההורים שלי רוצים שאשב איתם יחד לשולחן ליל ראש השנה ונחייך כולנו כמו ביו"ט רגיל. בשנים האחרונות היו שנים שהגעתי הביתה לימי ראש השנה והרגשתי אחרי זה החמצה גדולה שלא הייתי בישיבה, והיו שנים שלא הגעתי הביתה אבל היה לי עדיין טעם מר בפה של אי כיבוד הוריי היקרים. מה אעשה כדי לא לפגוע בהורי מצד אחד, ומצד שני לא לפספס את העליה הרוחנית של ראש השנה בישיבה.

מצווה למלא את רצונם וזו היא ההתעלות הגדולה ביותר. אתה כותב שבעבר בפעמים שנשארתי בבית הרגשתי תחושת החמצה. אבל יתכן שזה בגלל שהיית עסוק מאוד במה קורה כעת בישיבה, ואיך האווירה בישיבה וכו' אבל תחשוב לעצמך, הקב"ה זימן לך את ההורים האלו עם הדעה הזאת שלהם, מה הוא רוצה ממך? תתמקד בהתחזקות הרוחנית שלך כאן, במקום המרוחק כל כך מהיכל בית המדרש, ובכל זאת קרוב מאוד לרצון הקב"ה. בהצלחה רבה וכתובה וחתימה טובה

צריך לדעת שאווירה מרוממת ורוחנית היא חשובה מאוד, ונותנת כלי גדול בידי אדם כדי להתרומם טפח מעל הקרקע, ובמיוחד בימים נעלים אלו. אבל היא לא העיקר. צריך לזכור שעיקר העיקרים זה קיום התורה והמצוות בהידור, וביותר - מצוות עשה דאורייתא של כיבוד הורים. נכון, אפשר לשכנע ואפשר לדבר בכבוד ולהסביר. אפשר גם למצוא פשרה כמו למשל לבוא לבית בחג אבל להתפלל במקום אחר, סמוך, עם אווירה יותר מרוממת. אבל אחרי הכל אם ההורים רוצים אחרת,

מה הוא מחפש, ואמר לו שאביו הלך לקנות... (איני יודע על סמך אמר זאת, מן השמים הכניסו לו את הדיבורים הללו) והאיש הביאו לחנות 'הצלחה' הקרובה לאותו מקום באותו רגע שגם אני נכנסתי לשם.

מששבה רוחי בקרבי, עשיתי חשבון, אילו לא הלכתי לבית אבי, בוודאי לא הייתי מגיע לאזור של 'הצלחה' (ורק בזכות שעליתי לבית אבי שהוא באותו אזור הייתי שם) ומי יודע מה היה עולה בגורל בני בסביבת הגויים, מתי ואיך היינו מוצאים אותו, אחרי שעות של עגמת נפש וכו', וגם, אילו לא היה אבי מעב את אותי 'סתם' בדברים של 'מה בכך', כבר הייתי מזמן מסיים את הקניה ב'הצלחה', ורק בזכות שאבי עיכב אותי... במשך ג' רבעי שעה, הגעתי ברגע המדויק שהכריזו את שם בני.

(באר הפרשה)

סיפור מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל, לאחר שסיימתי את כתיבת הפירוש 'השם אורחותיו' לספר ארחות חיים, כתבתי את ההגהות עליו כדי לשלוח אותן לבית הדפוס, אלא שאז שכבתי חולה במיטתי ולא יכולתי לגשת לבית הדפוס.

באותו זמן נכנס אבי זצ"ל לבקרני בחוליו, ובין הדברים סיפר לי שהוא הולך לבית הדפוס עם ההגהות על ספרו שלו. סיפרתי לו כי גם לי יש הגהות לספר שסיימתי לכתוב, וכאשר שמע זאת אמר לי שאתן לו אותן, והוא יעבירן למדפיס. עשיתי כדבריו, ומסרתי לו את ההגהות, והוא העבירן לבית הדפוס. אבל למרבה הפלא אך זמן ההדפסה של הספר כמה שנים - דבר לא מקובל ולא שגרתי, כשדברתי על כך עם אבא זצ"ל, אמר לי ההדפסה התעכבה כי שלחת עמי את ההגהות לבית הדפוס. שאלתי אותו, הרי לא בקשתי מאבא לשלוח את ההגהות רק ספרתי עליהן והאבא בקש מעצמו שאמסרם לו, ענה לי אבא בכל זאת לא היית צריך לשלוח על ידי (דרך שיחה).

ומספר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: שמעתי מבעל העובדה המופלאה, אברך משכמו ומעלה, מה שראה בעיניו את קיום הבטחת הקרא 'כבוד את אביך ואת אמך... למען ייטב לך', וכך הוא מספר: לפני כמה שנים נסעתי לחודש ניסן מביתי שבעיר התורה בני ברק, לשהות בחג החרות בצל ההורים הדירים בעיירה מאנסי ניו יורק. בית האכסניה שלי היה סמוך לביהמ"ד סאטמאר (בסמיכות לרחוב מייפל אווניו). באסרו חג פסח בהתקרב זמני לחזור הביתה לארה"ק, ראיתי שנשאר לי שעה אחת עד צאתי מן העיר, וחכתי בדעתי לגשת אל ציון הקודש של הרה"ק מרימניץ, או לעלות לבקר שוב את אבי.

והכרעתי בעצמי לקיים כיבוד אב, עליתי למעונו, כשחשבתי שאתעכב שם דקות ספורות, אך משום מה החל אבי לבקש ממני עזרה בעניין פלוני, לסדר כאן ולעלות שם, מה אומר ומה אדבר (בעוונותי הרבים) היה נראה לי שהוא מבקש ממני דברים של מה בכך, ובכל זאת עשיתי הכל בסבר פנים יפות, ועזרתי לו ככל שנתבקשתי, עד שגמרתי וקבלתי ממנו ברכת הדרך ויצאתי מביתו.

בצאתי ראיתי על השעון שיש לי עדיין רבע שעה פנויה, על כן ירדתי בהמשך

רחוב מייפל לחנות 'הצלחה גארסערי', מאחר שחיפשתי כבר בכמה חנויות איזה דבר מאכל שהייתי צריך לבני ולא מצאתי כיוון שהוא חמץ ועדיין לא הגיע לחנויות האחרות. והנה לפליאתי, מיד בהיכנסי שמה, שמעתי מכרזים בקול (ברמקול) האם יש כאן מישהו שקוראים לו בשם ש... והיה זה שם משפחתי (שם משפחתי אינו נפוץ מאד), נגשתי מיד לאופיס, ולתדהמתי מצאתי שם את בני הקטן, אשר בקושי מלאו שש שנים, ואחר בירור הבנתי שהילד יצא מהבית - ושוטט בעיר שאיננה מוכרת לו כשגם שפת הענגליש איננה מוכרת לו, הוא ירד את כל רחוב מייפל אווניו, וכבר עבר את הצלחה גארסערי, ונכנס לאזור שבו דרים גויים רבים, ובנס עבר שם איש מבני ישראל, ששאלו

לעילוי נשמת
מנחם מנדל בן יהושע דב
טויבא בת גרשון דוד

לרפואה שלמה
אליעזר לוי בן רייכל
ברוך מנחם יקותיאל בן חנה

לזרע של קיימא
בעילום שם

לדיווג
נעמי בת נחמה

להצלחה וס"ד
אהרון פייבל בן רבקה אסתר

הורינו
הורים נאמן ה"ל

יו"ל ע"י ארגון הורינו לחיזוק מצוות כיבוד אב ואם
בנשיאות מרן הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א ובהכוונת גדולי ישראל
ע"ר 580780617 | רח' יוסלה רוזנבלט 2 ירושלים.

תרומות יתקבלו בברכה. אפשרויות הנצחה בעלון ובכלל פעולות הארגון לע"נ הוריים או יקיריים ולזכות פרנסה והצלחה, זשי"ק וזיווג - למען ייטב לך!

לקבלת גיליון הורינו השבועי במייל כתבו לנו **צרפו אותי** לכתובת המייל, וכן לפניית בנושאי תוכן, פתרון חידת 'רב הנסתר' ולפרסום סיפורים אישיים בנושאי כיבוד הורים: horeinuorg@gmail.com או בפקס: 077-6021640 | Zelle: dedications@horeinu.org

נר לשולחן שבת

ראש השנה

גליון 883 תשפ"ה

לקוראי העלון היקרים
כתיבה וחתימה טובה
שתזכו לשנים בריאות וטובות!
כלשוננו של מרן הגרש"ז אויערבאך

בראש השנה שנת תש"ט, בהיות מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר ברחובות, למנוחה ורפואה בבית בנו הגאון רבי צבי יהודה, לאחר פציעתו הקשה בהפגזות בירושלים. נתבקש על ידי בנו ראש הישיבה לומר בפני בני הישיבה דברי התעוררות.

בתחילה רבינו אמר שקשה לו לדבר, אולם אחר כך הסכים. לקח רמב"ם הלכות תשובה וקרא שורות אחדות, אלא שמיד פרץ בבכי מר ומזעזע ולא היה יכול לדבר. כך עמד בפני בני הישיבה וקהל המתפללים במשך למעלה מחמש דקות בבכי תמורים, מבלי יכולת להוציא הגה, עד אשר ניגש אליו בנו ואמר לו, שהואיל וכה קשה עליו הדבר, אל לו להתאמץ ולדבר.

כאשר סיפר על כך מרן הגאון רבי דב לנדו, הוא ציין שלמרות שרבינו לא דיבר, היתה זו שיחת התעוררות לתשובה העזה ביותר שנוכח בה אי פעם!

(בדרך עץ החיים" ח"ב)

מתוך דרשתו של הגאון רבי יעקב אדלשטיין: ביקרתי השבוע את אחי רבי גרשון לברך אותו לרגל הוצאת ספרו והוא אמר לי דבר תורה בשם אבינו זצ"ל. כתוב בספרים שהשטן מתערבב כשמתחילים לתקוע בשופר.

יש להבין למה כתוב שהשטן מתערבב, דהיינו מתבלבל, שיכתבו שהוא מפסיק לקטרג, ובאמת מה יש לו להתבלבל!?

אמר אבא, שהשופר מעורר את בני ישראל. צריך זכויות להראות שהם מקיימים תשובה מאהבה. מהתורה מספיק שלושים תקיעות, ואם היינו יודעים בדיוק איזה קולות היה מספיק עשר בסך הכל, ואילו אנחנו תוקעים עוד ועוד תקיעות. השטן רואה שעם ישראל אוהבים את המצוות, זו נקראת "תשובה מאהבה".

הגמרא אומרת שמי שחזר בתשובה מוחקים לו את העבירות, אין עבירות יותר. אבל אם הוא יעשה תשובה מאהבה עוד יותר טוב לו, את העבירות שעשה רושמים אותן בספר של המצוות.

השטן הרי מביא חבילות של עבירות כדי לקטרג על ישראל. אך כאשר הוא שומע את קול השופר הוא מתבלבל, לא יודע מה להחליט, להביא את שקי העבירות או לא? אם יביא חבילות של עבירות זהו כמובן קטרוג גדול, אבל עוד רגע הם חוזרים בתשובה ויצא שהביא מצוות ולא עבירות... הוא אינו יודע מה לעשות עם כל העבירות שאסף, כדאי או לא. זה בלבולו של השטן...

(גאון יעקב")

הגאון הצדיק רבי איצ'לה בלור היה מרבה לעורר על כך שצריך להתעורר בתשובה מחמת חיוב הכרת הטוב להקב"ה מחמת חיוב הכרת הטוב להקב"ה על רוב חסדיו הנפלאים.

הגר"א גרוז'ינסקי סיפר ששמע מרבי איצ'לה שהסיבה שהוא מעורר זאת היא בשל מה שאמרו חז"ל שעל ידי תשובה מאהבה זדונות נעשות כזכויות, ואם כן כדאי לעמוד ולהשתדל שהתשובה שאנו עושים תבוא מתוך רגשי הכרת הטוב להקב"ה שזוהי תשובה מאהבה.

(כוכבי אור" החדש)

חד לי ידידי, הג"ר יהושע: השנה התקיעות ביום השני של ראש השנה יהיו אצלי מן התורה... היתכן?! מיד הסביר, הוא ילך לתקוע לאמו הישיבה בביתה, כיבוד אם!

(נר לשולחן שבת")

סיפר סבא - הגאון ר' ישראל זינגר: "שלשה חודשים אחרי פטירת אבי, סיון שנת תש"י, ביקשה אמי, אלמנה באמצע חייה, שאהיה בבית בראש השנה, כדי שלא תשאר לבד. התייעצתי עם ראש הישיבה, הגאון רבי יחזקאל סרנא והוא פסק: "לא עוזבים את הישיבה בראש השנה!"

כשסיפרתי על כך ל"חזון איש", הוא התעניין: "יש גמרא בבית? אם כן, סע הביתה!"

כך עשיתי - בראש השנה וביום כיפור של אותה שנה הייתי בבית עם אמי.

באותה הזדמנות שאלתי את ה"חזון איש" האם לא ראוי להעדיף תפילה ישיבתית, כשאהיה בתל אביב. והוא השיב לי: "להתפלל אפשר בכל מקום שיש סידור!" ("אשי ישראל")

מדוע נעלם בתורה מהות ראש השנה, מפני מה נאמר סתם "יום תרועה יהיה לכם" ולא שזה היום בו יושב אלוקים למשפט? מבאר הגאון רבי יהונתן אייבשיץ, שכל זה לטובת עם ישראל.

יונה הנביא ברח וביקש לכבוש נבואתו ולא ללכת לנינוה. כי ידע שהגויים בנינוה ישוּבו בתשובה ובכך יעוררו חימה על ישראל שהם אינם שבים בתשובה, לכן מסר נפשו, למות בשביל ישראל.

כך הדבר, אם הגויים היו יודעים שראש השנה הוא יום הדין לכל השנה, היו חוזרים בתשובה, והיה בזה קטרוג על ישראל. לכן הקב"ה העלים מהם ענין יום הדין. אם זה היה כתוב בתורה היו הגויים יודעים מזה, כי רוב האומות מאמינים בתורה שבכתב ומוודים כי היא מבורא עולם, לכן ענין יום הדין ומשפט נמצא רק בתורה שבעל פה.

לכן אמר דוד המלך "מגיד דבריו ליעקב... לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום", שהעלים מהם שהיא יום חוק ומשפט, ולכן "הללויה", הגדיל חסדו איתנו מאד בזה. ("עירות דבש" ה')

איגרות צדיקים: הגאון רבי אריה ליב עפשטיין, בעל "הפרדס", רבה של קניגסברג, רבו של בעל "יסוד ושורש העבודה" הגאון רבי יהונתן אייבשיץ

בהיות ששמעתי שרום פאר מעלתו הרמה מאריך בתפילת שחרית של ראש השנה כמעט עד קריאת התורה, והוא מחמת תפילת שמונה עשרה שנתרבו הכוונות.

ובימי חול הגידו לי שאינו מאריך בתפילתו, ואמרת שבוודאי היא מחמת טרדת הלימוד וטירחא דציבורא... בקשתי מרום הוד פני מורנו הרב, הורני נא דרכך ואדע להתנהג כמוהו כמוני.

השיבו רבי יהונתן אייבשיץ: מה שכתב מחמת כוונת התפילה, האמת איתו, כי בשביל ביטול תורה ורבו הטרדות טרם בואי לבית הכנסת ובצאתי עד שאני צריך חיזוק גדול ורחמי שמים לבל יתבלבלו כוונות בתפילה ואין לי כח לשהות שעה אחת לכוון דעתי... לכן סידרתי לעצמי הכוונות בקצרה לפירוש האר"י והזהר הקדוש, כדי שלא יהיה כל כך ארוך, אך מכל מקום אין כל כך בקצרה על הרוב הציבור אומרים קדיש אחרי "עלינו" ועדיין אני בעמידה, ואם כי ילעגו עלי וצחקו צעירים, אני מהנעלבים בזה, וזה חלקי מכל עמלי שעה זו שאני עומד לפני שומע תפילה...

מי יתן ואהיה נזדמן לדבר עם מעלתו פה אל פה, כי הרבה דברים יש לי לרצות...

(איגרות רבינו שנת תקי"ט)

מעשה שארע בראש השנה תשפ"ד. אמו היקרה של גיסי ירדה להתפלל בבוקר בבית הכנסת עם נכדתה, מחזיקה ביד אחת שקית זבל ובידה השניה שקית לבית הכנסת ובה מחזור, תהלים ועוד. אלא שבטעות החליפה בין השקיות וזרקה את השקית עם המחזור והתהלים לפח הטמון מול ביתה...

מה עושים? הנכדה רצה להביא מטאטא מהבית, מכניסים אותו לפח, אך לא הצליחו להגיע לשקית, הפח היה עמוק, הביאו מקל יותר ארוך, לא עזר, אין אפשרות להגיע לשקית.

עוברים אנשים, רואים, מייעצים בכה ובכה, אך אף אחד לא מצליח להוציא את השקית. והנה עובר אברך, מתעניין, מה ארע. כששמע מה קרה, מיד הוריד את טליתו, קפץ פנימה, ובזריזות מיוחדת יצא עם השקית.

כאשר שאלוהו לשמו, התחמק, אמר שהוא ממהר... בידו השניה החזיק נרתיק ובו שופר, הלך לתקוע בבית החולים בלינסון לחולים. מצוה גוררת מצוה!

נ.ב. לסגור את מעגל הצדיקים... לאחר עבודת מחקר מאומצת גילתה בעלת המעשה מיהו אותו צדיק. בחג הסוכות של אותה שנה שיחקו ילדיו עם קופסת הפליימוביל הכי גדולה שהיתה בחנות...

(נר לשולחן שבת)

משפט המלך

בראש השנה כל העולם עוברים לפני הקב"ה כבני מרון למשפט. בדיני שמים הוא היוודע, הוא העד, ואי אפשר לומר שקר, כי אדרבה אם האדם ישקר, המשפט יהיה יותר קשה, ומודה ועוזב ירוחם. אבל בדיני אדם אפשר להגיד שקר, אפשר להטעות את השופט, שהוא בשר ודם.

עוד הבדל: בדיני אדם, אם אדם עבר עבירה נגד חוקי הממשלה לא יועיל לו כל מה שיתחרט על מעשיו, כי השופט לא יאמין לו וגם כל עוון שעשה נשאר לעולם, אפילו יתחרט אלף פעמים הוא יקבל את עונשו. אבל במשפט שמים הוא ההיפך הגמור, האדם יכול להתחרט על מעשיו ולקבל על עצמו להיטיב דרכיו ולשפר מעשיו, אדרבה, הקב"ה יושב ומצפה לתשובת השבים. לכן הטוב, שלא נחכה לעשרת ימי תשובה ויום הכיפורים, רק נקבל עוד לפני ראש השנה לחזור בתשובה שלימה.

(הצדיק רבי מאיר טימסטי מתוך הקונטרס "אורי ישעי")

"אמר הקב"ה אמרו לפני בראש השנה מלכויות... כדי שתמליכוני עליכם."

שמעתי בשם הגאון האמיתי רבי ישראל סלנטר, שהתאונן שאין אנו נוהגים כראוי, אמת שאין אנו מתעצלים להמליך את ה' יתברך על כל השבעה רקיעים ועל ארבע רוחות הארץ כדין. אבל על עצמנו אין אנו מקבלים אותו למלך, שיהיו אברינו נשמעים לקבל עול מלכותו. (חפץ חיים "שם עולם" שער החזקת התורה י"ב)

כתב ה"פרי מגדים": פה לבוב - בבית הכנסת מחוץ לעיר הייתי מקריא לתוקע בשנת תקל"ז, ואמרו לי שהמנהג כאן שהמקריא יושב על הספסל בשעה שמקריא, ועשיתי כן מפני המנהג, אף שראוי ונכון לעמוד כולם בתקיעות מיושב, כמו שכתוב בשו"ע, אלא שלא הטריחו הקהל.

מכל מקום כל ירא יעמוד בתקיעות דמיושב, וגם המנהג אפשר בשעה שהמקריא מקריא הוא יושב, אבל בעת התקיעה עומד. ובבית המדרש נהגתי לעמוד בשעה שאני מקריא לתוקע.

עוד נוהגים כשחל יום א' של ראש השנה בשבת, אין הולכים לנהר לתשליך, וביום שני הולכים. ולא מצאתי טעם לזה. ונראה שהסיבה כפי שכתב המג"א שהנהר מחוץ לעיר ויש לחוש שישא איש חפץ עימו.

ושמעתי אומרים כי בקצת קהילות בהן הנהר בתוך העיר הולכים בשבת לעשות תשליך.

ונוהגים לנער את הבגדים לאחר "תשליך", כמו בקידוש לבנה.

(שו"ת מגידות ק"ט ועיין א"ר תקצ"ז ג')

נוסיף בשני מנהגים אלו - תשליך וקידוש לבנה - ידיעה מעניינת, תואמת לפסיקות בתי המשפט הסדומיים של מדינת ישראל: לאחר כיבוש הולנד בידי צרפת, בשנת תקנ"ה, אסרו שלטונות הכיבוש הצרפתי לעשות בפרהסיא דברים שהם מטעם הדת. על דעת זה הוכרז בבית הכנסת בעיר אמסטרדם ביום א' של ראש השנה תקנ"ז שאסור לומר "תשליך" באסיפת עם רב משום שזה מנהג דתי ורק ביחידות מותר. (מנהגי אמסטרדם)

בכרוז כ' אלול תקנ"ו נאסר לעשות במנין "קידוש לבנה". עברו שנים, בחוק היסוד של הולנד בשנת תקע"ד לאחר השחרור מצרפת הותרו שוב ענייני דת בפרהסיא.

(שו"ת "ושב ורפא" פ"א)

עוד על תשליך - סיפר הגאון רבי יששכר מאיר: נכנסנו קבוצת בחורים מישיבת פוניבז' אל ה"חזון איש" בליל ראש השנה וברוך כל אחד בברכת היום. אחד הבחורים אמר ל"חזון איש": "רבי תן ברכה..." בירכו רבינו בכתיבה וחתימה טובה. חזר הבחור ואמר: "רבי, אני צריך ברכה טובה..."

ה"חזון איש" שראה שמחמת אימת הדין הבחור שקוע בעצבות, כדי לשמחו, אמר לו כשחיון נסוך על פניו: "היום שבת, מדוע אין הולכים בשבת ראש השנה לאמירת תשליך?" הבחור השיב מה שהשיב.

אמר לו ה"חזון איש": "אני אגיד לך תשובה אחרת, לך אסור להגיד תשליך, אתה שמרגיש את העוונות שלך כמשא, אם כן הדבר נחשב אצלך להוצאה האסורה בשבת..."

הבחור הפנים ונרגע, הבין שבצורה של עצבות אין זה נקרא אימת הדין!

(עפ"י "מעשה איש" ח"ד)

מנהג של קצת קהילות ישראל לומר "אבינו מלכנו" בעת תשליך. **כתב בשו"ת "שיח יצחק":** טעמם ונימוקם משום שבמחזורים גדולים בפירוש "אבינו מלכנו עשה למען באי באש ובמים על קידוש שמך", מפרש שהכוונה על אברהם ויצחק, שהלכו לעקדה עם אש, ובדרכם הביא עליהם נהר להטביעם, לזאת נהגו קהילות בעומדם אצל הנהר ואומרים "תשליך" שפיר ויאה לומר את סדר "אבינו מלכנו" להיטיב לנו בזכות העקדה.

(רע"ז ב' עיי"ש הובא בקונטרס "אבינו מלכנו" מידידי הג"ר ז.א. שטייגליץ)

זכות העקדה: "אילולי שנתעכב אברהם לבדוק הסכין, היה נשחט יצחק. כיון שנתעכב לבדוק את הסכין, מיד נכמרו רחמיו של הקב"ה. אמר לפמליה של מעלה: ראו כמה הצדיק זרין לעשות מאמרי'. מיד אמר למלאך להצילו..."

(תנחומא צו"ג)

כתב ה"אבני נזר": ואינו מובן מדרש זה.

ונראה לבאר, הנה ידוע שבדיקת הסכין בשחיטה צריכה להיות בישוב הדעת. אדם צריך לכוון לבו במאד מאד לבדוקו. עצם הדבר שאברהם היה יכול לבדוק את הסכין מגלה באיזה מצב היה. אם אברהם היה מוטרד ועצב בגלל שעליו לעקוד את בנו, לא היה אפשר שתבוא אליו הנבואה השניה "אברהם אברהם", משום שאין הנבואה שורה אלא מתוך שמחה! (עפ"י נאה"ד ח"א י"ג)

עוד רבי שמשמח את חסידיו-תלמידיו! הרבי משינאווא היה דרכו בקודש בליל ראש השנה לעלות על הבימה בבית המדרש, ולברך את הקהל שלש פעמים בברכת "לשנה טובה תכתבו..."

(ה"ליכות חיים" מועדים עמ' נ"ב הערה ז')

מאוצרות הפרשה

נמצא כעת במלחמה ומבין שאין את ההרגלים והפינוקים, מלחמה זו מלחמה, יש כמה ימי מלחמה וצריך להסתער עליהם, לאכול מעט וליישון מעט, כדי שנוכל לנצח במלחמה.

מסופר על הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל, שפעם אחת ראה בראש השנה בחור שמסתובב באוצר הספרים באמצע חזרת הש"ץ, שאל אותו הרב מה קרה, "אני שבור, קמתי מאוחר", השיב בחור. הרב עטף אותו בחום וידידות וסיפר לו מעשה שהיה עמו. בזמן המלחמה הלכתי לבית החולים 'שערי צדק' והנה ראיתי שם חייל חבוש רץ, שאלתי מה קרה ואמרו לי שאותו חייל היה בחזית ונפצע, הביאו אותו לבית החולים והוציאו לו את הרסיסים מהיד וכשגמרו לחובשו אמר החייל שהוא חוזר לחזית, הרופאים הסבירו לו שהוא חייב לנוח ואסור לו להתאמץ במצבו, אך אותו חייל ענה בנחישות שכעת הוא זמן מלחמה ואין זה הזמן המתאים למונוחה. אותו הדבר אלינו, אמר הרב, אנחנו עכשיו במלחמה! נפצעת? תחבוש את ה'פצע' ותחזור לחזית, אנחנו במלחמה, וגם אם היצר הרע מבלבל אותנו במחשבות והרהורים באמצע התפילה לא קרה כלום, אין לנו זמן להתעכב, חובשים את הפצעים וממשכים מיד הלאה במלחמה.

כך צריכים אנו להרגיש בראש השנה, יש לנו שני ימי מלחמה, צריכים להתאמץ כמה שיותר בתפילות, בלימוד התורה, בשבירת מידות והרגלים, בשבירת הלב, בקבלות, בקריאת תהילים, ובמיעוט שינה, יומיים בשנה בהם נקבע כל השנה. (הרה"ג אופיר מלכה שליט"א)

סיפר המשגיח הגה"צ רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א: סיפר לי אחד מבני משפחתו של רבי חיים קניבסקי זיע"א, על יהודי שהגיע מאופקים על מנת לשאול בעצתו של הרב. הוא הגיע דקות ספורות לאחר שהסתיים זמן קבלת הקהל, והפציר בנו שנסכים להכניסו ל"שאלה קצרה". הוא סיפר על כך שיש לו צרות רבות בבית, וכי הגיע ממרחק. משנכנס פנימה החל לגולל באזני ר' חיים את כל הבעיות הרפואיות שיש לו ולבני ביתו, את הפתרונות שמציעים לו הרופאים, ואת עלותם הגבוהה שאין באפשרותו לממנה, את החוסר בפרנסה שקיים בביתו, את ההצעות שמציעים לו למציאת מקום עבודה, תוך שהוא מפרט את המעלות והחסרונות שיש בכל הצעה.

בסיום דבריו שאל: "מה לעשות? איזו עצה לקחת בנוגע לכל בעיה?" נענה רבי חיים ואמר לו: "אתן לך הצעה חדשה שיש בכוחה לפתור את כל הבעיות גם יחד! תתפלל טוב בראש השנה! זה יפתור לך, בע"ה את כל הבעיות!". (דורש טוב אלול)

לעזר על הגאולה

הגר"מ שטרנבוך שליט"א, מעורר בשיחותיו על חובת כל יחיד ויחיד להתפלל בימים הללו על הגאולה העתידה, והביא משלו של החפץ חיים לאחד שהיה בבית האסורים והמלך הגיע לבקרו והיה יכול לבקש כרצונו, וביקש לשפר את התנאים שלו בכלא, אמרו לו טיפש הלא היית יכול לבקש לצאת חופשי, וכך גם אנו נמצאים בגלות, וכשהמלך מגיע בימים נוראים צריכים אנו לבקש לצאת לחופשי בגאולה השלמה, ולא להיות טיפשים לבקש רק הטבת התנאים בתוך הגלות המרה.

בראש השנה ניתן לפעול ללא גבול

כידוע ביום הראשון של ראש השנה קוראים פרשת "וה' פקד את שרה" ומפטירים ב"ויהי איש אחד מן הרמתיים", העוסקים בעקרות שרה וזנה ופקידתם. (שו"ע תרפ"ד ס"ב), והטעם בזה משום שהן נפקדו בראש השנה (משנ"ב סק"ו, ע"פ הגמ' בר"ה).

חז"ל (כתובות ס"ד:) דרשו על הפסוק "ותהי שרי עקרה אין לה ולדה, שאפילו בית ולד [רחם] לא היה לה, דהיינו לא היה כלל וכלל אפשרות באופן טבעי ששרה תלד. ובכל זאת בראש השנה נפקדה שרה וגם חנה, וכל זאת בזכות ובכח התפילות שלהן ביום זה, הקב"ה שינה את הטבע והפך אותן מנשים עקרות לנשים פוריות.

ולכן קוראים את הפרשיות הללו דוקא בראש השנה, כדי ללמדנו שבראש השנה, בזכות התפילות, שבירת הלב והחזרה בתשובה, הקב"ה יכול להפוך דבר שנראה בלתי הגיוני, דבר בלתי ישים ליישם.

כן הדבר אצל כל יהודי המרגיש שחסרים לו כלים לעבודת ה'. יראת שמים לא מדברת אל ליבו, מסכתות לא נקלטות במוחו, אין לו כוח לחדש סברות בלימוד, חסרים לו רגש ואהבה לעבודת ה' יתברך - אין לו את הכלים. אבל עליו לדעת כי בראש השנה בכוחו לחדש בעצמו כוחות וכלים שעד היום לא היו בו!

יום ראש השנה מסוגל להפוך את האדם מחולה לבריא, מעני לעשיר, מרע לטוב, אם ראש השנה הפך את האימהות מעקרות לפוריות, ודאי יכול להפוך לטובה גם את צרתו של כל אחד ואחד. ולכן צריכים לנצל את שני הימים הללו להרבות ברוחניות, בתפילות, בלימוד התורה, ובקריאת תהילים מעומק הלב, וללמוד גם את הנשים והנערות בבית על חשיבות התפילה והתהילים ביום גדול וקדוש זה.

הנקודה של ראש השנה היא "היום הרת עולם" - הכל מתחיל מהתחלה אפשר להשתנות! הבטלן יכול להפוך למתמיד וכו' - ומציאות זו כוללת כל אחד ואחד מאיתנו. ומדוע אין אנו משתנים? מפני שאנחנו לא מאמינים שאפשר להשתנות. דוגמא לדבר: אדם לעולם לא מתפלל שתהיה לו עין נוספת.... מפני שאדם לא מאמין שזה יקרה. אדם מבקש רק על דברים שהוא מאמין שהם יכולים להיות. זוהי עבודת הימים הללו - להשתנות! אפשר לעשות תשובה על ידי עבודה, על ידי תפילה - ובעיקר על ידי "ג' מידות של רחמים שהן כח החידוש - כח אין סוף. להאמין שאפשר להשתנות, להאמין שביום זה שהוא בבחינה של "ראש", ניתן לאדם כח בלתי מוגבל - כח של אדם הראשון קודם החטא, ובאמונה זו בכוחו של האדם לחדש וליצור כלים ולבנות עולם חדש.

ראש השנה - שעת מלחמה

בראש השנה כל אחד צריך להרגיש שהוא בעת מלחמה! שני הימים של ראש השנה אלו ימים שאינם חוזרים, יומיים בשנה שקובעים בהם את כל השנה כולה, ולכן צריך להסתער עליהם בכל הכוחות. להמחשת העניין, חייל נמצא במלחמה בשדה הקרב, וכי הוא ידרוש את הרגליו בשעה כזו ואת ארוחת הבוקר שרגל בה בכל יום? לא! הוא

אלו שלש מילים אסור לומר בהקשר של חזרה בתשובה?

חידה ר"ה

עצה לזכות בדין לשנה טובה

כתב רבינו יונה בשערי תשובה (שער ד' אות י"ב) וז"ל – 'בענין ההודאה על הטובה נאמר (תהילים נב, יא) אודך לעולם כי עשית ואקוה שמך כי טוב נגד חסידיך. פירושו – אודך על הטובה שעשית עמדי, ובעבור זה אקוה להתמדת טובתך.

ומבואר, דעצם מה שאדם מודה על הטובות שהשפיע עליו הקב"ה, הוא סיבה להביא עליו עוד טובות. וכעין זה הביאו מה שפי' הגרעק"א על הפסוק 'זובח תודה יכבדני וגו' אראנו בישע אלוקים'. שכשם שאדם שמודה למיטיבו, הרי ההודאה גורמת לכך שירצה להיטיב עמו גם בהמשך, כך גם הזובח תודה ומודה על הנסים שאירעו עמו בעבר, גורם שגם הלאה 'אראנו בישע אלוקים'. ומעתה, אדם שמודה לבוורא ית' מעומק ליבו על כל הטובות שהשפיע עליו בזו השנה, וזוכר שהכל מתנת חנים מאיתו יתברך, וכל נשימה ונשימה, ובדאי מה שמעבר לכך, הם מתנות, הוא סיבה שיזכה לשנה נוספת של מתנות. ושמעתי מעשה בת"ח אחד שבא לפני רבינו מרן הגרא"ל זצלה"ה, וסיפר לו שביום הכיפורים לפני נעילה מסר שיחה נלהבת, ובא הזכיר את האסונות הנוראים שהיו בשנה האחרונה, והכל נגזר בזו השעה וכו'. ואמר לו מרן זצלה"ה כי יותר ראוי היה לדבר על הטובות הגדולות שנעשו לכל אחד, לכלל ולפרט, בזו השנה, שאף גם זאת נחתם בזו השעה, ואשר הכל היה מתנת חנים, וכל ידי זה נזכה שוב למתנת חנים.

והנה בתפילת שחרית של יום הדין, אשר הוא זמן המשפט, הראוי היה לכאורה שנפתח ראשית בתפילת זכרנו לחיים ואבינו מלכינו וכו' לבקש על חיינו. אמנם העניין בזה הוא כהאמור, שאדרבה ראשית יש לפתוח באמירת פסוקי דזמרה, ואומרים נשמת להודות ולהכיר בטובות שעשה לנו, אשר הוא הדרך הנעלית לזכות בדין. ובזה יש לפרש גם כן עניין תקנת מאה ברכות שתיקן דוד המלך כשהיו מתים בכל יום במגפה, ועל ידי תקנת הברכות פסקו מלמות. והיינו גם כן, שעל ידי הברכות, שהם הודאה והכרה בטובות שעושה עמנו השי"ת, זכו לקבל חיים, אף שהיתה מידת הדין מתוחה ונגזר עליהם למות.

ושמעתי להוסיף בזה שבברכת אהבה רבה אנו אומרים וקרבתנו לשמך הגדול סלע באמת – להודות לך, הרי שהתכלית של כל קרבת ד' יתברך הוא ההודאה. ואם כן, בעמדינו בימי הדין, אשר כל בני האדם ושואלים ומבקשים עצות לצאת זכאים בדין ולהחתם לשנה טובה, ראוי לכל הפחות באלו הימים לכוין בברכות ובהודאות.

ורבינו מרן הגרי"ז אדלשטיין זצלה"ה היה מביא בזה דברי הירושלמי, שבראש השנה הקב"ה דן את האדם 'באשר הוא שם', והיינו לפי מעשיו באותה שעה. ואם כן, אם ישתדל לכוין לכל הפחות באלו הימים בברכות והשבח וההודאה, הרי יש כאן פתח תקוה נכבד לזכות ביום הדין. (הגאון רבי נחום בנצאל שליט"א)

פינת ההלכה

לבקש בקשות פרטיות בר"ה או רק להמליך את הקב"ה

ידוע מש"כ בזה"ק ומובא בהקדמה לסיפור הגר"א, דעיקר העבודה בר"ה הוא להמליך את הקב"ה ולהתפלל על כבוד מלכותו בעולם. ומי ששם עיקר מגמתו להתפלל על צרכיו דומה לכלבים שצווחין "הב הב". ויעויין ביערות דבש (חלק ב' דרוש א') שכתב שאם מבקש על ענייני העולם, בריאות ופרנסה וכו' כדי שיוכל לעבוד את ד' ודאי ראוי ונכון לעשות כן, ולכך תיקנו לומר: "זכרנו לחיים מלך חפץ בחיים וכתבנו בספר החיים למענך אלוקים חיים". אכן בסיפור הגר"א בפירושו שיח יצחק, מביא בשם מרן הגרי"ס זצוק"ל שמכל מקום בזמננו ודאי נכון לבקש בר"ה בקשות פרטיות, וכן מובא בשם מרן החזו"א זצוק"ל, לבקש בר"ה על הכל. ורשכבה"ג מרן הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל אמר על עצמו ש"אני עושה השתדלות על פרנסה יומיים בשנה בתפילה בשני ימים של ר"ה".

ונראה לבאר הענין בדרך משל: היה מלך גדול שהחליט לבנות לו ארמון חדש, וכל בניו ביקשו ליטול חלק בעשיית הבנין. המלך חילק לכל אחד מבניו תפקיד בבנין הארמון: הבכור יהיה אחראי על כתר המלכות, והשני על הכסא, וכן כל אחד מהבנים. כשהגיע תור אחד הבנים, שאלו המלך במה אתה חפץ להיות שותף בבנין ארמון המלכות? אמר הבן: אני רוצה שהמלך יתן לי פחית קולה. המלך קצף עליו מאד, ואמר לו: כל אחיך מתחרים ביניהם על בנין הארמון, ואתה מבקש פחית קולה?! אתה לא תדרוך בארמוני שלש שנים!! והנה למלך זה היה בן זקונים, שנחלה ואיבד את הכרתו ושכב כמו "צמח" והמלך בא כל יום לבקר. יום אחד ראה המלך כי הבן מתחיל להתנועע קצת, ופוקח את עיניו. המלך ברוב התרגשות, ניסה לדובבו ואמר לו: בני יקירי, מה אתה מבקש? ואז אירע נס רפואי, ובן המלך פתח את פיו ואמר בקול רפה: "אבא, אבא, אני צמא, אני רוצה לשתות קולה". המלך לא ידע את נפשו מרוב התרגשות, התנפל עליו, וחיבקו ונישקו בכל עוז. עמד שם הבן הנוזף והתאונן למלך על האפליה הגדולה, שנעשתה לנגד עיניו: "כשאני בקשתי פחית קולה, קצפת עלי עד מאד, וכשאחי הקטן מבקש את אותו הדבר, אתה מחבקו בכל עוז?" אמר לו המלך: שוטה שבעולם! בני זה שוכב חדשים ארוכים מחוסר הכרה, כמו "צמח". ובשבילי לשמוע ממנו שהוא פותח את פיו, ושהוא מתעורר להכיר אותי, זה שווה ויקר עבורי יותר מכל ארמונות תבל. אבל אתה, שהנך בריא והיה בידך לדרוש להשתתף בבנין הארמון ואתה אינך בוש לבקש פחית קולה?...

והנמשל ברור: דורות ראשונים, שהיו כל ימות השנה קרובים אל השי"ת בכל לבבם ובכל נפשם, הרי כשמגיע היום הגדול הזה - אם במקום לבקש על גילוי מלכותו יתברך, מבקשים בקשות פרטיות הרי זה דומה לכלבים שצווחין "הב הב". אך בדור השפל שלנו, שלבנו אטום, סתום וחתום וכמש"נ "קרוב אתה בפיהם ורחוק מכליותיהם", הרי כשאנו עומדים ביום זה לפני המלך כדלים וכרשים, ומתחננים לפניו יתברך עלינו ועל בנינו ועל כל אשר לנו, בהכרה ברורה שאין לנו כלום מעצמינו, והכל, הכל הכל רק בידי יתברך, ובו אנו תלויים, והכל ממנו יתברך, הרי בדרגה שלנו, זה עצמו נחשב שאנו ממליכים אה השי"ת עלינו. (הרה"ג רבי אליהו דיסקין שליט"א, מוסף ש"ק יתד נאמן)

קריאת כרטיסי ברכה בראש השנה

בדבר השאלה במה שנהגו רבים להניח כרטיסי ברכה לשנה הבעל"ט תחת החלות בליל ר"ה ולקראם. אם יש לחוש בזה משום שטרי הדיוטות? תשובה: עי' בספר מנחת איש להגרא"י שפירא שליט"א (הל' שבת פכ"ט סעי' ס) דכ' וז"ל: מותר לקרוא כרטיסי ברכה ששולחים לראש השנה או כרטיסי ברכה המצורפים למתנות שונות, וכן מותר לקרוא הקדשה הכתובה על גבי ספר שניתן במתנה וכדו', ובכל אלו מותר גם לשאר בני אדם לקרואה, וכ"ש לאותו אדם שהכתב נכתב עבורו, עכ"ל. ועיין נמי בספר סולם יעקב מהליכותיו דהגה"צ רבי יעקב אדלשטיין זצוק"ל דכתבו דהיה נוהג לקרוא כרטיסי הברכה בליל ר"ה. וכן פסקו להתררה"ג רבי משה שטיין שליט"א, והרה"ג רבי צבי ישראל זון שליט"א. אולם הרה"ג רבי עמרם פריד שליט"א פסק דאסור משום שטרי הדיוטות. בספר המועדים כהלכתם להרה"ג ר"מ וייל שליט"א (ס' ד' ס"ח) כ' דאפשר בדוחק לעיין בהם [אבל לא בקריאה בפה] למי שמתענג בקריאתם, ע"ש. ובהערה שם כתב דכרטיסים אלו חשיבי שאילת שלום שנכלל באיסור שטרי הדיוטות.

תשובה לחידה פר"ש: דרכם של כורתי ברית לעשות מחצה מאן ומחצה מאן ולעבור באמצע (רש"י כט, יא)

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות אהרן ויסנשטון - בלומנפלד להולדת הבת הנכדה משפחות נפתלי כהן - יצחק שוורץ להולדת הבן הנכד משפחות וקסלר-קופרף להולדת הבן הנכד **גני הדד:** משפחות אברמצ'ק - טפר להולדת הבן הנכד משפחות בורנשטיין לבר מצוה משפחות רייכנברג לבר מצוה

לתושבי פתח תקווה ברכת כתיבה וחתימה טובה, ברכת שמים ברוחניות ובגשמיות, ואך ששון ושמחה ישיגונו

הנהלת היחידה לתרבות תורנית

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל 7608833@gmail.com

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מורחב

גליון מס' 160

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

ראש השנה תשפ"ה

עניין של חינוך סגולת הימים הללו

שח המגיד הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: ידוע דבר המעשה, שהגאון המקובל רבי יהודה פתיה זצ"ל ישב פעם בליל ראש השנה בסעודת החג עם חבורת אורחים, לבוש בבגדי לבן וכולו אומר כבוד והדר, ועל השולחן מנורה גדולה מאירה בנרות גדולים. והנה לפתע... אחד המסובים דחף בטעות את השולחן, המנורה נפלה והנרות כבו... חשכה השתררה בחדר, ורבי יהודה עצר בעצמו שלא לכעוס. בשל החשכה, נפל מגש הדגים מידי הרבנית והכול נשפך לארץ... קם רבי יהודה לראות ולהבין מה אירע עם הדגים, אך אז – שוד ושבר... הרב החליק על ציר הדגים ונפל על הארץ, וכל בגדו הלבן נתלכלך וניטנף... ובכל זאת שלט הרב בעצמו, לא כעס ולא רגז מאומה... בגמר השנה העיד הרב על עצמו כי מעולם לא הייתה לו שנה טובה ומתוקה כשנה זו, בהארת פנים ממעל. בכל אשר שלח ידו הצליח ה' דרכו, ואף היו לו חידושים גדולים וגילויים נפלאים בתורה... מכאן יבין כל איש לפי מצבו באשר הוא, כי עיקר הצלחתו בימים גדולים אלו היא בהתאפקות מכעס ורוגז... וכך היו אומרים זקני ירושלים, שאם נהגו לאכול בראש השנה חלה ותפוח בדבש כדי לרמז שתהיה לנו שנה טובה ומתוקה, ודאי שאין לך סימן טוב יותר מלהיות יהודי מתוק, כלומר להסתובב ביום הזה בשמחה ובפנים צוהלות, וזה יהא לו לסימן להיות כן בכל ימות השנה. (באר הפרשה)

בברכת שבת שלום וכתובה וחתומה טובה

מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מַלְכִים

דנים את האדם לפי מעשיו ביום ראש השנה עצמו!! סח מרן רשבב"ג הגרי"ג אדלשטיין זצוק"ל: ראיתי שמביאים דבר נפלא בשם הירושלמי, כי בראש השנה אין דנים את האדם לפי מעשיו לשעבר, אלא לפי מה שהוא ביום ראש השנה עצמו. ולא מסתכלים על העבר אלא מה המצב שלו כעת, באיזו דרגה הוא ומה מצבו הרוחני בראש השנה, מה המעשים שלו, מה הדיבורים שלו ומה המחשבות שלו. אם בראש השנה הלב שלו הוא טוב כמו שצריך להיות, הרי הוא צדיק גמור ונכתב ונחתם לאלתר לחיים, כי מאחר שהוא במצב טוב הרי עכשיו זהו מצבו, ואף אם פעם היה בטלן ומדבר לשון הרע ובעל מידות רעות, הרי עכשיו השתנו מידותיו, וכיוון שהוא מתנהג יום שלם כמו שצריך זהו סימן שהשתנה ונהפך לאדם אחר. וכמו ששמעתי פעם מעשה שהיה באחד שאמרו עליו שהוא אדם גדול, והיה אחד שביקש לבדוק אם זה נכון או לא נכון. ונסע אליו והתאכסן בביתו שלושה ימים רצופים וביקש לראות במה הוא גדול, אך לא ראה אצלו שום דבר מיוחד יוצא מן הכלל, והכול היה בפשטות בלי שום צדקות מיוחדת, ויצא מאוכזב שלא ראה עליו שום גדלות. ושאלו אותו אם ראה אצלו איזה מעשה קטנות או דבר שיש לו ביקורת לומר עליו, ואמר כי לא ראה שום דבר שאפשר לבקר אותו, אלא הוא מתנהג באופן נורמלי ואינו עושה דברים משונים וחרגיגים. ואמרו לו: אם כן, זוהי גדלותו! אם שלושה ימים היית אצלו ולא מצאת בו שום פגם, זהו אדם גדול! ולפי המבואר בראש השנה יהיה די ביום אחד של התנהגות כזאת, שהכול לפי ההלכה בלי שום פגם, ואם אדם עומד בניסיון יום שלם כבר נתהפך מצבו והשתנה טבעו בזכות קדושת היום, והרגל נעשה טבע, וכבר נחשב צדיק גמור לזכות בדין לשנה טובה. חידושו הנפלא של הירושלמי הוא פתח תקווה נכבד, וכך גם אמר לי אחד ששמע את הדברים והיו לו למשיב נפש. אשרינו שיש לנו דברי חז"ל ואנו יודעים מה לעשות, בעזרת ה' נזכה לכתובה וחתומה טובה. (קובץ "לאורים")

סגולות יקרות לראש השנה – ראו עוד בהמשך הבטאון...

- 1) כתב ה'נפש יוסף' (ד"ג, ב): "קבלה בידינו כי כל הקורא בערב ר"ה הפסוקים בספר דברים (פרק כו, פסוק א' עד פס' יא')- ה' מעביר כרוז ברקיע ואומר: "גביתי מאדם זה כל חובותיו" ומוחל על חטאיו."
- 2) כתב בספר חסידיים (סי' קל): "ישנה הבטחה כי אדם שיבקש בימים הנוראים דבר שבח לבורא כלימוד תורה או דבר רוחני ושופך נפשו עליו, ה' שומע תפילתו אע"פ שאין בידיו מעשים טובים."
- 3) כתב ה'פלא יועץ' (ראש השנה): "גם אדם שעבר עבירות המעכבות את התשובה, אם יתעורר לחזור עליהם בתשובה שלימה בר"ה – ה' יכפר לו ויטהרו מהם."
- 4) כתב ה'תורת אבות': "אע"פ שר"ה הוא יום הדין, מכל מקום יזהר שלא להעלות במחשבתו שום פסק דין רע כחולי, מיתה או עוני וכדו'- שלא ימשיך עליו דינים רעים אלו ח"ו, אלא יבטח בחסדי ה' יתברך". (סידור תתקבל על ר"ה) – (מתוך העלון הנפלא טוב לחסות בה')

מעשה שהיה...

רוח הקדש ! \ ספורים על מרן רבנו רבי יהודה זאב ליבוביץ זיע"א

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו
המקובל הרב
יהודה זאב
ליבוביץ זצ"ל
זיע"א.

המקובל הנסתר הרב יהודה זאב ליבוביץ זצ"ל - (ב"ר יחיאל צבי הי"ד) נולד ב-וי תשרי שנת ה'תרפ"ב בעיירת סאטמר שבטרנסילווניה. מצעירותו נודע כמתמיד גדול. גאון בנגלה ובנסתר. בקיאותו וידענותו המופלאה הייתה בכל מכמני התורה. בעל רוח הקודש. במלחמת העולם השנייה איבד את כל משפחתו, והוא עצמו שהה במחנות עבודה. לאחר המלחמה עלה בגפו לישראל, והתיישב בתל אביב. שם התקרב לר' יהודה צבי ברנדויין, שהתגורר בעיר, והוא צרפו לחבורת המקובלים, במשך כ 40 שנים התגורר בגפו בחדר בודד שם למד בהתמדה גדולה ועבד את השי"ת ביראה ובהצנע לכת, ולמחייתו עבד כסולל כבישים מטעם עיריית תל אביב. הרב שמר על קשרים הדוקים עם גדולי הרבנים והאדמו"רים, ובראשם האדמו"ר אהרון רוקח מבעלז, האדמו"ר יקותיאל יהודה הלברשטם מצאנז, והיה מקורב לאדמו"ר רוזין. בתחילת שנות ה 90 עבר להתגורר בבני ברק, אצל נכדו של המקובל ר' חיים משה מנדל. בתקופת מגוריו זו התפרסם כצדיק נסתר. גדולי הרבנים, ובהם ר' שמואל וואזנר ור' מרדכי גרוס, נהגו לבקרו ולשוחח עמו בענייני הלכה וקבלה. למרות שסירב לקבל קהל וקימץ בחלוקת ברכות, נודע כבעל מופת. עד היום רבים המתפללים על ציונו ונושעים. נלב"ע ב-כ"ז אלול ה'תש"ע. ציונו בבני ברק. ת.נ.צ.ב.ה.

וזכותו העצומה תגן עלינו אמן.

לא פעם היו שְכָנִים שְאִינָם מְהַגְנִים, שָׂרְאוּ בְעֵין רָעָה אֶת הָעֶבֶדָה, כִּי 'נִגְזַר' עֲלֵיהֶם לְהִתְגֹרֵר בְּסִמּוּךְ לְבֵיתוֹ שֶׁל יְהוּדֵי שׁוּמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת בְּלֵב תֵּל-אָבִיב וּבַחֲשֵׁכָה הִתְהַלְכוּ כִּי לֹא הִבִּינוּ גְדֹל שְׁפָעַת אֹרֹךְ תּוֹרָתוֹ וּקְדוּשָׁתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זִיע"א. סְפָרוּ מְקַרְבָּיו כִּי אֶחָד מִשְׁכָּנָיו אָף הִגְדִּיל לְהִתְנַכֵּל לְרַבֵּנוּ, וּבְאֶחָד הַיָּמִים הֵעִיז פָּנָיו, וּבְעוֹמְדוֹ בְּמַרְפֶּסֶת בֵּיתוֹ רוֹקֵן דְּלֵי מַיִם עַל רֹאשׁוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, שְׁחֲלַף בְּרָחוּב. רַבֵּנוּ שָׁגָאוֹן בְּעֵנְוָה הָיָה וְגָאוֹן אֲדִיר בְּשִׁפְלוּת רֹחַ, לֹא בָּא עִמּוֹ בְּמַלְחָמָה, אֶךְ לְנוֹכַח הִתְנַהְגוּת כַּה מְבִישָׁה, הַפְטִיר כְּמִשִּׁיחַ לְעֶצְמוֹ: "אִינְנִי יוֹדֵעַ, אִם יְכוֹלָה לְהִיּוֹת לְמַרְפֶּסֶת כְּזוֹ זְכוּת קִיּוּם". לֹא יָצָא שְׁבוּעַ מַיּוּם הַמַּעֲשָׂה, וְהַמַּרְפֶּסֶת, שְׁקִבּוּעָה הִיְתָה לְמַקוּמָה זֶה עֲשֵׂרוֹת בְּשָׁנִים, הִתְמוֹטְטָה וְקָרְסָה תַּחְתֵּיהָ בְּקוֹל רַעַשׁ גְּדוֹל. זְכוּת קִיּוּמָה נִשְׁלַל מִמֶּנָּה.

אֶחָד מִן הַמְקַרְבִּים נִכְנַס פְּעַם לְחֻדְרוֹ בְּעֵנְוֹן כְּלִשְׁהוֹ. נָתַן בּוֹ הָרַב עֵינָיו וּשְׁאָלוּ "מָה עִם 'פְּסוּקֵי דְזִמְרָה'? וְכִי אֵין צָרָךְ לְאוּמָרָם?". הִתְבַּרַר, כִּי אוֹתוֹ מְקַרְבַּ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה מְאֹד בְּתַפְלַת שְׁחָרִית וּמִפְּאֵת קוֹצֵר הַזִּמְן דִּלְגַּע עַל פְּסוּקֵי דְזִמְרָה, וּבְמַרוּצַת הַשְּׁעוֹת פָּרַח מִזְכְּרוֹנוֹ הַצּוֹרֵךְ לְהַשְׁלִימָם.

אֶחָת מִהַנְּהֻגוֹתָיו הַמְּפֹלְאוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ, הִיְתָה עָרִיכַת סְעוּדַת רֵאש־חֹדֶשׁ, שְׁפָה הַשְּׁתַּתְּפוּ כַּמָּה צַדִּיקִים נִסְתָּרִים חֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשָׂה. לֹא אֶחָת הָיָה הַצַּדִּיק גּוֹעֵר בְּפִלוֹנֵי, וְהַכֹּל מִסְּבוֹת טְמִירוֹת וְנִעְלָמוֹת, וּמִשְׁפָּעַם הֵעִיז מָאֵן דָּהוּ וּשְׁאָלוּ: "מִדּוּעַ צָעַק עַל צַדִּיק פְּלוֹנֵי, הֲרֵי אִישִׁיּוֹת רַמַּת דָּרָג הוּא, וְחֲסִידִים רַבִּים לוֹ?", הַפְטִיר רַבֵּנוּ כְּלֵאחֵר יָד: "רְאִיתִי כִּי הִיְתָה עָלָיו גְּזֵרָה קָשָׁה, וְלֹא יָכַלְתִּי לְבַטְלָהּ רַק בְּדָרָךְ זוֹ". מִתְּשׁוּבָה זוֹ לְמַדְנֹו, עַד כַּמָּה אֵין אָנוּ יְכוֹלִים לָרַדֵּת לְסוֹף דַּעְתּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, וְעַל כֵּן אֵל לָנוּ לְתַהוֹת עַל מַעֲשֵׂיהֶם, שְׁהָרִי בְּדָרְכָם יִשׁ לְהַשְׁפִּיעַ וּלְשַׁנּוֹת עֲנִינֵים הַנִּמְצָאִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין אָנוּ נִמְצָאִים בְּמַעֲמָדָם כְּדִי לְזַכּוֹת וּלְרַאוֹת כָּל זֹאת. ת.נ.צ.ב.ה. וְזְכוּתוֹ הַגְּדוֹלָה תִּהְיֶה מְגֹן עֲלֵינוּ. (מִתּוֹךְ הָעֲלוֹן פִּינֵי הַצַּדִּיקִים).

ומשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מיוחד

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

ראש השנה תשפ"ה

סגולות מיוחדות לרה"ש

נלקט ברובו בקצירת האומר מתוך דברי הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א שהובאו בעלון משכן שילה

- אמירת עליית ראשון בפרשת כי תבא בערב ראש השנה** - כתב הגאון רבנו חיים פלאגי ז"ל בספרו מועד לכל חי (יב, ב) בשבח לימוד התורה בליל ערב ר"ה וכן ביום, ואח"כ העתיק דברי המקובל הרב יוסף מורדוך משאלוניקי ז"ל בספרו נפש יוסף (מועדי רגל ד"ג ע"ב) שהביא דברי המקובל החסיד רבנו דוד שירירו ז"ל שכתב שיזהר האדם לקרוא בערב ראש השנה בחומש מפסוק והיה כי תבוא עד והגר אשר בקרבך [דברים כו, א-יא]. וכל הקורא פרשה זו הקב"ה מעביר כרוז ברקיע ואומר גביתי מאדם זה כל החובות, ומוחל על חטאתיו. ע"כ. וכ"כ הרב בית דין (ערב ראש השנה סעיף ח)
- קניית סכין בערב ראש השנה סגולה לפרנסה** - כתב בספר סגולות ישראל (אות ד') שכתב ששמע מפני אנשים נאמנים ששמעו מפיו הקדוש של הרה"ק מהרי"א מזידיטשוב זי"ע, שאמר שיקנה לו כל אחד בערב ראש השנה סכין חדש וישחיונו, והוא מסוגל לפרנסה על כל השנה. וכן הובא בספר מעשה יחיאל (פרי בשלח) דיש קבלה מהרה"ק מלובלין להיות ראש השנה בכיסו סכין חד וחלק שאין בו פגימות, והובא כל זה, בספר מנהג ישראל תורה (סימן תקפ"א אות כ').
- פדיון נפש בערב ראש השנה** - כתב הרב המקובל רבי ששון בן משה פרסיאדו ז"ל בספרו שמן ששון (ח"ג דרוש סכות, דקל"ג ע"ד) "מצאתי כתוב בגליון בספר בית מועד: מורנו הרב חיים ויטאל זלה"ה היה נוהג בכל ערב ראש השנה לעשות פדיון באופן זה, בערב ראש השנה היה מונה הק"ס פרוטות מנין לבד והיה שומרם, ובערב יום הכפורים היה עושה הפדיון ושומרם, ובערב סוכות מחלקם, וזהו שאמר בספר הכוונות שמהרח"ו בערב סכות היה מחלק הקופה, והכוונה על קופה זו של פדיון לא שהיה גבאי, והעושה פדיון זה באופן זה בודאי שמשלים שנתו.
- כוונות הטבילה בערב ראש השנה** - כתב הרב בן איש חי (ש"א נצבים אות ג') וזה לשונו "לכן טבילה ראשונה, יכוין בה בשביל טהרה. ושניה יכוין בה לתיקון הכעס. ושלישית למתק הדין והגבורה בחסדים. ורביעית לפשוט מעליו בגדי החול, ויכוין בזה גם כן תכלה שנה וקללותיה. וחמישית לקבל עליו הארת קדושת יום הזכרון, ויכוין בזה תחל שנה וברכותיה. בערב ראש השנה". ובחמדת ימים אלול (פרק ה') כתב כי עיקר טבילה זו צריכה להיות אחר שעה חמישית שאז מתחיל להתנוצץ קדושת היום ויתוסף הארת קדושה בנפש רוח ונשמה.
- אכילת מצה ביום ראש השנה** - הגאון רבי חיים פאלאגי זצ"ל בספר חיים לראש על הגדה של פסח אות יי כתב לאכול ברי"ה מהמצה שנאפה לפסח וכתב ודבר זה למדתי ממה שכתב בזוה"ק תצוה (קפ"ג ע"ב ע"ש) שבזכות המצה ניצולים מן הדין ויוצאים זכאין בדימוס בימי ראש השנה ולכן ראוי ונכון לאכול מצת מצוה בתוך הסעודה לזכרון לפני ה' כדי שיהיה למגן וצינה בעדינו להושיע משופטי נפשינו ולהוציא לאור משפטינו ע"ש.
- סגולת אכילת הריאה בראש השנה** - כתב הגאון רבי חיים פאלאגי בספרו מועד לכל חי (סימן י"ב אות כ"ה) וזה לשונו: "הטור כתב דנוהגים לאכול בראש השנה ריאה שהיא קלה, כאשר יעוין שם, ואני נוהג לאכול ריאה אחר כל יהי רצון, ואני אומר ראה נא בענייני, וריבה ריבנו ומהר לגאלינו גאולה שלימה וקרובה למען שמך, והאר עינינו במאור תורתך, אמן. ולכוין נמי בראשי תיבות ראה נא בענייני, בשם הקדוש רנ"ב, וכמו שכתב בברכי יוסף סימן קט"ו בתפילת שמונה עשרה יעוין שם, והכלבו כתב דנוהגים לאכול ריאה משום דמאירה את העינים, והכי איתא בחולין דף מט ע"א, דמאירה את העינים. ובספר משחא דרבנותא דף ר"ז ע"ג פירש שתהיה שנתו קלה ולא תהיה עליו כמשא כבד מרוב הצרות.

המשך בעמוד הבא!!!

7) **אמירת פיוט אדון עולם** - כתב בספר מטה משה (עמוד העבודה בית הכנסת, ברכות ופסוקי דזמרה סימן ל"א) וזה לשונו: "ואחר כך מתחיל השליח ציבור אדון עולם, והוא שיר נאה ומעולה. ומצאתי כתוב כל מי שמכוון בעת התחלת אדון עולם, כתב רבי יודא החסיד ורב האי גאון ורב שרירא גאון, ערב אני בדבר שתפלתו נשמעת, ואין שטן מקטרג על תפלתו, ואין לו שטן ופגע רע בראש השנה וביום הכפורים בתפלתו, ואויביו נופלים לפניו, ויש אומרים אף יצר הרע משלים אתו. ועליו אמר שלמה המלך ע"ה (משלי טז, ז) ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים איתו" עד כאן לשונו.

8) **כוונה באמירת "איה מקום כבודו" במוסף של ראש השנה** - אמר המעתיק: ישנה סגולה ששמעתי והיא כשמגיע בקדושת כתר במוסף של ראש השנה ויוה"כ למילה "איה מקום כבודו" - לבקש אחת משלושת הבקשות: **לזכות לרוח הקודש, בניס צדיקים או עשירות מופלגת.** וזהו מאוצרות מתנת חינם [אמנם לא להוציא בשפתיו, וראה בספר פרי עץ חיים (שער תפלות ר"ה פ"ז) שכתב "מצאתי כתוב בסידור של מורי ז"ל (האר"י) שישאל אדם בראש השנה ויום הכפורים במוסף "באיה" מקום כבודו, כשיאמר השליח ציבור, לבקש אחד משלשה דברים, או עושר מופלג לעבודתך, או בניס צדיקים וחכמים, או השגת רוח הקודש. וראה מה שכתב בספר שופר בציון (ע"מ שיי"ג ואילך) להגאון רבי בן ציון מוצפי שליט"א שהביא הדברים הנ"ל ועוד, וכתב בסוף דבריו ומכל האמור תראה שאין זה נכון לומר התפלה שם ולעשות הפסק בבקשות שונות, ושמעתי ממור אבי ז"ל (המקובל חכם סלמן מוצפי זצ"ל) **שאין לבקש בפירוש אלא במחשבה** (ועין שם עוד בדבריו הנפלאים).

9) אמר המקובל רבי סלמן מוצפי זצ"ל: הרוצה לקרוע את גזר דינו הרע ואת שטרי חובותיו כלפי מעלה, בערב ראש השנה ובערב יום הכיפורים ילווה לחברו סכום כסף (אפילו כמה פרוטות) בשטר, ולאחר מכן יטול את השטר, יקרענו לשנים עשר קרעים ויאמר כך: "יהי רצון מלפניך ה' אלוקי ואלוקי אבותיי כשם שאני מחלתי לחברי את חובו וקרעתי את שטר החוב, כן אתה ברחמיך הרבים תקרע את שטרי חובותיי ואת רוע גזר דינך מעלי ומעל כל עמך בית ישראל, אמן כן יהי רצון". (מתוך העלון משכן שילה).

כדאי לתלות דף זה בבית במקום בולט

מִרְן הַגְּרָאִי"ל שְׁטֵינְמָן זצ"ל (רַבְּנוֹ אֶהְרֹן יְהוּדָה לֵיב בֶּן ר' נַח צַבִּי זצ"ל) נִתֵּן עֵיצָה נִפְלָאָה כִּיצַד נִיתֵן לְזִכּוֹת בְּדִין וְהוּא ע"י שֶׁהָאָדָם יִקְבַּל עַל עֲצָמוֹ לְלֹא נֹדֵר בִּימֵים אֱלוֹ וּלְפָחוֹת עַד מוֹצָאֵי יוֹם הַכִּיפּוּר כְּדִלְהֵלֵן:

ב' קבלות שיש בכוחן לזכות ליום הדין!

"הננו לקבל על עצמנו ללא נדר מיום זה עד מוצאי יום הכיפור:

א) להשתדל להתרחק מכל איסורי לשון הרע, ואם יבוא לפנינו צורך של דיבור או שמיעת דבר שיש בו חשש איסור לשון הרע - לא נכריע לבד להקל עד שנבדוק את הדבר היטב בספר חפץ חיים או נשאל רב פוסק בהלכות לשון הרע"ר (בית ההוראה: 089155088)

ב) נשתדל שהנהגותינו ביחס לעמיתינו מבני ישראל תהיה לפנינו משורת הדין מתוך ויתור והעברה על המידות

ועל כך באנו על החתום:

"חתימה על קבלות אלו - זו עיצה נפלאה לזכות ליום הדין- ושכדאי שכולם יחתמו"
(מדברי מרן הגר"ח קנייבסקי זיע"א)

כוח"ט בספצ"ג לכם ובני ביתכם ולכל בית ישראל - שלכם - אריה יוסף

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
משמיה ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חמנים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יוספו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה לא כי יבישו בי תומכ.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

מלליצי יודעך

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב לכל כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יהזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

כי מי גוי גדול. בירושלמי (ר"ה פ"א ה"ג): כי מי גוי גדול וגו', איזו אומה כאומה זו וכו', בנוהג שבעולם אדם יש לו דין, לובש שחורים וכו' שאינו יודע האיך דינו יוצא, אבל ישראל אינם כן אלא לובשים לבנים ומתעטפים לבנים ומגלחים זקנם ואוכלים ושותים ושומחים ויודעים שהקב"ה עושה להם ניסים. וקשה מה שדקדקו לומר אין אומה כאומה זו, דמשמע שהשבח הוא במה שונים ישראל מהאומות, והלא לכאורה עיקר מה שלמדים מהפסוק הוא מה שהקב"ה מחבב את ישראל ועושה להם ניסים, ולא מפני שהם שונים בעצמותם מהאומות. ויש לבאר דהנה אמרו (יומא פו): גדולה תשובה שאפילו יחיד שעשה תשובה מוחלין לו ולכל העולם. ובודאי זה דבר תימה מאד לומר דכשיחיד עושה תשובה ימחלו לכל העולם, ולכאורה בדבר זה לוקה מדת הדין. ויש לבאר הטעם על פי מה שידוע שישראל הם גוי אחד בארץ, וכל ישראל נחשבים לגוף אחד, וכל אחד ואחד מישראל נחשב לאבר אחד. ולכן היות וכל אחד מישראל נחשב כאבר אחד מתוך גוף שלם, ממילא מובן שכשאחד עושה תשובה זוכים כולם, דהנה אמרו (תמורה יא): ר' יוסי ור' שמעון אומרים מניין לאומר רגלה של זו עולה שכולה עולה, שנאמר כל אשר יתן ממנו לה, כשהוא אומר יהיה קדש לרבות את כולה. והגמרא מוסיפה לבאר דבמקדיש אבר אחד מן הבהמה זה ספק שלא נפשט אם אסורה כולה בגיזה ועבודה. וברמב"ם (מעילה פ"ה ה"ד) פסק לחומרא. ולפי"ז הוא הדין דכשיחיד עושה תשובה נתקדש אבר אחד מתוך כל הגוף, וממילא המקטרגים אינם יכולים להתקרב עוד לישראל, היות וכל הגוף נתקדש באבר בגיזה ועבודה, וכל שכן לפי מה שדרשו חז"ל על הפסוק 'ונפל ממנו רב', שאפילו יחיד מישראל נחשב בעיניו רב. ויש ללמוד מכך שכל יחיד ויחיד נחשב ממש כאבר שהשגמה תלויה בו, ובאבר שהשגמה תלויה בה לכל הישיות אומרים פפשטא קדושה בכלה. ומובן לפ"ז מה שאמרו בירושלמי שאין אומה כאומה זו, והיינו שעיקר הטעם שזוכים ישראל בדין ועושה להם הקב"ה ניסים מה שאינו עושה לשאר האומות, הוא

מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע

שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה, מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עוונינו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. והנה איתא בתיקונים (תיקוני זוהר א): "בראשית ב' ראשית". ולכאורה אינו מובן, מהו הענין ב' ראשית. ונראה לבאר בעז"ה, בהקדם מאמר חז"ל בתלמוד ברכות דף ה' ע"ב: "תניא אבא בנימין אומר, על שני דברים הייתי מצטער כל ימי - על תפילתי שתהא לפני מטתי, ועל מטתי שתהא נתונה בין צפון לדרום. מאי לפני מטתי, אילימא לפני מטתי ממש, והא אמר רב יהודה אמר רב ואיתימא ריב"ל מניין למתפלל שלא יהא דבר חוצץ בינו לבין הקיר, שנאמר (ישעיה לח ב): 'ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל'. לא תימא לפני מטתי, אלא סמוך למטתי. ועל מטתי שתהא נתונה בין צפון לדרום וכו'". והנה להבין מאמר הנ"ל, נקדים משנה באבות פ"ג (מ"ז) [מ"ו]: "רבי חלפתא בן דוסא איש כפר חנניא אומר, עשרה שיושבין ועוסקין בתורה שכינה שרויה ביניהם וכו', ומנין אפילו אחד שנאמר וכו'". נמצא שהתורה מכונה למיטה, כי יש השראה לשכינתא קדישא ע"י. [כדכתיב 'וישחתו ישראל על ראש המטה', ופי' רש"י: "על ראש המטה - הפך עצמו לצד השכינה, מכאן אמרו (שבת יב ב) שהשכינה למעלה מראשותיו של חולה"].

והנה אמרו ז"ל באבות (פ"א מ"ב): "על שלשה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים", נמצא שיש קדימה להתורה מהעבודה. והנה ידוע מאמרם (תענית ב א) עבודה שבלב זו תפלה, נמצא כי להתפלה צריך להיות הלב שלם בלי שום פנייה וגאווה בלב. וזהו הענין "כל הקובע מקום לתפלתו" (ברכות ו ב, ז ב), ומקום של התפלה היא בלב, כי "רחמנא" - היינו לרחמים ותחנונים, "ליבא בעא" - שיהיה בלב שלם (רחמנא ליבא בעי - זוהר פ' תרומה [דף קסב ב]; סנהדרין קו ב). והנה, לתורה צריך להיות המוח נקי מכל שמץ דופי ח"ו. והנה ידוע, כי בית המדרש הוא מקום תורה, ובית הכנסת הוא מקום תפלה, נמצא כי בבית המדרש צריך להיות המוח שלם ונקי, ובבית הכנסת צריך להיות הלב שלם וטהור. וזהו שאמרו ז"ל (מו"ק כט א): "כל היוצא מבית הכנסת לבית המדרש ומבית המדרש לבית הכנסת, [זוכה ומקבל פני שכינה]", כי אז נקרא איש תם שלם במוחו ושלם בלב, וזהו הענין "ויעקב איש תם יושב אהלים" (בראשית כה כז) - תרי במשמע, בית הכנסת ובית המדרש.

והנה השלשה דברים אשר עליהם העולם עומד, נחלקו רק לשני מחלקות, א' נגד בין אדם למקום - תורה ועבודה, וב' נגד בין אדם לחבירו - ג"ח. וזהו יסוד, כל התורה כולה נחלקת לשני המחלקות האלו, וזה כלל גדול בתורה "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט יח. עי' בראשית רבה פרשה כד אות ז) - "רעך" בגשמיות שהוא "כמוך". ועוד, "ואהבת" את ה' שנקרא ג"כ "רעך", כמאה"כ "למען אחי ורעיי". וזהו הענין על שני דברים הנ"ל הייתי מצטער כל ימי, אחד "על תפילתי שתהא סמוך למטתי", היינו התורה, כמבואר, ובבחינת היוצא מבית הכנסת לבית המדרש ומבית המדרש לבית הכנסת, כמו שהקדמנו. [על תפילתי שתהא סמוך למטתי] ולא לפני מטתי, כי התורה קדמה לעבודה. והב' "על מטתי שתהא נתונה בין צפון לדרום", כי הרוצה שיעשיר יצפין, והרוצה שיחכים ידרים (ב"ב כה ב). שאוכל לבד לימוד התורה לעסוק ג"כ בגמ"ח, הן בממון הן בחכמה, קודם הלימוד ולאחר הלימוד, שתהא התורה בין צפון לדרום. וזהו שאיתא בתיקונים "בראשית ב' ראשית", היינו בשביל שני דברים - תורה ועבודה כאחד שהוא נגד בין אדם למקום, והשני ג"ח שהוא בין אדם לחבירו שיש בהתורה הקדושה שנקראת "ראשית" (עי' בראשית רבה פרשה א אות א), "ברא אלקים את השמים ואת הארץ". וטליהם העולם עומד. וד"ל.

מפני שישראל חלוקים משאר כל האומות, וישראל נחשבים כגוף אחד. ובתוך כל כלל ישראל בודאי שיימצא לכל הפחות יחיד שיעשה תשובה, וממילא בזכותו וכוחו יזכו כולם, וזה דוקא מכח עצם ושורש אומה זו שנחשבת כגוף אחד, וכפי שנתבאר שמפני כך אמרינן פשטא קדושה בכלה, ולכך אמרו שמפני שישראל הם אומה מיוחדת שכולם נחשבים כגוף אחד, לכך זוכים בדין, כי נחשב הדבר כמו מי שהקדיש אבר אחד מתוך כל הגוף שאמרינן פשטא קדושה בכלה, כך כשעושה אחד מביניהם תשובה - והיינו שמקדיש את עצמו, גורם הדבר שיחשב כמו שכולם עשו תשובה והקב"ה מוחל להם. (זרע שמשון אמור אות ט').

לע"נ הג"ד אליעזר בלום ב"ר אורי זצ"ל יא"צ כ"ז אלול

תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו כי חק לישראל הוא. דרשו חז"ל (ר"ה ח'): "חק לישראל' אלו ישראל, 'משפט לאלקי יעקב' אלו האומות. וראוי להבין מה נתינת טעם הוא זה לתקוע בשופר בשביל האומות. אכן יובן על פי מדרש 'עלה אלקים בתרועה' כשהוא עולה, בדין עולה, ה' בקול שופר, כשישראל נוטלין שופר, עומד מכסא הדין ויושב על כסא רחמים, ע"כ. ויש להבין הא התרועה ג"כ שופר. אמנם יובן על פי משל למלך שהיה לו בן, ואהבו בחיבה יתירה, ומחמת גודל ההשפעה החמיץ, וישליכהו לארץ אחרת ביד שונאיו, וקבע לו יום מועד שיעריך בקשותיו, אך היה לו משטין בארץ אחרת, הוא הממונה על שונאי ה'ן, ודרכו לשחד בעד בני אומתו, והיה תמיד בכמה פעולות לפי חולשת כחינו.

וזהו כונת המדרש 'כשהוא עולה, בדין עולה', כדי לדון כל בני עולם, ולזה כאשר אנו מעוררין הדין בשופר, ירא לנפשו פן תבער כאש חמתו יתברך ויגדל הכעס בהיותו בא לשפוט הר עשו הבאים לדין אחר ישראל, לזאת הוא בהול וירא להשטין, וכשאין משטין, הוא יתברך עומד מכסא הדין ויושב על כסא רחמים.

א"כ צדק שפיר מאמר הכתוב 'תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו', שעיד"ז נקבע לחג שאנו בטוחים לצאת זכאי בדינו, כי אם אין משטין, רחמיו יתברך מרובים, רק אלקים עשה להאי מקטריגא שיראו מלפניו, וכשבאין לדון האומות שהם מכת דיליה ושרו של עשו, בנפשו הוא, כי אם תתמלא סאת האומות בני עשו, אחת דתו להעביר השר שלהם שהוא ס"ם, והוא השטן בעצמו, וזה 'כי חק לישראל הוא', הם ישראל שנכנסין לדין ואח"כ האומות, א"כ ישמור מחסום לפיו דלא לאפושי ריתחא. (דרשות מהרא"ל דרוש ח').

מאה קולות. יתכן לפרש מה שנתחדש בדורות אחרונים מאה קולות, יובן על פי האר"י (משנת חסידים מס' ר"ה) שהקולות הם להחליש יצרא דעבודה זרה גילוי עריות שפיות דמים לשון הרע שהם ארבעה אבות נזיקין. ויש לפרש על פי משל לאחד שירד מנכסיו ונעשה חוצב אבנים, והנה נשכר בכל יום ופסק לו זה ליום, אחר זמן רב שנשארו דורות שאחרינו, מה שעשה הוא מלאכה ביום אחד היה צריך לפי חולשת הבן כמה ימים. והנמשל מובן כי בדורות אחרונים אין כח להחליש יצה"ר שהוא אבן מחצב רק

זה 'בחדש שופר' עולה ת"ק, כמנין מאה קולות, כל קול ט' תרמוטין, 'כי חק לישראל הוא', שמן התורה די ק"ח תרמוטין כמנין 'חק', שהם ג' תשר"ת, אבל במדינה פחותה שבדורות אחרונים משפט ת"ק, 'אלקי יעקב' שהוא מדריגה פחותה. (דרשות מהרא"ל דרוש ח').

ידידי בין התקיעות. אמרתי משל: בני מדינה שמרדו במלך, ובא יום הכסא לשפוט כל הארץ, ויעצו בני המדינה לבא במבוקש לבקש על נפשם, אך עיכב המקטרג שלא יבוא לפני המלך, ויתיעצו לבלבל את המקטרג בקול חרדה, אותו קול שכבר שמע והיה דינו להעבירו מממשלתו, לזאת יחרד לבו פן כבר הגיע זמן אשר יעבירו אותו. וזהו ענין בהילת השטן, כי מזכיר לקול מתן תורה שאז כבר הועבר ממשלתו, כי לא היה לו

**מליץ יושר מול מגיד פשע
אם לא עכשיו אימת?
עכשיו הזמן לגמור המקח עם צדיקים
מליצי יושר
מקח בליבט מקח'**

בכמה פעולות לפי חולשת כחינו.

גם השטן לקטרג, לזאת עצה היעוצה בהיות נקבע לשפוט גם האומות גונדא דיליה ושרו של עשו הוא ס"ם הוא השטן, והנה אחר שנדונים בני עשו, וישראל נכנסין לדין תחילה, מטעמא דמקמי דליפוש ריתחא, הנה במה שעשו נדון אחר כך, ירא להשטין דלא ליפוש ריתחא.

הגליון בארץ ישראל נגדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

'רבינו בחיי' לרבינו בחיי ב"ר אשר זי"ע

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר:

סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני.

זכרון פסוקי שופרות לזכור להן עקידת יצחק שקרב תחתיו איל. ולא ביאר לנו הכתוב במה תהיה התרועה אם בשופר אם בחצוצרות, וכן טעם התרועה למה ועל מה, גם לא ביאר שהיום הזה הוא יום הדין, וסתם הכתוב בשתי מלות אלה "זכרון תרועה", וסמך על הקבלה כי לא מסרה הכתוב אלא לחכמים, והם קבלו שהתרועה הזאת בשופר מגז"ש דתרועה תרועה האמור גבי יובל: "והעברת שופר תרועה", ומה התם בשופר אף כאן בשופר. ומה שהוא יום הדין, נרמז במלת "זכרון" כי הוא לשון נופל על הדין: "מזכרת עון". וכן לשון פקידה מדת הדין, מלשון: "פוקד עון אבות", ואמרו: 'פקדונות הרי הן זכרונות'. נמצא שהכתוב ביאר ברמז כי היום הזה יום הדין ראוי לשמוע בו קול תרועה בשופר.

ומה שבאה פרשה זו סתומה יותר משאר פרשיות המועדים, הענין הוא מה שידוע בעניני תורתנו הקדושה אותם שהן מפנות הדת ומעקריה, כי כל מה שהענין יותר נעלם ויותר פנימי, הוא יותר סתום, ובא הלשון בו בדרך קצרה ובמלות מועטות, כענין המצוה שבתפילין שהזכיר בו הכתוב: "והיה לאות על ידכה ולטוטפות בין עיניך", ולולא הקבלה לא היינו עומדין על עיקר מצוה זו מה היא, גם לא מנין הפרשיות כמה הן, גם לא היינו משיגים ממשמעות הכתובים המקומות שבגוף המיוחדים להם שבהם ראוי להניחן, וכן מצות ציצית שאמרו רז"ל שהיא שקולה כנגד כל המצוות שבתורה, לא היינו יודעים משפטה בשמונה חוטין וחמשה קשרים לולא קבלת רז"ל, כי לשון הכתובים בזה סתום מאד. גם בכאן באחד לחדש שהוא תחלת חשבון העשרה הנשלם ביו"כ יש בו מן הסוד וההעלמה שראוי הכתוב לסתום ולחתום כדרך שאר עניני התורה הסתומים, וסתמתן כפי רוב העלמתן.

וזהו הענין שאין זכרון עולם הנשמות מפורש בתורה אלא ברמזים, וסתמתו לרוב העלמתו, כי התורה להמון ישראל נתנה, לא ליחידים שבהם בלבד, וענין העולם ההוא אין כל היחידים משיגין אותו איך הוא וכו', כי כשם שאין הדג המתגדל במים יודע ומשיג יסוד האש לפי שהוא הפכו, כן העולם ההוא השכלי בהפך מן העוה"ז הגשמי, ואין בעל החומר יכול להשיגו בעוד שהוא בחומר, ועל כן הוצרכה התורה לבאר היעודים הגופנים המושגים להמון לחוש העין, ומתוך אותן יעודים שהם הכנות מה שיצטרך האדם, יבוא האדם אל התכלית ההוא שהוא עיקר הכוונה.

מחויב הוא לברך, וחבירו אינו בתורת ערבות דחייב, כיון שבידו שלא ליהנות. משא"כ בשהחיינו שהוא עצמו גם כן אינו מחוייב [שפיר יכול להוציא חבירו]. אולם בדרכי משה (ס' תקפ"ט) לא משמע כן.

לע"נ הגה"צ ר' ישראל רבינוביץ ב"ר ברוך פנחס זצ"ל יא"צ כ"ט אלול

תפוח בדבש. בר"ה המנהג לאכול תפוח בדבש, ואומרים 'הי רצון שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה'. ענין חידוש השנה הוא, דלכל שבתות ור"ח שבשנה יש לכל אחד קדושה מיוחדת, כל שבת וכל חודש לפי בחינתו. ובהגיע היו"ש של ר"ה, אז נתחדשים מחדש קדושת כל הזמנים על השנה הבאה להשפיע מחדש התעוררות הקדושה בנפש כבראשית הבריאה.

ולכן נקרא 'יום הזכרון', כמו שאומרים 'כי תביא חוק זכרון לפניך להפקד כל המעשים'. וכמו שאומרים בתפילה ובקידוש היום 'ודברך מלכנו אמת וקיים לעד', היינו שהדבר ה' שבו נבראו כל הברואים הוא אמת וקיים לעולם להתחדש בכל שנה ושנה. ועל זה אנו מבקשים 'שתחדש עלינו השנה לטובה', היינו שיתחדש

לבנו בכל הענינים להתנהג בהם בדרך הטוב שהוא כרצון השי"ת על פי דרך התורה, כמו שנאמר 'אמר צדיק כי טוב', ו'צדיק' נקרא מי ששומר את דרכיו לילך בדרך הטוב והישר לפניו יתברך בדרך התורה, גם אם אינו מרגיש בעצמו עוד טעם ומתיקות בעסק הקדושה להיות שמח בעבודתו, כאומרם (תענית טו.) 'צדיקים לאורה וישרים לשמחה', כמו שנאמר 'אור זרוע לצדיק', היינו כענין הזריעה, שמתחילת הזריעה איננו יודע עוד מה יצמח מזה. אבל 'ולישירי לב שמחה', מפני שהוא כבר

מרגיש טעם ומתיקות בהעבודה עד שנוגד מזה השמחה בלבו, וזהו ענין כוונת 'מתוקה' שהוא הרגשת הטעם והשמחה בלב. ועל רמז זה אוכלים תפוח בדבש, על דרך שאמרו (שבת פח.) שישראל נמשלו לתפוח, מה תפוח זה פרוי קודם לעליו, אף ישראל הקדימו נעשה לנשמע. כי 'נעשה' פירוש שיעשה בחינת הטוב בעוד שאין מרגיש עוד הטעם רק לעשות מה שיצטוו מרצונו יתברך ללכת בדרך התורה, ו'נשמע' הוא הרגשת הטעם בדברי תורה ע"י ששומע ומבין ונקלט בלבו המתיקות בשמחה ובטוב טעם ודעת, זהו פירוש 'נשמע'. וזהו ענין רמז התפוח על בחינת הטוב שהוא בחינת 'נעשה' כנ"ל, בחינת 'אמר צדיק כי טוב'. ודבש מרמז על מתיקות השמיעה והבנה בטוב טעם ודעת, ועיד"ז מרגיש השמחה בלבו, על דרך שנאמר 'מה מתוק מדבש' וכנ"ל, 'ולישירי לב שמחה', וזהו 'שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה'.

לע"נ הג"ר אברהם אייה רוזין ב"ר נתן צבי זצ"ל אבד"ק פאלטישאן יא"צ ב' תשרי

באין מליץ יושר מול מגיד פשע תגיד ליעקב דבר חק ומשפט וצדקיני במשפט. יש לדקדק על

איזה דבר משפט הכוונה. ונראה דאיתא בתנא דבי אליהו זוטא (פכ"א): אמרו תלמידיו לר' אליעזר האיך נעשה תשובה ונחיה, מיד פתח ר' אליעזר ואמר כתיב 'ענך ה' ביום צרה', זה שנאמר 'דודי שלח ידו מן החור ומעי המו לו, ע"כ'. ונראה דכבר חקרו האיך מועיל תשובה, הא כיון שמרד במלכו נדחה ממחיצתו, וגם יש בזה לאו דמחזיר גרושתו.

ויש לומר דהנה הקב"ה מגיד מראשית אחרית, ויודע שהאדם עתיד לחטוא, ואף שכבר האריכו בספרי קודש לבאר כי אין הידיעה סותרת הבחירה, מ"מ יש קצת התנצלות לאדם החוטא שע"י ידיעתו של הקב"ה היה לו קצת הכרת.

ואבי מורי הגאון זצ"ל פירש בזה מאמר הכתוב 'גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו ימים יוצרו ולא אחד בהם', ודרשו חז"ל (שם בילקוט תהלים רמז תתפ"ח) כי הכוונה על יוה"כ, שע"י שהקב"ה יודע עתידות ואת האדם עודו בגלמו כבר ראו עיניו יתברך שמו, ועל ספרו הכל נכתב, ועיד"ז יש התנצלות לרשע על חטאיו, עכ"ד.

וזה כונת הפייטן 'באין מליץ יושר מול מגיד פשע', אם במצב כזה שאין שום התנצלות לרשע על פשעיו, אז 'תגיד ליעקב דבר חק ומשפט', שהקב"ה יודע

מתחילה שיחטא האדם, ואז 'וצדקיני במשפט המלך המשפט'. וזה גם כוונת המדרש: שאלו תלמידיו את רבינו האיך נעשה תשובה, הלא אין טעם שיועיל תשובה. ועל זה תירץ כתיב 'ענך ה' ביום צרה', והקב"ה יקבל תשובתך, כי 'דודי שלח ידו מן החור', והגיד מראשית אחרית וידע מתחילה מזה, ועל כן 'מעיי המו לו', דהיוצר יחד לבם, בוחן כליות ולב אין דבר נעלם ממך, וא"כ יש התנצלות על החטא ועל כן מועיל תשובה.

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמת' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דיך'

משול הוא האדם למכרה זהב הנתון בתוך טיט, שיש להביאו בכור הזיקוק לצרפו ולנקותו. התורה היא כור הזיקוק לאדם המצרפת ומפרידה את כל הפסולת ממנו, כשמן שאינו נמהל במים, וזהו רק כשהאדם יגע ושם כל מעייניו בתורה, כי אז לא יראה חסרונות אלא רק בעצמו, ומעלות בזולתו, לבו יפרח כגן עדנים ערוך בכל טוב ונאה, הקורא לכל להיכנס וליהנות, וכשהיצר מכשילו לרגע בהרהורי קנאה ושנאה, הוא פולטם מהר מלבו כזבל הנשלך הרחק מגן שושניו שלא יתלכלך ויוכתם פיו. אין האדם רוצה להיות פורץ ראשון בעבירה. וכך מפרש מהר"ל דיסקין מה שאמרו 'והוי דן את כל האדם לכף זכות', כשתחשוב תמיד שכל העולם טוב וזכאי, לא תוכל לעבור עבירה. כי לא תרצה לפרוץ ראשוו בעבירה.

פנים יפות' לבעל הפלא"ה

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:
**'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה
המלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'**

זכרון תרועה. אמרו חז"ל שכל תרועה הוא תקיעה לפניו ותקיעה לאחריו, ויש לרמז מפני שתרועה ג' קולות, ועם קול שלפניו וקול שלאחריו הם חמשה קולות, וחמשה פעמים 'קול' הוא מספר 'תרועה' עם הכולל, והוא מספר עשר פעמים 'חיים', והיינו דכתיב 'אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכון', דכתיב 'באור פני מלך חיים'. וענינו כי הנשמה חלק אלהי ממעל הוא אור פשוט, דכתיב 'אשר עשה האלהים את האדם ישר', וע"י מעשה האדם הוא בחינות 'תרועה' שהוא גנוחי גנוח יולולי ילל, וע"י התשובה חוזר לקול פשוט, וכן הוא בכללות ישראל, ורמז בזה הכתוב 'קול ברמה נשמע' שהוא בהיות בהמ"ק קיים על מכונו שהקול נשמע למעלה ברמה, דכתיב 'מרום מראשון מקום מקדשינו', ובחורבנו נעשה הקול 'נהי בכי תמרורים', 'נהי היינו שברים גנוחי גנוח', ו'בכי תמרורים' הוא תרועה שהוא יולולי ילל, ואמר ע"ז 'כה אמר ה' מנעי קולך מבכי' דהיינו לעתיד בבנין בית מקדשנו שיחזור ויהיה קול פשוט.

אלמא קסבר רבא מצות אין צריכות כוונה, איתביה היה קורא בתורה והגיע זמן המקרא, אם כוון לבו יצא, ואם לאו לא יצא. מאי לאו כוון לבו לצאת, לא לקרות. לקרות הא קא קרי, בקורא להגיה. ת"ש היה עובר אחורי בית הכנסת ושמע קול שופר או קול מגילה, אם כוון לבו יצא, ואם לאו לא יצא. מאי לשמוע והא שמע, סבור חמור בעלמא הוא, ע"כ.

והנה הרמב"ם (פ"ו חמץ ומצה ה"ג) כתב: אכל מצה בלא כוונה כגון שאנסוהו עכו"ם או לסטים לאכול יצא ידי חובתו. וקשה א"כ מה שכתב הרמב"ם (קרי"ש פ"ב ה"א): 'הקורא את שמע ולא כוון לבו בפסוק ראשון שהוא שמע ישראל לא יצא ידי חובתו', דמאי שנא בין מצה דלא

בעינן כוונה, ובין קר"ש דבעינן כוונה.

ותירץ החזון יחזקאל דיש שני סוגי כוונה: (א) כוונה 'לצאת', ובה נחלקו אם כוונה זו מעכב, ופסק הרמב"ם דאינו מעכב, ולכן אם אכל מצה בלא כוונה יצא. (ב) כוונה שהוא חלק מ'מעשה המצוה', ובלי כוונה, לא עשה כלום, ולכן אפ"ל למ"ד מצות אין צריכות כוונה, צריך כוונה כדי שיהיה לו 'מעשה המצוה', וזה הוא כוונת פסוק הראשון בקר"ש.

וז"ל החזון יחזקאל (פסחים קיד): ולענ"ד נראה שהרמב"ם סובר מצוות לא צריכות כוונה, ולהכי נקט לדינא בהלכות חמץ ומצה באכל מצה בלא כוונה יצא, וכמשמעות הסוגיא בר"ה דהא אם כפאוהו עכו"ם לאכול מצה ואכל שיצא, היינו מטעם שמצות אין צריכות כוונה.

והא שכתב הרמב"ם 'הקורא את שמע ולא כוון לבו בפסוק ראשון שהוא שמע ישראל לא יצא ידי חובתו', לא מיירי התם כלל בכוונה לצאת, אלא שלא כוון לבו בפסוק של 'שמע ישראל', והיינו במשמעותו שיש בו יחוד השם וקבלת עול מלכותו, דומיא דאיתא בברכות (דף יג): 'ת"ר שמע ישראל ה' אלקנו ה' אחד, עד כאן צריכה כוונת הלב, דברי ר' מאיר, הלא הלשון 'עד כאן צריכה כוונת הלב', משמע שבעינינו שיכוין לבו בכל הפסוק עד סופו, והיינו 'עד כאן כוונת הלב' במשמעות דברי הכתוב, ולא בכוונה לצאת. דאילו כוונה לצאת, לא בעינן לכולי עלמא אפילו מי שסובר מצוות צריכות כוונה שיכוין בכל הפסוק, ודי אם חשב בתחילתו בתחילת מעשה המצוה, וכוונה זו בדברי הכתוב ליחד השם ולקבל עול מלכותו היא חלק מעצם המצוה של קר"ש, ואם לא כוון הכי, חסר עצם מעשה מצוה. משא"כ בכוונה לצאת שאינה מעצם מעשה המצוה, אפילו אם לא כוון בקריאתו זו שקרא בכונת הלב לצאת ידי חובת מצות קריאת שמע, נמי יצא, שמצוות אינן צריכות כוונה.

אבל בברכות (דף יג) תני במשנה 'היה קורא בתורה והגיע זמן המקרא אם כוון לבו יצא', מדלא קתני 'אם כוון לבו בפסוק ראשון', סלקא אדעתיה שבכוונה לצאת איירי הכא, ודייק שם מהמשנה שמצות צריכות כוונה. ועוד אי בכוונה שהיא מעצם המצוה של קר"ש איירי במשנה, לא הוי ליה למיתני 'היה קורא בתורה והגיע זמן המקרא', אך הוה ליה לתנא דמתניתין לאשמועינן עצם הדין דבקר"ש בעינן כוונת הלב במשמעות כל הכתוב היינו יחוד שם וקבלת עול מלכות שמים. ודחי הגמ', דהא דקתני 'אם כוון לבו', היינו אם כוון לקרות', כלומר אם כוון לקרות כדין בכוונת הלב יצא אע"פ שאינו מתכוון לצאת, עכ"ל.

והנה הגמ' שם אמרה: כפאו פרסיים ואכל מצה יצא, אמר רבא, זאת אומרת התוקע לשיר יצא, פשיטא היינו הך, מהו דתימא התם אכול מצה אמר רחמנא והא אכל, אבל הכא זכרון תרועה כתיב, והאי מתעסק בעלמא הוא קמ"ל. וביאר החזון יחזקאל כוונת הגמ', דסלק"ד דכוונה בתקיעת שופר הוא חלק מעצם 'מעשה המצוה', כמו פסוק ראשון בקר"ש, ואין זה כוונה 'לצאת המצוה'.
וז"ל שם: והאי חילוקא בין כוונה שהיא מעצם מעשה המצוה, ובין כוונה לצאת, משמע גם בגמ' שם, דסד"א דשאיני שופר כיון שכתביב בו 'זכרון תרועה', עצם המעשה של מצות תקיעת שופר בעי זכרון תרועה, ובלאו הכי כגון היכא שתוקע לשיר שאין בתקיעתו זכרון תרועה, הוה מתעסק בעלמא, משום שחסרה כאן כוונת 'זכרון תרועה' שהיא חלק מעצם 'מעשה המצוה'. קמ"ל שתקיעת שופר הוי דומיא דמצה, ולא בעינן בה כוונה של 'זכרון תרועה' בתור כוונה בעצם המעשה, ולא כוונה 'לצאת', משום שמצוות אינן צריכות כוונה לצאת.

לע"נ הג"ר שמעון גיטלס ב"ר ולקא זצ"ל יא"צ ד' תשרי ה' פקד את שרה. גימטריה 'את קל השופר', שנפקדה בר"ה, וקורין פרשה זאת בר"ה עם תקיעת שופר בזמנו, ויעורר הפקידה לגאולה את קול השופר לגאולתנו.

והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור לחודש ביום הכיפורים תעבירו שופר בכל ארצכם. פסוק זה מיירי בנוגע יובל, דיש לתקוע ביוה"כ. ויש לדייק מדוע נשתנה הלשון, דמתחיל 'בחודש השביעי', ומסיים 'ביום הכיפורים', וגם צ"ע כפילות הלשון. ואפשר לומר לפי המבואר בחת"ס (מועתק בכת"י בחת"ס שנמצא אצלני) כי

תקיעת שופר גורם שיהו"כ מכפר, ואם אין תוקעין בר"ה, אין יוה"כ מכפר, כש"כ לכפר גם על זדונות.

ולפ"ז מדויק הלשון דע"י 'והעברת שופר תרועה בחדש השביעי', היינו בר"ה, כמו דדרשו (ביצה טז): 'תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגינו', איהו חג שהחודש מתכסה בו, הוי אומר זה ר"ה, כפירש"י ד'בחודש' היינו בחידוש הלבנה, תקעו שופר שמכסה בר"ה ביום א', מזה נמשך 'בעשור לחודש ביום הכיפורים תעבירו שופר', אשר קשורים זה בזה.

לע"נ הגה"צ ר' שמואל אברהם ב"ר אליעזר חיים רבינוביץ זצ"ל אדמו"ר ממעזבוז יא"צ ד' תשרי ה' הלל בר"ה. אמרו בר"ה (דף לב): אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: רבש"ע מפני מה אין ישראל אומרים שירה לפניך בר"ה וביוה"כ, אמר להם: אפשר מלך יושב על כסא דין וספרי חיים וספרי מתים פתוחין לפניו וישראל אומרים שירה. והנה במהרי"ל (הלכות ר"ה) כתב דהטעם דאין אומרים הלל בר"ה, מפני שנאמר בהלל 'כי הצלת נפשי ממוות', ואין יכול לומר כן בר"ה, כי החיים תלויים ועומדים עד יוה"כ. והקשה דא"כ נימא בדילוג של אותו פסוק, כמו בר"ח שאומרים אותו בדילוג, ע"ש. וכתב הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס שם), וז"ל: ויותר מזה יוקשה דהא ר"ה הוא גם ר"ח, וא"כ עכ"פ הלל כמו בר"ח ואז ממילא היה אותו פסוק מדולג. וגם לפי הטעם שלו יוקשה עוד מדוע אין אומרים הלל ביוה"כ, דישראל מובטחין שהיה הגמר דין לחיים כמבואר במדרשות, והרי הש"ס כאן שואל טעם גם על יוה"כ.

לע"נ הג"ר ירוחם אשר ב"ר שלמה יעקב ווהרפטיג יא"צ ה' תשרי תקעו בחודש שופר. מה שאנו רואים שבאים אנשים פנים חדשות לבית התפילה לכבוד ר"ה, אע"ג שבכל השנה אינם רואים אותם בביהמ"ד, וזה 'בחודש' דרואים פנים חדשות, 'בשופר' - ביו"ט ר"ה, זה סימן 'בכסה', שבפנימיות לבו טמון ומכוסה 'ליום', אור הקדושה המאיר כיום, 'חגנו' שבירת הלב שלנו ע"י עבירות, על דרך הכתוב 'והיתה אדמת יהודה למצרים לחגא', זה סימן כי כל מה שעברנו ממצותיך בכל השנה 'חק', היה ע"י עול הפרנסה, אשר 'לישראל הוא', כל הקשיים הם רק לבני ישראל, ואומות העולם אין חל עליהם כל הגזירות וקשיים, ועל כן 'משפט' ישר הוא 'לאלקי יעקב' שימלא כל משאלות בני ישראל לטובה.

תקעו בחודש שופר. ראשי תיבות 'שבת', פירוש בזכות שמירת שבת קדש, 'בכסה' גימטריה 'אני הויה', 'ליום' גימטריה 'אלקים', שיתגלו חסדי הויה, וימתקו גבורת הדין [של שם 'אלקים'], וזה 'חגנו' יום טוב האמיתי. ועוד ימשך מזה 'כי חוק' לישנא דמוזני, 'לישראל', שבני ישראל יהיה להם פרנסה טובה, היא 'משפט' יושר 'לאלקי יעקב'.

לע"נ הג"ר ראונו ב"ר שבתי פיין זצ"ל יא"צ כ"ה סיון כוונה שהוא חלק ממעשה המצוה, וכוונה שהוא כדי לצאת המצוה, וכוונת מצוה בתקיעת שופר. אמרו בר"ה (דף כח): כפאו פרסיים ואכל מצה יצא, אמר רבא, זאת אומרת התוקע לשיר יצא, פשיטא היינו הך, מהו דתימא התם אכול מצה אמר רחמנא והא אכל, אבל הכא זכרון תרועה כתיב, והאי מתעסק בעלמא הוא קמ"ל.

"הופיע ויצא לאור"

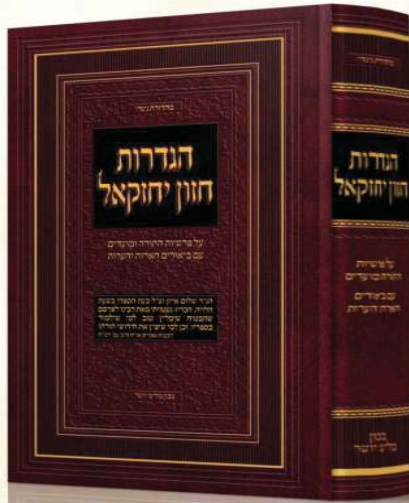
הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוקט מתוך גליונות "מליצי יושר" שיוצא לאור עולם מדי שבוע בשבוע

הג'ר שלום אייון זצ"ל בעת הספרו בשעת הלוייה של מרן בעל החזון יחזקאל, הכריז: "צטויתי מאת רבינו מפרסם שהבטיח שימליץ טוב למי שילמוד בספריו, וכן למי שיפיץ את חידושי תורתו" (רבותא פרימם ארח' ח"ב עמ' רמ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות הפצה ראשית: גרינפעלד 718.693.8103

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonny@gmail.com 732.510.0560

לע"נ הג'ר אברהם משה ב"ר שמואל שואל המבורג זצ"ל י"א צ"ט"ו אייר

בניסן או בתשרי נברא העולם. במדרש פליאה איתא: מלאכי השרת שאלו להקב"ה אימתי ר"ה ויוה"כ, והשיב הקב"ה שישאלו להבית דין בעוה"ז. וצ"ב. ונראה לענ"ד, דהא נחלקו ר' אליעזר ור' יהושע, ר' יהושע סובר בניסן נברא העולם, ור' אליעזר סובר בתשרי נברא העולם, ובב"מ (דף נט:) בתנור של עכנאי, אמרה דבאותו יום השיב ר' אליעזר כל תשובות שבעולם ולא קיבלו הימנו, אמר להם אם הלכה כמותי חרוב זה יוכיח וכו', אמת המים יוכיחו וכו' כותלי בית המדרש יוכיחו וכו', יצאתה בת קול ואמרה מה לכם אצל ר' אליעזר שהלכה כמותו בכל מקום, עמד ר' יהושע על רגליו ואמר לא בשמים היא וכו' שכבר נתנה תורה בהר סיני, אין אנו משגיחים בבת קול שכבר כתבת בהר סיני בתורה 'אחרי רבים להטות', אשכחיה ר' נתן לאליהוה א"ל מאי עביד קוב"ה בהאיא שעתא, א"ל קא חייך ואמר נצחוני בני נצחוני בני וכו' וברכוהו ואמרו מי ילך ויודיעו וכו', ע"כ. ומאז אין פוסקים כמותו כיון שנדהו.

ולענ"ד דכיון שבזה העולם אין הלכה כמו ר' אליעזר, וא"כ צריך להיות לגבי ר"ה ויוה"כ, הלכה כר' יהושע שבניסן נברא העולם, ולכך צריך להיות ר"ה בניסן. וזהו הביאור במדרש פליאה הנ"ל, שמלאכי השרת שואלים להשי"ת שצריך להיות יום דין בניסן. והקב"ה משיב להם שישאלו לבית דין של מטה שבה העולם, דכיון שמימות בריאת העולם יום הדין נהוג בשמים בחודש תשרי, ולכך הכריעו הב"ד של מטה מימות משה רבינו מזמן נתינת התורה מהר סיני שר"ה ויוה"כ חל בחודש תשרי, ולמטה נהוג כך בזה כל הדורות, וזהו היה תשובת הקב"ה למלאכים השואלים.

ולפ"ז יש להסביר שאלת המלאכים להקב"ה שצריך להיות ר"ה בניסן כמו ר' יהושע, כיון שאז נברא עולם המחשבה, עולם מלא הוא, וזהו הרבה יותר מעולם עשייה, וה' יודע מחשבות אדם, ולא מלאכים ולא ב"ד של מעלה יודעים מחשבות האדם רק הקב"ה, דהא בר"ה גם נידונים כל הנשמות העתידים לחזור בגלגול העוה"ז, דמבואר בכתבי האריז"ל דמה שאומרים 'זוכר יצוריו לחיים ברחמים', ד'יצוריו' הם הנשמות, שזוכר אותם ברחמי להחזירם לחיים ולחיותם בעוה"ז בסוד חזרתם בגלגול.

ומוסיף עוד בשער הכוונות, דזה מה שאומרים בתפלת מוסף בזכרונות 'אתה זוכר מעשה עולם ופוקד כל יצורי קדם וכו' מי לא נפקד כיום הזה'.

והנה ע"י גלגול הנשמות האלו שחוזרים לחיות בעוה"ז בסוד הגלגול, מזה ג"כ נתאמת אצלנו כי גם יהיה תחיית המתים אל הגופים לעתיד. וזה מה שאומרים אח"כ 'ונאמן אתה להחיות מתים' בגוף ונפש, וגם לסיבה זו ניתקן 'מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים', בברכת החיים, כי כולו דוגמא אחד.

וכיון שהתבאר שבר"ה יום הדין שנידונים גם הנשמות שצריכים לבוא בגלגול ולקום בתחיית המתים בגוף ונפש וזהו מ"ט שערי בינה, ולכך זהו שייך למחשבה, שהקב"ה יודע כל המעשים של האדם וכל מחשבותיו, ואין המלאכים וב"ד של מעלה יודעין מחשבותיו של האדם. ולפ"ז היה יותר שייך יום הדין ר"ה לעולם המחשבה שזהו הקב"ה יודע לבד, וא"כ זהו היה שאלת מלאכי השרת שר"ה צריך להיות בניסן שזהו שייך לעולם המחשבה.

אבל הב"ד של מטה השיבו שר"ה זהו בתשרי וכמו שיטת ר' אליעזר שבתשרי נברא העולם שזהו עולם העשייה, שאז נברא אדם הראשון, והכל תלוי במעשיו של האדם הנברא בעוה"ז, וכמו שמאז שנברא האדם הקב"ה דן את העולם בשמים בר"ה של חודש תשרי, כך נהוג כל הדורות ר"ה כמו ר' אליעזר.

מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - מדהדרות לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

הופיע ויצא לאור

"הגיד אדמו"ר זצוקללה"ה קודם פטירתו שאם ילמדו בספרים שלו, יהיה למנוח ולעזר גם אחר פטירתו ממש כמו בחיים" (ארץ צבי עה"ת עמ' רמ"ב)

מלוקט מתוך גליונות "מליצי יושר" שיוצא לאור עולם מדי שבוע בשבוע

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gilyonny@gmail.com

"דרכי האמונה" להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע אבד"ק זוואלוב (תלמיד בעל יושר דברי אמת)

כתב בהקדמת הספר, ז"ל: ועיני לשמיא נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועיני בלב נשבר ונדכה נפשי בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא די יתאמר מילי דשמיא מספרי אשר כתבתי

אמרו (קידושין מ:): דאם עשה אדם מצוה אחת בשעה שהיו הכפות שקולים מחצה זכיות ומחצה עונות, אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות, ובהיפך עשה עבירה אחת, אי לו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חוב. נמצא יש בכל מעשה דין כללי ודין פרטי, דין כללי על הכרעת כל העולם לזכות או להיפך, ודין פרטי על המעשה עצמו. ובזה תירצנו קושיית הרמב"ם (פיה"מ ר"ה א:ב) על מה שאמרנו 'כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון, כבני אימרגאן שיוצאין מהדיר אחד אחד', ותנא עלה 'וכלם נסקרים בסקירה אחת', וז"ל הרמב"ם 'ענינו קשה מאוד בלי ספק' ע"ש. וכוונתו, כי האדם אי אפשר לציייר שני הפכים בנושא אחד בזמן אחד, שיעברו אחד אחד ויהיו נסקרים בסקירה אחת. אבל לפי הנ"ל לא קשה, דבאמת עוברים לפניו אחד אחד, אבל צריך לסקור על כל מעשה ומעשה כפי מה שעמדו כלל ישראל בעת עשייתו, הן לטוב או להיפך, וזה אי אפשר להבינו רק הבורא ב"ה לבדו. וזהו הראיה שהביא מהפסוק 'היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם', כי באמת כל הקומה נכללה באדם הראשון והם אדם אחד ממש, ובר"ה שחוזר הכל לקדמותו, כהנוסח 'זה היום תחילת מעשיך זכרון ליום ראשון', מושגחים כל אחד בכלל הקומה כמו שנברא יחד, וגם כל אחד ואחד כמו שהם עתה בפרטות, וזהו הראיה מהפסוק 'היוצר יחד לבם' אדלעיל, 'ממכון שבחתי השגיח אל כל יושבי הארץ היוצר יחד לבם', ר"ל השגחתו עליהם כמו בשעת יצירה שנכללו כולם בקומה אחת, ואח"כ 'המבין אל כל מעשיהם' בפרטות. ובזה תירצנו הפסוק 'סוף דבר הכל נשמע וגו' כי זה כל האדם, כי את כל מעשה האלהים יבוא במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע', ר"ל שיבוא במשפט על הדבר שנעלם ע"י עשייתו, אם היו הכפות שקולים והוא עושה עבירה בשעת מעשה, נמצא על ידו נתעלם הטוב ונתגלה הרע, ובהיפך כשעשה מצוה נתעלם הרע ונתגלה הטוב, ולכך סיים בתיבת 'רע'.

בניעים שיה

בנועים שיה
מרכז ייעוץ והכוונה

להרשמה לקבלת העלון במייל
bs0583201525@gmail.com
לתרומות והנצחות - 0556774358

ראש השנה

עלון להורות מעצימה ומובילה, בפרט לחינוך נוער מתבגר ומתמודד.

אמרי נועם

הרב חנניה מנס שליט"א
יו"ד המרכז "בנועים שיה"

פודינג ממכר

רבי אריה חייך אל הילד, וחיוכו החם היה כקרח אור של תקווה לנשמתו המבוהלת. "למה באמת עשית את זה?" שאל. הילד השיב וסיפר עד כמה הוא אוהב פודינג שוקולד, ואיך ניגש שוב אל התור כדי לקבל פעמיים, ואיך ניפצה הסטירה את תקוותו ואיך התאכזב וכאב לו.

המנהל, רבי אריה התכופף אל הילד ולחש לו כממתק סוד: "אתה יודע, גם אני אוהב מאד פודינג שוקולד..." ואז קם רבי אריה ממקומו, ניגש אל הארון והוציא ממנו שתי מנות פודינג. למול עיניו המשתאות של אברהם הוא הציב על השולחן והזמינו בחיך לשבת לאכול... "מחווה זו של התמסרות לתלמיד", סיפר רבי אברהם בהר"ן עשרות שנים לאחר מכן, "האירה את כל חיי. באותם רגעים קסומים בדר של המנהל, רבי אריה הבנתי מה גדול כוחו של איש חינוך המבין לנפש הילד, וחשבתי לעצמי שגם אני רוצה להיות כמוהו. זו הסיבה שבגללה עסקתי בחינוך!"

מעשה זה עם כניסת ימי ראש השנה, משמעותי במיוחד, אנחנו מצפים מהקב"ה לייחס מיוחד שישתמש בכח של "באשר הוא שם" דהיינו, יש לנו רווח במשפט "באשר הוא שם" - כאשר אברהם שולח מביתו את הגר ואת ישמעאל ובדרך, במדבר נגמר להם המים. הקב"ה שולח להם באר מים שיגלו לה. והוא ניצל!

שאלו המלאכים את השי"ת: מדוע אתה מציל את הילד הזה? מה העניין? הוא כבר מת. הצאצאים שלו עוד ירצחו את צאצאי יצחק.. עונה להם ה': מה הוא עכשיו? צדיק או רשע? צדיק.. אני מסתכל עליו באשר הוא שם.

שואל הזוהר הקד' איך יתכן שהמלאכים שאלו את זה, הרי המלאכים לא יודעים מה העתיד? לולי וה' מגלה להם כמו שגילה למלאכים שבאו לאברהם. אומר הסבא מקלם: היה פה להשי"ת, עניין לגלות שה' מסתכל על האדם באשר הוא שם.. וזה יסוד נוראי שהקב"ה מרחם עלינו - הקב"ה דן את האדם "באשר הוא שם".

בשביל זה צריך שאנחנו נדון את ילדינו וחינכנו באשר הוא שם. נזכור שיש משהו שמציק לו, יש ילד שמתנהג לא טוב - יש לו נשמה, ויש לו מפריעים, הבה ונבדוק מה יש לו ולכן הוא מתפרץ. כאשר נדון לכף זכות, ה' ידון אותנו לכף זכות. יה"ד שאכן נזכה לשנה טובה ומתוקה, כתיבה וחתימה טובה

ברוב ידידות
חנניה מנס

בערב ראש השנה חל היארצייט של סב אשתי להבדיל בין חיים לחיים, הלא הוא הרב אברהם בהר"ן זצ"ל איש חינוך משכמו ומעלה מקים ומייסד "אולפנת בהר"ן". ומחבר הספר "חברה והשפעתה" בשלהי חודש מנחם אב, הוכנס ספר תורה ע"י המשפחה לעילוי נשמתו, ושמעתי, מעשה מפעים ממקור כמעט ראשון שמעתי.

בילדותו הוא התחנך בת"ת 'עץ חיים' בירושלים. על ניהול הת"ת תפקד ברמה, הגה"צ רבי אריה לוי זצ"ל, הוא התייתם מאביו בעודו ילד קט. ואת ארוחות הצהרים היה סועד בחדר אוכל שבת"ת. בכל ראש חודש נהגו לחלק לתלמידים פודינג שוקולד - מעדן שבתנאי אותם ימים נחשב לדבר נדיר, ובפרט עבור ילד שבא מבית חסד אמצעים.

בפעם הראשונה בה קיבל אברהם פודינג הוא יצא מכליו מרוב הנאה. לאחר שסיים את מנתו עד הטיפה האחרונה עלה בו חשק עז לאכול מנה נוספת... יצרו גבר עליו והוא נעמד שוב בתור כדי לקבל מנה נוספת.

אך לצערו, האחראי על החלוקה זכר שהוא כבר היה כאן, ובמקום לקבל מנה מהמעדן הנכסף קיבל אברהם סטירה חזקה ומצלצלת על פניו...

מתוך אכזבה ועלבון צורב, בעט אברהם הקטן בתסכול ברגל השולחן שלפניו. אך הוא לא תיאר לעצמו את מה שיקרה בעקבות זאת, השולחן הרעוע נטה על צדו, הסיר הגדול שעמד עליו החליק, וכל תכולתו נשפכה... הפודינג היקר התפשט על הרצפה בכתם גדול וכהה, למראה עיניהם הכלות של הילדים שעדיין עמדו בתור.

מרוב בהלה הוא לא חשב פעמיים. הוא נשא את רגליו וברח מהמקום בריצה, ושב לביתו כשבלו הולם בפראות.

הוא כמובן הבין שעשה מעשה חמור ביותר והתחרט מאוד על פזיזותו, אך את הנעשה אין להשיב. בראשו קדחו דמיונות אימים על העונש החמור שהוא עומד לקבל למחרת, ובלילה הוא התהפך בדאגה על מיטתו...

לאחר לילה קשה, הלך הילד בלי חשק לת"ת לאטו. מתוך חשש ומחשבות: האם ילקוהו? האם יזדקוהו מהת"ת? הוא כבר השלים עם רוע גורלו. כשהגיע לת"ת, כצפוי, הוא נקרא אל חדרו של המנהל, רבי אריה לוי... רבי אריה נרץ אליו מעם השולחן. "האם נכון הוא ששפכת אתמול את סיר הפודינג?" שאל רכות. הילד, הנהן בראשו והודה באשמה. "האם תשוב לעשות את זה?" אברהם טלטל את ראשו מצד לצד לשלילה מוחלטת.

עלון מספר: 39

ויהי נועם

השנה לא צריך להרחיב דיבורים על הימים הנוראים,

"איפה היינו שנה שעברה - איפה היום"

המגיד הרב יעקב וילנר, המגיד של וילנא, נחלה בזקנותו מאוד ונהיה חולה ומשותק בכל גופו, לקראת כל נדרי - דרשה של יום כיפור ביקש שיעלהו לבימה.

אל אותו המקום שהיה דורש כשהיה בריא וביקש מהחון לומר משהו קצר לפני 'כל נדרי' לאחר שעשו כבקשתו, פתח ואמר:

"יבונתי כל השנים הייתי עומד ואומר לכם מהמקום הזה מוסר והתעוררות ביום הקדוש, וגם כעת אני עומד באותו מקום, רק ב 2 שינויים

השינוי הראשון - שתמיד הייתי עומד - וכעת אני שוכב.

שינוי השני - שתמיד היו שומעים ממני מוסר וכעת תראו ותקחו מוסר - לאן אדם יכול להגיע..."

ו"מה אנוש כי תזכרנו" והעם התעורר לתשובה.

גם בחינוך, כמה מקרים חדשים שהתגלגלו ובנים ובנות שנפלו מדרגם.

המצב לא קל ואנחנו בטוחים שאנחנו בסוף ימי הגלות, עיקבתא דמשיחא, אך הבה נזעק שנחזיק חזק בחבל הגאולה, בחבל של דורות ושולי השרשרת הזהב,

נעתיך לפני מלך מלכי המלכים תן לנו כח להמליך אותך,

ותוקדש על כל מעשיך כי מקדשיך בקדושתך קדשת, נאה לך שגם אנו וילדינו נצליח ללכת בגאון לקראת המשיח במהרה!

שנה טובה ונפלאה מאת ידו הרחומה! בידידות,

חנניה מנס ושאר הצוות!

לרפואת

אברהם דב בן בלומא.

נא להתפלל לרפואתו

קוביה זו יכולה להיות שלך!

זכויות רבות ייקפז לזכותך!

אפשרי לזכות: להצלחה /

לע"נ / לרגל שמחה

פנו עוד היום - 0556774358

אנונימיות - ייתכן שיש באש השנה תפסה

להזמנת הרצאות וייעוץ: 0583201525 | להערות / הארות ושאלות: n3201525@gmail.com

התווית השבועית

המקום היחידי שבו הצלחה מופיעה לפני עבודה הוא המילון. (י. לומברדי)

נכתב ע"י הרב חנניה מנס שליט"א יו"ר המרכז "בנועם שיח".

עומדים אנו בתחילתה של שנה חדשה, הבאה עלינו לטובה, כמו שכולם מייחלים... ואנחנו נמצאים בימים שהשי"ת קרוב אלינו ביותר, ואפשר לפעול ע"י התפילות ביתו קלות לעומת כל השנה כולה.

בראש השנה נצטווינו לתקוע בשופר, ומהתורה עיקר החיוב הוא שלושים תקיעות לכל היותר, ועם ישראל מקפיד על שמיעת מאה תקיעות, מדוע התווספו שבעים תקיעות הללו?

מביא התוס' במסכת ראש השנה (לג): בשם הערוך: "שהטעם לכך הוא כנגד מאה פעיות, מאה יבבות - שיבבה אם סיסרא כאשר בושש לבוא אחר שנהרג במלחמתו עם ישראל, מיהו אותו סיסרא המדרש מספר שהיה בן שלושים, וכבש בכוחו את כל העולם, ובכח קולו הרועם היה מפיל חומות, ובמלחמה עם ישראל לא הסתפק בכוחו אלא לקח עמו תשע מאות רכב ברזל, וארבעים אלף מפקדים".

ועם כל זה ניצחו אותו צבא בראשות דבורה הנביאה יחד עם ברק בן אבינועם משבט נפתלי, מלחמה שלא הייתה כלל בדרך הטבע, כל חייליו ברחו והוא נפל שדוד לפני יעל אשת חבר הקיני שהשקתו חלב והרגתו בשנתו.

ובאותה שעה אמו עומדת בחלון ואומרת "מדוע בשש רכבו לבא" - **"בושש"** - בא שש, דרכו של סיסרא הייתה לבוא בשלוש שעות ממלחמה, ועכשיו הגיעה שעה שישית ועדיין לא בא. והחלה אמו לייבב.

וקשה לבין למי אכפת מדמעות של אמא של כזה רשע שעוד בדרך הטבע היה מכלה את זממו על ישראל, והיא מייבבת - שתייבב.. ומה זה נוגע אלינו? ואכן! אנו רואים שהיה מאוד אכפת זה שאמו יבבה, ומלאך ספר את דמעותיה והגיעו למאה יבבות!

וכנגדם אנו תוקעים מאה תקיעות להסיר השפעתן, מאה תקיעות כנגד מאה יבבות. והרי לא היו פה דמעות של אמא יהודייה שמוסרת את נפשה למען ילדיה שיגדלו כרצון השי"ת. ההפך הגמור גויה שבנה הלך להילחם בעם ישראל, והנה הקב"ה מייחס חשיבות רבה לדמעותיה.

במהלך ההיסטוריה ובפרט בשנים שלאחר ההשכלה, יכולים אנו לראות יהודי בעל תשובה, שהוריו וזקניו בדורות שמעליו, התרחקו וכבר אין להם כל קשר ליהדות, ולפתע חוזר הצאצא ליהדות. מה קרה?

גילו גדולי הדורות שזה בכח התפילות של הסבתא רבה שהשפיעו לדורות אחריה, והם אשר גרמו לו לחזור אל צור מחצבתו.

יהודי נכנס למעונו של בעל הקהילות יעקב מסייפלער, בבקשה שהרב יתפלל על צאצאיו שיגדלו תלמידי חכמים.

השיב לו הרב, **"לך ובקש מרעייתך, שהיא תתפלל ותדמע, עבור הילדים כי בזכות התפילות והדמעות של האימהות זוכים לנחת מהילדים"**

ואכן אנו מגלים מסיפוריה של אמו של סיסרא כמה יקרות דמעות של אם אפילו של אמא גויה, ועל אחת כמה וכמה של אמא יהודייה שרוצה שילדיה יגדלו כרצונו של השי"ת. כמה רב כוחה ופועלת תפילותיה ודמעותיה אצל השי"ת, וגם אם לא רואים זאת כעת, וודאי שבמרות השנים יראו שכר לתפילות והדמעות של האבות והאימהות. **נ.ב. יש עדיין אופציה לשעות אחרונות, לחודש תשרי להזמנת הרצאות, לצוותות /**

ישיבות / תיכונים / קהילות פנו באישי - 0583201525
מאושר בגפ"ן!

שאל את המומחים

מאד צל בלל.
יש לנו בן בגיל 7, מאד רכושני.
אף פעם לא מתחיל עם המומחים
ובמחקרים שלו, ולא נותן אגרת בחסדים
לתינוק או.
איך ניתן לטפל בו?
בברכה.
מ"ר רז"ן בית שמש.

שלום וברכה.

במקצועי כמנחה הורים, אני משלב ג"כ טיפול רגשי, ואשמח לחלוק אתכם עובדה מאוד מעניינת.

כאשר אני נפגש עם אנשים שבאים אלי לתהליך של טיפול, אני רואה שבדרך כלל, חוש הרגש, שהקב"ה הטביע בנו - **נחסם!** וצריך לשחרר אותו! איך זה קורה?

בד"כ, בעקבות כך שההורים לא נותנים תשומת לב ויחס חיובי לרגש של הילד.

לדוג- כשילד בוכה אומרים לו "אל תבכה, אתה גדול", כשילד עצוב- אנו אומרים לו קח סוכריה, אל תהיה עצוב! וכך הילד לומד שלא טוב להרגיש,

וזה חוסם את הילד!

עלינו לאפשר את ביטוי הרגשות של ילדינו.

וכך - גם כאשר יש לנו ילד שהוא רכושני, בדרך כלל ההורים יאמרו לו **"נו, תחשוב על עצמך בצד השני"**

אך למען האמת הגישה צריכה להיות, הבנה לרגשות הילד. ולכן נאמר כך: **"נכון, זה קשה לתת, אתה יודע שאם אתה נותן יהיה לך פחות (אולי אפילו ייגמר לך) ואתה חושש מזה... אני מבין אותך"**

זאת אומרת- תנהגו להיפך, תתחברו לקושי שלו, לפחד שלו!

תתחברו לעומק שעומד מאחורי התחושות שלו! אחרי שהתחברתם לפחד שלו, הוא מרגיש שאתם מבינים אותו, בצד שלו.

ואז ניתן בהדרגה להתחיל להסביר לו איך הוא יכול לתת קצת ועדיין יישאר לו,

ועל המצווה שהוא ירכוש לנצח, וכו'.

וכך לאט אבל בטוח הוא יבין שהוא יכול לתת ויישאר לו ואפילו הוא ירוויח מכך!

בברכה מרובה ובברכת השנים חנניה מנס.

כבר חייכת היום?

אחד העיר את בנו בסוכות ואמר לו "סוף זמן קר"ש" ענה לו הבן עוסק במצווה פטור מן המצווה כיוון שהוא עוסק במצוות שינה בסוכה.

לזכות להרחיב את ההדפסה באזור מגורכם להצלחה / לע"נ וכו' פנו עוד היום למזכירות הארגון: 0556774358 או למייל: bs0583201525@gmail.com

מהדורת הדפוס מודפסת בכמות מוגבלת, ברחבי הארץ. ניתן לקבל את הגיליון ללא תמורה בשליחת דוא"ל לכתובת: bs0583201525@gmail.com כמו"כ העלון נמצא באתרים: דרושו. לדעת.

הדפיסו
וקחו הביתה לשבת קודש

בית זכריה ראש השנה פר' האזינו-שובה

תורה וחסד - עלון מספר 493

סבא רבא כמו"ר סאלם במו"ר מתנא זכריה זצוק"ל זיע"א ראב"ד ביד"א נפ' ה' סיון
 סבי כמו"ר צאלח במו"ר סאלם זכריה זצוק"ל זיע"א אב"ד ביד"א נפ' כ' אדר
 כבוד אבי ועט"ר מו"ר עובדיה בכמו"ר צאלח זכריה זצ"ל נפ' ו' אייר
 כבוד אמני מורתי מרים בת צאלח זכריה ע"ה נפטרה ה' ניסן

עורך העלון: בנם מאיר זכריה

ערב ראש השנה תזכורת לעירוני תבשילין

הדלקת נרות: ערב ראש השנה - ירושלים 17:56 תל אביב 18:04 חיפה 18:06 באר שבע 18:06

שבת שלום ומבורך		תשרי תשפ"ה		שנה עשירית		שעון קיץ	
עיר	כניסה	יציאה	ר"ת	ס"ז קר"ש א'	ס"ז קר"ש ב'	חצות	שקיעה
ירושלים	17:53	19:04	19:46	8:54	9:29	12:32	18:32
תל אביב	18:11	19:06	19:45	8:56	9:31	12:34	18:30
חיפה	18:12	19:05	19:44	8:55	9:30	12:33	18:31
באר שבע	18:12	19:06	19:45	8:56	9:31	12:34	18:31

להצלחת כל חיילי ישראל נ"י לרפואת הפצועים הי"ן וחזרתם של כל השבויים במהרה בריאים ושלמים הי"ן

אפוביס אפאפ ונחמזיס אפאפ

לקראת השנה הזדעזעה הבעל"ט תיתן שפע פרנסה הצלחה

הרינו מברכים את כבוד קוראי העלון בית זכריה תורה וחסד והמשפחות הנכבדות נ"י שתזכו לשנה טובה ומבורכת חיים טובים ארוכים ומאושרים, והרבה סייעתא דשמיא בכל. בריאות איתנה ונהורא מעליא, הצלחה נחת ושפע בכל. בפרנסה וכלכלה טובה. שנת שלום שלווה ובטחון. שנת ישועות ובשורות טובות. בנים ובני בנים עוסקים בתורה ויראת שמים, ששים ושמחים דשנים ורעננים שבזכות הצדיקים מו"ר סאלם במו"ר מתנא זכריה זצוק"ל ובנו מו"ר צאלח זצוק"ל ונכדו מו"ר עובדיה זצ"ל זיע"א. יהיו למליצי יושר בעדכם ובעד משפחתכם בשמים. למען תצליחו בכל אשר תעשו, מעתה ועד עולם. ושנת קיבול תפילתכם ברחמים וברצון, גאולה במהרה בימינו אמן.

תלכו אפניס פפאות נעמיות אפאפאות כתיבה ומתיאה אפאפ

יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי וגו' (לב ב)

ביאר מרן מאור ישראל רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל זיע"א: התורה משולה לטל ומטר, שעל האדם לעבד את אדמתו, לחורשה, לנכש ולזרוע אותה, ואז המטר מרווה אותה ומצמיח אותה, בבחינת "ויצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים", אבל אם יניח שדהו עם הקוצים והברקנים, ויצפה למטר שישקה אותה, הרי שדה זו תצמיח לו קוצים ודרדרים.

כך על האדם – תחילה עליו לעבד את אדמתו ולתקן את מעשיו, ואז יזכה לכתרה של תורה, וכיוצא בזה כתב המאירי (משלי כד לב): שעל האדם להכין את לבבו ליראה את ה', ושהוא מתכוון ללמוד על מנת לקיים, כי לא המדרש עיקר אלא המעשה, ואז התורה אשר תבוא בקרבו תפעל את פעולתה לקדושה וטהרה, ומה שאין כן ללא יראת א-לוקים – לא תועיל התורה כלום, ועליו נאמר (משלי יז טז) "למה זה מחיר ביד כסיל לקנות חכמה ולב אין". (מאור ישראל דרושים עמ' קסט)

סיפור - למענך א-לוקים חיים

סיפור הרב מישקובסקי, מעשה באישה צעירה, בת שלושים וחמש, אמא לתשעה ילדים, ששכבה על

ערש דווי בבית החולים 'הדסה עין כרם'. כל הטיפולים הכימותרפיים כבר לא הועילו, והרופאים התייאשו והרימו ידיים המצב הדרדר מיום ליום, כולם ידעו שזה עניין של ימים ספורים. בתה הגדולה, כבת חמש עשרה, עמדה ליד מיטתה כשלפתע האימא פקחה את העיניים וביקשה ממנה בחולשה נוראה שתצא מהחדר, הבת הבינה ויצאה, האימא לא רצתה שהיא תהיה נוכחת בעת יציאת הנשמה, שלא ישאר לה טראומה לכל החיים.

כפי שהכינו את הבת מראש למצב שכזה היא ניגשה לדלפק של האחיות להזעיק את אביה. 'אבא' – היא בוכה בטלפון 'בא מיד'. 'אני גם מזכירה לך להביא את נרות הזכרון כפי שביקשת ממני להזכיר לך' היא חזרה לחדר, עמדה על מפתן הדלת, ודרך חריץ זעיר היא רואה את אמה שמושכת בכוחותיה האחרונים את השמיכה ומכסה את הפה, את האף ואת העיניים.

לפתע היא שומעת את אימה מתחילה לדבר, לבכות: 'ריבוננו של עולם! אני יודעת היטב את המצב שלי. אני יודעת שנשארה לי אולי שעה או שעתיים של חיים. אבל – אבא שבשמים – אני רוצה לשאול אותך שאלה: 'איזה תועלת תהיה לך מעוד מצבה בהר המנוחות? מה יהיה לך מעוד כמה פרקי תהילים ביום היארצייט שלי? נעשה עסקה: הרי אתה כול יכול. אתה 'מלך ממית ומחיה'. עליך נאמר 'כי הוא אמר ויהי הוא ציווה ויעמוד' 'כי א-ל מלך רופא נאמן ורחמן אתה'. ברגע אחד אתה יכול לרפא אותי! אני מבטיחה לך אם אצא מכאן בריאה – תהיה לך תועלת ממני! אני אהפוך לשפחה נאמנה לתורתך הקדושה, אומנם פטורה אני מתלמוד תורה, אבל זאת כן אעשה – אקדיש את כל הבקרים שלי, משמונה בבוקר ועד שתיים בצהריים, להיות טבחית ולבשל לבני תורה בחינם.

'ריבוננו של עולם! תן לי את האפשרות. תן לי את היכולת. אנא! אנא, ברחמיך הרבים! נסה אותי' – סיימה ונרדמה. כעבור רבע שעה פקחה את עיניה וקראה לבתה, 'תביאי לי בבקשה כוס מים, אני מאוד צמאה'. חודשים שהיא כבר לא שתתה ולא הכניסה דבר לפיה! אין לה וושט, ומעיים, הכול אכול, ולפתע פתאום היא מבקשת לשתות... הבת החלה לרעוד.

אוי ואבוי! היא שמעה שכתוב בספרים הקדושים שלפני שהצדיקים מסתלקים מהעולם הם מבקשים כוס מים כדי לברך 'שהכל' ו'בורא נפשות', ולבקש 'להחיות בהם נפש כל חי' בתחיית המתים. הבת רצה להביא לאמא כוס מים. האחות צועקת לעברה: "מה את עושה. את רוצה שהיא תיחנק? מה אתך?"; "אימא ביקשה ממני"...

'אימא שלך חולה סופנית, היא לא מבינה מה היא מדברת'. היא נכנסה לחדר עם כוס מים. האימא פקחה את העיניים, אמרה את הברכה ובעזרת בתה שתת את כל הכוס! כשסיימה ביקשה כוס נוספת, ממש 'תחיית המים'. האחות הייתה בהלם. היא הזעיקה את הרופאים. גם הם הוכו בהלם. ביקשו לעשות לה בדיקת דם, ספיקת דם, אך היא בקשה: 'תעזבו אותי! זה כבר לא שייך אליכם! לפי כללי הרפואה מקומי בהר המנוחות, אלא שפתחתי 'ערוץ ישיר' עם בורא עולם! זה כבר לא שייך להדסה עין כרם! היא נרדמה לרבע שעה נוספת ומשהתעוררה פנתה לבתה: 'תביאי לי משהו לאכול. משהו מרוסק. אני מאוד רעבה'.

הרופא נדהם: 'אני רופא כבר ארבעים שנה. מעודי לא ראיתי דבר שכזה!' כעבור כמה ימים היא שוחררה לביתה! לאחר שהודתה לכל הצוות – בעלה הזמין מונית והם עזבו את בית החולים. האישה פנתה לבעלה ואמרה: 'אני לא חוזרת הביתה עד שאני יודעת באיזו ישיבה אני מתחילה לבשל מחר בבוקר!' בעלה ביקש מהנהג לנסוע לאחת הישיבות. האישה נשארה ברכב והוא עלה לדבר עם ראש הישיבה, וסיפר לו את כל הדברים. ראש הישיבה שמח ואמר: 'הגעת אלינו ממש מן השמים! מספר הבחורים גדל. לומדים כיום שלוש מאות וחמישים בחורים. המבשלת אמרה לנו כמה פעמים כי היא זקוקה לכוח עזר'.

שלושים ושבע שנים שהיא מבשלת! משמונה בבוקר עד שתיים בצהריים! היא אומנם סבתא בת שבעים ושתיים, שחיתנה כבר את כל ילדיה, אך ניצבת כמו חייל מידי יום ביומו לתפקידה. רק ב'בין הזמנים' היא הייתה 'נכנסת ללחץ'. בא' בניסן כל הישיבות נסגרות. אין בחורים. אין מטבח.

אך גם לכך נמצא פתרון: ישיבת מיר! אומנם שלושת אלפים בחורים ואברכים יוצאים לחופשה, ומכל מקום כחמש מאות בחורים, תושבי חוץ לארץ, נשארים. היא מבשלת להם! היא יודעת היטב: יש לה 'הסכם עבודה' עם בורא עולם! היא עשתה אתו 'עסקה'. ה' נותן לה חיים – והיא מקדישה אותם 'למענך א-לוקים חיים'. גם אנחנו, אי אפשר לבוא לקב"ה ולבקש 'זכרנו

לחיים', 'כתבנו בספר החיים', בלי שנקבל איזו שהיא 'קבלה' שתוכיח שאנו מבקשים את החיים 'למענך א-לוקים חיים!'. (יחי ראובן) .

אור החיים

יערוף כמטר לקחי (לב ב)

פירוש על דרך אומרם ז"ל (אבות פ"ג מ"ז) "אם אין קמח אין תורה" וכו', יכוין הכתוב במאמר זה כי כמו שה' נותן מטר לזון ולפרנס כמו כן צריכים הם ללמוד תורה, וזה שיעור הכתוב יטיף כמו שאני מטיף המטר לקחי, וכאלו אמר יערוף לקחי כמטר, שאין הקב"ה שואל מהאדם ללמוד תורה עד שמכין לו כדי פרנסתו, וממוצא דבר אתה למד שאם לא יטיפו מפייהם טיפי תורה אין חפץ ה' לתת מטר, וזה מה שפירשנו במאמר התנא (שם) "אם אין קמח אין תורה". פירוש, אם ראית שאין קמח דע שאין תורה, וטעם שכינה ללימוד תורה לשון זה יערוף, לדמות למעשה המטר שהוא מטיף.

ענייני ראש השנה

סגולה בדוקה ליום הדין

כתב רבי שלמה קלוגר זצ"ל בספרו 'חכמת שלמה' כדי שניגזר ביום הזה לטובה ולברכה, עלינו להאמין ולבטוח שבאמת ייגזר בו גזר דיננו לטובה. אנו צריכים לחשוב ולהאמין שבוודאי ניכתב לטובה. המחשבה והאמונה הללו – הן שתבאנה לנו באמת שנה טובה ומתוקה. לכן אנו אוכלים את סימני ראש השנה המלווים בתפילות לשנה טובה, כדי להגביר את האמונה ואת המחשבה החיובית שלנו על השנה הבעל"ט.

מאותה סיבה יש הנוהגים לומר בפה מלא אחר תפילת שחרית ביום ראש השנה: 'כל מה שעבד רחמנא לטב עביד, גם זו לטובה' – כל מה שעושה הבורא – הוא לטובה. אם נחשוב כך, אם נאמין כך, זו סגולה כבירה שאכן כך יהיה, כל השנה הבאה תהיה טובה ומבורכת! וכך הזהיר רבי משה גרינוולד זצ"ל, רבה של חוסט ומגדולי רבני הונגריה בספרו 'ערוגת הבושם': שיהיה האדם שמח וטוב לב ביום זה, נמובטח בחסדי האל שיצא משפטו לאור. ואף הוסיף הבן איש חי שכעס בראש השנה הוא סימן רע מאוד, ולכן יהיה רק בשמחה!

כתב בעל ה'חיי אדם': 'ואוכלים בשר שמן ומיני מתיקה והכל לסימן טוב. ולכן פשיטא שיזהר מאוד שלא יכעס בימים האלו, מלבד גודל האיסור, כדי שיהיה לסימן טוב. ורק יהיה שמח ליבו ונכון ליבו בטוח בה' עם התשובה ומעשים טובים'. ספרי המקובלים מראים שהשנה מתנהגת על פי צורת התחלתה, לכן ירבה בשמחה ובקדושה רבה! (אוצר הסיפורים ומועדים)

הלכות "ראש השנה" משו"ע ומפסקי מרן רבי עובדיה יוסף זצוק"ל

ד. כשחל יום טוב ביום חמישי וביום שישי, אף על פי שהניח עירוב תבשילין כדת, אסור לאפות ולבשל ביום חמישי שהוא יום טוב הראשון לצורך השבת, אלא רק מיום שישי לשבת.

ואפילו במקום שיש אונס שלא יוכל לעשות צרכי שבת ביום שישי, אסור לעשותם ביום חמישי, ומכל מקום אם עבר ובישל ביום טוב ראשון, מותר לאוכלו בשבת. (ילקו"י סי' תקכז).

ה. השנה חל יום טוב של ראש השנה ביום שישי, מותר לרחוץ בביתו אפילו את כל גופו לכבוד שבת שהוחמו בדוד שמש או בוילר חשמלי המחובר לשעון שבת באמבטיה פרטית ביום טוב. (ילקו"י שעא) כמו כן מותר לטבול במקווה חם ביום טוב, אך אין להתקלח במקווה במים חמים אפילו אם הוחמו על ידי דוד שמש (ילקו"י עמ' שעה).

ו. כאשר צום גדליה נדחה בעלי הברית פטורים מלהשלים את התענית ורשאים לאכול לאחר מנחה גדולה. הואיל ובעלי ברית מתענים בתענית דחוייה עד המנחה וכיוון שאינם משלימים את התענית אינם רשאים לעלות לספר תורה אף בשחרית (יבי"א ט פא אות כד).

ז. עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שיפייסנו; אפילו לא הקניטו אלא בדברים, צריך לפייסו (שו"ע תרו א). כתבו המקובלים: מי שאינו מעביר שנאה ביום כיפור אין תפילתו נשמעת (תרו א). מי שלא חטא כנגד חברו אך חברו החליט להיפגע כגון שלא הזמינו לשבת או לא חייך אליו, אין חובה לבקש מחילה (כמבואר במשנה (ב"מ עה:)) אין עליו אלא תרעומת ומשמע שבשביל שיכעס על חברו על חבירו חייב היתר).

פתגמי חסידיים

אמר רבי שלמה קלוגר זצ"ל: הטיף פעם מוסר לבעל תוקע ואמר לו: אמנם נכון. כי תקיעת שופר היא "חכמה ואינה מלאכה", אבל עם זה צריך למען-השם שלא לשכוח. כי 'ראשית חכמה יראת ה'.

סגולה לראש השנה

מנהג ישראל קדושים לקרות בראש השנה וביום הכיפורים מזמור לה' הארץ ומלואה (תהילים לד) ולהתפלל בו על הפרנסה. כי קבלה בידם שקריאת מזמור זה טוב לאומרו בכל יום מעשרת ימי תשובה ולומר את הבקשה על הפרנסה. (לשון חכמים ח"ב סי' ו')

מילי דבדיחותא

יורם איפה קבלת זריקה, ביד או ברגל? יצחק: בקופת חולים.

חכמת חיים

הנדיבות מקרבת אויבים, והקמצנות מרחקת אוהבים.

ענייני רפואה – אזובית

לעשות חליטה. ממריץ, מרבה הזעה, מעלה כיח, מעלה סומק על הפנים. צמח נפוץ המשמש לבישול ולתרופות עממיות. טיפול בהצטננויות ושפעת, ומחטא.

שאלות מפרשת האזינו

שאלה: מהו לשון קנאה?

חידה: איזה דבר משמח את כולם?

ההגרלה לפרשת נצבים וילך - ראש השנה והאזינו יפורסם התשובות והזוכים בעלון לחג הסוכות

השתתפות בהגרלה צריכים לענות על השאלה והחידה. בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה.

מבוגרים וילדים הזוכים – הגרלה על פנס 3 שלבים + נגן. בוקסה או מיקרופון בלוטוס.

תשובות מלאות בלבד, יתקבלו תוך שבוע. **מס' הפלאפון הוחלף ל- 050-9400202**

לרפואה שלימה: שולמית בת חיים. הרב יפת שליט"א בן חנה. ציון בן חנה.. שלום בן זיהרה. אביבה ר. בת חיים. נחמה עליזה בת חיים. סגולה בת שרה זהרה. מנשה בן ברכה. משה בן חיים. אהרון בן חיים. הרב אהרון ב"ר יוסף. נתן בן מארי. ינון ב"ר עובדיה. יונה בן אסתר איטה. פרידה לאה בת צילה. מאיר בן שמחה אלגרה. לולו לאה בת אדל. יהודה בן עפיה. הרב שלמה יוסף בן חממה יונה. אירן בת גוהר. מאיר בן עיישה. נריה בן רחל. אהרון בן מרים. יוסף בן אסתר. הנריאט רבקה בת מרים מיריל. פנינה בת אלקה. יהודית אהובה בת סאסי. שושנה בת טובה. ענת בת ציונה. צבי בן פנינה. דבורה בת מרים. **לזיווג הגון:** מרגלית בת מרים. נתנאל צבי בן יהודה. דוד בן פלורה. יאיר ב"ר יהודה. דוד בן לירן. יוסף חי בן גאולה חיה. תמיר בן מרים. יוסף חיים בן בהיה. אושרת בת טובה. שילת בת איתן. לירון שירה בת עופרה. ליסוף יוסף בן עופרה. אפרת מיכל בת שרה דינה. מוריה נאוה בת אורה. ישי בן שלמה. רפאל בן מלכה.. עמנואל בן מרים. יצחק בן אירית. נהוראי בן מרים. פנחס בן איטה רבקה.

להצלחה בכל: הרב אריה מכלוף בן אסתר. יפה איווט בת שמחה. אברהם בן שרה. סימי רחל בת טובה. ציפורה בת שרה. אורן בן סימי רחל. מאי בת שרון. אלה שרה בת מאי. תמר רבקה בת מאי. שיר אביגיל בת מאי. הרב יאיר בן שרה. יהודה ב"ר עובדיה. נסים בן לולו לאה. יניב בן אביחי. אסתר ב"ר עובדיה. הרב הראל בן דורית. מאיר בן לולו לאה. אביחי ב"ר עובדיה. דורית בת תמר. שלום חי ב"ר זכריה. סעדיה בן שושנה. מרגלית בת שמעה. יחזקאל בן הלה. עופרה בת אביבה בתיה. יחזקאל בן שרה יוטא. אהרן טוביה אריה בן איטה יהודית. טליה בת יניב. דוד רחמים בן הינדא ריזל. אברהם בן תמר. רחל בת מרים. משה בן צאלח חנן בן זהבה זוהרה. מאיר בן מרים. טובה גיטל רייצה בת אביבה. **לזרע של קיימא:** שילה בן ברכיה וחני ב"ר בנימין. אברהם בן יקני ויהודית בת אסתר. יהונתן בן בת שבע. ושילת בת חיה. יונה יוסף בן לאה ועל בת רבקה..

לעילוי נשמת ולמנוחת נפש

מו"ר מתנא במו"ר סאלם זכריה זצוק"ל מרן מו"ר הגאון עובדיה יוסף בן גורגיה זצוק"ל זיע"א. הצדיק משה יעקב ב"ר יוסף הכהן רביקוב זצ"ל. מרן מו"ר הגאון רבי שמעון ב"ר דוד בעדני זצוק"ל. הסבא צאלח במו"ר מתנא ז"ל. הר' זכריה במו"ר צאלח זכריה זצ"ל. חיים בן יחיא והב ז"ל. ר' בנימין בן מנצור דעוס ז"ל. אליהו בן צדוק אהרון ז"ל. רבי זכריה בן סאלם ונה זצ"ל. אליהו מגורי ז"ל ב"ר מרדכי נ"י. אליהו בן חיים והב ז"ל. הרה"ג צהל ב"ר רחמים שרפי זצ"ל. רבי שמעון ב"ר שלום זוהר ז"ל סבתא רבא סעדי ב"ר יוסף זכריה ע"ה. **כל חיילי ישראל הי"ד** מרדכי יוסף בן אליהו זיידל טובל ז"ל. סבתא שמש בת צאלח זכריה ע"ה. שמש במו"ר סאלם זכריה זצ"ל. הדסה ב"ר יצחק מצנבר ע"ה. סבתא ברכה בת סעד מרחום ע"ה. הדודה יונה חממה בת יוסף והב ע"ה. הדודה עליה כודרה בת יחיא זכריה ע"ה. מרים בת קאמר כהן ע"ה. שרה בת שמעון טיירי ע"ה. אחותי מירב ב"ר עובדיה ז"ל. ובתה מוריה ז"ל בת שלמה אנקונינה נ"י. גיטתי רחל בת חיים בן שמואל ע"ה... ברכה בת סאלם בידני ז"ל. רבי ראובן ב"ר יהודה עוקשי זצ"ל. מרים בת יעל ז"ל. הרה"ג רבי יהודה דרעי זצ"ל בן אליהו ואסתר ז"ל. הרב אורי נורי בן רחל זצ"ל. **הבחור נועם יחיאל ז"ל בן ארז נ"י.**

כיצד מחנכין?

עלון מס' 88

ערב ראש השנה תשפ"ה

אהוב ונחמד, קרוב וידיד!

זאת ועוד, אמרתי ועניתי לפניו: "מה לך יותר מדברי קדשו של האדמו"ר רבי יששכר דב מבעלז זי"ע, אשר התבטא פעם בביטוי: ישנם דרכים רבות לשוב בתשובה, אולם תשובה הבאה על ידי לימוד התורה הינה הדרך הנעלית ביותר!"

כדברים האלה אמר פעם גם האדמו"ר מהר"א מבעלז זי"ע לחתן שנכנס ליום חופתו: "התשובה הגדולה ביותר היא באמצעות לימוד התורה, והגמרא הוא ספר המוסר הטוב ביותר!"

הדברים מפורשים במדרש (ויקרא רבה, קדושים כה): "רב הונא אמר, נכשל אדם בעבירה... מה יעשה ויחיה, אם היה למוד לקרות דף אחד - יקרא שני דפין, ואם היה למוד לשנות פרק אחד - ישנה שני פרקים".

לסיום ספרתי לו מה שספר הרה"ח ר' יוסף לויפער-לאבין ז"ל שהיה נוכח בשעת מעשה:

באחת השנים בליל יום הכיפורים בחצר הקדש בעלז, כאשר נכנס האדמו"ר רבי יששכר דב זי"ע לחדר קדשו אחר התפלה, התפרץ לפתע לחדר אחד האונגרישע בחורים' שהסתופפו בצל הקודש, בקול נהי ובכי רב. שאל אותו מהרי"ד מה ארע ומדוע הוא בוכה. אך בקושי רב הצליח הבחור להגות דברים בפיו. לאחר שנרגע קמעא, השיב הבחור ואמר: שהוא הכין לעצמו כלי עם מים לנטילת ידיים שחרית, וכעבור זמן חש בצמאון עז, ולרגע קט שכח שהיום יום כפור, וגמע באחת את תכולת הכלי שהכין לנט"י סמוך למיטתו.

זעזוע רב אחז את מרן האדמו"ר כשמעו את הדברים, ובחלחלה רבה נענה ואמר: איך מסוגל יהודי לשתות ביום קדוש שכזה!?

והיה הדבר לפלא איך שבתחילה ייסרו האדמו"ר בתוכחות על עווננו והביאו לידי בכיה רבה, כדי לגרום לו לשוב בתשובה שלימה מעמקי לבו, על חטאו החמור, ורק לאחר מכן נתן לו דרך תיקון קלה באמצעות לימוד התורה וקרבו בתשובה שלימה.

עלינו לדעת את דברי הרמב"ם: אמש היה זה שנאוי לפני המקום, משוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד! (הל' תשובה פרק ז הלכה ו).

(מתוך "התקרבות", שופטים תשפ"ד)

אחד מחשובי הפעילים בארגון 'צהר' [של חסידות בעלז] סיפר: אחד מבעלי התשובה שזכיתי ללוות בדרכו הארוכה ומלאת האתגרים, התקשה בבעיה אשר לא נתנה לו מנוח.

נקיפות המצפון על השנים הרבות בהן לא זכה לטעום טעם יהדות, ואשר במהלכן התנהג בניגוד לדברי תורתנו הקדושה ולא קיים את מצוותיה, הציקו לנפשו מאוד ולא נתנו לו מנוח. הוא לא ידע מה לעשות בשל כך.

עד שיום אחד לקחתי אותו לשיחה ממושכת, בה הטעמתי אותו קמעא מאורם של אדמו"רי בעלז הקדושים, המורים לנו תדיר כי על ידי לימוד התורה הק' יכולים לשוב בתשובה שלימה על כל המעשים הרעים ואפילו על החטאים הקשים ביותר.

בראשית פתחתי בסיפור שסיפר הרה"ח שלמה זלמן קאטה ז"ל, שאחר השואה האיומה, פנה אליו נער אחד ובקש ממנו שיכנס לאדמו"ר רבי אהרן מבעלז זי"ע, לבקש עבורו דרך תשובה על חטאים חמורים שעשה רח"ל בעת שהותו במחנות הפליטים, ולתקן את נפשו מכל סיג ופגם.

נכנס אפוא רבי שלמה זלמן אל הקודש פנימה והציע את הדברים בפני האדמו"ר זצ"ל. נענה מהר"א ואמר: "אין צורך בעשיית סיגופים! העיקר הוא חרטה לשעבר וקבלה מהיום ואילך. שיתן כל יום צדקה, ואם אפשר יתן לעני הגון, וילמד כל יום א שטיקל גמרא".

"נו, רואה אתה!?" שאלתי את אותו בעל תשובה, "אם אתה לומד מדי יום קטע גמרא - ואתה הרי לומד הרבה יותר מכך כל יום - אתה זוכה לתשובה שלימה! מה לך אפוא לדאוג ולהתאונן על חטאי העבר?"

בנוסף לכך שיתפתי אותו בסיפור שאירע עם יהודי אחד של"ע נכשל בעבירות, ויום אחד החלה לנצנץ בקרבו רוח טהרה וקדושה לשוב בתשובה, ובקש להתקרב בחזרה לאבינו שבשמים ולשוב אליו בכל לב.

נכנס הלה אל מרן השר שלום מבעלז, ותיאר בפניו את רוב פשעיו רח"ל, כאשר הוא מבקש שמרן יורה לו דרך תשובה אשר ילך בה...

השיב לו מרן מהר"ש בקצרה: "תדבר פחות ותלמד יותר!"

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

מורה דרך - הכרחי / מורה נבוכים

הנוסעים בתעלה המחברת את הערים ונציה ופדואה, חולפים בדרכם ליד ארמון פאר בשם 'וילה פיזאני'. את הארמון, על 114 חדריו המפוארים והמהודרים, בנה אחד השליטים הידועים של ונציה. הלה גם היה חובב גינות נוי מרשימות. לפיכך הוא שכר את אחד מטובי אדריכלי הנוף המפורסמים באירופה, כדי שיתכנן עבורו גן יצירה מיוחדת במינה שאיש מהמבקרים לא ישכח - 'גן המבוכה'.

הגן נותן למבקרו חווייה מיוחדת במינה (ישנם רק שלושה גנים כאלו ברחבי העולם). הוא עשוי שורות צפופות של שיחים, שגובהם מעל גובה האדם הממוצע. השבילים מתפתלים בתשעה מעגלים הסובבים את נקודת המרכז של המבוכה. במבוכה קיימים גם שבילי סרק, המוליכים למבוי סתום, או מחזירים את הצועד אל נקודת ההתחלה. יש בו מעברי דמה שמוליכים לשומקום, או פרוזדורי אשלייה שלא נועדו אלא לבלבל את הצועד בו.

המבקר בגן המבוכה מקבל לידי דגל ארוך. כאשר הוא מתיימש מלמצוא את דרכו, הוא מניף את הדגל. או אז השומר העומד בראש המגדל שבמרכז המבוכה, ב'אכסדרה', נותן לו הוראות יציאה - הנחיות ברורות המובילות לכיוון היציאה.

גן המבוכה של וילה פיזאני נחשב ליצירת מופת של אדריכלות איטלקית קלאסית, אבל צריך היה להמתין עד להגעתו של חכם יהודי כדי לגלות את הרעיון המוסרי הצפון בו. כשישים שנה לאחר שנחנך הגן, עבר באזור רבי משה חיים לוצאטו, הרמח"ל, שנולד בעיר פדואה ונהג לפקוד לעיתים תכופות את ונציה הסמוכה.

בעוד מבקרים בגן (עד היום!) רואים בו שעשוע גרידא, בעיני הרמח"ל הוא הפך למשל קולע על מצבו של האדם בעולם הזה.

וכך כותב הרמח"ל בספרו הנודע, מסילת ישרים, פרק ג': "הא למה זה דומה, ל'גן המבוכה', הוא הגן הנוטע לצחוק, הידוע אצל השרים, שהנטיעות עשויות כתלים, וביניהם שבילים רבים נבוכים ומעורבים, כולם דומים זה לזה, והתכלית בה הוא להגיע אל אכסדרה אחת שבאמצעם. ואמנם השבילים האלה מהם ישרים ומגיעים באמת אל האכסדרה, ומהם משגים את האדם ומרחיקים אותו ממנה. ואמנם ההולך בין השבילים הוא לא יוכל לראות ולדעת כלל אם הוא בשביל האמיתי או בכוזב, כי כולם שווים ואין הפרש ביניהם לעין הרואה אותם, אם לא שידע הדרך בבקיות וטביעות עין שכבר נכנס בהם והגיע אל התכלית שהוא האכסדרה. והנה העומד כבר על האכסדרה הוא רואה כל

הדרכים לפניו ומבחין בין האמיתיים והכוזבים, והוא יוכל להזהיר את ההולכים בהם, לומר: זה הדרך לכו בו! והנה, מי שירצה להאמין לו, יגיע למקום המיועד. ומי שלא ירצה להאמין וירצה ללכת אחר עיניו, ודאי שישאר אובד ולא יגיע אליו.

כן הדבר הזה: מי שעדיין לא משל ביצרו, הוא בתוך השבילים, לא יוכל להבחין ביניהם. אך המושלים ביצרו שכבר הגיעו אל האכסדרה, שכבר יצאו מן השבילים וראו כל הדרכים לעיניהם בברור, הם יכולים ליעץ למי שירצה לשמוע, ואליהם צריכים אנו להאמין. ואמנם מה היא העצה שהם נותנים לנו? בואו חשבון, בואו וחשב חשבוננו של עולם, כי כבר הם ניסו וראו וידעו שזה לבדו הוא הדרך האמיתי להגיע האדם אל הטובה אשר הוא מבקש ולא זולת זה.

כללו של דבר, צריך האדם להיות מתבונן בשכלו תמיד בכל זמן ובזמן קבוע לו בהתבודדו, מה הוא הדרך האמיתי לפי חק התורה שהאדם צריך לילך בו. ואחר כך יבוא להתבונן על מעשיו אם הם על הדרך הזה אם לא, כי על ידי זה ודאי שיהיה לו נקל לטהר מכל רע וליישר כל דרכיו. וכמו שהכתוב אומר (משלי ד, כו) פלס מעגל רגליך וכל דרכיך יכוננו, ואומר (איכה ג, מ) נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה'".

כדי לצלוח את גן המבוכה, דרוש "ווייז" רוחני = "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך".

אחת השאלות העולות שוב ושוב בסמינרי ערכים ודומיהם, לבעלי תשובה, היא: למה צריך היהודי לעשות לו רב? [כהוראת התנא בפרקי אבות "עשה לך רב"] "וכי אין הדבר פוגע באוטונומיה של הפרט? מדוע עלי להתבטל בפניו ולהישמע להוראותיו?" תוהים המשתתפים.

אבל לאחר שיתחווור לנו שיש לנו שליחות בעולם, הדבר ברור שצריך הדרכה כיצד למלא את השליחות, מה היא דורשת ממני וכיצד עלי ליישמה, אז הדבר ברור שבלי "עשה לך רב" אין כמעט סיכוי לצלוח את גן המבוכה הגדול הזה.

בימים אלה בהם כולנו עושים מחדש מאזן שנתי וחשבון נפש מה עשינו בשנה החולפת ומה נקבל על עצמנו בשנה הבאה עלינו לטובה, הדבר ברור כי עלינו להוועץ ברובותינו מאורי הדורות וללמוד מהם מהי הדרך הישרה שידבק בה האדם, וכך נזכה כולנו לשנת מהפך לטובה, שנה בה נחשב את צעדינו בתבונה, ונזכה כולנו לכתובה וחימה טובה עם כל כלל ישראל!

(מתוך עלון "ערכים", שופטים תשפ"ד)

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

לעילוי נשמת בתיה אייזדורפר ע"ה בת רבי יעקב כהן ז"ל

נלב"ע בז' בתשרי תשס"ג ת.נ.צ.ב.ה.

תפארת רפאל

מיסודו של הראשון לצייון מרן רבנו עובדיה יוסף וצוק"ל
עלון תורה והלכה לכל בני המשפחה

יוצא לאור ע"י תלמוד תורה ומפעלי חסד
"תפארת רפאל" עטרת שרה"
ע"ש רבי רפאל זביחי בן פינחס זצ"ל ע"ש מו"ל שרה זביחי בת דינה ע"ה
נוסדו בשנת תשכ"ז (1967) בתל אביב

ראש השנה

עלון מס': 2,039 | תשפ"ה

ליקט וערך: הרב רפאל זביחי שליט"א
רב בק"ק "תפארת רפאל" תל-אביב
העלון נוסד בשנת תשמ"ה (1985)
בידי הרב שלמה זביחי שליט"א

עלון חג

הפחד נותן חיים

עלון מורחב

המשנה במסכת ראש השנה (א, ב) אומרת: "בראש השנה, כל באי העולם עוברים לפניו כבני מרון", ובגמרא (שם יח.) אמרו: "מאי כבני מרון? הקא תרגימו: כבני אמרנא. ריש לקיש אמר: כמעלות בית מרון. רב יהודה אמר: כחיליות של בית דוד". ופירש רש"י: "כבני אמרנא - ככבשים שמונין אותן לעשרו, ויוצאין זה אחר זה בפתח קטן, שאין יכולין לצאת כאחד. כמעלות בית מרון - הדרך קצר, ואין שניים יכולין לילך זה בצד זה, שהעמק עמוק משני צידי הדרך. כחיליות של בית דוד - כבני חיליות של מלך, וכך היו מונין אותם יוצאים זה אחר זה, בצאתם למלחמה".

נשאלת השאלה, מדוע היה צורך להביא את שלוש הדוגמאות הללו, שהעיקרון שבכולן בעצם זהה? המגיד הירושלמי, הצדיק רבי שבתאי יודלביץ זצ"ל, ביאר את הדבר **במשל נפלא**: אדם החליט לייבא סחורה יקרה הנמצאת מחוץ לגבולות המדינה שבה הוא גר, ולהביאה למדינתו. כאן יוכל למוכרה במחיר כפול ומכופל. דא עקא, על הגבולות הרשמיים של המדינה ניצבים שומרים שאינם מאפשרים את הכנסת הסחורה למדינה בלי לשלם מכס, תשלום שהופך את העסקה לבלתי כדאית. האיש החליט להעביר את הסחורה שלא בדרך הרשמית. שכר עגלון שבקי בדרכים עוקפות, ויודע להיכנס למדינה דרך הרים וגבעות. העגלון דרש בשכרו סכום הגון, אך שווה בהחלט, אם העסק יצלח. **וכך, באישון לילה**, העמים הסוחר את הסחורה היקרה על העגלה, עלה עליה ויצא עם העגלון לדרך. מיד עם יציאתם הבחין העגלון שהסוחר רועד כעלה נידף. "מה קרה?", שאל. "לווית הלואות עצומות כדי לרכוש את הסחורה", הסביר הסוחר. "אם יתפסו אותנו, לא זו בלבד שיחרימו את כל הסחורה, אלא אף יעמידונו לדין, ישליכו אותי לבית סוהר ויפסקו עלי קנסות כבדים". "הלוא רק בעוד חמש שעות נגיע למעבר הגבול", תמה העגלון. "מדוע רגליך רועדות כבר עכשיו?", "אני קורא את הבאות", הסביר. "כבר עכשיו אני חש את מה שעתידי להיות". העגלון משך בכתפיו והמשיך בנסיעה, שליו ורגוע. כעבור ארבע וחצי שעות, חצי שעה לפני חציית הגבול - גם העגלון החל לפחד. גם רגליו החלו לרעוד. אם יתפסו אותם - יחרימו לו את העגלה והסוס, וגם עליו ישיתו עונשים כבדים על שסייע לדבר פשע. בשלב הזה של הנסיעה גם בעל הבית וגם העגלון רעדו מפחד. **אולם היה אחד שלא פחד כלל**. לא היה אכפת לו מכלום! אפילו בשעת מעשה, בזמן חציית הגבול, נותר שליו ורגוע... היה זה הסוס. לא חושש ולא מרגיש.

והנמשל: ישנם שלושה סוגים של אנשים. יש את לומדי התורה, הדבקים בה' יתברך. הם מתחילים לפחד מהדין כבר מראש חודש אלול. גם חודש אב מזכיר להם - בראשי התיבות שלו - שהנה אלול בא. הם בוכים בסליחות, מתחננים בתהילים, מנצלים כל זמן פנוי לפתוח ספר וללמוד. המשפט עומד להגיע בעוד חודש והם חשים אותו כבר עכשיו. הללו דומים לחיילות בית דוד שמתכוננים ומתאמנים למלחמה תקופה ארוכה מראש. **וישנם כאלו, בינונים**, שבמשך החודש עדיין לא מתעוררים. אמנם ביום ראש השנה, בהישמע קול השופר, אוזו בהם חיל ורעדה, וכמאמר הכתוב (עמוס ג, ו): "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו". הם דומים לעוברים במעלות בית מרון, שאמנם אינם צריכים להתאמן ולהתכונן ימים שלמים מראש, אולם בשעת מעשה, בשעת המעבר, הם אכן פוחדים. **אבל יש גם את הסוג הדומים לבני אמרנא**. לכבשים. גם בעוברם בפתח הצר הם אינם מבחינים ואינם מרגישים בסכנה. הצבע האדום שנחתם על גבן - המסמן שהנה בעוד רגע הן מובלות לשחיטה - לא מעורר אצלן כל פחד. השם ירחם! יש בני אדם שנמשלו כבהמות נדמו ממש. מובלים כצאן לטבח, כאותו סוס שלא חלי ולא מרגיש.

מי לא נפקד כהיום הזה? כולם ניצבים לפני ה'! "ראשיכם זקניכם שטרַיכם כל איש ישְׂרָאֵל, מחטב עֲצִיבָה עד שאב מימִיךָ". כולם צריכים להשתדל לפתח הרגשות של אימה מהדין כמה שיותר מוקדם, **כי הפחד נותן חיים**.

ראש השנה תשפ"ה

ראש השנה - מדוע נקרא היום **ראש** השנה ולא **ראשית** השנה? כי השפעת יום זה היא בבחינת ראש, המשפיע ונותן חיים לכל איברי האדם. כך משפיע היום חיים של תשובה ומעשים טובים לא רק לימי התשובה, אלא לשנה כולה.

ראש השנה בגימטריה 861, כמנין **אבות אמהות**, כי זכות האבות והאמהות עומדת לימינו בראש השנה להיפקד בדבר ישועה ורחמים. (צבי לצדיק)

שְׁנֵיהֶּיָהּ לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנָב - לראש ראשי תיבות לעשות רצון אבינו שבשמיים. (בך יברך ישראל)

"**תקיעת שופר חכמה ואינה מלאכה**" (ראש השנה כט:), בתקיעת שופר העיקר איננו מלאכת התקיעה, אלא החכמה לפתוח על-ידי התקיעה את שערי הלב ולעורר את השומעים לתשובה. (רבי בונם מפשיסחה)

אריה שאג מי לא יירא (עמוס ג, ח) - ימי התשובה רמוזים בשם **אריה - אלול**, ראש השנה יום הכיפורים, הושענא רבה, ובימים אלו צריך האדם לתקן מעשיו. (אלף המגן)

מִחֵק בְּרַחֲמֵיךָ הָרַבִּים כָּל שְׁטָרֵי חוּבוֹתֵינוּ - ראשי תיבות **בשמחה**, כי על ידי השמחה אפשר לקרוע את גזר הדין.

תשובה ראשי תיבות: "תמים תהיה עם ה' אלוקיך", "שיוויתי ה' לנגדי תמיד", "ואהבת לרעך כמוך", "בכל דרכיך דעהו", "הצנע לכת עם ה' אלוקיך".

שגב **יהודי פיקח נכנס פעם אל הברון גינזבורג בפרוס השנה**. ברכו הלה בברכה הנהוגה לזכות לפתיבה וחתומה טובה. חייך היהודי והשיב: "יתן לי הברון את החתימה שלו בלבד, אל הכתיבה כבר אמצא דרך בעצמי!" **רבי נפתלי מרופשיץ** ראה פעם אחת יהודי העומד ומכה על חזהו באמירת 'אשמנו, בגדנו', בעודו ממלמל את המילים מן השפה ולחוץ ומחשבותיו נתונות לדברים אחרים לגמרי. **אחרי התפילה אמר לו הצדיק:** "כאשר בעל הבית נמצא בבית אלא שהוא ישן - יש תועלת בדפיקות על הדלת, שיגרמו לו להקיץ משנתו; אבל כאשר בעל הבית נמצא בכלל במקום אחר, אין כל תועלת בדפיקות, כי בעל הבית אינו נמצא בבית.."

מושגים ביהדות

תשרי

בראש השנה מתחיל מניין חדש של השנה לבריאת העולם. מניין השנים נקבע לפי מחזור הירח, שהוא בן 354 ימים, והוא קטן ב-11 יום משנת השמש שהיא בת 365 ימים. נצטוונו בתורה לקבוע את חג הפסח בחודש האביב, ולכן מוסיפים מידי כמה שנים חודש אדר נוסף המעביר את השנה ומסדרה בהתאם לעונות השנה.

בא' בתשרי שנת ג'של"ט, ולגרסא אחרת בג' בתשרי, נהרג **גדליהו בן אחיקם**, שהועמד כמנהיג ישראל האחרון מתקופת בית ראשון, והיה נציב יהודי שמונה על ידי הבבלים כמנהיג תושבי יהודה בתאריך י' באב, לאחר שנחרב בית המקדש הראשון. גדליהו נרצח בידי ישמעאל בן נתניה פחות מחודשיים מאז מונה לתפקידו; בעקבות הירצחו ברחו תושבים רבים מיהודה למצרים, ופסק אז כליל היישוב היהודי בארץ עד לשיבת ציון. לזכרו, ולאות אבלות על הירצחו המסמל את חורבנו המוחלט של היישוב היהודי בארץ ישראל בתקופת בית המקדש הראשון, מציינים את צום גדליה, עקב החג נדחה הצום לג' בתשרי. ועל זה אמרו חז"ל: "קשה סילוקם של צדיקים כשריפת בית אלוקינו". גדליה הנהיג את ישראל במשך 52 יום, מט' באב עד א' בתשרי, וסימנך: **'גדליה' = 52**.

בא' בתשרי ד'תשע"ב (1011), נפטר רבי **אמנון ממגנצא**, אשר חיבר את הפיוט הנשגב **"ונתנה תקף"**, אותו אומרים בסילודין בכל עדות אשכנז ובחלק מעדות המזרח בראש השנה וביום הכיפורים.

בראש השנה תרפ"ד, התחילנו המוני ישראל בלימוד **"הדף היומי"**, פרי יוזמתו של הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין, תקנה שהתקבלה לדורות ורבבות לומדים מידי יום את הדף המשותף בכל תפוצות ישראל.

סיפור השבוע

ה"יהי רצון" שלפני תקיעת השופר

הגאון רבי רפאל שלמה לניאדו זצ"ל רבה הראשי של ארם צובא, היה שליח ציבור בימים הנוראיים והתוקע בשופר. שנה אחת חש חולשה, וביקש מבנו יחידו, **הגאון רבי אפרים זצ"ל**, למלא את מקומו. לאחר התפילה הלכו ראשי הקהילה לבקר את רבם החולה. שאלם: איך היו תפילותיו של בני? אמרו: נפלאות ומרגשות עד מאוד! "והתקיעות", שאל. "הלכו למישרין" אמרו, רק שבתחילה ראינו שמתרגש הוא מאוד. אבל אחר כך התגבר ותקע להפליא. כשבא בנו, שאלו: מדוע התרגשת בתחילת התקיעות? אמר: "כשאמרתי את הבקשות שלפני התקיעות, ביקשתי בהן, שישלח לי הקדוש ברוך הוא את המלאך הממונה על התקיעות. כשבא המלאך הזדעזעתי וחרדתי..." התפלא האב ושאל: "תמהני עליך, בני. וכי מה חשבת כאשר ביקשת שישלחו אליך את המלאך הממונה, האם ביקשת זאת על מנת שלא יבוא? הרי ביקשת שיבוא, ומדוע נבהלת מפניו?"... (לקדושים אשר באר"ץ)

יוסיף דעת

מדוע ראש השנה קודם לכיפור?

הסדר של קבלת ה'רישיון' לשנה טובה' הוא כך: בראש השנה נכתבים, ביום הכיפורים נחתמים ובינוניים תלויים ועומדים עד יום הכיפורים. **רבי ישראל מסלנט שואל:** מדוע חל ראש השנה כשעוונותינו עלינו ואז תלויים ועומדים עד יום כיפור? צריך להיות בדיוק ההפך: קודם יום הכיפורים, שאז נצומו ונתחרט על מעשינו ונגיע לראש השנה ונכתב מיד לשנה טובה?! **תשובה:** אדם חייב הכנה. אלול זה המצע הראשון, בלעדיו לא היינו מתעוררים. רק לאחר שהלב נרעש בתקיעת שופר ליבנו נפתח... ראש השנה ועשרת ימי תשובה מעניקים לו את הזמן הנוסף להסתגל למורא הדין, וכך בבוא יום הכיפורים הלב באמת מוכן להיכנע, לבקש סליחה אמיתית ולזכות לה! **סיפור שימחיש את הצורך בהכנה:** אחד בא לרב וביקש ממנו סליחה בקרירות ולא במתכוון באמת, אלא בגלל שכולם מבקשים. הרב תפס את ידו ואמר לו: "סלחתי לך בדיוק כשם שביקשת. ביקשת סליחה ולא התכוונת, מחלתי לך ואני לא באמת מתכוון"... **כך הקב"ה סולח למי שמתכוון באמת לבקש סליחה ולשפר דרכו.** לאותו אחד שזה מהשפה ולחוץ אין מחילה...

דברי הימים

מושגים על חודש תשרי

חודש תשרי - הוא החודש היחיד בשנה שאין מברכים אותו בשבת שלפניו ואין מכריזים על היום בו יחול ראש חודש. **בספר המנהגים מובא,** שהסיבה היא כדי לערבב את השטן שלא ידע מתי ראש השנה והסברים רבים נאמרו על כך בספרים. עוד טעם מובא שם כדי לקיים את הפסוק: **"תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו"**, על פי דברי חז"ל, איזהו חג שהחודש מתכסה בו? הוי אומר זה ראש השנה, מפני שראש השנה הוא החג היחיד שחל בראש חודש שבו הירח מכוסה. רבים טועים וכותבים באיגרותיהם "בין כסא לעשור", ואין לו משמעות, שהרי כסא משמעו מקום מושב, וכסה הוא מלשון כיסוי הירח. חודש תשרי הוא לעולם מלא בן 30 יום. **החודש הראשון** בחודשי השנה למניין בריאת העולם, והחודש השביעי בחודשי השנה למניין יציאת מצרים, הוא חודש תשרי.

החודש נקרא בנביאים (מלכים א' ח, א): **"ירח האתנים"**, משום שנולדו בו איתני העולם האבות הקדושים, אברהם יצחק ויעקב, וגם נפקדו בבנים בחודש זה. יש מסבירים שמשמעות השם איתנים הוא בגלל נחלי מים חזקים, שבחודש זה מתחילים הגשמים לרדת ומתגברים המים בנהרות. **בתורה הוא נקרא "החודש השביעי"** לגאולת ישראל ממצרים, וביומו הראשון חל ראש השנה. **השם תשרי מקורו בלשון הבבלית "תשריתו"**, שמשמעותו ראשית והתחלה (ככל החודשים שקיבלו את שמם בגלות בבל). בלוח החקלאי העתיק שנמצא בגזר, נקרא שם החודש "ירח האסיף", על שם תקופת איסוף התבואה בחודש זה. החודש נקרא גם בשם "מלך חודשים", כי חלים בו חגים רבים. **בתקופת הנביאים** ובזמן שהיו מקדשים על פי הראייה, היו זמנים שראש השנה היה יום אחד, ולאחר מכן עד היום תיקנוהו ליומיים.

"נר ה' נשמת אדם" - פטירת הצדיקים זצוק"ל בחודש תשרי - צדיקים במיתתו נקראו חיים"

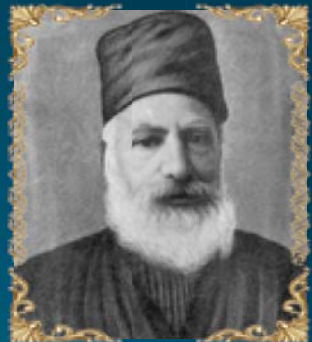
הרב יהודה הכהן רבין
ט"ו תשרי תשס"ב (2001)
היה רב ביהדות בוכרה בישראל
יסד את 'איגוד בני הישיבות
יוצאי בוכרה'.

הרב בנימין גרג'י
ו' תשרי תשל"ה (1974)
רבה של העדה האפגנית
וה'משהדית' בישראל, מחנך דגול
במשך כיוכל שנים בת"ת "בני ציון" י-ם

הרב אפרים זלכה הכהן
ג' תשרי תשי"ז (1956)
מקובל ודרשן, מראשי
ישיבת "פורת יוסף", אביו של
חכם שלום כהן זצ"ל

הרב סלמאן אליהו
ב' תשרי תשי"א (1940)
מרבני עולי עיראק ומתלמידי
ה"בן איש חי" אביו של הראשון
לציון רבינו מרדכי אליהו זצ"ל

אימרת השבוע

"כשם שהשמן גנוז בתוך הזית, כך גנוזה התשובה בתוך העבירה." (המגיד ממזריטש)

מדור הסגולות והמנהגים

מאת מייסד העלון רב יהדות 'משהד' (איראן) ורב קהילת "תפארת רפאל" מורנו הרב שלמה זביחי שליט"א

מאז ומתמיד נהג עם ישראל לקיים סגולות שונות בחודש אלול, לפני יום הדין - זאת כדי להרבות בזכויות ולזכות להיכתב ולהיחתם בספר צדיקים ואנשי אמת. לפניכם חמש סגולות בדוקות ליום המקודש ביותר בשנה - ראש השנה, המלוקטות מפי צדיקי וחכמי הדורות.

מנהג ישראל קדושים ללכת ביום ערב ראש השנה לבית עלמין, ולבקש רחמים מהשם יתברך על קברות הצדיקים כדי שיבקשו עלינו רחמים, וכן שירחם עלינו בזכותם. ובגמרא ובזוהר מבואר שנפשות המתים עולות למעלה בראש השנה, לחקור ולדרוש מה נעשה בדיננו, ולכן אנו מקדימים ומתפללים שם, כדי שיהא להם כח לבקש עבורנו. ועוד מבואר בזוהר שאלמלא תפילת המתים על החיים - לא היינו מתקיימים בעולם אפי' חצי יום. ספר 'חסידים' [סימן תש"ט - תשי"א] 'זוהר' חומש שמות [ט"ז עמוד ב']. **כאשר מתפלל על קבר הצדיק**, יבקש מה' יתברך שיתן אליו רחמים בזכות הצדיק וזכות תורתו ומעשיו, ולא יבקש מהצדיק עצמו, משום שיש בזה איסור שלא לדרוש אל המתים. ספר 'שופר בציון' [פרק א' סעיף ז'].

מצווה על כל איש לטבול בערב ראש השנה במקווה טהרה כשר, ויועיל לו להשליך מעליו כל הטומאות והמחשבות הזרות שנדבקו בו מכל השנה. ויש בעניין זה סודות ורמזים נפלאים לתועלת האדם ביום הדין, ובלבד שיהרהר בתשובה בשעה זו. ספר 'המנהגות' [דף ב' עמוד א'].

טוב לאכול בראש השנה ממצה שנאפתה בפסטה, ומרומז בזה סוד גדול שחכמים ייחסו לו שמירה והגנה לאורך כל השנה. רבינו חיים פלאג'י אף אמר כי מי שיקיים סגולה זו, יזכה שהשנה הבאה תבוא עליו לטובה, יצליח במעשי ידיו ויניצל מכל הסכנות והנזקים בגוף ונפש וממון.

ראש השנה - מסוגל לפקידת עקרות. תניא רבי אליעזר אומר שבראש השנה נפקדו שרה, רחל וחסה, ולפי מדרש תנחומא גם רבקה ולאה, וגם אמו של ר' שמעון בר יוחאי (שרה שמה). יום זה מסוגל לפקידת עקרות. חז"ל אומרים שהאותיות הבאות אחרי המילה "עקרה" הן "שופר" (האות הבאה אחרי ע' - פ', האות הבאה אחרי ק' - ר', האות הבאה אחרי ר' - ש', האות הבאה אחרי ה' - ו' קיבלנו "שופר"), המסוגל לפתוח שערי שמים. הקב"ה פקד את העולם ביום הראשון של ראש השנה, שזהו יום הבקשות. ביום זה ניתן לבקש בקשות של זרע של קיימא.

סגולה לפרנסה - יש לקנות סכין ולחדד אותו בערב ראש השנה. המקור לסגולה זו הוא הרבי מיזדטשוב, ומופיע בספר "סגולות ישראל". הטעמים שהובאו לסגולה זו הם: סופי התיבות של תחילת הפסוק "פּוֹתַח אֶת יַדְךָ" הם חת"ך, ופסוק זה קשור לפרנסה. הסכין חותך, וכך בראש השנה הקב"ה "חותך חיים ושפע לכל חי". ועוד כתוב כי "מזונותיו של אדם נקבעים לו מראש השנה ועד ראש השנה". (חשוב לזכור לטבול את הסכין).

הימנעות משיחה בטלה בראש השנה: בעל התניא היה מזהיר את תלמידיו להקפיד על דיבוריהם בראש השנה. אכן, טוב לעשות תענית דבור בראש השנה כדי לסגור את הפיות של המקטרגים שרוצים לקטרג ואז הקדוש ברוך הוא אומר להם "למטה האדם שותק, גם אתם שותקים". יש לזכור שדיבורי ראש השנה מהווים שורש לכל הדיבורים במשך השנה כולה, ועל כן ראוי במיוחד להקפיד על זהירות מדיבורים אסורים ודיבורי חול, בפרט בעת הסעודות הקדושות.

סגולה לבנים צדיקים והצלחתם ביראת השמיים ובתורה: סגולה זו מיועדת הן לראש השנה והן ליום כיפור: בתיבת 'איה' של תפילת מוסף, טוב לבקש על הצלחתם של הבנים בתורה וביראת השמיים, ושיהפכו לצדיקים. לאחר מכן יש לומר את נוסח ה'יהי רצון' שלאחר התפילה, ובעילה יבקש בתיבת 'איה' על זכירת התורה.

יה"ר מלפני אבינו שבשמים שנוזכה לשוב בתשובה שלימה להתעלות באמונה ובשמחה, ונבוא לידי סליחה מחילה וכפרה בקרבת ה', ונוזכה לשנה טובה ומתוקה שנת גאולה וישועה ברוחניות ובגשמיות.

הודעה משמחת לעם ישראל

מוקד התהילים העולמי "תפארת רפאל" שמח להציג בפניכם לאחר עמל רב את ספר התהילים המדוייק והמפואר באותיות מאירות עיניים כולל טעמי המקרא, ובכריכה מהודרת בצירוף תפילות וסגולות מרבותינו הקדושים.

ניתן להשיג במהיר עלות בטלפון מספר: 1800-260-260

בכל ראש חודש ניתן להתקשר למוקד התהילים, שיחת חינם: 1800-260-260 ולקבל פרקי תהילים קבועים לאמירה בכל החודש יחד עם כלל עם ישראל

יוסיף מוסר

כיצד זוכים בקלות לשנה הכי טובה?

מסופר על המקובל רבי יהודה פתיה, בליל ראש השנה סרר חום כבד בעיר בגדד בעיראק, הרב ומשפחתו נאלצו לחגוג את החג בגג ביתם, והנה איך שהתחיל הרב לקדש, נתקלה גלימתו במנורת הנפת, ומיד כבו האורות, וכל בגדיו הלבנים נתלכלכו. הרב מיד ביקש מאשתו סליחה, ואיחל לה שנה טובה בשמחה. אשתו הרבנית רחל, הלכה להביא את ה'סימנים' והאוכל לשולחן, איך שהחלה לעלות, מעדה ונפלה עם כל האוכל והסימנים. הרב מיד רץ לרבנית, עזר לה לקום והחל להרגיע שהיום ראש השנה ואסור להתעצב ולכעוס ח"ו. כשנתרו ללא אור וללא סימנים של ראש השנה, הביאה האישה את מעט האוכל שנישאר והנה חיש מהר קפץ חתול על השולחן חטף וטינף את האוכל, ונתרו רק עם שתי פיתות לחג. הרב שראה זאת ידע שזה מעשה שטן, ושמח שמחה גדולה לא נתן לעצב ולכעס לנצח אותו!!!

הרב פתיה העיד, שמשום שלא כעס בראש השנה זכה באותה שנה גם לגילוי סודות רבים מעולם הקבלה, וגם לפרי בטן מאשתו, שעד אז עמדה בעקרותה, והיית השנה הכי טובה בחייו! מכל הבחינות. מכאן נלמד, כמה ביום ראש השנה חשוב לשמוח, ואסור לכעוס ולהתעצב חלילה. ובכך נזכה לשנה טובה ומבורכת, אמן.

יוסיף חכמה

מדוע ישנם שני ימים לראש השנה?

שונה הוא ראש השנה משלושת הרגלים, פסח שבועות וסוכות, שהם נחגגים בארץ ישראל יום אחד ובחוץ לארץ יומיים, ואילו ראש השנה נחגג יומיים גם בארץ ישראל. וטעם הדבר, מאחר שבזמן שהיו בית הדין מקדשים את החודש על פי מולד הלבנה, והלבנה פעמים נראית ביום השלושים לחודש ופעמים רק למחרת, לא היו בני הגולה יודעים באיזה יום נקבע ראש חודש וממילא היו נבוכים באיזה יום חל כל חג, לפיכך תיקנו חכמים לתושבי חוץ לארץ שיעשו כל חג משלושת הרגלים יומיים, מחמת הספק. ובארץ ישראל לא הוצרכו לכך. אולם לענין ראש השנה אמרו **במסכת ראש השנה**: "בראשונה היו מקבלין עדות החדש כל היום. פעם אחת נשתהו העדים מלבוא, ונתקלקלו הלויים בשיר (ששרו שיר של חול במקום של החג. ויש אומרים שלא אמרו שירה כלל), התקינו שלא יהו מקבלין אלא עד המנחה. ואם באו עדים מן המנחה ולמעלה, נוהגין אותו היום קודש, ולמחר קודש. משחרב בית המקדש (וכבר לא היה חשש קלקול שיר הלויים), התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהו מקבלין עדות החדש כל היום". ומכל מקום נשארה התקנה שנוהגין אותה היום קודש ולמחר קודש, כמבואר במסכת ביצה. ומפני מה גם לאחר שכבר הוקבע לוח שנה תמידי וכל ראשי החודשים ידועים מראש, עדיין אנו מקפידים לקיים את ראש השנה על כל הלכותיו במשך יומיים? לפי הפשט, הטעם הוא מפני שתקנת חכמים נשארת לעד, ואין לנו סמכות לבטל שום תקנה מתקנתם. **אולם עומק הדבר יובן על פי דברי המקובלים**, שלכל תקנה שתיקנו חכמים יש שורש וסיבה עליונים, שבעבורם הוקבע הדבר באותו הזמן, לפי פעולתם ומצבם של ישראל ומצב שורשי הבריאה בעולם הרוחני מאותה תקופה והלאה. ורק שנאמרה גם סיבה על פי הפשט. ומשום כך, גם אם הטעם הפשטי בטל, התקנה אינה בטילה, משום שהטעם העליון והעיקרי נשאר קיים.

לקבלת פרק תהילים
שלחו את הסילה "תהילים"
לואוסטאפ: 03-6761212
או בשיחת חינם:
בישראל: 1-800-260-260
USA: 1-866-676-86-96

מוקד התהילים העולמי
שעל ידי מוסדות התורה והחסד "תפארת רפאל"
משנת תשנ"א (1991) מאז מלחמת המפרץ
בברכתו של זקן המקובלים הרב יצחק כדורי זצ"ל

במיזם חדש ועדכני - לקבלת פרקי תהילים ישירות לפלאפון
לקריאה בצורה ברורה ומנוקדת, להצלחת חיילי צה"ל מג"ב
וכוחות הביטחון, ליפואת הפצועים במלחמה, ולהחזרת השבויים והנעדרים.
להצלחת כלל עם ישראל ובפרט חיילי צה"ל מג"ב וכוחות הביטחון

ספר הסליחות המהודר "ברכת רפאל"

הוצא לאור על ידי מוסדותנו עם שינויי הנוסחאות המדויקות כפי שהורה לנו מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל. ספר הסליחות נדפס ללא מטרת רווח, ואלפי ספרי סליחות חולקו לכותל המערבי ולאתרים הקדושים ברחבי הארץ.

ניתן להשיג במחיר מסובסד במוקד "תפארת רפאל" 1800-260-260

עֵשֶׂה לְךָ רֵב

מדור ההלכה על פי הראשון לציון הגאון
מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

הֵלְכוֹת לַיַּל רֵאשׁ הַשָּׁנָה

- א. התפילות בראש השנה יהיו בשמחה ובטוב לבב, ובנעימה קדושה, ומתוך כוונה שלימה, כי בטוחים אנחנו בישועת הקב"ה שיכתבנו ויחתמנו לחיים טובים. ולא כאותם שמביאים עצמם לידי בכיה בתפילות ראש השנה, שהרי ראש השנה הוא, וכמו שנאמר **וְשִׂמְחַתְּ בַחֲגֵהָ**, ונאמר "תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו", איזה חג שהחודש מתכסה בו, הוי אומר זה ראש השנה (ר"ה ח:). אין אומרים הלל לא בראש השנה ולא ביום הכיפורים לפי שהם ימים נוראים, ויראה ופחד ונועדו לתשובה, ולא ימי שמחה יתרה.
- ב. תלמיד ישיבה מבני עדות המזרח שמתפלל בישיבה עם האשכנזים, **יתפלל בנוסח הספרדים כפי שנוהגים אבותיו**, ואסור לו לשנות את המבטא שלו, ולהתפלל במבטא אשכנזי, שנאמר **אַל תִּטֵּשׁ תּוֹרַת אֲמֹךָ**.
- ג. **מנהג ישראל** לאכול בשני הלילות של ראש השנה מיני פירות וירקות שיש בהם רמז לסימן טוב לכל ימות השנה, משום דסימנא מילתא היא. וכמו שאמרו בגמרא (הוריות יב. וכריתות ו.), ואחר שהתחילו בסעודה של ליל ר"ה, ואכלו כזית פת, מתחילים לברך עליהם. ורשאי כל אחד ואחד מבני הבית לברך בעצמו ברכת פרי העץ וברכת שהחיינו, ואינו חייב לצאת ידי חובה דוקא בברכתו של בעל הבית, ואפילו לאחר ששמע הברכה מבעל הבית, וענה אחריו אמן, ואין בזה משום ברכה שאינה צריכה.
- ד. מכיון שבכלל הדברים הללו ישנם גם תמרים, והם המובחרים שבשבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל, והם קודמים לברכה לרימונים ולשאר פירות, ולהם משפט הבכורה, **לפיכך יקח תחילה תמר ויברך עליו בורא פרי העץ**, ואם התמר הוא פרי חדש אצלו, יוסיף לברך גם ברכת שהחיינו. ואחר שאכל, יקח עוד תמרה, ויאמר יהי רצון מלפניך ה' או"א שיתמו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתינו, ויאכלנה. ובברכת בורא פרי העץ על התמרה יכוון לפטור כל פרי העץ שעל השולחן שיאכל אחר כך. וכן בברכת שהחיינו יכוון לפטור כל מיני פירות חדשים שלפניו מברכת שהחיינו.
- ה. יש נוהגים שלא לאכול **מאכלים חריפים או חמוצים**, אלא רק דברים מתוקים, לסימן טוב, שתהיה כל השנה טובה ומתוקה. ויש נוהגים להביא בליל ראש השנה **אתרוג** על השולחן, ולומר לפני אכילתו יהי רצון שנהיה הדורים במצות. ויש שמביאים אותו כשהוא מרוקח בדבש. יש נמנעים מלאכול **דג** בראש השנה, משום שמצינו במקרא (נחמיה יג, טז) שכתוב בו **דָּאָג**, והוי לשון דאגה. ואדרבה יש שנוהגים להקפיד להביא דגים בראש השנה על השולחן, ואומרים עליו, יהי רצון שנפרה ונרבה כדגים.

בספר נחמיה מתואר ראש השנה שחגגו שבי ציון בהנהגתם של עזרא הסופר ונחמיה בן חכליה: "היום קדש הוא לה' אלהיכם אל תתאבלו ואל תבכו כי בוכים כל העם לשמעם את דברי התורה. ויאמר להם לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו כי קדוש היום לאדנינו ואל תעצבו כי חנות ה' היא מעזכם". (נחמיה ח, ט-י) **לשנה טובה תכתבו ותחתמו - אמן**

מוסדות התורה והחסד "תפארת רפאל"
 מייסודו של הראשון לציון מרן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל

הננו שמחים להודיע כי בס"ד גם השנה עלה בידינו לערוך

מנהג כפרות בהידור רב!

תרומות אפשר להעביר בכל אמצעי תשלום בטל. 1-800-260-260 המשדר: רח' קפלנסקי 1, 6687001 תל אביב

הזמנים לפי לוח "אור החיים" המבוסס על פסקי מרן הגר"ע יוסף זצ"ל

ניו יורק	באר שבע	חיפה	תל אביב	ירושלים	
6:16	6:06	6:06	6:05	6:06	כניסת החג
7:12	6:53	6:53	6:52	6:54	יציאת השבת
7:43	7:35	7:33	7:32	7:36	רבינו תם

עלון השבוע מוקדש לכבוד עורך העלון
ר' רפאל יוסף זביחי בן הרב שלמה ויפה הי"ו
 שהקב"ה ימלא כל משאלות ליבו לטובה ולברכה
 ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח
 ותתחדש עליו שנה טובה ומבורכת, אמן

עֵלוֹן
ראש השנה
 'תחל שנה וברכותיה'
הפטרָה
 "ויהי איש"
 שמואל א א'

- תלמוד תורה לבנים
- שיעורי תורה ויהדות לבנות
- כולל ובית מדרש
- כנסים תורניים
- קירוב רחוקים
- מכון הוצאת ספרים וחקר כתבי יד
- דאגה לרווחת החיילים בצה"ל
- עזרה לנזקקים
- הדרכה רוחנית לעולים חדשים
- מוקד עולמי לאמירת תהילים
- שבועון תורני

לקבלת העלון בדואר - במייל או לתגובות: refael260@gmail.com

הנצחה לזכר יקירכם ותרומות - נא לשלוח לתלמוד תורה ומפעלי חסד "תפארת רפאל"
 המשדר: רח' קפלנסקי 1, קרית שלום, ת.ד. 12015 תל אביב, טל. 1-800-260-260

ערכים

כתיבה והתימה צובה

זמני החג והשבת בגב העלון

ריענון נהיגה ערב ראש השנה הוא לא הזמן להתעסק בענייני חולין של חוקי תעבורה ותמרורי דרכים. ואולי כן?

הקצר לא יאפשר לנו להימנע מתאונה. 'נהיגה מונעת', משמעה קריאה נבונה של מצב הכביש ונקיטת צעדי התגוננות בטרם תבוא הסכנה, בבחינת 'החכם עיניו בראשו'."

"קילורין לעיניים!" מתלהב יהודה. "עיניו של הדג לא מותקנות בזנבו, מהטעם הפשוט שאין בהן תועלת. הראש הוא זה שמכוון את התנועה והעיניים מאפשרות לו לבור את דרכו בתבונה-אם רק יפקח אותן. הדרך לשנות כיוון ולהימנע מהטעויות של השנה שעברה, היא לזהות מראש את המצבים והתגובות שהביאו אותנו לשם, ולנקוט ברפואה המקדימה את המכה."

"הסחות הדעת הן האויב הגדול שלנו", הרעים קולו של המורה. "אוי לנו אם נניח לסקרנות להתיק את מבטנו מהכביש אל המסך. בעצם, כל התעסקות שאינה קשורה במישרין לתפעול הרכב, אין לה מקום במהלך הנהיגה. הטוב ביותר הוא להימנע מהפיתוי לחלוטין: להניח את הטלפון במקום בו לא יהיה בהישג יד, ולקבל החלטת ברזל-שלא להתעסק בשום מסיח חיצוני."

"נכון מאוד", הסכים יהודה. "דע לאן אתה הולך" היא משנתו הבסיסית של היהודי. לא לאפשר לגירויים צדדים להסיח את דעתנו מהמטרה העליונה. לשם כך קיבלנו בהר סיני תוכנת ניווט רוחנית, המורה לנו את היעד ועוקפת את פקקי התנועה שבדרך. גם אם התוכנה מורה לנו לרדת מהאוטוסטראדה ההמונית לכביש צדדי, שנראה מפותל יותר-סביר להניח שיש לכך סיבה טובה."

"אסיים בעצה פשוטה אך מועילה", סיכם המורה. "בכל בוקר, כשאתם מתיישבים ברכב, רגע לפני שאתם מפעילים את המנוע, עצמו את עיניכם, והחליטו כי ביום הזה אתם מתחייבים לקיים את כל חוקי התנועה-ויהי מה. גם כשתהיו עצבנים, גם כשהנסיבות תהיינה מפתות מאוד-בשום אופן לא תעברו על החוק."

"זהו בעצם המלכתו של הקב"ה בראש השנה", הרהר יהודה. "בשעה שהקב"ה קובע גורלות לשנה כולה, אנחנו מקבלים החלטה נחושה לשמור על כללי החיים שהתורה נתנה לנו, לטובתנו. די בהחלטה זו כדי למתוח קו על מחדלי העבר, ולהעניק לאדם זכות לשנה הבאה."

השיעור תם. הקהל החל להתפזר, והמורה ניגש ליהודה. "שמתי לב שבמהלך הקורס היית מהורהר", העיר לו. "יכול להיות שהיית טרוד מכדי להתרכז בשיעור?" "אדרבא, למדתי ממך המון", השיב לו יהודה. "אין לך מושג כמה."

קורס ריענון נהיגה בעיצומו של חודש אלול?! לכאורה, אין בזבוז זמן גדול מזה. עם כל הכבוד לדרישות משרד התחבורה, מוטב היה לדחות את האירוע עד אחרי הימים הנוראים. בחודש הרחמים והסליחות טרוד היהודי בחשבון נפשו, ומה לו להתעסק עתה עם חוקי תעבורה, תמרורי דרכים, ושאר ענייני חולין?

אלו היו המחשבות שריצדו במוחו של יהודה ישראלי, שעה שתפס את מקומו בכיתה המאולתרת שבה יתקיים הקורס. אלא שכאשר פתח המורה בדבריו, הופתע יהודה לגלות כי מדובר בשיחת מוסר לכל דבר ועניין.

"תלמידים נכבדים", פתח המורה. "הנהיגה בשטח עירוני מסוכנת היא. בכל רגע עלול לקפוץ לכביש ילד שובב או הולך רגל שדעתו מוסחת. לשם כך הותקנו בכביש פסי האטה. אל תתעלמו מהם, וגם אל תעברו עליהם במהירות; שלא תהרסו את הקפיצים של הרכב, ותסכנו את הסובבים. פס ההאטה קורא לכם להאט, ולהתבונן סביבכם. האם אתם שולטים ברכב, או שהרכב דוהר בעצמו למחוזות שתתחרטו עליהם...!?"

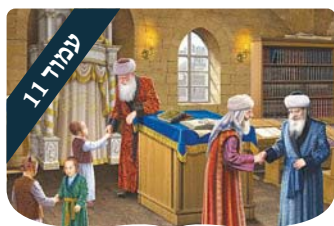
"הפלא ופלא", הרהר לעצמו יהודה. "והרי תקיעת השופר של חודש אלול נועדה אף היא לאותה מטרה. להאט לרגע את מרוצת החיים, להתנתק לזמן מה מרצף טרדות היום-יום, על מנת לשים לב לאן אנו דוהרים."

"תמרור 'עצור!' הוא בעל חשיבות מיוחדת", המשיך קולו של המורה. "התמרור הזה לא הוצב ליד הצומת כדי להקשות על החיים, אלא לטובתך ולהצלחתך. אל תתחכם איתו. התמרור הזה תובע עצירה מוחלטת. רק כך תוכל לעיין היטב בצומת שלפניך, להביט ימין ושמאל, ולוודא שאף רכב אחר לא מגיח. תוכל גם לוודא שאתה בדרך הנכונה, או שמא עליך לפנות לכיוון אחר."

"דברים כדורבנות!" התפעל יהודה. "גם ראש השנה הוא פרק חדש, והכניסה אליו שקולה לכניסה לצומת. אם תתפרץ לצומת בפזיזות, אתה עלול חלילה להיקלע לתאונה. גם אם קרה לך נס ועברת את הצומת ללא פגע, החמצת הזדמנות לבחון מחדש את המסלול שלך. אולי יתברר שמרוב חיפזון פספסת פנייה חשובה, והמשכת לכיוון שגוי. 'שנהיה לראש ולא לזנב', משמעו שלא ניגדר באופן אוטומטי אחרי שגרת ההרגל, אלא ניזום את כיוון התנועה שלנו."

"כמובן, שגם בנסיעה בין-עירונית חובת הזהירות מוטלת עלינו", קטע המורה את רצף מחשבותיו של יהודה. "אי-שמירת מרחק מהרכב שלפנינו, הינו גורם בודק לצרות. אם הרכב שלפנינו יבלום בפתאומיות, זמן התגובה

גם אם התוכנה מורה לנו לרדת מהאוטוסטראדה ההמונית לכביש צדדי, שנראה מפותל יותר-סביר להניח שיש לכך סיבה טובה

עמוד 11

ערכים לילדים
ואני תפילתי

עמוד 7

הרב ברוך שלג
שוטה, יבחוש או אדם?

עמוד 5

הרב יעקב אליצור
רגע של אמת

עמוד 2

הרב דוד ברוורמן
קדימה!

מחשבות טובות

הרב דוד ברוורמן

"בין המטופלים שלי, היו לא מעט ששבו בתשובה במהלך הטיפול. שמתי לב שבהתקרבת לחיי היהדות, חל שינוי דרסטי במצבם הנפשי. מדיכאון עמוק לחיים מלאי שמחה וסיפוק. אצלם הטיפול הפסיכולוגי הפך למיותר. ובשבילי זה היה חידוש עצום! עד כה ידעתי שיהדות היא דרך חיים של פעולות מותרות ואסורות.

"אך נוכחתי להפתעתי הרבה, שהתורה מלמדת את האדם לשלוט על רגשותיו ותחושותיו, ובעקבות עבודתו הרוחנית גם מצב רוחו משתנה. הדבר סיקרן אותי במיוחד. לעיתים גם אני 'נדבקת' מהמטופלים שלי... ושוקעת במרה שחורה. החלטתי לבדוק את האמת, וגיליתי עולם חדש. התברר לי שכל מה שלמדתי שנים רבות על תורת הנפש, מקופל בכמה מילים בתורה הקדושה".

במונולוג הזה סיכמה פסיכולוגית קלינית, אחראית על תחום בריאות הנפש באחת הערים הגדולות בארץ, את הסמינר של 'ערכים' בו השתתפה, ובעקבותיו שבה בתשובה. היא לא הסתפקה בזאת, ופתחה גם בביתו 'חוגי בית' להפצת היהדות.

שנהיה לראש

אחד מהסימנים המונחים אחר כבוד בסעודת ראש השנה הוא: 'ראש של דג'. אז אנו מבקשים שתי בקשות מבורא עולם לשנה החדשה: "שנפרה ונרבה כדגים", ובקשה מפורסמת יותר: "יהי רצון... שנהיה לראש ולא לזנב". מדוע ראו חז"ל להוסיף את השליה בבקשה: "ולא לזנב"? וכי לא די בבקשה 'שנהיה לראש'?

השאלה מתעצמת, שהרי זהו פסוק מפורש בפרשת 'כי תבוא': "ונתנך ה' לראש ולא לזנב והיית רק למעלה ולא תהיה למטה". נראה לכאורה שיש כאן כפילות. הרי מובן מאליו שאם נהיה לראש, לא נהיה זנב, ואם נהיה למעלה לא נהיה למטה. מה רומזת לנו התורה?

הרמב"ן משיב: "וטעם לראש ולא לזנב" - "ביאורו לראש לכל העמים, ולא לזנב לאחד מכל הגוים כי יתכן שיהיה לראש על עמים רבים וזנב לעם אחד נכבד ממנו! והנכון שיתנך לראש מעתה

קדימה!

מה בין זנב האריה לזנב הדג?

ולא לזנב עד עולם באחד מכל העתים וכן רק למעלה תמיד ולא תהיה למטה לעולם".

להביט קדימה

אבל יש משהו מיוחד באמירה הזו דווקא על דג. כשמתבוננים בבעלי חיים, המנסים להפגיש בין ראשם לזנבם, ניווכח שיש הבדל בין אריה, שועל, ודג. אריה החפץ לראות בשלום זנבו, רובץ, מנווט אליו את זנבו ובוהן את מצבו. שועל המעוניין לעשות זאת, נאלץ לסובב את ראשו ולבחון את מצב הזנב. אך בשונה מהם, לדג אין אפשרות לדעת כלל מה מצבו של זנבו! הזנב נמצא בקו אחד עם הראש. מה עושה הדג כאשר הוא מעוניין להשתעשע עם זנבו?

התשובה היא: לדג אין זמן לשעשועים! הוא לא מחפש את זנבו, הוא משתמש בו כדי להתקדם.

יש כאלה שבתחילת השנה קונים 'יומן', ויש כאלה שבתחילת השנה קונים 'לוח שנה'. והבדל גדול יש ביניהם

הוא פשוט מ ת ק ד ם! עם הזנב, הסנפירים, והקשקשים, הוא חותר ומתקדם, ובכוח זה, הוא מגיע עד לשולחן שלנו בראש השנה!... ולו לא היו תוחבים לו גזר בפיו, הוא היה אומר לכל החפץ לשמוע: "אתה עומד כעת בפתחה של שנה חדשה, זכית! הרי לא כל אחד שהיה עמנו בשנה שעברה זכה להגיע לשנה זו.

"בבקשה ממך, אל תביט לאחור כאשת לוט. אל תשקע במחשבות נוגות ומדאכות מה היה קורה אילו היית במצב זה או אחר... מחשבות אלו

מובילות את האדם לחידולן ומרה שחורה. עיקר העיקרים הוא להיות 'ראש', להיטיב קדימה. להיות ראש זה להנהיג את עצמך, כקברניט, כקפטן המשקיף כיצד לפעול ולעשות את הטוב ביותר מכאן ולהבא.

המבט לאחור חיובי; רק אם הוא ישפר את העתיד. כמו 'חשבון הנפש' על חטאי העבר. כידוע, עיקרי התשובה הם: הכרה בחטא, חרטה, וידוי, וקבלה לעתיד. היעד הוא: קבלה לעתיד. החרטה על העבר חיובית; בתנאי שתכוון את האדם לשיפור העתיד.

זוהי אם כן העצה לזכות ב'שמחת חיים'. כנאמר בפרשת כי תבוא - "ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלוך ולביתך". בעבודת ה' עלינו להעצים את ה'יש', ופחות להתעסק ב'אין'. על היהודי להפנים שהכלים והתנאים שהעניק לו בורא עולם כעת, הם הטובים והמתאימים ביותר לתפקידו בזה העולם.

וכפי שאומר מביא הביכורים: "ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתת לי ה'... מהו הדגש: 'ועתה', הרי זה ברור ומובן מאליו? נראה, שבדיוק זאת רוצה התורה ללמדנו. על היהודי לחוש ולהודות 'כעת' על מה שקיבל. כי מה שיש לנו כעת, הוא הטוב ביותר עבורנו! ומפני כן, מפרט מביא הביכורים ומדגיש: "אשר נתת לי" זהו הכי טוב בעבורי.

שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה

דבש הוא ראשי תיבות: 'די במה שיש'... אולי זהו גם הטעם שהדבש מסמל את סעודת ראש השנה. אם רוצים להתחיל שנה ברגל ימין, עלינו לשמוח ולהודות על ה'יש', ועמו להתקדם הלאה. וכשישתמש בכוחות אלה בשלמות לעבודתו יתברך, ימצא עצמו בשמחה תמידית.

הרב בנימין לוין, נכדו של הגאון הצדיק רבי אריה לוין זצוק"ל, אמר בשיחתו לראש השנה: "יש כאלה שבתחילת השנה קונים 'יומן', ויש כאלה שבתחילת השנה קונים 'לוח שנה', והבדל גדול יש ביניהם. את לוח השנה מתחילים כשהוא עבה, וכל שבוע תולשים בו דף אחד, ועוד אחד, ועוד אחד ובסוף השנה נשארים עם דף דקיק, כעלה נידף על הספירלה... ואילו היומן הולך ומשמין: בתחילת השנה כתבים בו דף אחד, לאחר מכן עוד ועוד... סיים הרב ושאל: "איזו שנה אתם רוצים, שנה של 'יומן' או של 'לוח שנה'...?"

בידנו ההחלטה אם ראש השנה יהיה השיא, וממנו הכול הולך ומתמעט, או שראש השנה ויום הכיפורים הם תחילתו של זינוק מופלא, של צמיחה רוחנית מרוממת.

תכלה שנה וקללותיה, ותחל שנה וברכותיה. שנה טובה ומתוקה, כתיבה וחתומה טובה.

לרכים
היו מנויים והפיצו
072-330-35-80

לתגובות, הנצחות והערות-מערכת: alon@arachim.org 072-3303580

© כל הזכויות שמורות // העלון הופק ע"י מחלקת דיגיטל ערכים בשינוף מחלקת בוגרים

עורך ראשי: הרב משה לנדאו // עורך משנה: יהודה פרידמן // עריכה לשונית: נ. בן צבי // עיצוב גרפי: ג. רובינשטיין

נקדת מבט

הרב משה לנדא

הכישלון הגדול בין 'ראה' ל'אהבה'

זו הייתה אמורה להיות ההמצאות הגדולה בהיסטוריה. סטיב ג'ובס מייסד אפל-ענקית המחשבים, הציע לממציא 63 מיליון דולר תמורת 10% מהחברה, אבל הממציא דחה את ההצעה, (חבל להפסיד 10% בהמצאה בטוחה כל כך). ג'ון דור, מי שנחשב לאחד המשקיעים האגדיים, זה שהימר על כמה חברות הזנק בתחילת דרכן והיום נחשבות למעצמות כלכליות, השקיע במוצר 80 מיליון דולר. הערכת המומחים הייתה שהמכירות של המוצר יגיעו ל-10,000 יחידות בשבוע (!). אבל כעבור שבע שנים, נמכרו רק 23,000 יחידות.

ה'רכינוע' או הסגווי, הוא רכב דו גלגלי בעל מנגנון איזון אוטומטי, שמדמה את ההליכה האנושית. האיש שמעליו צריך רק להטות את גופו כדי לנוע קדימה או אחורה. הוא צר ונוח במיוחד להתניידות, במקומות בהם לרכב דו גלגלי רגיל קשה לנווט. הסגווי, להערכת מומחים, היה אמור לעשות לרכב מה שהרכב עשה לסוס ועגלה. לפי ההערכות, הרחובות שלנו היום היו אמורים להיות גדושים באלפי אנשים משוטטים בסגווי. זה לא קרה. מגזינים יוקרתיים תיארו את המוצר כאחד הכישלונות הגדולים בהיסטוריה החדשה. כיום משמש הסגווי רק כמוצר נישא לפקחים בשדות התעופה או ככלי תיירות.

מה גרם לכישלון הגדול? בזאת אשם-הפחד. אחד מגורמי ההצלחה של מוצר חדש, הוא ההתאמה שלו לקהל היעד ולצרכיו. כדי לדעת על ההתאמות שצריך לעשות במוצר, צריך לחשוף אותו בפני משתמשים שינסו אותו, ויביעו את דעתם עליו. אלא שדין קיימן, ממציא הרכינוע, פחד. הוא חשש שמישהו יגלה את ההמצאה שלו. הפחד הזה גרם לו שלא לחשוף את המוצר ליותר ממספר אנשים בודדים.

'אהבה' ו'פחד' הם שני כוחות שמניעים את האדם; אך קיים הבדל מהותי ומשמעותי ביניהם. בעוד ה'אהבה' היא כח מניע לפעולה, ה'פחד'... משתק. נכון, יהיו פעולות כאלו ואחרות שהאדם יעשה בעקבות הפחד. אבל מצב העשייה הכללי יהיה בעיקר אי עשייה-שיתוק.

מי שמונע מפחד, לא מנסה דברים חדשים. לא לוקח סיכונים שיכולים להביא אותו רחוק. מי שמונע מפחד-בעיקר נזהר לשמור על הקיים.

מי שמונע מאהבה ואמונה גדולה בעם הנצח-לא נרתע. הוא מוכן להמשיך כדי לנצח.

המלחמה שעברנו בשנה האחרונה לימדה אותנו, כמו בשאר מלחמות העבר, כי מי שמונע מפחד-רוצה להפסיק את המלחמה. מי שמונע מאהבה ואמונה גדולה בעם הנצח-לא נרתע. הוא מוכן להמשיך כדי לנצח. מי שמונע מכח האהבה יודע, שאם הוא יברח מעשייה, ממלחמה; המלחמה תרדוף אותו.

הכלל הזה נכון בכל נושא. גם לאנשים שקיבלו משמייים ילד חולה או פגוע והם מתביישים בו. הם חוששים מהמציאות הזאת. הפחד מניע לפעולה. אבל הפעולה הזו היא 'הסתרה'. אם נוברים בפעולה הזו מגלים שהפעולה הזו היא בעצם שיתוק. הפחד משתק אותם מלהעניק טיפול מספק לילד, הפחד משתק אותם מלטפל גם בילדים האחרים.

פחד משתק. לעומת זאת, אהבה מניעה לפעולה אקטיבית. נכון, יכול להיות שמי שמונע מאהבה ייטול יותר סיכונים. ואפשר גם שהוא יטעה ויפול. אבל זה בדיוק העניין, מי שלא עושה-לא טועה. מי שמונע מאהבה, שועט קדימה. מי שמונע מפחד; עומד במקום.

את כל זה סיפרתי לכם בגלל ההבדל הגדול כל כך, שאולי לא שמים לב אליו. ההבדל בין 'תשובה מראה' ל'תשובה מאהבה'. לא רק ש'אהבה' היא דרגה גבוהה יותר, יש כאן הבדל מהותי, שמביא לתוצאה שונה בתכלית בעבודת ה' שלנו. בעוד היראה-הפחד, בעיקר גורמת לנו להיזהר שלא לדרוך על מכשולים ולא לעשות טעויות. האהבה דוחפת אותנו קדימה, אל הפיסגה. האימרה "מי שלא עושה, לא טועה", נכונה גם כאן. השב מראה אולי לא יטעה, אבל הוא ישאר במקום. השב מאהבה בשל

אהבתו הגדולה להקב"ה לא מפחד מטעויות. הוא רץ קדימה.

או כלשונו של הרב יעקב גולדוויכט זצ"ל: "השב מראה נרתע מפעילות ועשייה שמא ייכשל, ואילו השב מאהבה, רותם כל כח פנימי וכל תנועת-נפש לאהבה את ה' הנכבד".

כשאתה פועל מתוך פחד, אפשר אומנם שלא תיכשל, ומאידיך גם לא תוכל להתקדם. כשאתה פועל באהבה גדולה, יתכן שתיכשל, אבל בוודאי תגיע רחוק.

ועוד דבר אחד... כשמדברים על עבודת ה' ותשובה מאהבה, אנחנו נאטמים. מי יכול להגיע לדרגה כזו של 'אהבת הקב"ה'? אלא שגם באהבת ה' יש דרגות. אם אתה מונע לעבודת ה' בגלל הפחד מהעונש, זו איננה אהבה. אבל אם מה שמניע אותך זו האמונה החזקה בצדקת הדרך, גם זו, בלי ספק, עבודה מתוך אהבה.

חתימה האחרונה:

כל אוהב ירא, אך רבים יראים ואינם אוהבים (רבי יהודה אריה ממודינה-צמח צדיק כג)

3 מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 בכל חג, נוסף לבני חו"ל יום טוב שני. מדוע, בשונה משאר החגים, בראש השנה גם בארץ ישראל ישנם שני ימים טובים?

תשובה: הגמרא (ביצה ד' ע"ב) מסבירה כי בחו"ל נקבעו שני ימים טובים משום שלא תמיד אפשר היה לסמוך על כך שיושבי הגלויות

ידעו מבעוד מועד אימתי קידש בית הדין בירושלים את החודש. ממילא, לא ידעו האם היום ט"ו לחודש או ט"ז לחודש.

כיון שראש השנה חל בתחילת החודש, מפאת הסמיכות לקידוש החודש גם ליושבי ארץ ישראל הרחוקים לא יהיה עדיין מידע מתי התקדש החודש.

מסיבה זו, קבעו בתחילה קבעו כי במקום מושב בית הדין יעשו את ראש השנה יום אחד, ובשאר המקומות יעשוהו שני ימים. בהמשך גזרו החכמים שבכל מקום יחגגו את ראש השנה יומיים.

על פי הסוד, בשני ימי ראש השנה מתקיים דין, רק שבראשון הוא 'דינא קשיא' [דין קשה] ובשני 'דינא רפיא' [דין רפוי וקל יותר].

2 בראש השנה כולנו עוברים לפני הקב"ה כבני מרון. הדברים מופיעים במשנה, אך היכן הם מצויים בתורה?

תשובה: ראש השנה איננו מתואר בתורה כראשית השנה, אלא כ"יום תרועה" ו"יום זיכרון". ואכן, נחלקו חז"ל האם בריאת העולם הייתה בחודש תשרי או בחודש ניסן. היות וראש השנה הוא יום הדין, בו שפט האדם על מעשיו, נקרא ראש השנה "יום זיכרון".

לפי הבנה נוספת, ראש השנה נקרא כך כיון שהאדם במהותו הינו האוסף הכולל של זיכרונותיו. 'זיכרון' אינו דבר ערטילאי, כי אם תוצאה של פעולה הנחקקת בתאי המוח ומעצבת את האישיות. 'יום זיכרון' משמעו היום בו סך הפעולות היוצרות את האדם עולות לפני ה', ומציגות בפני הבורא את תמונת המצב הכוללת של האדם. ובהתאם לתמונה זו, נקבעים המשאבים והכוחות שיינתנו לו לשנה הבאה.

3 האם באכילת סימנים מסוימים בראש השנה אין משום חשש של 'לא תנחשו ולא תענונו'?

תשובה: אכילת הסימנים איננה ה'סיבה' בשלה תיגזר עלינו שנה טובה ומתוקה. אלא, ידוע כי "אחרי הפעולות נמשכים הלבבות"; חז"ל בחוכמתם תיקנו שגם בשעה שהאדם שקוע בצורכי הגוף, כאכילה ושתייה, הוא לא ישכח את אימת הדין.

וכן, גם בשעת הסעודה, בעת אמירת ה'יהי רצון' באכילת הסימנים, זכור האדם מה גדול ונורא הוא היום הזה. על ידי ההרהור והתשובה ימתיק לעצמו את הדינים. ואכן, מובא בספרים הקדושים שבעת אכילת הסימנים "יהרהר האדם בתשובה", שזוהי מטרתם של הסימנים.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

תורת החנוך

הרב צביאל'י בן זור

אני ובוראי, אני וילדי

מלכות, מרות וסמכות

זמן המלכות הקב"ה עלינו מתקרב. כעת הוא הזמן המתאים להבין מעט את המושגים: משמעת, גבולות סמכות ומרות.

אם ילדי רואה אותי מקבל סמכות, גם הוא יקבל אותה. אם ילדי יבין

שהסמכות בה אני משתמש אינני יונק מכוחי, אלא מהסמכות האלוקית העליונה, שאני והוא כפופים אליה באותה מידה, הוא יקבל את מרותי.

בשיח עם משתתף באחד הסמינרים של 'ערכים', נשאלתי על 'צדיק ורע לו-רשע וטוב לו'. הסברתי לשואל שהקב"ה אינו סבא, אלא אבא.

ומה בין סבא לאבא? סבא בדרך כלל מחייך. אבא גם מעניש. אב מעניק לילדו-כי הוא אוהב אותו. אב מעניש את ילדו-כי הוא אוהב אותו.

הקב"ה נותן לנו הכל. מהנשימה, בלעדיה איננו קיימים, ועד לשפע של פינוקים, אותם הוא מעניק רק כדי לספר לנו עד כמה הוא אוהב אותנו.

ד' נותן לנו כי הוא אוהב אותנו. ד'ן אותנו ביום הדין, ומממש את הדין במהלך השנה-כי הוא אוהב אותנו.

באותה מידה שהאהבה והגבולות של הבורא טובים לאדם, האהבה והגבולות של האב טובים לילדו. ומיום הדין, בו אנו מצויים, נלמד מה היה קורה אם לא היו ההורים מעניקים לילדם משמעת וגבולות.

שילוב מנצח של המון אהבה ושפע, יחד עם גבולות ברורים וענישה נצרכת, זה מה שצריך היהודי מאביו שבשמיים, וזה מה שצריך הילד מאביו שבארץ.

ילדי צריך לדעת שעד כמה שהוא יזכור יכבד ויעשה רצון אביו שבארץ-הוא יקבל שפע גדול, באותה מידה שאני יודע שעד כמה שאזכור את אבי שבשמיים, אכבד ואעשה את רצונו, אקבל ממנו שפע עצום, עד שיבלו שפתותיי מלומר די.

מה היה קורה אם לא היו בכל שנה ימי דין? אם לא היה אלול, ראש השנה, עשרת ימי תשובה ויום הכיפורים? התוצאה הייתה ממש כמו שלא היה 'ערב פסח', על שלל ניקיונותיו.

הדימוי נכון, למרות השוני התהומי. בימים אלו אנו עוסקים בקרצוף אדיר של כל הרמ"ח והשס"ה. הימים הללו מחייבים אותנו לעצור,

להתבונן ולהסיק. לא די בניקיון בלבד, נדרשת גם קבלת עול מלכות שמיים, המלכת המלך.

בליבו של כל יהודי מצויים 'בלמים', שמונעים אותו מלראות, לשמוע או לעשות דברים לא טובים. לבלמים הללו קוראים 'יום הדין', והם מופיעים בשלושה זמנים.

יום הדין הראשון אותו פוגש כל יהודי הוא- ראש השנה.

יום הדין השני הוא- היום בו עומד האדם לדין בפני בית דין של מעלה, ומוסר דין וחשבון על כל מעשיו בעולם הזה.

יום הדין השלישי, הוא היום אותו יפגוש העולם כולו-יום הדין הגדול והנורא, עליו מכריז אליהו הנביא שמישיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם, ומכיין אותם לאותו יום דין של משיח וגאולה.

אם לא היינו מתנקים כל שנה בימים אלו, היינו מעלים עובש, רוחני כמובן. יהודים רבים החלו את צמיחתם הרוחנית בימים הללו, ואינני מתכוון לאלו שאינם שומרי מצוות...

שנה טובה מתוקה.

עיקרון ההמלכה

מדוע אנו ממליכים את המלך לפני שמבקשים את סליחתו?

גם מנוסח הווידוי "חטאתי, עויתי ופשעתי לפניך", יכולים אנו לראות יסוד זה: בשעה שהאדם חוטא, הרי הוא כאילו מצהיר שהקב"ה אינו נמצא כאן לפניו, חלילה. על כן, עלינו לחדש ולחזק בקרבנו את ההכרה במלכותו הנשגבה של השי"ת, וזוהי הסיבה שאנו מדגישים "לפניך". אנו מודעים שזהו יסוד הפגם, שבעת החטא לא הרגשנו "לפניך".

דבר נפלא בהקשר הזה כתב רבי יונתן אייבשיץ: 'עשרת ימי תשובה' הם כנגד 'עשרת הדברות', שני הימים של ראש השנה הם כנגד שתי הדיברות הראשונות; "אנוכי ה' אלוקיך... לא יהיה לך". (יערות דבש ח"ב א, ומקורו בתנא דבי אליהו) כי כאמור, החטאים מבטאים התעלמות מנוכחותו של המלך.

מסופר על רבי אהרן מקרלין זצ"ל, שכאשר שמע את החזן בקריאת 'המלך', נפל מתעלף. לאחר מכן גילה לתלמידיו כי בשעה שהכריז החזן 'המלך', הוא נזכר בדברי הקיסר אספסינוס לרבי יוחנן בן זכאי: "אם מלך אני, מדוע לא באת אלי עד עכשיו?!" קודם שנגיע לקריאת החזן 'המלך', כדאי שנתכונן כראוי לקריאה: "אם אכן מלך אני, מדוע לא באת אלי עד עכשיו?!"

גדולי הדורות מלמדים אותנו, כי כישלון האדם בחטא הינו ביטוי לריחוקו מהבורא יתברך- לחוסר המלכה. האדם לא סתם חוטא, כמעשה קוף בעלמא. המשמעות העמוקה של החטא היא, שהאדם ניתק את מחשבתו מרוממותו של ה' יתברך. הוא התעלם בשעת החטא מהיסוד המרכזי ביותר בחייו-נאמנות לה'. נאמנותו למלך נחלה באותה עת כישלון צורב, ההמלכה התרופפה.

נמצא אפוא, שטרם הוא ניגש לכפר על מעשיו, עליו לתקן את מידת נאמנותו לה' יתברך. ולכן, ניצב ראש השנה, יום ההמלכה, עוד לפני יום הכיפורים. ראשית על היהודי לתקן את הנאמנות שלו למלך שנפגמה. ורק אז, כאשר האמון בין היהודי לאלוקיו חוזר להיות ההדדי, כביכול, יש מקום לבקש סליחה ומחילה על חטאי העבר.

רבי יעקב עמדין זצ"ל אומר: אילו היינו חיים בתודעה שאנו בני מלכים, לא היינו חוטאים לעולם; בן מלך לא מתגלגל באשפה... כיון שהחטא נובע מחוסר במודעות נכונה, כאשר אנחנו לא מחוברים נכון לנוכחותו של המלך.

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיאי

מדוע באמת ראש השנה-שבו הקב"ה דן את כל האדם- מופיע לפני יום הכיפורים? ההיגיון האנושי היה אומר, כי ראוי תחילה להיטהר ולבקש סליחה מהמלך ביום הכיפורים, ואז לעמוד ביום הדין נקי וטהור מחטא!...

אך מתברר, שההיפך הוא הנכון. וכך מסביר רבי יעקב יהושע פֿלק זצ"ל, בעל ה'פני יהושע': כדי לזכות לחסד הגדול של מחילת העוונות, על האדם להקדים ולהמליך את ה' יתברך. התשובה ומחילת העוונות נחשבים לחסד גדול, והם כלל לא מובנים מאליהם. וחסד זה, ניתן הוא לאותם נתינים נאמנים, שממליכים ומקבלים עליהם את המלכות.

מהי אם כן מהותה של המלכה זו, שהיא כה חשובה עוד לפני יום הכיפורים? כל כך גדולה היא המלכה זו, עד שהקב"ה בעצמו מבקשה מידינו: כמו שאמרו חז"ל: "אמר הקב"ה אמרו לפני בראש השנה, מלכויות-כדי שתמליכוני עליכם" (ר"ה טז).

ערכים לחיים

הרב יעקב אליצור

רגע של אמת!

רגע משנה חיים

היה זה לפני 33 שנים. אבי ז"ל שכב בבית חולים סורוקה, במחלקה למחלות סופניות בקומה השביעית. החדר היה מרווח, ולכל חדר הייתה מרפסת. אני ואחי התחלקנו ביננו. פעם הוא היה קורא תהילים ואני הייתי במרפסת, ופעם אני קראתי תהילים ואחי היה במרפסת.

לאחר מספר ימים, מצבו של אבי הלך והחמיר. הייתי במרפסת ושמעתי את נשימותיו המיוסרות. הבטתי מהמרפסת כלפי מטה, אל בית היולדות הסמוך לבית החולים סורוקה, וראיתי זוג הורים צעירים יוצאים עם תינוק בן יומו, נכנסים למונית ונוסעים. כל החיים לפניו. איזה אושר, כמה תקוות. חיים חדשים באו לעולם!

לפתע אני שומע את נשימותיו האחרונות של אבי ז"ל. חשבתי לעצמי: "גם אבי היה פעם תינוק, עם תקוות, עם חלומות, כל החיים היו לפניו. כשהוא נולד, איש לא חשב על יום מותו. העתיד נראה היה מזוהר."

אלא שהתמונה המושלמת, היא גם על יום המוות. "הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון. מאין באת מטפה סרוחה. ולאן אתה הולך למקום עפר רמה ותולעה ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון לפני מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא" (אבות ג, א).

הנקודה היא, שיש מרחק של שמונים שנה בין יום המוות ליום הלידה, ותחושת הקיימות היא אולי התחושה החזקה ביותר שלנו. אני קיים! קשה לדמיין את אי קיומנו. אבל נשימותיו האחרונות של אבי ז"ל, ביטלו את תחושת הקיימות שלי, וזכיתי לרגע של אמת!

בחיים שלנו ישנם מסיחי דעת רבים. פרנסה, קריירה, כבוד, תחרות, כסף, הנאות הרגע... אלו מרחיקים אותנו מתכלית חיינו, שהיא- קירבת אלוקים לי טוב!

אבל ישנם גם הרבה רגעים בחיינו שהם רגעי אמת. פעם מישהו בייש אותי ברבים; הרגשתי טעם של מוות!

פתאום חשתי את דברי חז"ל "נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל יליבין פני חברו ברבים" (ברכות מג, עב). זהו רגע של אמת!

פתאום הרגשתי מהי המשמעות של: להגיע לעולם האמת, ולהתבייש בפני בורא עולם! לאיזו גדלות יכולת להגיע, וכמה קטן אתה! אז גם הבנתי כמה אני צריך להיזהר ולכבד את הבריות.

זהו רגע של אמת, שמהווה מנוף להתעלות. הרב וולבה כותב בספרו 'עלי שור': "בהתקייף אותנו היצר אנו מתביישים בפני עצמנו לא מפני הרע והשפלות שביצר אלא מפני הפגיעה בכבודנו שבהתקפה זו. אנו החוזקנו את עצמינו לאנשים רמי מעלה והנה מתעוררת בנו נטייה שפלה השמה לאל את הערכתנו העצמית. ולכן כל מגמתנו היא לשכוח את הכישלון הזה בהקדם והייתה כלא הייתה. התעלמות זו היא התעלמות מהרבים העמוקים בנפשנו והם עיקר אישיותנו, וזו טעות!"

הנביא מיכה אומר (מיכה ז, ח): "אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי כי אשב בחושך ה' אור לי". אומר המדרש 'שוחר טוב': אלמלי שנפלתי לא קמתי! ואלמלי שישבתי בחושך ה' לא היה אור לי!

שלמה המלך אומר (משלי כד, טז): "כי שבע יפול צדיק וקם", הרב הוטנר זצ"ל כותב על כך: "הטיפשים חושבים כי כוונתו בדרך רבותא; אף על פי ששבע יפול צדיק, מכל מקום הוא קם. אבל החכמים יודעים היטב שהכוונה היא שמהות הקימה של הצדיק היא דרך 'השבע נפילות' שלו!"

לפני מספר שנים נתפסתי נוסע במהירות גבוהה. השוטר כרז לי ברמקול: "תעמוד בצד!" בום! איזה פחד. הלב מחסיר פעימה.

מתוכי בוקעת תפילה: "ה', תרחם עלי!" פתאום הרגשתי את אימת הדין בכל גופי. זהו לא רגע נעים, אבל זו גם מתנה מהשמיים. זהו רגע של אמת.

ראש השנה הוא יום דין. מלך יעמיד במשפט. זהו יום של אמת. זהו יום שבו האדם צריך לשעבד את רצונו לבורא עולם להמליך את בורא עולם על עצמו, על חייו, על רצונותיו על מעשיו ומחשבותיו, ולעמוד למשפט לפני תמים דעות בענווה, בסליחה ובבקשה: להיות איש אמת. "וטהר את ליבנו לעבדך באמת, כי אתה אמת, ודברך אמת, וקיים לעד."

גם אבי היה פעם תינוק עם תקוות עם חלומות כל החיים היו לפניו, וכשהוא נולד, מי חשב על יום מותו?!

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לסרי

מחוץ לעיגול

מי שחשוב את העולם...

גלגל השנה מסתובב שוב ושוב, מועדי השנה חוזרים על עצמם. גם החגים מכונים 'חג', לשון מחוגה. הם חוזרים על עצמם ושבים מידי שנה, כמו מחוגיו של שעון.

למרובע, או לכל בעל צלעות אחר, יש 'ראש', פינה או זווית. אבל לעיגול אין ראש. כיצד אם כן אנו קוראים ליום הדין 'ראש השנה'? הרי לשנה עגולה, שחוזרת על עצמה, אין ראש!

ובאמת, אין ראש לשנה. אבל מי שידוע כיצד לחיות, יוצר ומכין ראש גם לשנה. כל אומות העולם, כל יצורי העולם, חיים בתוך 'עיגול'. הם נולדו בתוך העיגול, וממשיכים להסתובב בעיגול ששורטט סביבם. העיגול מסובב אותם, והם לא יכולים לצאת מתוכו. העיגול הוא המ'זל' לפיו נולדו, מאורעות החיים שנקבעו והוכנו עבורם. אבל לעומת זאת, עם ישראל, נמצא מחוץ לעיגול. מחוץ לכדור הארץ, מעל המזל. מעשיו של כל יהודי מכריעים את עתידו ומשנים את מזלו.

ארכימדס, פיזיקאי ופילוסוף יווני, אמר: "אם הייתי מחוץ לכדור הארץ, הייתי יכול לסובב את כדור הארץ". אינני יודע אם הוא הבין את עומק הדברים שאמר, אבל הוא צדק. רק מי שנמצא מחוץ לכדור-יכול לסובב את הכדור.

מי שבכדור, מסתובב בתוך הכדור, בתוך המאורעות שנקבעו עבורו, הוא לא יכול לצאת משם. אבל אנחנו עם שיוצאים כל שנה מחוץ לעיגול, ומסובבים את העיגול. הקב"ה גילה לנו מתי העת בו הוא קובע את מהלכי השנה החדשה, ומה עלינו לעשות כדי לקרוע את רוע הגזרה, ולהיטיב לנו את החתימה. אנחנו קובעים בראש השנה כיצד תראה כל השנה שלנו!

היכולת שלנו לפרוץ את גבולות העיגול הטבע שלנו, חיונית גם בבניית הבית היהודי. ישנם אנשים שמתחתנים בגלל הסביבה, רק כי כולם התחתנו, וככה חיים. גם האנשים הללו נשואים, אך הם מסתובבים 'בתוך העיגול'. בתוך ההרגל, השגרה והטבע.

אבל, מי שרוצה שלום בית אמיתי, חייב לדעת לצאת מחוץ לעיגול. הרגיזו אותך? כאשר אתה מתגבר, אתה יוצא מחוץ לעיגול, פורץ את הטבע. העליבו אותך, התגברת ולא החזרת? בכל פעם שאתה מתגבר, אתה שובר את הטבע שלך, וקופץ מעל גבולות העיגול. וכשאתה נוהג כך, ועמל לתקן את מידותיך ולגבור על הטבע, כך נוהג כלפיך גם בורא עולם-גומל עמך חסד גם אם אינך ראוי, קורע עבורך את גזר הדין, ושופט אותך ברחמים.

כך תזכו לראות בעז"ה שנה מיוחדת ומתוקה. שנה טובה ומבורכת!

לפניכם אהאפן ולהתחבר לקו התוכן של ערכים
02-50-90-000

עֲרָכִים לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה

הרב ברוך שלג

קבוצת שוטים ישרה בפאתי הרחוב. שותים, שוחקים, ומבזבזים את זמנם לריק. חלף על פניהם איש קל דעת החומד לצון, ומצא הזדמנות למעשה קוננדי. הוא סגר את כף ידו בחזקה, ואמר: "אוהו! אילו ידעתם מה יש לי ביד!!!!" והחל רץ. וקבוצת השוטים-אחריו.

אך לדאבונם, כקלות דעתו כך קלות רגליו. הוא קיפץ על סלעים, דילג מעל ספסלים, וחבורת השוטים, מיוזעים ועייפים, אך אינם יכולים להניח סקרנותם-"מה יש לו ביד!?"

בסופו של דבר, התפצלו והשיגוהו. פתחו הלה את ידו ו... "נאדה!"-שום כלום! ידו ריקה לחלוטין! מבטים נבוכים נזרקו ביניהם: "שוטים שכמונו, על מה רצנו ולשם מה הזענו..."

הלץ אישר דבריהם: "בהחלט, לחינם הזעתם... אך כדאי לכם לראות מה יש לי ביד השנייה!" קפץ ידו השנייה, והחל לרוץ... והשוטים-אחריו... (עפ"י ר' נחמן מברסלב).

ראובן חזר הביתה בשעה מאוחרת, אחרי יום עבודה מתיש. אכל קמעה, הדליק את העששית שבחדרו, והחל ללמוד. על קביעת עתותיו לתורה אינו מוותר.

אור העששית סיפק תאורה עדינה, שלא הפריעה לשאר הישנים בבית, אך מְסַפֶּקֶת

שוטה, יבחוש או אדם?

בכדי שיוכל ראובן לראות את אותיות הגמרא המאירות, ולמלא את נשמתו באור התורה.

יצור נוסף היה בחדר-יבחוש קטנטן. אור העששית היה עבורו תאוה של ממש, יהלום

לו רק ידע, שאם יאזור כח ויסבול לרגע קט את הקושי, יצא הוא מתוך הפתח הצר אל מרחבים אדירים של שפע רוחני

באפלה, מקור חום בתוך קור הליל.

חָרָשׁ התעופף היבחוש אל העששית ונכנס לתוכה, מתענג מאור האש המרצדת ומהחום המלטף. אך כעבור מספר רגעים, החום הנעים

הפך צורב, והאש אכלה את בשרו. הוא ביקש לצאת, אך כיצד?! כלעומת שבא! דרך פתחה הצר שבראש העששית. אך דא עקא, שם החום יוקד כפליים!

הוא ניסה ונכנע, ניסה פעם נוספת אך שוב נכנע, עד שלבסוף התייאש. ראובן סיים את לימודו. הוא כיבה את העששית, והשליך את היבחוש המת שבתוכה אל פח האשפה. לו רק ידע אותו יבחוש, שאם היה אוזר אומץ וסובל לרגע קט את חום האש היוקדת בדרך אל החופש, הוא היה יוצא משם אל עולם רחב ידיים, ונושם אוויר צח לרווחה... (עפ"י הסבא מנובהרדוק).

בבית, ברחוב, בעבודה ובכל מקום, ניצב לו אדם בריא בנפשו, שפוי בדעתו. רודף אחרי ידו הקמוצה של היצר, בתקווה שימצא בה את שאיפת חייו. הוא רץ, מועד, נופל-ולבסוף משיג את מבוקשו. אלא שלמרבה הצער, הוא מגלה שהיד ריקה!!! ובטרם מספיק הוא להתיישב ולהרהר בדבר, סוגר מולו היצר את ידו השנייה, ומיודענו רודף אחריו בשנית...

בסופו של דבר, מוצא האדם את עצמו לכוד בתוך מצודתו של היצר, ושם האש יוקדת. מפתה בתחילתה, אך צורבת בסופה. והוא מתחנן לצאת, אך הפתח צר, חום התאוה גדול, ונראה כאילו אי אפשר לצאת...

לו רק ידע, שאם יאזור כח ויסבול לרגע קט את הקושי, יצא הוא מתוך הפתח הצר אל מרחבים אדירים של שפע רוחני מספק, מענג ומרומם. וימי שרוצה להגיע לרצון בוראו, יכנס מן הפתח הצר שיכנסו ממנו החסידים הסובלים (חובות הלבבות, שער התשובה, י).

אבינו או מלכנו?

שאלה:

ראש השנה הוא היום בו אנו ממליכים את הקדוש ברוך הוא. אך, מה אמורה להיות הגישה והיחס שלנו להמלכת ה' יראה של עבד למלך, או קרבה של בן לאבא? אבינו או מלכנו?

תשובה:

נוצצת. והמלך הזה צועק בקול: "אתם עבדי, היי הופ", "כולם ימינה", "כולם שמאלה", "משמר יעבור לדום היי הופ". וככל שהדבר מפתיע, המלך הזה נותן את הפקודות... לברבורים ששטים להם באגם... מה נחשוב עליו, על 'המלך של הברבורים'?

והרי, היחס ומרחק המעמדות שקיים בינינו לבין בורא העולם, עצום הוא הרבה יותר מאשר היחס בין מלך בשר ודם לבין הברבורים המשייטים באגם... ואם כן, מה מועיל ומה נצרך לקדוש ברוך הוא, שאנחנו, בשר ודם, קרוצי החומר ממליכים אותו!?

גם עבור התשובה נקדים במשל. אדם נוסע באוטובוס, ובמושב שמאחורי הנהג יושב ילד קטן כבן 5. הנוסע מבחין שבכל צומת הנהג פונה לילד שמאחוריו, ושואל: "לאיפה נוסעים עכשיו?" והילד מכוון אותו. פעם ימינה, פעם שמאלה ופעם ישר. הנוסע חושב לעצמו: "ריבון כל העולמים, אני תלוי בנהג שתלוי בילד בן 5?" אך אז, הילד פונה אל הנהג, וקורא לו: "אבא..."

שׁוֹת עִם עֲרָכִים

הרב יעקב שווי

שאלה:

ראש השנה הוא גם יום דין, יום הזיכרון: "אמרו לפני זיכרונות כדי שיעלה זיכרוכם לפני לטובה". גם יום המלכה - "אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם". וגם יום תרועה-שופרות, שזוהי הצורה בה אנו ממליכים את הבורא, כמו שנאמר: "ובמה? בשופר".

ולמה הדבר דומה? נתאר לעצמנו טיול קסום בחיק הטבע, הרחק ממקום יישוב. שדות ופרדסים נפרשים מלוא רוחב העין, ביניהם משובץ אגם תכול, רחב ידיים, בו שטים ברבורים לבנים להנאתם. והנה, על שפת האגם נגלה לעינינו מלך הדור, לבוש גלימת משי אדומה, כתר זהב משובץ לראשו, ובידו שרביט זהב

גם לכם יש שאלה?
שלחו אלינו
shoot.arachim@gmail.com

אהה, הכל בסדר... בסך הכל, מדובר כאן באבא שרוצה להעצים את הילד שלו. הקב"ה לא צריך את ההמלכה שלנו, הקב"ה הוא אבא שרוצה להעצים את הילד שלו; הזכות והיכולת שלנו, הקטנים, בשר ודם להמליך את ה', היא היא הביטוי לקרבת אב לבן. אם לא היינו בנים... בשל הפער הגדול לא הייתה לנו הזכות להמליך.

גם הבחינה של 'יום הדין' איננה סותרת כלל את הקרבה הגדולה של אב לבן, שהרי ביום ראש השנה איננו מתעסקים כלל בחטאי העבר, לא מזכירים 'חטא', אלא אנו רק עם הפנים קדימה. 'קבלת מלכות' היא קבלת ההחלטה להיטיב את דרכינו לקראת השנה הבאה.

כאמור, הזכות להמלכת הבורא עלינו נובעת מהיותנו בנים. ביום זה הוא עורך את הדין, שכל מהותו היא הבחינה: האם אנחנו מקבלים את מלכותו; זהו שיאו של הקשר בין אב לבן. על כן, כל הבחינות של ראש השנה הינם אך צדדים שונים של אותה מטבע; 'המלכנו' הינו הביטוי של 'אבינו'. 'אבינו מלכנו-אין לנו מלך אלא אתה'.

הבנינו ואלמדה

אוצרות דעת, נטפי ויוזק ופיקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעורי של הגדה רבי שמעון שפיצער שלישי"א

"כדי שתמליכוני עליכם"

א - נ - י ממליך את ה'!

אך כיצד? איך יהודי ממליך את ה' על כל העולם?

הבינו: הרי חשיבות אמיתית אינה נמדדת לפי מה שאנשים אומרים. תארו לכם שהיינו מתאספים כל בית ישראל למקום אחד כמו במעמד הר סיני, והיינו צועקים כולנו פה אחד "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד", האם היה מעניין אותנו אם אנשי התקשורת הגיעו לראות והאם התרגשו מהמעמד?!

והאם היה אכפת לנו אם הדבר הגיע לשמע אזנם של אומה מסוימת בקצה העולם?!

מדוע זה צריך לעניין אותנו?

זה מה שקובע את הקידוש ה'?

האם מלכותו של הקב"ה נמדדת בזה שכל האומות הסתכלו וראו שבני ישראל צעקו המלך?!

הלא זה בוודאי הרבה יותר גבוה מזה!

יודע כל פעול כי אתה פעלתו

ואלמדה: אכן הצדיקים מסבירים לנו שתכלית המלכות של הקב"ה היא להרגיש כאן בעולם התחתון והחשוך שהקב"ה ברא את הכל! שנוכל להריח באוויר ולהרגיש בכל החושים שהקב"ה ברא את הדומם, את הצומח, את החי ואת המדבר. הן זוהי תכלית הבריאה, שיהא ניכר אצל הנברא שהקב"ה ברא את הכל. הרי אנו מבקשים: "יודע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו". ידיעה באה מבפנים, לא מבחוץ. עבודה מוטלת על בני ישראל, לא שאנשים יסתכלו מבחוץ ויאמרו: "יש מיליון בני אדם שמאמינים ואומרים שיש

יודע מה שאמרו חז"ל שאין מלך בלא עם. ובכן, איך ניכרת מלכותו של הקב"ה? רק על ידי שיש לו עם שעובד אותו וממליכו. ולכן יש ענין להתאסף יחד, כי ברוב עם הדרת מלך" (משלי יד, כח).

הבינו: והנה בדרך כלל מפרשים הענין שצריך 'מצב'. תארו לכם שבאים להכתיר מלך בשר ודם. כל אנשי התקשורת באים לראות ולשדר את המראות המרהיבים לכל העולם, ומה הם מוצאים? - אנשים ספורים עומדים ומכתירים את המלך. הלא זה בזיון נורא למלך. מה שאין כן כשרואים עשרות אלפים ואף מאות אלפים, כי אז המלכות מתבטאת כמו שצריך.

אולם הדבר פשוט שזה תלוי לא רק בכמות אלא גם באיכות, כלומר, עד כמה המשתתפים חמים (- משתתפים רגשית) לזה. אם היו מכריחים אנשים או משלמים להם כסף כדי שיעמדו וישירו וימחאו כף אל כף, שוב לא היתה המלכות מתבטאת כהוגן, כי אין זה התרגשות פנימית, כי אם חיצונית. רק כשהאנשים שעומדים כאן באו מחמת הערכתם ואהבתם למלך, רק אז המלכות מקבלת ביטוי הוגן!

את מי אנו באים לשכנע?

הבינו: וכשאנו עוסקים בענין המלכות הקב"ה, צריך לחשוב קצת יותר עמוק. את מי אנו באים לשכנע? האם אנו באים לשכנע את אומות העולם על ידי שיראו שיש כאן כך וכך אנשים?!

בספר החיים

מתוך החיים: כשרואים מישהו שיש לו את כל הסיבות שבעולם להימשך כלפי מטה, אם על-ידי עצבות מחמת הפרשיות שיש לו בחיים, אם על-ידי תאוות ואם על-ידי כבוד, ומצד השכל לא היה צריך להיות לו שום רצון לעבוד את ה'...

הבנה לחיים: ואעפ"כ ה' אלוהינו עמו - הוא שר שירה לריבונו של עולם. לא אדם מזוכך אתה רואה כאן. אם אתה אומר שאתה רואה אדם מזוכך, אינך מגדיר טוב את מה שאתה רואה. עליך לתת הגדרה הרבה יותר נכונה. אתה רואה כאן מציאות חדשה!

הדבר דומה למי שתמיד אמרו לו שהגם שהמים מושכים כלפי מטה, אפשר לערב בהם דבר מסוים שיגרום להם להימשך כלפי מעלה. תמיד אמרו לו והאמין, עד שיום אחד נודמן לו לראות את הפלא הזה בעיניו, ומאז אינו צריך להאמין. הוא כבר יודע! כשאתה רואה יהודי שמשתוקק אל ה' שעה שכל הסיבות מצד הגוף מחייבות אותו להימשך כלפי מטה, אתה רואה את המציאות של הנשמה. מעתה אינך צריך להאמין שיש נשמה. אתה יודע כבר, כי ראת בעיניך!

אמרין לפני מלכות

כדי שתמליכוני עליכם

ההמלכה מהי

כיצד קרוין מהזומר יכול להמליך את השי"ת?

והאם מלכותו של השי"ת נמדדת בזה ש"יבין כל יצור כי אתה יצרתו"?

המלכה כיצד

האם מנסים להלחיץ אותנו בראש השנה? ולמה?

זמיה הדרך הנכונה לישוב הדעת ביום זה?

המלכה כאמונה

הזדמנות של פעם בשנה - מהי?

ולאלו ניסים אנו מצפים בראש השנה?

המלכת השי"ת בראש

השנה כהבנה בהירה לאורך כל דפי הגליון - למען נדע כי הוא פעלתו והוא יצרנו, ונאמר כולנו: ה' אלוהינו מלך, ומלכותו ככל משלה!

מעשה

לפני כמה שבועות סיפר לי יהודי שהיה אברך אחד שנפל הרבה רח"ל ושקע בתהומות החושך, ומאוד מאוד רצה לעלות משם ולא ידע איך. בא הוא לעזרתו ואמר לו: "בא נקבע שאתה לומד כל יום חצי שעה ברציפות. מעבר לזה איני מבקש ממך כלום. לא תפילה ולא שום דבר". האברך שמע וקיבל. אך עברו שבועות אחדים והיהודי מקבל שיחה מרגשת מאותו אברך: "איני לך מושג מה קרה לי היום!" אומר האברך. "נסעתי לצורך מסחרי למנהטן שהיא עיר מלאה פריצות. ישבתי ברכבי אשר לו חלונות פתוחים לרחוב, ופתאום עצמתי את עיניי - איני רוצה להסתכל. אין לי מושג מה קרה לי? מאין זה בא לי? הן לא קיבלתי עלי שום קבלה, ולא החלטתי שום החלטה. אבל אני לא רוצה לראות. אני עוצם את עיניי. אני, עם כל העבר שלי, לא רוצה לראות מראות אסורות!"

הבנה למעשה

הנה כי כן, כמה זה מבטא את המציאות הזאת - 'ידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו!' תראה מה התורה עושה מהאדם. כשהאדם לומד תורה כדי לחזור בתשובה... לדאבון לב, הרבה פעמים אין האדם מבין שצריך להיעשות בעל תשובה, ואינו לומד מתוך כוונה זו, ולכן אינו מועיל לו. אבל כשהאדם לומד מפני שרוצה לחזור בתשובה, ומתפלל מפני שרוצה להתקרב אל ה', דברים שלא חלם שיקרו - קורים. איך הם קורים? כי הוא מסיר קצת מהלבוש, ומזכך קצת את הגוף, וממילא הוא מרגיש את מי שבראו. איך הוא מרגיש את מי שבראו? כשהוא רואה לאן הוא שואף ומשך. וזהו הגילוי האלוקות הגדול ביותר ומתקן את העולם כולו במלכות ש-די!

הרחבת ההבנה

שכן הקב"ה נתן לנו תורה ובה מבוארים המהלכים איך לעורר את הנשמה להשתוקק לבורא. מחשבה בלבד אינה מספיקה. רק כשהאדם מקיים את התורה, התורה מגלה בו את התשוקה. האדם יושב ולומד כדבעי ככוונה שזה מה שיגרום לו להשתוקק לבורא. הוא לומד שעה שעתיים ברציפות, הכל כדי שיוכל להרגיש את נשמתו.

מי שמתכוון לתפילתו כי הוא מבין שצריך לקרות לו איזה דבר בשעת התפילה, זה יקרה לו. ברם, הקב"ה רוצה שהאדם יבין שאין זה הרגש בעלמא, אלא מציאות אמיתית. ומה ההוכחה לכך? מי אומר שבאמת הוא כך? אולי זה דווקא ענין של הרגש? הנה הבעל תפילה התפלל עם רגש חזק והתפלל בהשתכחות הנפש ואף פרץ בבכייה באמצע התפילה, וכמה מהמתפללים פרצו בבכייה אחריו. מי אומר שזה נובע מענין 'ידע כל פעול כי אתה פעלתו?' אולי זה נובע מכוחו של אותו בעל תפילה לעורר התרגשות אצל אחרים?

אכן אמת נכון הדבר שכאשר רואים אנשים פורצים בבכי באמצע התפילה, עדיין אין בזה כדי להוכיח שיש ניצוץ אלוקי בכל נברא ורק צריך להעירו כדי שיתחיל להשתוקק לבורא. אבל כשרואים מי שכבר התיימש בניו לבין עצמו וגמר אומר בלבו שהוא בעל מזג קר ואין לו סיכוי להגיע אי פעם לידי השתוקקות, או מי שנהפך ח"ו לבעל עבירה וירד והסתבך בפרשיות מפרשיות שונות, ממנו ושכמותו אפשר לראות שיש אלוקים בעולם.

לוקחים את בעל העבירה ואומרים לו: 'הפלא ופלא! בא הנה. אנו מחפשים אדם כזה'. או כענין זה מחפשים אדם קר כאבן - 'מי שחושב שהוא האדם הקר ביותר, נא ירים את אצבעו'. לוקחים אותו ואומרים לו: 'עשה מה שהתורה אומרת לעשות. איננו אומרים לך מה להרגיש. בא רק נעבוד ביחד. בא נקום יחד מוקדם, נאמר ברכות השחר כיהודי... אין כלום. אין טרדות, אין פלאפונים, אין שום דבר... בא נלך למקוה. אח"כ נלמד, או נאמר תהלים בכוונה'. הלה אומר: 'איני מסכים. נראה לי שאתם רוצים להעיר בי הרגשים. אינני מעוניין'. ואומרים לו: 'לא. חס ושלום! הולכים רק לעשות מה שכתוב בתורה'. פותחים שולחן ערוך, ומה שכתוב - עושים. אך עושים כפי שהבעל שם טוב הק' ותלמידיו לימדו לעשות, בדרך שבאמת מעירה את הנשמה. והנה רואים את האדם פורץ פתאום בבכייה באמצע שמונה עשרה. רואים שהוא מרגיש שיש אלוקים בעולם והנה מתקיים וידע כל פעול כי אתה פעלתו!

כשהיהודי מדבר כך, מתגלה בו האלוקות שבו.

פעמים הרבה האדם צריך לעבור מצבים קשים בחייו, מצבים שבהם נטושה מלחמה בין גופו ורצונותיו לרצונו האמיתי שחבוי אצלו עמוק בפנים, רק כדי שיתגלה ממנו אלוקותו יתברך. אך הקב"ה אומר: "למה זה צריך להתגלות דווקא אז? זה צריך להגיע דווקא על-ידי יסורים? למה?". אכן היהודי צריך לעבוד שזה יתגלה אצלו בלי יסורים. הרי מתפללים 'ולא על-ידי יסורים וחלאים רעים'. עליו להסיר דברים מפריעים ממוחו ומסביב לו, כדי שיוכל להרגיש כך אף על-ידי אמירת תהלים באשמורת הבוקר. יקום בעלות השחר כשהאוויר עדיין בטהרתו וילך למקוה וישיר שירה להקב"ה - צמאה לך נפשי כמה לך בשירי... וכן יעשה כל המצוות והמעשים טובים שלו, במהלך כזה המעורר את ההשתוקקות. וכמו שפירשו הצדיקים הפסוק בתהלים (סו ט): "כי טוב חסדך מחיים שפתי ישבחונך" - "יותר משאני משתוקק לחיים, אני משתוקק לשבחך".

סוף דבר - למעשה

והנה כעת עתה הקב"ה מכניס אותנו לימים שבהם האדם באמת יכול להרגיש חיים שהם גבוהים מהחיים הפשוטים. הוא צריך כך הכל להתבונן במצבים כאלה שהיו לו, ושהיו לבני ישראל בכל הדורות, והתנהגו באופן כזה. יאמר תהלים ברציפות, ילמד תורה, ובעיקר ייזהר שלא להיכבות. וכן יתבונן בפסוקים של מלכות זכרונות ושופרות. הלא הם פסוקים כל-כך מלהיבים. הם מעוררים את היהודי ומחזירים אותו לתחייה. הם מראים לו שהוא 'כן' יהודי, והנה הוא מרגיש קרבת אלוקים. ובזה מקיימים וידע כל פעול כי אתה פעלתו.

בל נשכח. אנו נמצאים בדור עקבתא דמשיחא ורואים את החושך על כל צורותיו. ובכן, כמה נפלא הוא כשאין מתפעלים מן החושך! אדרבה! מתפשטים מן החושך ומתבוננים בנשמה המאירה, ומתכוונים לימים הקדושים. מתפללים ואומרים תהלים שנזכה להתפלל, חושבים ומעוררים את ההשתוקקות לתפילות של ראש השנה, ונכנסים למצב זה שבו מרגישים את המציאות האמיתית וממליכים את הקב"ה. תפקידנו להמליך את הקב"ה ולהכיר את האלוקות דווקא מתוך חושך כזה. עד כמה שהעולם מוצף בתאוות ובדברים מגושמים, עדיין יכול האדם להיות יהודי צח ונקי המשתוקק לריבונו של עולם בלבד. "איני רוצה דברים אחרים". הוא נלחם עם גופו. "אני רוצה את השי"ת". הוא עוצם את עיניו.

אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. צדיקים אמרו: אמור את הפסוק בפיך. אתה יותר גבוה מהמלאך, יותר גבוה מהמלאך. זה מה שנקרא שאתה מכניס את הקב"ה בעולם. אתה משלים את הבריאה. אתה עושה כאן עבודה אמיתית של 'אם כעבדים', וכיון שכן, הקב"ה אומר: "בנים אתם לה' אלוקיכם. אני אוהב אותך, ואעזר לך שתרגיש את האהבה". מי יתן שנזכה לחזור בתשובה באמת, להתקרב אל ה', להמליכו בזה העולם, ולקרב את העולם אל תיקונו השלם!

ישראל לחזור בתשובה. האדם מתבונן: "מה יש לי לרדוף אחרי עיני העולם הזה?!" אמנם צריך לעשות מה שצריך כי רצון ה' הוא שהאדם יפרנס את משפחתו ושישמור על בריאותו. צריך אני לאכול ולישון. אבל אחרי מה אני רודף? "הוא מתבונן ומהרהר בתשובה, וזוכר במצבים שבהם היתה לו התנוצצות של השתוקקות לה', ורוצה לחזור לזה.

הקב"ה רוצה שבהגיע ראש השנה יהיה האדם במצב כזה. וכשהאדם נמצא במצב כזה, הוא מגלה את השי"ת, ומתקיים "והאלילים כרות יכרתון לתקן עולם במלכות ש-די". כלל שהאדם מוסיף לעשות כן, וככל שיותר בני אדם עושים כן, זה יותר משפיע על הבריאה. וכמו שככתב במסילת ישרים (פ"א) שכל הבריאה תלויה באדם, וכשהאדם מתקן את עצמו ומתחיל להרגיש את ההשתוקקות לה', כל הבריאה כולה מתחילה להשתוקק אליו. כשהיהודי אחד חוזר בתשובה, יהודי אחר ג"כ חוזר בתשובה. האחד משפיע על השני, כי כך עשה ה'. הוא קשרם ואחזם זה בזה!

הלקד

שלא יהיה מלומדה

ובכן, צריך לזכור שהקב"ה יביא את האדם למצבים רבים בחייו כדי שירגיש מי הוא. אי אפשר לחיות חיים של 'מצות אנשים מלומדה'. אי אפשר. חיים כאלה הם סתירה למלכותו של הקב"ה. מפחיד לומר, אבל האמת היא שמי שאין לו אף פעם השתוקקות לקדושה, אין רואים עליו 'כי אתה פעלתו'. אמנם הוא לומד ומתפלל וגומל חסד, אבל את הכל הוא עושה רק מפני שצריך, בלי התלהבות והשתוקקות. רואים עליו רק שהוא יודע לקיים חוקים ומשפטים. היינו מציעים אותו למי שמחפש עובד. אתה מחפש עובד? קח אותו בשתי ידיים. הוא צייתן. כל מה שאתה אומר לו... כמו מכוונה... אחד, שתיים, שלוש... לא משנה מה תאמר לו. אמור לו לרקוד, אמור לו לשיר, אמור לו לשבת. את הכל הוא עושה. האם רואים עליו 'כי אתה פעלתו'?! האם רואים בו יהודי של מסירות נפש?!

"ותרועת מלך בו!" - אומרים כך: אין לזה שום הגיון שסורקים לאדם את בשרו במסרקות של ברזל ועדיין הוא מאמין בה! אין זה סוג מסוים של תכונת הנפש. הרי אין שום אדם בעולם שרוצה למות. הדבר היחיד שיוכל להסביר זאת הוא שהיהודי בא ממקום שהוא יותר גבוה מן העולם, והוא מחפש איזה דבר שהוא יותר גבוה מן העולם. הוא מחפש חיים שהם יותר אמיתיים מחיי העולם הזה.

והדבר הזה מתגלה אצל בני ישראל פעמים הרבה כשהם נמצאים במדבר. האדם עובר איזה נסיון ואינו יודע למה. אך רגע זה שהוא תופס את עצמו ומבין שהקב"ה נתן לו הזדמנות לוותר עכשיו על רצונו, ואומר: "רבונו של עולם! איני זקוק לכלום. אני נמצא בידך. עשה אתי כרצונך. אני אוהב אותך. אתה יכול לקחת אותי, אתה יכול לקחת ממני כל דבר. אני שלך".

חרדת הדין, ושמחת התג - הילכו שניהם יחדיו?

המדריך המלא לאיון הנדרש ביום ראש השנה - במחשבה כדיבור ובמעשה!

דקדוקי ההלכה, הרי שאם זה מכניס אותו ללחץ זה לא יעבוד.

ההבנה. וככל החזיון הזה הוא גם אצל כל אדם בבוא יום הדין, שאמנם אומרים לנו שמגיע משפט שבו יפסקו בשמים החלטות גורליות על כל החיים שלנו ושל משפחתנו, ובריות בו יפקדו להזכירם לחיים ולמות, זה לא פשוט. הרי כל אחד בסביבתו שומע בשורות קשות, כל אחד מכיר כאלו שבראש השנה שעבר לא העלו על דעתם שעכשיו כבר לא יהיו פה, מכל מקום עלינו לדעת **השלחץ לא יעזור ולא יועיל מאומה, כי על האדם לעשות מה שיש לו לעשות, תשובה תפילה וצדקה**, וזה לא עובד מתוך לחץ.

הענין הזה שלחץ רק מגרע ומקלקל הוא ענין מציאותי, משום שהוא גורם שהמוח וכל החושים נעשים מצומצמים, וכפי שכתוב **במשלי** (ז' כב) 'ורוח נכאה תיבש גרם', ולהיפך **כשאדם שמח ורגוע המוח מתרחב וכל החושים עובדים**, כפי שכתוב (שם טו ל) 'שמועה טובה תדשן עצם', וכסיפור הידוע **בגמרא** (ביטין נג) ברבי יוחנן בן זכאי עם אספסיינוס. אדם לחוץ המוח והלב שלו לא עובדים, זה לא פרה ורבה, הוא שוכח מה צריך לעשות, אלא שמאידך צריך לדעת את הרצינות ועד כמה צריך להתכונן!

ישנו הדעת - קריטי. דבר נוסף שצריך לדעת, כשרוצים להבין את המשמעות של ראש השנה ושהיא ישאיר עלינו רושם, אזי אם ניכנס ללחץ, זה יחלוף ויעבור כאבק פורח וכחלום יעוף. **אדם שמכניס ידיעה במוחו כשהוא ביישוב הדעת, זה מתיישב אצלו ומשנה אותו**, יכול להיות שאדם שמע עצה אחת בשעה שחושיו עבדו והיה מוכן לקבל זה מתיישב בעומק ליבו ומלווה אותו כל חייו. אך כשמנסה להכניס ידיעה למוחו בכוח זה לא עובד, כשהוא לחוץ לא נקלטים ומתיישבים דברי תורה במוחו.

המשל. יש אנשים שלפני בחינה עוברים על החומר הנלמד ומצליחים במבחן, אך כשתדבר איתו כמה שבועות אח"כ לא יזכור כלום ממה שלמד, כי זה מן השפה ולחוץ, לא ביישוב הדעת. אותו דבר יש לפעמים מגיד שיעור שעובר מהר לפני השיעור על מה שהולך ללמד, תדבר איתו אחרי כמה שעות והוא לא יזכור בכלל מה הוא אמר. מאידך אדם שלומד ומשתעשע עם סברא, הוא מתחבר וחי את הסברא,

נקודה פנימית שלעולם לא תיכבה בקרבם, כהבטחה לאבות 'לא מאסתים' וכו' (ויקרא כו מד) **כידוע, לכן גם במדרגה השפלה בוטח להיאחז לכל הפחות בנקודה זו שמשם ישיעו השי"ת ברוב רחמיו, שה' שם הרחמים ישפוט אותנו, ולכן יושיענו, ומתוך בטחון זה כבר שמח בישועתו!**

היינו שאדם בוטח בהקב"ה בראש השנה לא רק שבדודאי יזכהו בדין כמו שכתב הטור, אלא הוא יודע ובוטח וברור לו כשמש שהקב"ה יעזור לו, כי הקב"ה אוהב את הרוצה להתקרב אליו, וברוב אהבתו מסייע לכל הבא ליטרה, לכן עתה שהוא נכנס בגדר בעל תשובה, יש לו שמחה ובטחון בהקב"ה הרוצה להיטיב!

ב' • הלחץ רק מזיק

ונבאר יותר: כדי להבין איך לעשות זאת, איך לעבוד על הילוך המחשבה שלנו, עלינו להעמיק יותר ביסוד הדברים.

להירגע.

כי הנה כלל פשוט הוא הן בתחום חכמת החיים והן בתחום עבודת ה', שכדי לצאת זכאי במשפט צריך להיות ברוגע וביישוב הדעת. שהרי כל בר דעת מבין שאדם המתייצב למשפט צריך לסדר את דבריו, לדבר לפני השופט בצורה טובה, להסביר את עצמו היטב מה חשב ומה עשה, ולדקדק בדבריו שלא יגרום לו את ההיפך. ולכן אף שהוא מבין שחיי תלויים תוצאות משפט זה, הוא גם מבין שלא יעזור לו שיהיה אז בלחץ (אנגעיזיגן/ערוועקן - uptight/nervous), ולכן הוא מסיח דעתו מהפחד הנורא שמסביב, ומשתדל לדבר ברוגע וביישוב הדעת.

המשל.

כך זה בכל דבר, למשל בעל תפילה בראש השנה שמוציא ידי חובה אלפי מתפללים, ובאים ואומרים לו דע לך שסומכים עליך שכולם ישמעו אותך, ונותנים לו רשימה שלימה של אזהרות, ואף מוסיפים ומציינים בפניו שפעם שעברה לא שמעו אותך מספיק טוב, אזי כמה שיותר יכנס ללחץ פחות יצליח בתפקידו. גם בעל תוקע אם הוא נכנס ללחץ, זה לא עובד, הוא לא יצליח לתקוע, אפשר לחפש אחר במקומו, ואף כי הוא יודע שעומדים אלפי יהודים ורוצים לצאת ממנו מצות תקיעת שופר דאורייתא, כולם סומכים עליו, והוא גם יודע שיש מקטרגים, ואת כל ההפלות שכתוב בוזהר וכל

בעומדנו לקראת בוא יום הדין, נתבונן בענין זה שמבואר בספרים הק' שהגם שראש השנה הוא יום הדין עם כל זה צריכים להיות בו בשמחה, והרבה מספרי החסידות עסוקים בכך לבאר את הענין.

להיות בשמחה. ובאמת כבר איתא כן בטור (א"ח, תקפא) שישיראל אינם כאומות העולם שעצבים ביום דינם, אלא הם אוכלין ושותין ושמחין בר"ה לפי שידועין שהקב"ה יעשה להם נס. והספורנו כתב בפרשת אמור על הפסוק 'זכרון תרועה' (ויקרא כג כד): 'זכרון תרועת מלך, בה יגילו במלכם, כאמרו (תהלים פא ב) 'הרנינו לא-להים עוזנו הריעו וכו'', וראוי לנו לשמוח אז יותר על שהוא מלכנו, שיטה כלפי חסד וזכה אותנו בשפטו אותנו, כאמרו (ישעיה לג כב) 'כי ה' שופטנו ה' מחוקקנו ה' מלכנו הוא יושיענו'. ובדרשות חתם סופר (דף אלול תקצ"ד) איתא: **הבכיה של צער בראש השנה מזיק, כי אם על דרך בכיה של שמחה ודביקות**, כמו שאמר עזרא (נחמיה ח ז) 'אל תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם'. דהיינו בכייה של שמחה ודביקות מרוב התרגשות כן, אך בכייה מתוך צער ולחץ לא, וזה הענין ששרים הרבה בתפילות ראש השנה, וכתוב (תהלים צח ו) 'בצוצרות וקול שופר הריעו'.

הסתירה: אלא שיש לשאול מה הספרים רוצים ללמדנו בזה, וכיצד יתכן הדבר, הרי מצד אחד אומרים בתפילת 'זנתנה תוקף': 'מלאכים יחפזון וחיל ורעדה יאחזון ויאמרו הנה יום הדין', ומעוררים אותנו שצריך לעשות תשובה תפילה וצדקה כדי להעביר את רוע הגזירה, לזכור ולדעת שהיום נגזר על כל אחד מי לחיים ומי למוות. ומאידך אומרים לנו שצריך להיות בשמחה. איך זה עובד?

א' • מתוך הביטחון - יש שמחה!

ובאמת הרבה חלקים יש בתשובה לשאלה זו, יש מי שמתחבר לחלק זה ויש לחלק זה, והכל אמת.

שמחה מביטחון. והנה הרבה מהספרים מבארים שהשמחה היא על שבוטח בהקב"ה, במכתב מאליהו (מאמרי ר"ה עמי קלא) מביא את דברי הספורנו הנ"ל וכותב: **'ביאור הדברים, כיון שדין ראש השנה הוא על רוחניות האדם עד כמה יזכה לסייעתא דשמיא לפי מצבו הרוחני, שעל פי זה נחתכים כל ענייני הגשמיות שלו, לכן בעל התשובה המכיר את גודל חסדי השי"ת על השב, בוטח בה'.** ובהיות שישיראל הובטחו על

בספר החיים

מתוך החיים: בעל תפילה בראש השנה שמוציא ידי חובה אלפי מתפללים, ובאים ואומרים לו דע לך שסומכים עליך שכולם ישמעו אותך, ונותנים לו רשימה שלימה של אזהרות, ואף מוסיפים ומציינים בפניו שפעם שעברה לא שמעו אותך מספיק טוב, אזי כמה שיותר יכנס ללחץ פחות יצליח בתפקידו. גם בעל תוקע אם הוא נכנס ללחץ, זה לא עובד, הוא לא יצליח לתקוע, אפשר לחפש אחר במקומו, ואף כי הוא יודע שעומדים אלפי יהודים ורוצים לצאת ממנו מצות תקיעת שופר דאורייתא, כולם סומכים עליו, והוא גם יודע שיש מקטרגים, ואת כל ההפלות שכתוב בוזהר וכל דקדוקי ההלכה, הרי שאם זה מכניס אותו ללחץ זה לא יעבוד.

הבנה לחיים: ככל החזיון הזה הוא גם אצל כל אדם בבוא יום הדין, שאמנם אומרים לנו שמגיע משפט שבו יפסקו בשמים החלטות גורליות על כל החיים שלנו ושל משפחתנו, ובריות בו יפקדו להזכירם לחיים ולמות, זה לא פשוט. הרי כל אחד בסביבתו שומע בשורות קשות, כל אחד מכיר כאלו שבראש השנה שעבר לא העלו על דעתם שעכשיו כבר לא יהיו פה, מכל מקום עלינו לדעת **השלחץ לא יעזור ולא יועיל מאומה, כי על האדם לעשות מה שיש לו לעשות, תשובה תפילה וצדקה**. ו --- זה לא עובד מתוך לחץ!

הרי שהוא יכול לזכור זאת גם כעבור עשר שנים.

ההבנה. גם בסוגיית התשובה זה כך, יש אנשים ששינוי את כל דרך החיים שלהם לטובה, וכשתשאל אותם מה יותר עשה להם את השינוי, בדרך כלל יתברר שממה שעמדו והזהירו אותם והכניסו אותם ללחץ לא נהיה כלום, זה לא שינה את מהלך המחשבה שלהם. אם המשגיח גער בהם ואמר שכל דקה שלא יגידו שהם משנים את הלך המחשבה ישלמו קנס, אזי גם אם הבטיחו להשתנות זה יחזיק לשעתיים בלבד. מה שאין כן אם יש קצת התעוררות בלב, על ידי לימוד ספר מוסר בחברותא ברוגע בלי לחץ, כשאף אחד לא מכריח, זה יכול לשנות את החיים פי עשר ופי מאה, כי זה יורד למוח לאט לאט ומתיישב בלב, יש זמן שיכולים לחשוב ולהתחדש!

ג' • כמה מלחיצים?

מעשה ישאל השואל, אם כן לשם מה אומרים לנו את כל הדברים הנוראיים על משפט ודין, למה מכניסים אותנו ללחץ? וכי רוצים לקלקל לנו ח"ו?!

חרדה באופן הנכון. על זאת נשיב עם המשלים הנ"ל בבעל תוקע ובעל תפילה, כי הרי זה פשוט שבעל תוקע שחושב שתקיעת שופר זה משחק אינו יכול להיות בעל תוקע, ואם יש הערות על אופן תקיעותיו לא יתכן לומר לו שהכל בסדר, משום שהוא צריך להכיר באמת, ולדעת את הרצינות של התקיעות וכמה צריך לפני כן לשוב בתשובה. אותו דבר אצל בעל תפילה, אם אין לו לב נשבר הוא לא הבין את התפקיד שלו ואז בוודאי איננו ראוי להיות בעל תפילה, הוא צריך להתכונן כראוי ולעשות תשובה, וכפי שיש נוסח מיוחד שהבעל תפילה אומר לפני תפילת מוסף 'הגני העני ממעש' וכו'.

וניתן להשוות זאת עם הנאמר משמו של הגר"ז מבריסק זצ"ל, שאמנם יש הלכות מי ראוי להיות בעל תפילה, שצריך להיות בן שלושים שנה ונשוי ועוד, אך אם אין לו קול הרי שזה לא שייך אליו בכלל, לא מתאים לומר לו את התנאים. כך גם בענין לב נשבר, אם אין לו את זה הרי שהוא לא תפס את מהות התפקיד שלו בכלל.

הן הן הדברים גם לגבי עצם ההכנה לקראת יום הדין, שמבלי חרדת קודש להבין את רצינות וגודל היום, לא יתכן כלל לגשת אל הקודש, ולנצל נכון את הזמן הגדול והקדוש. צריך לדעת שיש משפט נורא, כמו שמפרטים בתפילה 'ונתנה תוקף', וכמו שמעוררים אותנו מאמרי חז"ל והספרים הק' שזה לא פשוט, רק תשובה תפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה. אלא שבד בבד עלינו להעמיד את יישוב הדעת שלנו על המשקל, שלא יטה הכף למצב של לחץ ובלבול שיפגע במה שצריך ונכון לנו לעשות, כי למעשה מה שבא מתוך לחץ לא ישכנע ולא ישנה בני אדם. התוכנית של חז"ל היא לדעת את הדברים אך לעבוד עם זה ביישוב הדעת, כי רק כך זה יוכל

להתיישב במוחו של האדם ולשנות אותו!

ד' • מה עושים בראש השנה?

איך ממלאים. נוסף עוד דבר שמאוד מצוי אצל מי שלא רוצה להחמיץ את ראש השנה, מי שיודע שחייו תלויים בזה, אלא שהוא לא באמת יודע מה עליו לעשות בימי ראש השנה, הוא אמנם רציני ולא הולך לדבר שיחות בטלות, הוא מנסה להתכונן, אבל הוא לא יודע איך ממלאים את החמישים שעות הללו של שני ימי ראש השנה ותוספתן מלפניה ומלאחריה. ואז מצוי שאדם מנסה כאילו לקנות זאת עם כסף, הוא אומר לעצמו מה צריך? צדקה, אז אני נותן צדקה, צריך ליסוע לצדיק, אז אני נוסע, והוא אף מוכן לשלם הרבה כסף עבור זה, צריך לומר את כל התהלים, אז הוא אומר. אלא שזה עדיין רחוק מהאמת, הוא לא יודע מה לעשות עם עיצומו של יום, מה לחשוב, אז הוא מחליף זאת בסגולות, לסמוך על תפילת הצדיק, לגמור פעמיים תהלים, לקום בהשכמה, וכהנה וכהנה. לא שחש ושלוש אנו מזלזלים בדברים הללו, שהם בוודאי נכונים ומסוגלים, אלא שיחד עם זה צריך גם לשנות את מהלך המחשבה של האדם.

המשל. נמשיל זאת לאדם שבא אליו איזה מוכיח בשער ואומר לו: "אתה לא במצב טוב, אתה במצב רוחני נורא עד מאוד!" והוא נרעש ואינו יודע מה לעשות, והמוכיח עוד מרחיב ואומר לו זה הרבה יותר גרוע ממה שאתה חושב, עד שההוא מתפלץ ואומר, בסדר, אני מקבל, אבל תגיד לי מה לעשות בשביל זה. הפתרון הפשוט של מי שמבין שצריך לעשות משהו אך אינו יודע מה, הוא להיתפס לדברים חיצוניים מבלי לשנות ולהשתנות בפנימיותו, הוא אומר אסע לצדיק פלוני שבצילו אהיה מכוסה ומוגן, אלא שזה רק כלים ותוספות.

ההבנה. המהלך שצריך לקרות בראש השנה הוא בעיקר במחשבה של האדם, עליו לדעת מה לעשות בשעת תקיעות שופר ובשעת התפילות, מה כל זה אומר לו. אם אדם במחשבה שלו אין לו שום מושג בפנימיות היום, יכול הוא להיתפס לדברים חיצוניים, לומר לכולם 'לשנה טובה', ולחשוב על מספר האנשים שהתאספו, יש מסביב הרבה דברים, אבל כל זה לא פועל אצלו כלום. גם בקבלת התורה מובא בספרים שהיו דרגות שונות בבני ישראל, היו שהתעלו והתרוממו עד מאוד, והיו שהתעסקו עם הקולות וברקים שמסביב. גם כשמישיח יגיע יהיה כך, שיהיו שיתחילו לרוץ ולצלם תמונות, להודיע לכולם מה קורה, ויאבדו את העיקר. במרבית הפעמים הסיבה שמהלך המחשבה הוא לא נכון, משום שאדם לא יודע מה כן לחשוב, לכן הוא בא ומסתכל על השעון ומנסה לחשוב מה לעשות.

היוצא מכלל האמור. העיקר בראש השנה ובכלל בלהיות יהודי, זה לשנות את מהלך המחשבה, לחשוב אחרת, לעשות שינוי בראש, וממילא משתנים

המעשים. היהדות בנויה על שינוי מהלכי המחשבה, בראש השנה התכלית היא שיהודי ישתנה לטוב, שתמליכוני עליכם, ובשביל זה צריך לשנות ברוגע את מהלכי המחשבה, שיוכלו להביאו לתשובה עמוקה יותר.

ה' • ראש השנה בשמחה - למעשה!

עתה נשובה נראה איך מתיישב מה שהקשינו בתחילה, שמצד אחד צריך אדם להבין מה נורא הוא היום הזה, אך מצד שני צריך הוא להיות בשמחה, כי כשאדם נכנס ללחץ זה לא ישנה אצלו את מהלך המחשבה, זה לא יעשה אותו יהודי אחר.

יש דין. והאמת שצריך לדעת שאין אפשרות שלא לעבוד עם הדרך של 'והיה אם שמוע', דהיינו להבין שאם לא נטיב מעשינו לא יהיה טוב לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. בעולם הבא, כמו שמכוונים באות ח' של 'אחד' בקריאת שמע על הז' רקיעים והארץ, ואחת מן ההבנות הפשוטות בזה היא שהארץ היא רק שמינית, והעיקר הוא הז' רקיעים שזה ההמשך של הנשמה והנצחיות, ואדם שלא ישנה את מהלכי המחשבה שלו יסבול בעולם הבא. ואף בעולם הזה, אדם חייב לשנות את מהלך מחשבתו, לדעת שיש משפט של 'והיה אם שמוע'.

אלא שהאמת היא שעצם המחשבה, אם היא במהלך נכון והתבוננות ישרה, הרי היא מביאה שמחה ורוגע. כי כשאדם נכנס למהלכי המחשבה של התורה, אזי הוא נכנס ממילא למהלך של טוב, כשהוא מבין שיש רק מהלך אחד הוא נעשה רגוע, כי הוא יודע שהוא צריך זאת בכדי שיוכל לשנות את מהלכי המחשבה, זה עצה של חכמת חיים, זה תמיד כך וגם בר"ה!

מחשבות בתפילה. ולמעשה, מה שצריך לעשות בראש השנה לפני התפילה ובשעת התפילה, הן אמת שלפני התפילה צריך לעשות תשובה, וגם בשעת אמירת הקרבנות, 'ושחט אותו' וגו', זה זמן להרהר בתשובה, להעביר את טמטום הלב. אבל בשעת התפילה זה זמן של 'גילוי במלכס', שרים לרבש"ע ומתבוננים בגדלותו, כמו שירת המלאכים, זה לא הזמן לחשוב על העוונות, בתפילה מתבוננים על גודל הזכות שאדם שהוא כ"כ קטן ואפסי, ובגוף כ"כ שפל, יכול לשיר לפני הש"ת, והשירה שלנו נחשבת אף יותר מהמלאכים כיון שיש לנו נסיונות והולך לנו קשה. כל בקשת הצרכים בתפילה זה רק עצה שנבין את שפלותנו, שאנו זקוקים לבקש על שכל על בריאות על פרנסה ועוד.

עונג במחשבה. ההתבוננות בשפלות עצמו זה לא עצבות אלא הכרת האמת, אדם יכול להנות ולהתענג כשהוא קולט כמה הוא קטן, ויחד עם זה הוא בוטח בהקב"ה שיעזור לו. סדר הדברים הוא לא להיות שבור בשעת התפילה, הבעל התניא מדבר על כך שהעצבות הבאה בשעת התפילה היא עצת היצר. הגמרא בברכות (א) אומרת: "אין עומדין להתפלל

מעשה

מסופר שפעם בא הרה"ק ר' מנחם נחום דוב בער מסאדיגורא זי"ע אל הקלויז לתפילת שחרית, הניח את הטלית על כתיפו כמנהגו הק' והלך אנה ואנה, ופנה אל המקום שעמדו כמה חסידים ודיברו עניני חסידות ואמר להם, אני אומר שצריך כל אחד ליהזר שלא לשכוח לעולם את ארבעת פסוקי המ' - - -

הבנה למעשה

דהיינו 'מה אדיר שמך בכל הארץ' (תהלים ח ז), 'מה אנוש כי תזכרנו' (שם פסוק ד), 'מה רב טובך אשר צפנת ליראיך' (שם לא ט), 'מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה' (דברים י ט). והכוונה בזה, לזכור מי הוא המבקש, 'מה אדיר שמך בכל הארץ', ומי הוא המתבקש, אדם קרוץ מחומר 'מה אנוש כי תזכרנו', מה הוא מבקש, 'מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה', ומה שכר ישיג, 'מה רב טובך אשר צפנת ליראיך'!

המושג הזה של לחץ ורוגע יש בו הרבה נמשלים, זה לא רק בקשר לתפילה, דיברנו על בעל תוקע, הוא הרי צריך לדעת את כוונת התקיעות, ללמוד את הסודות שבהן אם הוא ראוי לזה, וכמוכן להתכונן כראוי ע"פ הלכה, להרהר בתשובה, ללכת למקוה. אבל כל זה הוא רק עד שהוא נעמד בבימה, כי מכאן ואילך עליו לעזוב הכל ולומר רק אני רוצה לקיים את המצוה, רחמנא אמר תקע.

ידוע המעשה בהרה"ק ר' זאב וואלף קיצעס ז"ע שהיה מגדולי תלמידי הבעש"ט ז"ע, והוא היה הבעל מקריא אצל הבעש"ט בתקיעות, ולפני ראש השנה לימד אותו הבעש"ט את הכוונות שצריך לכוון בעת התקיעות, ור' וואלף רשם זאת לעצמו על דף מחשש שמת ישכת, ונתן את הדף בתוך המחזור של ר"ה. אך כשהגיע זמן תקיעת שופר לא מצא את דף הכוונות שרשם לעצמו וכן גם לא זכר זאת בעל פה, והיה צריך לקחת את המחזור ולהקריא התקיעות בלא שום כוונות כמו כל יהודי פשוט, ומחמת זה נשבר לבו בקרבו מאוד, ובא לידי בכייה. הבעש"ט הק' הרגיש בזה וניחם אותו ואמר לו שפעל הרבה יותר עם הלב נשבר שלו, והטעם, כי לכל היכל בשמים יש מפתח מיוחד שרק הוא יכול לפתוח את ההיכל ההוא, אבל אם לוקחים גרוזן ודופקים עם זה הרי זה פותח את כל השערים וההיכלות, וכך הוא הדבר בכוונות, שכל כוונה פותחת שער אחד, אבל עם לב נשבר ונדכה פותחים את כל השערים.

הבנה למעשה

זה העומק של תשובת הבעש"ט, אך יש בזה גם פשוטת המשולבת בעומק, שבשעת התקיעה צריך לתקוע ולשכוח מהכל, צריך לצייר שזה טוב, קשה לומר מה לצייר, אבל ברור שלא מתוך לחץ!

לפעול מתוך שיר ושבה!

זה מה שהספרים אומרים שמצד אחד צריך לדעת את הרצינות, אבל כשמגיע ר"ה מאחלים 'לשנה טובה' ואוכלים את הסימנים ושירים ניגונים, כי אז כבר נמצאים בהיכל המלך.

ומה מאד ינעם להזכיר שוב את דברי ה'בית אהרן' בתחילת מאמרי פסח (פ), זה לשונו: "כי זהו דרך העולם כשאדם נצרך לאיזו בקשה מהקב"ה, היינו רפואה, או שילציה לו הקב"ה בעסקיו, אזי אומר תהלים, ובשעת אמירת תהלים הוא מחשב הבקשה הנצרך לו שיעזור לו הקב"ה. אבל דוד המלך ע"ה אמר 'מהולל אקרא יי' (ש"ב כב ז), היינו כשהיה צריך לבקש מהקב"ה שיעזור לו מהשונאים שלו לא חישב זאת כלום, רק אמר שירים ושבתים ומהלל ומקלס להקב"ה בגודל דביקות, וממילא 'ומאויבי אושע' (ש). כלומר, דוד המלך אמר בגלל שיש לי אויבים אני הולך לשיר ולהתבונן עוד חלק בגדלות הבורא, להכיר שהמצב הרבה יותר עמוק ויותר טוב.

ה'בית אהרן' מנשיך לבאר לפי דרכו גם את מה שהיה בקריעת ים סוף, זה לשונו: "כתוב (שמות יד טו) 'מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו' וכי... איתא במדרש (ילקוט רמז רלג): 'אמר משה להקב"ה: ומה לנו לעשות, אמר לו הקב"ה: עליך ליתן שיר ושבה למי שהמלוכה שלו. כך אמר הקב"ה למשה, אתה לא תחשוב כלל שום דבר, רק תאמר שיר ושבחה, ולראות לדבק ולייחד את ישראל לאביהם שבשמים, וכשידבק עמך אלי, אזי ממילא אקרע להם את היס!'

כלומר, אל תחשוב ותתבוסס בתוך המצב, אלא תאמר שיר ושבה, ומזה תהיו נושעים. אפילו מי שאומר תהלים, חבל להיות עסוקים רק עם הסגולה של זה, לא רק לחפש ישועה, אלא להתבונן בגדלות ה', להבין שהש"ת רוצה שתיקח את הרצינות ואת היראה, ותשתמש בזה לשיר לרבש"ע. לא ח"ו בפריקת עול, אלא להיפך, מתוך רוגע של 'גילו ברעדה', שזה לא מביא לקלות ראש ולדבר דברים בטלים.

בברכת אבות יש י"ג לשונות של שבח, וצריך להתבונן בהם, להבין מה זה 'גומל חסדים טובים', להגיע להכרה שהכל כל כך טוב, לעזוב את הבעיות הפרטיות שלנו, להכיר שהש"ת הוא א-ל-עליון השרוש של הכל, וכל הבעיות זה כלום כלפי הטוב. כך גם בברכת מוחיה מתים אומרים 'סומך גופלים' דהיינו הכי נפול ושפל שיכול להיות, וכן 'מוחיה מתים' אף המצב הכי פחות, שאדם מת לגמרי, להבין שהכל זה טוב ומהכל אפשר להתרומם!

אלא מתוך שמחה של מצוה, ומבאר רש"י: "כגון דברי תנחומים של תורה, כגון סמוך לגאולת מצרים, או סמוך לתהלה לדוד שהוא של שבח ותנחומין, כגון 'יצון יראיו יעשה', 'שומר ה' את כל אוהביו', וכגון מקראות הסודות בתפילת ערבית 'כי לא יטוש ה' את עמו', וכיוצא בה"ל. באשרי מדברים רק טוב, איך שהקב"ה נתן לכולם, 'סומך לכל הנופלים' 'קרוב לכל קוראיו', גם 'בעזרת' בשחרית כל מילה זה חתיכת חיזוק, 'אשרי איש שישמע למצוותיך', 'מבלעדך אין לנו מלך גואל ומושיע', ועוד.

גם בסליחות מתחילים לומר 'אשרי' ולך ה' הצדקה, בשני הפסוקים הראשונים של 'לך ה' הצדקה' זה נראה כאילו כל ההמשך הוא תוכחה על העבירות, אבל לא, הכל מדבר שם על גדלות הבורא, כמה שהוא טוב ומטיב, איך שברא עבורנו עולם כזה נפלא. אי אפשר לעמוד להתפלל מתוך עצבות, עם הרגשה שהמצב מיואש, לא בסליחות לא ביום כיפור ולא אף פעם. גם הרשע הכי גדול וגם מי שצריך את הישועה הכי גדולה, צריך להתפלל מתוך שמחה. אמנם עבירות זה דבר נורא, ומי שאדוק בעבירות זה מצב נורא ואיום, אבל כשעומדים להתפלל זה לא שייך לעבירות, כך הולך הבנת הדברים, לפני התפילה לשוב בתשובה כדי להסיר את טמטום הלב, וכמה שיותר יעדן את לבו יהיה יותר מחובר לדיבורים אח"כ, אבל בשעת התפילה זה רק שירים ותשבחות!

ו' • מחשבות בראש השנה

ההמליך. שוב: הש"ת רוצה שנבין את הרצינות של המצב, שנתכונן בחודש אלול ובערב ראש השנה מתוך הבנה שאין וותרנות בדיו, ומתוך הבנה שרק עם מהלך של 'והיה אם שמוע' מתקרבים לרבש"ע.

אבל בשעה שכבר עומדים בראש השנה יש לנו תפקיד להמליך את הש"ת, לחשוב על גדלות הבורא, לא איפה אני בתמונה, אדרבה, בראש השנה יש מושג חזק של שחחה מהענינים שלך, רק להסתכל על התמונה הגדולה, שמחדשים את הבריאה 'זה היום תחילת מעשיך', והש"ת בחר בנו שנמליך אותו. וזה לא רק על ידי אמירת הפסוקים, אלא להבין שהש"ת רוצה שנהפוך את המחשבות ונדע איך לעשות נכון את הדברים, להבין מה התפקיד שלנו. לא להיות עסוק לסחוב את הצרכים שלנו אלא לעשות דברים נכונים והש"ת כבר יעמיד לנו את הצרכים, להתרגל לשנות את מהלכי המחשבה ולבטוח ברבש"ע שיעשה עבורנו את הטוב ביותר. על האדם להכיר בכך שהוא בסך הכל נברא אחד מתוך כלל הבריאה והתפקיד שלו הוא לחשוב מה הש"ת רוצה ממני, לחשוב ברוגע איך צריך להיראות יהודי, ולהתפלל שימצא את הדרך הנכונה!

הראש. כשאדם יודע מה צריך להיות מהלכי המחשבה שלו בראש השנה, הוא

משתמש במוח שלו ברוגע ובשלווה, שהרי ראש השנה זה ה'ראש' של השנה, ואז בכל רגע פנוי, כשממתינים, או בשעת הסעודה וכדו', הוא מתבונן ומגיע להבנה של 'תמליכוני עליכם', לא צריך לרדת לפרטים לחשוב איך הוא ייטיב מעשיו מהיום, מה בדיוק לעשות, זה לא תמליכוני עליכם, הרעיון כן אבל זה רק הרקע.

האמת. בנוסף לזה כשאדם מכניס בעצמו דבר אמיתי, אזי קושטא קאי ומשאריר רושם, זה מתיישב אצלו, הוא שוכח מעצמו וחושב על גדלות הבורא, כשמתיישב בדעתו זה מביא אותו קרוב אל האמת, והכל בא ממילא, כמו בפרנסה שאדם חושב שצריך לעשות יותר מידי השתדלות, גם בתשובה הוא חושב שצריך לגמור, אבל האמת אינו כן אלא שצריך לחשוב איך העולם צריך להיראות ולבקש מהש"ת שיסייע.

כמו שרבינו יונה אומר שכשאדם נעמד להתפלל והוא צריך להתבונן ולכוון, ההתחלה היא לדעת ולהכיר את המצב עוד לפני פירוש המילות, בלי לחץ, רק ביופי של 'בחצוצרות וקול שופר', לדעת שאני נברא ויש לי זכות לעבוד את ה' ואני רוצה לעובדו, הש"ת רוצה לראות באיזה עולם אתה. מי שנשאר בעולם הישן ולא מתחדש, יש לו רשימה שלימה שהוא רוצה שהש"ת יתן לו, אבל זה חבל, כי הוא מצמצם את הראש השנה לעצמו. אדרבה, תיכנס לתוך הראש השנה, גם בתשובה תצייר לעצמך שיצאת מהחור, והש"ת יסייע לך. לכן אומרים 'אשרי' לפני סליחות, כי 'אשרי' זה חלק חשוב להבין מה גדול וטוב הש"ת, וככל שהאדם יותר מתבונן בגדלות ה', יכול הוא אח"כ לומר שרוצה להתקרב אליו. כשהוא מתבונן מתי שיש לו רוגע ומגיע להכרה שכל כך טוב לעובדו, אז זה מביאו ליותר ויותר תשובה, וזה מתיישב על הלב ומשאריר רושם.

סוף דבר

לשנות. מקובל לומר שחסידיים בראש השנה עסקו יותר בהמלכת הש"ת מאשר באימת הדיון, לא הכוונה לחיצוניות הדברים, אלא שהם עסקו יותר להכניס את מהלכי המחשבה במוח ובלב ולעשות תשובה, לא לחשוב בראש קטן אלא לרצות להיות קרוב לרבש"ע, וכשאדם קרוב הוא עושה תשובה. כך בתפילה, בחלק השבח צריך לחשוב על גדלות הבורא ולהודות על הזכות לעובדו, הודאה זה בכלל עצה טובה להתקרב לרבש"ע כי אדם יכול מאוד להתחבר לזה, להודות עוד ועוד. וגם בחלק הבקשה לא לבקש כי אני צריך רק בעיקר להתבונן מתוך זה כמה אני צריך להגיע לרבש"ע, כעבדא קמי מאריה. זה משנה את התפיסה, ובראש השנה יש את הסגולה הזאת לעשות שינוי במחשבה. לכן יכולים להיות בשמחה גדולה בראש השנה, ושהר"ה באמת יביא אותו לשינוי בחייו!

הזדמנות להתחזקות באמונה!

תכלית יום ראש השנה – להכיר בשלימות האמונה בכל עתו.

מעשה

יהודי אחד סיפר לי שחיתן את בתו והיה חסר לו חמישים אלף דולר להוצאות הנישואין. בצר לו, עלה על קברו של הרה"ק מריבניץ זיע"א ושפך את צקונו שיחו בפני בוראו שישלים לו את הוצאות הנישואין. והנה בטרם הספיק לנגב את דמעותיו, הרגיש דפיקה על כתפו. הוא סובב את ראשו לאחור וראה אחד עומד מעליו ושואל לשלמו. הוא סיפר לו על סכום הכסף הדרוש לו ועל אתר הוציא הלה המחאה מארנקו ורשם לו 50.000 דולר.

כשהיהודי סיים את סיפורו, עצר מעט והמשיך: "עכשיו רצוני לתקן מעט את הסיפור. החלק הראשון באמת התרחש. עליתי להתפלל על קברו של הרה"ק מריבניץ זיע"א. אבל החלק השני לא היה ולא נברא. אף אחד לא רשם לי המחאה של חמישים אלף דולר. אך דבר אחד אגלה לך: כבר עברו שנתיים ימים מאז חיתנתי את בתי ואין לי שום חוב. וכי חילוק יש בין זה לזה?!"

הנה למעשה

מה הפשט?

הפשט הוא כזה. כשהאדם נמצא בדרגת הנמוכה, הוא רוצה בדווקא את הנס הנגלה. "נס נגלה הוא סיפור. אותו אוכל לכתוב ולפרסם ולהודיע שפגשתי את הקב"ה". הוא רוצה לפגוש את הקב"ה באופן זה דווקא. הרי אומר: הוא רוצה שהקב"ה יגלה לו את כוחו לפי דרגתו הנמוכה. במקום לעלות אל ה', הוא רוצה למשוך אותו אליו. והקב"ה אומר לו: "זה אפשרי. אין שום מעצור שמישהו יתן לך דפיקה על כתפך וירשום לך המחאה של חמישים אלף דולר. אבל ככה תישאר תמיד שם".

כשהאדם רוצה בדווקא נס נגלה, הרי הוא אומר: "אני רוצה להישאר למטה ושכל השפע יגיע אלי שם". הוא כאילו אומר: "רבונו של עולם!! שמעתי את כל ההסברים. למעשה, אני רוצה כסף. שאוכל לראות מספרים גבוהים בחשבון הבנק שלי". והדבר הזה אינו מטיב עם האדם ונכלל בסוגיית מנכין לו מזכויותיו. **הקב"ה רוצה ליתן לאדם, ופעמים הרבה זה באמת מגיע לו מצד תפילותיו. אבל האדם מקלקל זאת על ידי שמבקש למשש אותו בידיהו הוא אומר:** "לא אהיה מאושר עד שלא אראה במו עיני את השפע שמגיע".

אכן היהודי המאמין והבוטח מתרגל לחיות במציאות של 'ניסים נסתרים', וכל העת הוא דבוק בהש"ת בכל לבבו, ויום ראש השנה הוא הזדמנות נפלאה להתחזק בכך.

מהו ראש השנה?

הנה ביום ראש השנה צריך היהודי להרגיל את עצמו במחשבות של אמונה וביטחון, כי זה מה שנקרא

המלכת ה', שהאדם מוסר את עצמו לגמרי. לא רק את מעשיו ודיבורו, אלא גם את מחשבתו שתהיה כפי שהיהודי צריך לחשוב. ונדרשת לזה עבודה רבה, לסלול מהלך מחשבה נכון, בתקוה שכך יחיה האדם כל השנה.

ונחל כפי שייספיק הנייר: הנה בראש השנה, זה שהקב"ה מביא את העולם למשפט, נובע מהאהבה כה גדולה. הקב"ה מלמד את האדם להתרגל שכל מה שקורה בחייו, עוד לפני שקרה משהו, תלוי בו. על חיינו המסורים בידיך. האדם יודע שמצבו אינו בטוח - יתכן שאחיה, יתכן שלא; יתכן שאחיה בקו הבריאות, יתכן שלא. הכל תלוי בידי הקב"ה, ובכל רגע הכל יכול להשתנות. וידיעה זו אינה אמורה להביאו לידי לחץ או עצבות. האמונות היא לאסוף את כל המחשבות וההרגשים שבמקום שביאורו לידי לחץ, יביאווה לידי רוגע וישוב הדעת, מתוך ידיעה והרגשה שהוא נמצא בזרועותיו של הקב"ה אשר הוא טוב ומטיב - השלך על ה' יבך והוא יכלכלך.

לא להתרחק מהקב"ה

הקב"ה רוצה שהאדם יוותר על הסגנון הזה שבו האדם אומר: "בעצם נוח לי ככה. רבונו של עולם! אני מבקש ממך, אל תטלטל את חיי. אלמד, אתפלל, אתן צדקה. באמת אשתדל לעשות מה שצריך, אבל אל תטלטל לי את החיים, אל תהפוך את חיי לכאלה שבעליהם אומרים בבוקר מי יתן ערב ובערב מי יתן בוקר. אינני חפץ בחיים כאלה. אני רוצה להרגיש שהכל זורם. אני מוכן לומר בראש השנה את כל ספר התהלים שלוש פעמים, העיקר שלא אצטרך להרגיש שחיי מסורים בידיך. אני מרגיש מאוד לא בנוח. אני ירא שמא אמות..."

כשהאדם חי בסגנון זה, הוא הולך ומתרחק מהקב"ה. הקב"ה אומר לו: מדוע אתה ירא לחשוב מיום המיתה? מדוע אתה ירא להתבונן במילים של 'ונתנה תוקף' - מי יחיה ומי ימות? מדוע אתה ירא מכל אלה? התיישב. אני רוצה לדבר אתך. מדוע אתה ירא? "מה פירוש למה?". הוא לא יכול להסביר את עצמו. והתשובה האמיתית היא שהאדם הזה עדיין לא פיתח את האמונות לחיות עם הידיעה הבאה: "בכל רגע עלול לקרות לי דבר בלתי צפוי, אבל הקב"ה הרי מנהל את חיי ואין רחמן יותר ממנו, ואני עבדו ואני ממליכו עלי".

הנה, זהו מלכות. המלכת ה' המלכה פירושה שהאדם אומר: "אני כאן כדי לעבדו. לא כדי שהוא יעבוד אותי ויתן לי שנה טובה. לא, לא. לא בשביל זה נבראתי. נבראתי כדי שמלכותו של הקב"ה תעלה יפה, שיתקיים והיה ה' למלך על כל הארץ. והריני מסור לגמרי בידי יתברך, ואדרבה, אני חי מאוד רגוע. אני יודע היכן אני, אני יודע מה אני צריך לעשות, ואני יודע שהקב"ה הוא אב הרחמן ואין רחמן יותר ממנו ואין מטיב יותר ממנו. יש לי שלוות הנפש שאין כמותה".

הרגשה שחיים על זמן שאול

הקב"ה רוצה שהאדם יגיע למדרגה זו (אבל האדם צריך להשקיע בזה הרבה עבודה ולהתפלל לסייעתא דשמיא שזה יבוא ממקום אמיתי), ובפרט בראש השנה שהוא ראש לכל השנה ובו האדם נידון, כי כך הוא חי בהכנעה וביראה נכונה וכמעט שאין לו נסיון לחטוא, שהרי הוא מרגיש כמי שלקחו ממנו בדיקות והודיעו לו שהתשובה תתקבל בעוד שבוע מהיום, והסיכויים הם חמישים כנגד חמישים. הדבר בוודאי אינו פורח לו ממוחו, ובמשך כל אותו שבוע הוא חי בענוה ויראה, ואם בר דעת הוא, הוא גם חי בשמחה ובשלוות הנפש מתוך ידיעה שהוא תלוי לגמרו בזרועותיו של הקב"ה.

במדרגה זו הקב"ה חפץ, ואז הוא יכול לעשות לו לאדם ניסים נסתרים בלי להרעיד אותו. וכבר הזכרנו בעבר את תשובת הגה"צ רבי אשר פריינד זצ"ל: "דבר עם הקב"ה פן יצטרך לדבר אתך!" והרי דרכים הרבה יש לדבר עם האדם, בתי חולים ובתי כלא ועוד. פירושו של דבר שהקב"ה אומר: "בא תחיה עם הדרך של לכתחילה, היינו בלי לשאול מה נאכל, מפני שאתה מתרגל לחיות עם ההרגשה שיש לך קו פתוח עמי ותמיד אתה מדבר ואני שומע".

האדם אינו רוצה להיות עבד כנוע. הוא אומר: "אם כבנים אם כעבדים... ואם כעבדים עינינו לך תלויות", אבל באמת אינו רוצה. הוא אינו רוצה שגם אחרי שסיים את תפילתו, עדיין יצטרך לדבר עם הקב"ה בכל עת. הוא מעדיף שבסיום תפילתו, לאחר אמירת פרשת המן והתשובה והיראה, וכל מה שיש, יוכל לתת נשיקה חזקה לסיודו, להחזירו לארון, ולצאת לרכבו או למשרדו ושם לעשות מה שמחכה לו בלי שום לחץ. הוא אינו סובל את הצורך לזכור גם שם שהוא זקוק לעזרת ה' על כל צעד ושעל. זה מלחיץ אותו יותר מדי. אך מה קורה בגלל זה? - שהוא נזקק למהלך השני. והנה פתאום קורה לו משהו והוא מתחיל לבכות אל ה' ומתפלל תפילת נעילה באמצע חודש טבת.

מדת ההשתוות של הצדיק

מסופר שפעם נשאל אחד מהצדיקים מה החילוק בין הצדיק לאדם הפשוט, והשיב: "אחד מהחילוקים הוא שאצל הצדיק אין חילוק בין תפילת נעילה לתפילת ערבית פשוטה באמצע החורף". ההבנה בזה נפלאה. הצדיק חי עם ענוה ויראה כי הוא מקיים שוית ה' לנגדי תמיד, ומדבר עם הקב"ה בפשטות. הוא אינו צריך לבוא ממרחקים ולהתנדנד בחזקה כדי לפגוש לראשונה את הש"ת. לא! הוא חי אתו. ראינו זאת אצל הרבה צדיקים. ובזה הקב"ה חפץ, וכשהאדם חי באופן זה, הוא יכול וצריך לשים לב לניסים הנסתרים שהקב"ה עושה עמו. אמנם הקב"ה בוודאי יעביר אותו במצבים שונים, אבל אם יתבונן בהעבר, יראה שכל מיני דברים הסתדרו כאילו באופן טבעי, ואז יבין שאין הקב"ה צריך להזכיר לו להיות בהכנעה, כי הוא כבר ממילא בהכנעה.

וכאמור, בפרט בראש השנה רוצה הקב"ה שהאדם יזכור שכל מה שיש לו, כולל ברוחניות, הוא מהקב"ה, ולכן נתן לנו את סדר המלכויות. ונמצא שהאדם צריך סך הכל להזהר שלא לקלקל זאת. בדרך כלל, אם האדם התעלה במשך השנה ועשה דברים טובים, הוא מרגיש שיש לו עם מה להגיע.

אכן הצדיקים כבר אמרו בענין זה שאת הטוב הקב"ה עושה. וכדי שלא להתבלבל בענין סוגיית הבחירה, נאמר בדרך פשוט. על האדם להתרגל לחשוב כיהודי שכל הנסיבות שנתנו לו את האפשרות לבחור בטוב, הקב"ה הוא זה שנתנם לו. ולדבר הזה אין צריך להתבונן הרבה. רואים אותו בחוש. אם האדם נתחנך בדרך משל בבית חם ואוהב בדרך ישראל סבא וזה עזר לו לבחור בטוב, אף אם נניח שהבחירה היתה שלו, מיהו זה ששתל אותו בבית כזה? שואלים את האדם: "למה 'אתה' זכית להתגדל בבית כזה ופלוני לא? מה אתה עשית בשביל זה?". אין לו תשובה. פשוט שהדבר לא היה תלוי בו אלא יצא מאת ה'.

וכן הוא בענין הכשרון וכן הוא בענין תכונת הנפש. יש לו לאדם תכונת נפש יותר שלוה, וזה עזר לו מאוד. בת"ת הוא הצליח, בשיבה הוא הצליח. הוא היה ילד טוב ועדין שנכנע לרבותיו ואינו מתמרד, והמלמדים אהבוהו. מה הוא עשה בשביל שתהיה לו תכונת נפש כזו? - הוא לא עשה כלום. ואם כן כל הצלחתו הרוחנית הבנויה על כל הנסיבות האלה, מאת ה' היא. כשהיה לו נסיון, הקב"ה הוא זה שהביאו לו והוא זה שהמציא לו את הפתרון. והוא זה שזימן לו מישהו שיאמר לו את הדבר הנכון שיעזור לו וסייב שתהיה לו קהילה קדושה ורב לשאול אותו, הכל כדי שיצליח לבחור בטוב.

אכן כשאין האדם זוכר זאת, אלא אומר בהגיעו לראש השנה: "ברוך ה', בראש השנה הקודם קיבלתי על עצמי שמונה קבלות ואני יכול לומר שאני מחזיק בהן מעמד עד עכשיו. כולם מדברים על הקבלות שכן יפה עד חשון בלבד, והנה אני כבר עומד באלול ועדיין מקיים אותן". הוא מאוד מרוצה, אבל, הקב"ה יצטרך להזכיר לו. זהו הענין. אם אין האדם זוכר לבד את המחשבות הפשוטות של הבטחון, הקב"ה יצטרך לעזור בו מצב שלם בבחינת 'וכי תאמרו מה נאכל' כדי לנערנו, ואז יתחיל

לומר: "הקב"ה רוצה להזכיר לי שעלי להיכנע". מה שאין כן אם האדם דוחה את המחשבות האומרות לו שהוא עצמו הצליח, ומזכיר לעצמו שהקב"ה נתן לו את הצלחתו בכף של זהב, הוא שוב ממשך בזה על עצמו הנהגה של ניסים נסתרים. הקב"ה עוזר לו ודברים מסתדרים ומתיישבים במקומם, כך שיש לו את מלוא ישוב הדעת להמשיך להתעלות.

ככל דרכך דעהו

הפסגה שהאדם צריך להגיע אליה (בוודאי היא מדרגה גדולה, אבל תחילה צריך לדעת את המציאות) היא שהשמחה של מוצאי יו"כ עם היראה של לפני התקיעות יהיו שווים. מדת ההשתוות. הן תראה שבראש השנה הקב"ה רוצה שנבטח בו שיזכנו בדין ונשמח מחמת כן, כלשון הפסוק (נחמיה ח, פ): "לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו, כי קדוש היום לאדונינו ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם". וכן איתא בהלכה שנוהגים להסתפר לכבוד החג להראות שאנו בטוחים שיזכנו בדין. ובכן, הבטחון בראש השנה אינו מתחיל לאחר התקיעות כשהולכים לאכול סעודת היום. אלא הכל צריך להיות בשווה. החלק של מי יחיה ומי ימות וחלק השמחה הנובעת מכך שאנו בוטחים בה' שזיכנו בדין, צריכים להשתלב יחדיו לידי מדת ההשתוות. כלומר, כפי שחינו תלויים בהקב"ה בעת אמירת ונתנה תוקף, כך חיינו תלויים בו בשמחת בית השואבה ובשמחת תורה.

אנשים חושבים שהיות שיש עת לכל דבר, עת לבכות ועת לשחוק, עת ספוד ועת רקוד, צריך ללכת עד הקצה. כשיראים מן המיתה - נכנסים למיטה עצבים ומפוחדים, וכשרוקדים - שום דבר לא מעניין. ואין זה נכון. הלא תראו שבחופה שוברים כוס זכוכית, וכדאיתא במסכת ברכות (פ) במר בריה דרבינא שהשיא את בנו, וכשראה שהחכמים שמחים יותר מדי, הביא כוס יקרה ושביר בפניהם. וכן נהג רב אשי. ואמרו שם: וגילו ברעדה. (תהלים ב, יא) כתיב - במקום גילה שם תהא רעדה. והפירוש הוא שכאשר יש גילה, צריך לצרף עמה גם גילה, וכשיש גילה, צריך לשתף עמה גם רעדה. ומה האמת? האמת היא שכאשר האדם חי עם נקודת הבטחון, שני הדברים קיימים אצלו תמיד. הוא חי עם יראה נפלאה. לא יראת העונש, אלא יראה הבאה מזכירתו שהוא עומד לפני המלך וזוכה לשמשו.

המתנה הגדולה ביותר

עבודה גדולה היא עד מאוד, אבל לכל הפחות בראש השנה, ולו לשעה קטנה, חייבים לקיימה, כי זהו המלכת ה'. וכדי שבאמת נוכל לקיימה בראש השנה, אנו צריכים כבר מעתה להתרגל במהלכי מחשבה כאלה. המלכת ה' היא בעיקר במחשבה. אמירה בעלמא בלי להבין ובלי לחשוב, אין לה נשמה. כדי שנוכל להרגיש הרגשים כאלה ולו לרגעים אחדים, חייבים להטמיע אותם במערכת המחשבות וההרגשים. מחשבות האדם הרי חוזרות ונשנות בכל עת, ואם הן מחשבות של שטות, מתרוצצות במוחו שטותים והבלים.

יתרגל האדם להבין שאינו יודע מה יהיה ברגע הבא והוא צריך לסמוך על הקב"ה, וכן יתפלל על כל דבר לסייעתא דשמיא מתוך הבנה שהוא צריך לכל דבר סייעתא דשמיא. כך יעשה שוב ושוב, כאן לגבי דבר טכני, כאן לגבי טרדה כלשהי, כאן לגבי ספק שאין פתרונו יודע לו. הקב"ה עוזר לי שאצליח. וכן הלאה, ככל מחשבות הבטחון. כשהאדם עושה כן, הוא מכין את עצמו לראש השנה שלכל הפחות אז יוכל להרגיש כך. זוהי המלכה אמיתית.

המתנה הגדולה ביותר שהאדם יכול לקבל בראש השנה היא להצליח לחשוב מחשבה זו בפשטותה, כי ממנה יונק הנס נסתר של הדרגה הגבוהה. הוא אינו שואל מה נאכל הגם שאינו יודע מה יאכל. אין לו לאדם פרנסה. מגיע ראש השנה והוא רוצה לבקש ישועה, והוא באמת מבקש, אבל הוא מבקש מתוך הבנה זו - "אני מבקש מהקב"ה רק דבר אחד - שפע. איני יודע איך, איני יודע מה, איני יודע מה אני צריך לעבור. אך אני יודע בבירור שאני נמצא בזרועותיו של הקב"ה, ואני מבקש ממנו: עזור לי. עזור לי לחיות נכון, עזור לי לחשוב נכון".

הקב"ה קבע את היום הזה ליום משפט, הכל כדי להביא את האדם לידי הבנה זו שהכל נמצא בידי יתברך. הגשמיות שלו, הרוחניות שלו, המשפחה שלו, הכל ממש בלי שום יוצא מן הכלל. כי מזה כל העולם כולו יונק. העולם יונק מ'שית' זה שקיים אצל האדם. זה מה שנותן כח לצינורות להמשיך להביא את השפע. וככל שהאדם מכניס עוד ועוד חלקים מחייו למהלך מחשבה זו, הוא יזכה לשנה טובה ומאירה!

בספר החיים

מתוך החיים: יש לו לאדם תכונת נפש יותר שלוה, וזה עזר לו מאוד. בת"ת הוא הצליח, בשיבה הוא הצליח. הוא היה ילד טוב ועדין שנכנע לרבותיו ואינו מתמרד, והמלמדים אהבוהו. מה הוא עשה בשביל שתהיה לו תכונת נפש כזו?
הבנה לחיים: הוא לא עשה כלום. ואם כן כל הצלחתו הרוחנית הבנויה על כל הנסיבות האלה, מאת ה' היא. כשהיה לו נסיון, הקב"ה הוא זה שהביאו לו והוא זה שהמציא לו את הפתרון. והוא זה שזימן לו מישהו שיאמר לו את הדבר הנכון שיעזור לו וסייב שתהיה לו קהילה קדושה ורב לשאול אותו, הכל כדי שיצליח לבחור בטוב.

פרויקט הפצה חודש תשרי

רוב שירה ותודה לתורמים הנכבדים - ידידי המערכת אשר בזכותם זכינו בס"ד להדפיס ולהפיץ גיליון זה ב- 10,000 עותקים!

ניתן לתרום ולסייע בהפצת הגיליונות ביוה"כ ובחג הסוכות!

במס' הייעודי: 077-2638-015

זכות אלפי המתחזקים תעמוד בעד השותפים להיכתב ולהדפיס בספרן של צדיקים לשנה טובה ומבורכת

לקבלת הגיליון בקביעות
מסכת הש"ס תשס"ו
א60263@gmail.com

לתרומות והנצחת שיעור, וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו, ניתן לפנות
ישירות למכון 'בנינו' ברא"ל info@machonhavineini.com

718.686.8300 - ארה"ב
03.300.0223 - ברזיל

072.2577726 - א"י
0204.586.2115 - ברטניה

קול הבינני

{ אז נדברו }

פרשת האזינו תשפ"ה | גליון מס': 665 | לסדר: "תחל שנה וברכותיה"

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

תהא שנת פ-תאום ה-אדון יבא אל היכלו...

יש הרבה מאוד אנשים שצריכים לנסח לעצמם את התפילה מחדש... לאורך כל השנה האחרונה היו הרבה מאיתנו שכבר תכננו את התפילות לימים הנוראים... אוי רבש"ע... איזה שנה נוראית הייתה לנו... אוי רבש"ע מה גזרת עלינו בשנה שעברה... אבל ההתפתחויות הכ"כ רבות ומהירות שהיו בשבועות האחרונים ובעיקר בימים האחרונים... פתאום שינה את כל המפה של השנה!! פתאום מתגלה שבשנה זו לא רק דם ישראל נשפך כמים... אלא גם ה-כי יום נקם בלבי... ? ? מתברר שהשנת האולי הייתה גם היא שנה זו!!

על זה נאמר 'כל שנה שרשה בתחילתה מתעשרת בסופה'!!!

מה שבטוח: עד לפני כמה חודשים... כשהסתכלתי אחורה וניסיתי לסכם את התחושות של השנה... אמרתי לעצמי... אוי... איזה שנה קשה זו הייתה!! אבל בעקבות ההתפתחויות הכ"כ מהירות של הכמה חודשים האחרונים... נדמה לי שההגדרה השתנתה... אם נרצה במבט כוללני לסכם את התחושות של השנה... ניתן לומר שהמכנה המשותף והחוט השני שמאפיין את כל סוגי התחושות שעברנו בשנה האחרונה... ההגדרה היותר מדויקת היא:

למדנו להיות ערוכים להפתעות!!!

בשנה הזו התרגלנו והתלמדנו ללכת לישון בלילה... ולהתעורר עם הפתעות!!!

כמובן לטוב ולמוטב... בשמחת תורה באופן הכי פתאומי שיכול להיות חיכתה לנו הפתעה מזויעה ומדממת!!! ומכאן ואילך כל הזמן הפתעות... כל כמה ימים הפתעה אחרת...

עכשיו: שלא תבין: ההפתעות לא היו תמיד שמימיות בהכרח!!! בחלקם הגדול הם היו גם ביצועים מהשטח... כל מיני תהליכים סודיים שרוחשים מתחת לפני השטח ופתאום זה יוצא החוצה... בקיצור: התרגלנו ללכת לישון בלילה ולקום בבוקר, ולשמעו שהיה פה בלילה מתקפת כטבמ"ם... יום אחד אתה הולך ברחוב... פתאום אתה שומע שחיסלו את זה... מחר חיסלו את זה... אתה מתעורר באיזה בוקר ואתה שומע שיש 300 שיגורים פתאומיים... מה יש? הרגו להם עוד איזה מישור... בקיצור: מצד אחד אנחנו כבר חיים שנה שלימה בתוך שגרת מלחמה, ומצד שני: כל הזמן יש הפתעות ואתה כל הזמן יודע שהעסק רוחש מתחת לפני השטח ואתה לא יודע איפה זה הולך לקפוץ לך...

אז זהו!!! שכבר שנים אומרים לנו שפתאום יבא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים... פתאום... באמצע יום שגרת... לפתע תבא הגאולה!! ותכל'ס, עם כל הרצון הטוב לחיות את זה ולהפנים שזה יכול לקרות באותו רגע... אבל עדיין המציאות תמיד חזקה מהכל!! והשגרה הקבועה עושה את שלה... וקשה לך ביום יום להישאר מהקבעון ולהבין שמשנה פה רוחש מתחת לפני השטח... אז זהו!!! שבשנה האחרונה עברנו טירונות בנושא הזה... השנה כבר לא קשה לי לדמיין שאני קם בבוקר ואני שומע שהמשיח פה!!! בית המקדש כבר מופיע באש מהשמים!! והמשיח כעת כורז לכל המאושפזים שיצאו תיכף ומיד מהבית חולים כי... כי זהו... מכאן ואילך 'אז ידלג כאיל פיסח ותרון לשון אילם... כי נשכחו הצרות הראשונות, וששתי בעמי... ולא ישמע בה עוד קול בכי וקול זעקה...' אני כבר יותר ערוך לכאלו הפתעות!!! במשך השנה האחרונה למדתי שאתה הולך לישון בלילה על תנוחה אחת... ומתעורר בתנוחה אחרת... אז הההללו!!! בא ניקח את ההפתעות ה'טכניות' שאירעו בשנה האחרונה ע"י בשר ודם וניקח את זה הלאה... השנה הפתעות עוד היו מסורות לידיים של בשר ודם!!! כעת בא נתקדם הלאה... בא נתחיל להפנים שאוטוט... לא ברור מתי... אבל בפתע פתאום יתחילו להגיע הפתעות אבל שמימיות!!! כן... בדיוק כמו שמתאר ר' יו"ט הערליך ב'אוצרות יהודים'. פתאום יצוצו לנו כל מיני הפתעות... אבל לא מסוג של שביעי באוקטובר או מתקפות מנע וחיסולים למיניהם... אלא הפתעות מסוג של 'כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות', קח בחשבון שבאופן פתאומי ה' ישים את 'דובר צה"ל בפינה ויזיז את כל 'כוחותנו מהזירה... ופורה דרכתי לבד!!!!!!! והאותות והמופתים שהיו במצרים יהיו צחוק ילדים לעומת היד החזקה והזרוע הנטויה שהקב"ה להראות לנו בעינינו... האם זה מה שיקרה בשנה הקרובה? אני לא יודע!!! אבל אני לכה"פ הרבה יותר ערוך לזה נפשית...

כן... לא תאמין!!! יום יבא וכבר לא נצטרך לעבוד קשה בשביל לשנן לעצמנו שוב ושוב שה' הוא הנותן לך כח לעשות חיל ולא לחשוב ש'כוחי ועוצם ידי!! קח בחשבון שיום אחד הקב"ה יזיז את כולם לפינה ויקח את כל הבמה וכבר לא ילמדו איש את רעהו את ה', כי כולם ידעו אותי מקטנם ועד גדולם!! אנחנו מצד אחד מחכים ומשתוקקים לרגע הגדול הזה... אבל מצד שני: ברגע שיגיע אותו רגע... המשמעות היא שהסתיים משחק המחבואים!! לי כבר לא יהיה צ'אנס למצא את הקב"ה ולנצח אותו... הנה מצאתי אותך ראשון... ולכן!!! לא נותר לנו אלא להזדרז ולנצל עוד יום שהן אתה 'קל מסתתר'!! עוד יום שיש לי הזדמנות להמליך את ה' בבחירה שלי ולהקדים את ה'... בימים אלו יש מאבק איתנים בין אברהם אבינו לדוד המלך... דוד כבר רוצה לגאול ואברהם אבינו מתחנן... אנא... תן צ'אנס לעוד ילך אחד שלי... שימצא את ה' רגע לפני שה' יוצא מהמחבא!!! רגע לפני הפתאום יבא אל היכלו... לנו לא נותר אלא לשמוח ממה נפשך!! מצד אחד לחכות ליום הגילוי הגדול... ועל כל יום נוסף שזה עדיין לא קורה להסתער על ההזדמנות הזו שיום אחד עוד נתגעגע אליה... מה שבטוח: השנה זה נהיה קרוב מתמיד!!! קרוב ללב מתמיד... מי יודע... אולי כבר בבוקר הקרוב... אולי בחמש בצהריים... אבל ה'... בין כך ובין כך אני איתך... תהא שנת פתאום האדון...

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (סעיף 46)

באשראי: "נדריים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בזנאר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

נקודה למחשבה מול אחינו התועים בימים אלו...

השנה האחרונה הייתה שנה מוזרה מאוד!! כמובן מהזווית הכללית בתור ציבור החרדים לדבר ה'... ההגדרה הכי קולעת שמצאתי היא שניתן לומר שבשנה האחרונה הרגשתי מה שמכחישי הקורונה הרגישו בשנה של הקורונה... **מה אני מתכוין?** בשנת התש"פ/פ"א התפרצה ונמשכה מגיפת הקורונה. כל מי שהיה ב'פרשה' של הקורונה, עבר שנה מאוד קשה ומטורטרת... כי הקורונה הייתה דומיננטית... סגרים, מסכות, הנחיות, והמתחים, והבידודים, מנייני המרפסות, מוסדות סגורים וכו' וכו'... עכשיו!! במקביל!! גם למכחישי הקורונה, הייתה שנה קשה... כי נכון שכל רשימת התלאות שמניתי עכשיו... את כל זה לא היה להם... אבל הם היו כל הזמן בלחץ מרשויות, מהפקחים, מהגבאים ששיגעו אותם עם המסכות... עם המלשינים וההיסטוריים וכו'...

עכשיו: בינינו... האם אפשר להשוות לרגע את ההטרדות שעברו מכחישי הקורונה לבין התלאות והטרלול הבלתי נגמר שאנחנו עברנו בקורונה??

לא קרב זה אל זה כל הלילה!! כי כמה שהיה קשה להם מול הרשויות אבל זה לא מתקרב לאנשים שנחנקו שנה שלימה עם מסיכות, ונרקבו בבידודים מתמשכים ובהיסטוריה שעוד רגע כולנו מתים...

אז על אותו משקל!! זה פחות או יותר היחס בין החרדים לחילונים בשנה האחרונה... החילוני הקלאסי או כל מי שהיה מחובר לרשת, עבר שנה מאוד מאוד קשה!! זה לחיות 24 שעות את המלחמה. זה להיחשף לתיעודים מזוויעים שלא יוצאים מהראש... זה להיות מחובר און ליינ לכל תרחישי האימה ולכל אלו שדואגים לזרוע בהלה ופניאקה... זה להיחשף לכל אובדן... לכל איום... ללוות כל כטב"ם מהרגע שהוא יצא עד שהוא הגיע... בקיצור: רק לדמיין את כמויות הדם והדמעות והשכול והפיח והאבק שריפה שחוהו כי מי שחי ברשת חווה בשנה האחרונה...

זה היה מנת חלקו של החילוני או החרדי המודרני בשנה האחרונה... **עכשיו: גם לנו - החרדים השמורים - גם לנו הייתה שנה קשה!** מה היה קשה לנו?? שניסו להכריח אותנו בכח להתגייס לצבא!!

היו אנשים שמאוד הפריע להם השלווה שלנו בשנה האחרונה!! ואני מבין אותם... כי גם אני בקורונה, פוצץ אותי לראות את חבר שלי מסתובב לו חפשי נקי ומונטרל מכל תסריט האימה שאני חי בו... עצם ההופעה שלו התפרשה אצלי כאילו הוא מוציא לי לשון... והיום כשאני רואה את החילוני עומד וטוען את אותה טענה למה רק אנחנו סובלים... למה רק לנו יש דאגות... תסבלו גם אתם... אני מבין את הכאב שבה!! גם אני חוויתי משהו דומה!!! אבל מה לעשות שאנחנו נאלצים לעמוד על נפשנו ולהסביר לחילונים שזה לא אישי!!! אנחנו לא מתגייסים - לא בגלל שאנחנו מחפשים חיים קלים... אלא בגלל שע"פ היהדות אנחנו גדורים ושמורים מכל חשיפה לא מבוקרת... אז אולי גם לנו הייתה שנה קשה בגלל שניסו בכח להכניס אותנו לעניין... אבל עדיין!! זה כככלום לעומת מה שעמך בית ישראל סבלו בשנה האחרונה...

וזו תחושה מאוד מוזרה!! כי כלל ישראל סבל השנה סבל גדול מאוד... ואילו אנחנו לא הרגשנו ככה!!! השתדלנו קצת להשתתף... אמרנו תהילים... השתדלנו להתחזק... אבל לא היינו

שרויים במראות... בזוועות... במחזות וממילא פחות בכאב והסבל הרב שהיה... **ותכליס: מה זה נוגע כעת לעניינינו בערב ראש השנה??**

שכאן מתעוררת תופעה מביכה ומוזרה... כי עמך בית ישראל בימים אלו מתעוררים!! חוזרים בתשובה!!! הם זועקים מקירות ליבם לאביהם שבשמים... הם מבינים שמשהו נורא קרה בשנה האחרונה והם זועקים בייא ביאי... שבט יהודה בדוחק ובצער הישאג אריה ביער...

ואילו אנחנו ? ! ? אנחנו יחסית די רדומים!!! מה לעשות... זו עובדה!!! (וכאן שוב חשוב להדגיש: זה לא באשמנתנו!!! אני יודע בוודאות שמספיק לי תיעוד וסרטון של חמש דקות בודדות, מ-ים של חשיפה שהחילוני לא גמר לצפות ב-136 ימים האחרונים... ואני מתרסק ונהיה שבור לב ומגיע לראש השנה מפוקר לגמרי בתפילה ותחנונים... אני לא צריך יותר מחמש דקות כאלו!!! ולמה אני לא נחשף? כי אני לא רוצה?? לא! כי ה' לא רוצה!! ורק בגלל שה' לא רוצה, אני לא נחשפתי... ואם בגלל זה הייתה לי שנה יותר רגועה, אז אני לא רואה צורך להתנצל!!!)

אבל!!! ס"ו"ס בשכל אני כן מבין שכלל ישראל עבר שנה מאוד קשה!!! ואדרכה... דווקא בגלל שאנחנו שמורים... ודווקא בגלל שלאורך ההתנהלות שלנו אנחנו מוכיחים שניתן לדרוש מעצמנו יותר... אז גם בנקודה הזו אני יכול לדרוש מעצמי כעת לקראת יום הדין... להבין שס"ו"ס הייתה לעם ישראל שנה קשה מאוד ו... ולהיכנס לזה... להתאחד עם הזעקה האדירה של האומה היהודית כולה ולזעוק: אנא ה' הושיעה נא... תבין: הכותל המערבי בימים אלו מפוצץ ביהודים פשוטים שזועקים סליחות... ואין לנו ברירה... הפעם אנחנו צריכים להתחמם מהם!!!

כלומר: בדרך כלל, לקראת הימים הנוראים, כשהיהודי הפשוט רוצה להתעורר בתשובה... הוא יודע שהכתובת היא אלצנו... הוא מגיע אלינו... אנחנו מקור ההשראה ואצלנו הוא חווה את האווירה המרוממת של הימים הקדושים והוא נשאב לזה ומתרומם מזה... **ואילו השנה?? מבחינה מסוימת אני מרגיש תחושה הפוכה...** אני יחסית רגוע... עכ"פ לא יותר מכל שנה... ואילו היהודי הרחוק והפשוט הוא מטולטל ומזועזע וצועק גוואלד... פחדים הם מכל צרות ממחורפיהם ולוחציהם... פנה אדון בעצבון רוח צפה בשברון לב... המשפטים הכי מרטיטים שאתה מכיר בסליחות, היום כל מסורתית מבין אותם וזה צועק לו מתוך הלב... והוא... אולי הוא יצליח לעורר אותי... הוא יזכיר לי שהההלל... אנחנו צריכים המון המון רחמי שמים!!! מי אמר?? אתה שואל מי אמר... מה... לא ראית ברשת?? לא!!! לא ראית... אבל עכשיו אני רואה אותך צועק... ואני מפנים שכנראה הייתה שנה מאוד כואבת...

ואם כבר דברנו על אחינו מהצד השני של המתרס!!! זה אולי ההזדמנות לשנן את אחד מהחיזוקים שצריך להוציא מהשנה הזו... **להשאיר כמה מדפים פנויים בלב שלנו כדי לזכור את אחינו האבודים!!!** לזכור שיש בניים של הקב"ה... שה' אוהב אותם ומעיו המו עליהם ומחכה להם כסא בשולחן שבת לעתיד לבא... ובתור עבד ה' גם לי אמור להיות משהו בלב עליהם... לפחות כמו שהגוי שונא אותם, אני אמור לאהוב...

ולדעת שגם אם לא זכינו להשיב אותם לאביהם שבשמים... לפחות נייצג אותם מתוך בית המדרש... לא נעים... אבל באותו מוצאי שמחת תורה... כשמעתי את הטבח הנורא... ברוב תמימותי... במקום להיות מזועזע מהזוועות... הייתי עסוק במשהו אחר לגמרי... לראשונה בחיי נחשפתי באיזה מחוזות רחוקים האחים שלנו היו שרויים בשעה שאנחנו רקדנו סביב ספר התורה... מרוב צמצום לא העליתי בדעתי שבשעה שאני מחבק ספר תורה...

באותה שעה זרוק לו הבן של ה' אי שם בהפקרות מוחלטת או בסתם ארוחת בוקר שגרתי בקיבוץ בניתיקוטוטאלי מכל זיק רוחנית... הייתי כ"כ המום מעצם הגילוי הזה... שפתאום תפסתי את עצמי ואמרתי: לו הייתי יודע!!! לו הייתי יודע שבשעה שאני מחזיק את הספר תורה... הבן האבוד של ה' נמצא כ"כ רחוק... אם הייתי מודע לזה הייתי נותן עוד כמה נשיקות לספר תורה... הייתי מקדיש עוד כמה נשיקות מיוחדות בשבילם!!! אבא שבשמים... את הנשיקה הזו אני מקדיש בשביל עוד אחד מהבנים שלך שברגעים אלו הוא כ"כ רחוק. אבל הוא בן שלך... ואני פה בשבילו בין הייתר!! אני מייצג את הניצוץ האלוקי החבוי בו...

ובהזדמנות זו... מעניין לעניין באותו עניין... קצת רקע עמוק ופנימי על החזית החדשה שנפתחה בצפון... ובכן: יש מדרש מרתק ומפליא שמסופר שם שלפני שר' יוחנן היה נכנס לבית המדרש למסור שיעור... היו שני תלמידים שהתפקיד שלהם היה להיות 'הרב המקדים' וככה לאסוף את התלמידים... (כלומר: שער ר' יוחנן גייע כולם כבר יהיו) ובאותו שבוע היה תורו של ר' לוי, והוא נעמד וחדש: שיונה הנביא היה משבט זבולון (והוא הוכיח את זה מפסוק בנביא יהושע) ר' יוחנן שכנראה כבר הגיע לשיעור והספיק לשמוע, חלק עליו ואמר: לא!!! יונה הנביא משבט אשר...

ר' לוי ראה שר' יוחנן לא מסכים איתו והוא המתין בסבלנות לשבוע הבא. בשבוע הבא הגיע התור של התלמיד השני - ר' יהודה בר נחמן, ניגש ר' לוי לר' יהודה וביקש ממנו באופן חד פעמי שיוותר לו... אני רוצה השבוע לדרוש במקומך בשבת זו... ר' יהודה הסכים, ור' לוי שוב נעמד ודרש ואמר: רבותי: ר' יוחנן לא הסכים איתי בשבוע שעבר!!! אני טענתי שיונה הנביא משבט זבולון ור' יוחנן טען שיונה משבט אשר... אז אכן כן... יפה אמר... אבל זה לא סתירה... ולמה?? **אבי משל זבולון ואמו מאשר**, זה הפשט בפסוק 'יורכתו על צידון...' שילדתו מצידון... מסיים המדרש ואומר: שהתלמידים מאוד מאוד התרגשו מהפשרה שר' לוי הציע!!! שיונה הנביא מצד אחד גם משבט אשר וגם משבט זבולון... ומרוב שהם התרגשו הם החליטו שמהיום ר' לוי הוא הדורש היחיד!! וזהו!! מאותו יום ר' לוי היה 'הרב המקדים' במשך עשרים שנים... עד כאן המדרש... זה כמובן מדרש פלא... מה קרה? מה פשר ההתרגשות הגדולה? מה זה כ"כ משנה לנו האם יונה הנביא משבט אשר או נפתלי?? למה הנושא הזה כ"כ לא סובל דיחוי? מה קרה??

ושמעתי ביאור על דרך הפנימיות... התשובה היא כך:

יונה הנביא הוא לא סתם בן אדם... יונה הנביא כבר מאז שהוא ילד הוא 'ערך יצוגי'!!! (עוד הרבה לפני שהוא עלה ונתעלה וזכה להשגת הנבואה...) מה יש?? הסיפור התחיל מזה שאליהו הנביא קינא קנאת ה' על זה שישראל עבדו ע"י... ואליהו נשבע שלא יהיה טל ומטר והוא נטל מה' את המפתח של גשמים... ואז היה רעב במשך שלוש שנים... וה' ריחם על עמו ישראל ורצה לתת מטר על פני האדמה... אבל מה לעשות... אליהו ממשיך בקנאת ה' ולא מוכן לשחרר את המפתח של גשמים!! כמו שחז"ל אומרים: אליהו תבע כבוד הרב ולא כבוד התלמיד... ואם התלמיד חוטא בע"ז ולא מאמין (-בעונש השמור לם סן יפתה... ונצא את השמים) יקוב הדין את ההר, שישראל ימותו ברעב העיקר שכבוד שמים לא יפגם!!!

אבל אבא שבשמים זה אבא... וה' נחוש לרחם על בניו גם כשהם חוטאים מה עשה הקב"ה?? המית את בן האישה הצרפית!!! ואז אליהו היה זקוק למפתח של תחיית המתים, והקב"ה לא הסכים

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

כל הזכויות שמורות

שבת ג' תשרי התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת השבת	י-ם
18:04	18:54	19:36
18:02	18:52	19:32
18:03	18:53	19:33
18:04	18:53	19:35

ת"א
חיפה
ב"ש

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעב דהאן נ"ו 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

מעשה באדם שנסע לחתונה בנתיבות, ובשובו בשעה 23:00 בלילה ראה אברך עומד בצומת ומנסה **לעצור טרמפ**. עצר לו, והאברך שאל האם הוא מגיע לכיוון בני ברק? השיב הנהג בחיוב, ובדרך התפתחה ביניהם שיחה, לשם מה אתה נוסע לבני ברק שאל הנהג, השיב האברך לתפילה ערבית! מה? הרי **אין חיוב** לנסוע למרחק כה רב לצורך תפילה? כן, השיב אבל אני מעודי **לא פספסתי** תפילה במנין, כשהגיעו למחוז חפצם שאל הנהג והיכן תישן, והוא ענה אשב ללמוד כל הלילה ובבוקר אשוב לעירי, הנהג הציע את ביתו ללינה החליפו טלפונים, אחר חצי שעה מתקשר הנהג לאברך נו ארוחת ערב ממתנה לך הכין אתה?

אני בדרך לנתיבות מה? כן! כשיצאתי מהשטיבל עמדו שני אנשים ודיברו ופנה אליהם אדם שלישי שזירז את אחד מהם, בא נודרו יש לנו להגיע לנתיבות, שאלתי אותם אם אפשר להצטרף והם שמחו להצטרפותי, אתה תעשה את שלך הקב"ה יעשה את שלו.

שנים רבות סבל ייסורים קשים ומרים הרב **יוסף עזרא זליכא** זצ"ל, אולם אז ראו את גודל אהבתו לבורא, ודבקו באורייתא ובמצוותיה, והיאך שכל עוד יהודי חי בזה העולם ישמח כי יכול לחטוף עוד תורה ומצוות, פעם בימי חוליו הקשים אף **התבקש על ידי בני משפחתו** בשבת לנגן להם ניגון, והתחיל לפזם להם את הניגון 'קלי קלי למה עזבתני'...

שכן כל כולו היה שפלות והשתוקקות לאבינו שבשמיים. חבל, חבל, כי נעקר מחלל עולמנו, ממרומים הוא ימליץ יושר עבור כלל ישראל אמן.

נשמה יורדת לעולם הזה וחיה שבעים-שמונים שנה, כדי לעשות טובה ליהודי בגשמיות ובפרט ברוחניות.

"חצי מהחיים אנחנו משקיעים את הבריאות שלנו בשביל כסף, ובחצי השני אנחנו משקיעים את הכסף בשביל בריאות"

במלחמת היצר יש קודם למאן ולהתנתק מן המפתה לעבירה

בעוברו ברחובה של העיר יבנה ביום השבת קודש, כאשר היה רבי **סאלם יעקב** זצ"ל מבחין ברכב הנוסע בעיצומה של השבת ה"י, היה כולו מזדעזע, מרים את קולו וזועק בקול: "מחלליה מות יומת!"

הוא כולו בוער כאשר הוא זועק פעם אחר פעם, מחלליה מות יומת. עד כי גם במשך השבת היה נזכר בכך וזועק בצער וחרדה: מחלליה מות יומת!

הפלא הוא כי לאחר כמה שבועות ביקשו מרבי **בנימין זאב חשין** זצ"ל שייתן שיעור ב'אהבת חיים' בשבת, והלך במסירות בדרכים עקיפות ולא התעצל כלום, למרות שהיו רחובות

עם חילולי שבת **והיה לו צער עצום מזה**,

אך מחמת שזיכוי הרבים היה אצלו במסירות נפש, לא התאונן כלל.

לע"נ רחל (רשל) אלבו בת קלרה ואליהו

נקודה לפהשפה

אסיר כלוא במערה חשוכה, **אור יום מעולם אינו חודר אליה**. האסיר אינו זוכר עוד את הזמן שבו הוא לא היה אסיר, ככול ואינו מסוגל לנוע. למעשה הוא אפילו לא יודע שהוא אסיר; לגבי דידו המצב שלו לגמרי נורמלי. הוא יודע שיש אסירים אחרים, אך בגלל החושך הוא מעולם לא ראה אותם, אך הוא יכול לשוחח אתם. ישנו שביל שמוכיל למעלה, שהאסירים כמובן אינם רואים אותו ואינם יודעים עליו. מדורה דולקת על סלע מוגבה במעלה השביל. מחוץ למערה, בלתי נראות על ידי האסירים, נעות כל הזמן דמויות חיות דו-ממדיות כגון: "עצים", "בתים" "אנשים" האש שדולקת במערה **יוצרת משחקי צללים** של החיים המתקיים בחוץ המוקרנים לפני האסירים, צורות מופיעות ונעלמות לפני עיניהם; "עצים", "בתים" "אנשים" האסירים משוחחים בינם ובין עצמם על הצורות.

הם מרוצים מחייהם כי המערה היא חייהם, הם לא מכירים ואינם יכולים לתאר לעצמם משהו אחר. אך "המציאות" שלהם היא לא יותר מצל של חיים המתקיימים בחוץ, צל של העתק דו-ממדי. למרות שהאסירים אינם יודעים זאת, האש היא מקור ה"ידיעה" שלהם אודות העולם שלהם במערה. בלעדי הקרנת הצורות על ידי האש הם היו **חיים בחושך מוחלט**. לא היה כלום להביט עליו וכלום לשוחח עליו.

הרבה אנשים כלואים בתוך מערה, בתוך חיים צרים ושטחיים – חיים של בורות יחסית. נוה להם עם הבורות הזאת, הם מדמים בלבם שהצללים המרצדים על הקיר הם המציאות היחידה האמיתית, וברוב המקרים, בדומה לאותם האסירים במערה,

אין הם מכירים משהו אחר. זוהי מצוקתו הבסיסית של האדם, שהוא חי בעולם של צללים כדי לצאת מן המערה אל החיים האמיתיים, חייבים להשתחרר מן הכבלים הקושרים את רוב האנשים לממד הצר של **תפיסתם המוגבלת**. עליהם לאזור הרבה אומץ כדי לצאת מגבולות המערה – התפיסה השטחיים המגבילה שלהם, אל השמש המאירה

התורה, היא האור של העולם. מראה את הדרך. היכן צריך להיזהר. איך להתנהג ? באו נצא מהמערה נחייה חיים נכונים וטובים (העורך)

עדיף לשותק ולהיחשב כטיפש מאשר לפתוח את הפה ולהוכיח זאת.

כשבא הבעל-שם-טוב זצ"ל לקהילת-קודש שדה לבן, והיה שם אב-בית-דין צדיק אחד, ושמו רבי חיים. והבעל-שם-טוב התפלל בשדה, וכשבאו לעיר עדין היו מתפללים בבית-הכנסת, והלך לשמוע קדושה, ועמד בעזרת בית-הכנסת, וציווה לגבאי שילך ויעקור **המנורה מתפילתו**. כשראה שאין המנורה נגדו, שאל על הדבר ואמרו לו: הבעל-שם-טוב עומד בעזרה. ותיכף אחר הקדושה יצא אצלו לעזרה ושאל לו, ואמר: כי יש לך תמיד מחשבה זרה אחת בתפילתך מחמת מנורה זו. יש אומרים, הסופר שהיה רשע גדול.

לחת כמו הפרחים-מפריצים ריח לכולם בלי חשבנות, בלי תמורות. סתם משום שהם פרחים"

לאחר שסיים את חוק לימודיו בפודהייץ, שב רבי **מאיר** זצ"ל לבית אביו-לפרימישלאן. שם המשיך לשקוד על דלתי התורה ולהתעלות בסולם עבודת הבורא. לימים, עתידים היו רבנים יושבי על מדין-מאותם מתי מעט, אשר עימם הואיל לשוחח בתורת הנגלה, ולגלות לפנייהם אפס מה מאוצרות התורה הכמוסים עמדו להשתאות נוכח בקיאותו העצומה בש"ס ובפוסקים, אשר רכש לעצמו בהתמדתו העצומה. בהגיעו לפרקו נשא את הרבנית הצדקת המופלגת, בתו של הגאון הצדיק רבי **צבי מייזליש מפודהייץ**, בנו של הגאון הגדול רבי **רפאל אבדק"ק** הארחוב ופאריצק, בעל ה"תוספות שבת", אשר היה דור רביעי, בן אחר בן, לגאון האדיר הנודע רבי **משה לימא**, אבדק"ק בריסק, בעל ה"חלקת מחוקק" על שולחן ערוך אבן העזר.

"אור" בגימטרייה ד"ד (207). היודע את הרו והסוד של כל דבר, מסוגל להאיר את הדבר.

לרפואת יהונתן בן שמחה זוהר בן אילה משה בן שושנה שפע נחת ושלווה

המורה שאלה את יוסי: "יוסי, מהו העץ האהוב עליך?" יוסי: "אקליפטוס." המורה: "יפה! האם אתה יודע כיצד לכתוב אקליפטוס?" יוסי: "במחשבה שנייה..." **אני אוהב ברוש!"**

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

קשה היא הקנאה שעליה אמר שלמה: "קשה כשאויל קנאה", כי טבעה של הקנאה שהיא אוכלת בלבו של האדם ומונעת ממנו מלהנות גם ממה שכבר יש בידו. בספר "ראשית חכמה" הביא משל נוקב, להמחיש עד להיכן יכול רגש הקנאה להוביל את האדם:

שני אנשים הלכו יחדיו, האחד המדון בעל רוח גבוהה, והשני קנאי בעל עין רעה. בעודם בדרך פגשו במלך וסייעו בעדו בדבר מה. המלך שהיה איש חכם. הכיר במגרעותיהם וביקש לנסותם, אמר: "יבקש אחד מכם דבר, ואתן לחבירו כפליים!"

אמר החמדן בלבו: אם אבקש ראשונה אקבל רק מחצית ממה שיקבל חברי, מוטב איפה שייבקש הוא ראשון. אמר למלך: "מסכים אני שחברי יהיה הראשון שייבקש!"

פנה המלך אל הקנאי ושאל: "מה תבקש?"

אימץ הקנאי את מוחו, איך יגרום שחבירו לא ירוויח יותר ממנו, ואולי אף ינזק, חשב וחשב ופנה אל המלך: "אדוני המלך, מבקש אני כי תנקר לי את אחת מעיני..."

כך נראה אדם שאינו מרגיל את עצמו בעבודת המדות לראות את השני בעין טובה. מוכן הוא במידותיו הרעות לסבול, **ובלבד שגם חברו יסבול יחד עמו.** אולם המלמד עצמו מדות נכונות ומתוקנות, הרי טוב לו בחלקו. וטוב לידידו עמו, הוא יוצא נשכר וכולם נשכרים עמו.

עת שלום ומזרח לכל בית ישראל

התורה אינה רוצה, שיפסידו ישראל ממון. על פי עיקרון זה אמרו חכמים, שבקיום מצוות **מסוימות יש לנהוג בחיטון**. יש מי שהסביר על פיו גם את העובדה, שאף על פי שמן התורה אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות ב"דרישה וחקירה" דהיינו, שמצווה להרבות בחקירת העדים - תיקנו חכמים, שדיני ממונות אינם צריכים דרישה וחקירה.

זאת **נדי למנוע הפסד** של המלווים מחמת החקירות, וכן כדי שלא יימנעו המלווים מלהלוות, מחשש שמא יכפור הלווה, ולא תהיה עדות העדים מכוונת, דבר שיביא להפסד הכסף שהלוו.

פה קדוש סיפר רבי חיים **קניבסקי** זצוק"ל שאחיותיו היו נוסעות כל יום ללמוד בבית ספר בתל אביב, כי אז עוד לא היה בית ספר בבני ברק. בוקר אחד אמר **החזו"א** לאמא שלו, שהיום לא כדאי שהבנות תסענה לבית הספר, ובסוף **שמעו שבאותו בוקר** היתה פצצה בתחנה המרכזית בתל אביב, ובתחנה זו היו עוברות יום יום ובנס לא אירע להן דבר.

משוגע יורד במעלית שקופה ורואה גבר למטה בגודל של בובה. הוא יורד קומה ורואה אותו יותר גדול, עוד קומה והוא רואה אותו עוד יותר גדול, עד שהוא מגיע לקומה של הגבר המשוגע מתחיל לחבק ולנשק את הגבר אז הגבר שואל אותו - היי מה אתה רוצה ממני? אני מכיר אותך? עונה לו המשוגע - תתפלא, אני מכיר אותך **מא שהיית כזה קטן.**

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה hamaor.net@gmail.com

פעם אחת בא לעיר, והייתה שם אישה אחת משוגעת, והייתה מגלה לכל אחד ואחד תועבותיו וטובותיו. וכשבא לעיר הבעל-שם טוב זלה"ה, בקש רבי **גרשון** הג"ל, מהרב החסיד אב"ד דקהילת-קודש קיטב הרב החסיד המאור הגדול מורנו משה, שיוליכו הבעל-שם-טוב לאותה האישה, אולי יקבל ממנה איזה מוסר ויחזור למוטב. והלכו כולם. וכשכנס הרב דקהילת-קודש קיטב, אמרה: ברוך הבא קדוש וטהור! וכן כל אחד ואחד כפי מעלתו. והבעל-שם-טוב כנס באחרונה, וכשראתה אותו ואמרה: **ברוך הבא רבי ישראל!** כי היה עדיין רך בשנים, אמרה לו: אתה סבור שאני מפקדת ממך, לא! כי אני ידעתי שההירור אותך מן השמים שלא לעסוק בשמות הקדושים עד שישתלמו לך שלוששים ושש שנים. והוא היה נחבא אל הכלים, והאנשים הג"ל שאלו אותה: מה את אומרת? והיא כפלה בדבריה לפנייהם, עד שגער בה הבעל-שם-טוב ואמר לה: ולא תשתוק, הנה אני מושיב על זה בית-דין אחד ויתירו לי, **ואתך אגרש מן האישה הזאת.** התחילה היא להתחנן אליו: אני אשתוק!

החטא ממית, הוא מקלקל ומרעיל את הכל

מחנה השמדה, בשנות הזעם הרה"ג רבי **בנימין ברגר** זצ"ל, ראש ישיבת בעלעז, בעומדו על יד הקרמטוריום סמוך מאוד לתאי הגאזים, מוקף בחסידיו ובמעריציו, אינו פוסק מלמלמל פסוקי ייחוד וכולו שלהבת לקדש שמו הקדוש בסילודין. לפתע מסמן בידו על הבחור אפרים **ומרמו לו: סוד ממני** לך מכאן מהר. לפלא היה הדבר, מה לו לצדיק ולבחור הלז? מה פשר הקפדתו עליו? כשהעיר לו אחד ממקורביו על זה, השיב לו: "אני מתכוון לקיים מצוות קידוש ה' כמו כל מצווה, שצריכה להיות בשלמות ובשמחה ופניו העצובות של אפרים מבלבלות ועלולות לפגום בשמחת המצווה ובשלמותה, לכן רציתי שיסור מעל פני..."

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשדי, דינה בת הרב, יוסף דהאן בן שמחה, לאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, יחיא בן לוליה, נעימה בת עזיה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איזה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה יאיר, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אבדיל, ישראל בן שמחה סגן, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני יפה בת לאה, יעקב בן שרה ברסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מין הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

כשכואב

מתפללים
גם עבור אחרים
שכואב להם

רק אחד שבאמת כואב לו, מבין ויודע
כמה חשוב להתפלל בכדי לזכות לרפואה
וזה בעצם כל הרעיון מאחורי המיזם המיוחד

קו התפילות

ולא לחינם כבר אמרו חז"ל
כל המתפלל בעד חברו הוא נענה תחילה

הרעיון פשוט מאוד:

אתם תתפללו עבור חולה אחר והוא יתפלל עבורכם

נא האשיכו
להתפלל עבור
השם אותו הנכבד
אקבלים לפחות
30 יוק!

מאוחדים
יחד למען עם ישראל

לפני החיוב הכינו את השם לתפילה
חייגו עכשיו ל'קו התפילות' ופעלו לפי ההוראות:
02-6325070
לפניות בנוגע לפעילות מאוחדים חייגו: 054-845-8815

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

תזתקדם

לשירות המהיר של דפוס ספיד

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

נצל את האותיות הקצרות והקצרות למעשה מהמהירות ולשימוש דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל So25004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 89 >>